

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2020 – Numri: 222

Tiranë – E premte, 18 dhjetor 2020

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 126/2020, datë 15.10.2020	Për metrologjinë..... 17273
Vendim i Kuvendit nr. 75/2020, datë 17.12.2020	Për rrëzimin e dekretit nr. 11 811, datë 5.11.2020, të Presidentit të Republikës “Për kthimin e ligjit nr. 126/2020, ‘Për metrologjinë’”.... 17291
Dekret i Presidentit nr. 11867, datë 15.12.2020	Për dhënie të shtetësisë shqiptare..... 17291
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 997, datë 9.12.2020	Për miratimin e dokumentit “Standardet shtetërore për specifikimet teknike të informacionit gjeohapësinor në Shqipëri – tema: Burimet minerale”..... 17292
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 998, datë 9.12.2020	Për miratimin e dokumentit “Standardet shtetërore për specifikimet teknike të informacionit gjeohapësinor në Shqipëri – tema: Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”..... 17374
Urdhër i drejtorit të Përgjithshëm të Arkivave nr. 721, datë 11.12.2020	Për disa shtesa dhe ndryshime në urdhrin nr. 247, datë 28.7.2017, “Për miratimin e tarifave të njësuara të shërbimit të dokumentacionit në Rrjetin Arkivor Kombëtar të Republikës së Shqipërisë”..... 17469
	Vendim (<i>i shkurtuar</i>) për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetasit Kosta Kula..... 17470
	Vendim (<i>i shkurtuar</i>) për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Armelinda Baraku..... 17470

LIGJ
Nr. 126/2020

PËR METROLOGJINË¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Ky ligj ka si qëllim të sigurojë:

- a) përdorimin e njërive matëse në përputhje me Sistemin Ndërkombëtar të Njësive;
- b) gjurmueshmërinë e standardeve të matjes së Republikës së Shqipërisë ndaj standardeve

ndërkombëtare dhe standardeve kombëtare të vendeve të tjera;

c) matje uniforme në Republikën e Shqipërisë dhe besim në rezultatet e matjeve të kryera në funksion të tregut;

ç) lëvizjen e lirë të instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara, të cilat janë objekt i markimit CE, dhe markimin metrologjik;

d) lëvizjen e lirë të produkteve të parapaketuara nëse ato kanë shenjë e konformitetit dhe harmonizimin e metodave për matjet dhe kontrollin metrologjik;

dh) mbështetjen dhe zhvillimin e infrastrukturës së përshtatshme metrologjike, që të sigurojë gjurmueshmërinë e rezultateve të matjes;

e) drejtimin dhe financimin e aktiviteteve të kërkimit dhe zhvillimit në metrologji;

ë) komunikimin e shpejtë, të saktë dhe lehtësisht të kuptueshëm dhe shkëmbim informacioni për çështjet metrologjike;

f) mbrojtjen e konsumatorëve dhe të shtetit nga rezultatet e pasakta të matjeve të instrumenteve matëse.

Neni 2
Objekti

Objekti i këtij ligji është të rregullojë sistemin e njësive të matjes, standardet e matjes, bazat për të siguruar gjurmueshmërinë e matjes, kontrollin metrologjik ligjor të instrumenteve matëse dhe rregullat për organizimin e funksionimit të sistemit kombëtar metrologjik në Republikën e Shqipërisë.

Neni 3
Përkufizime

Për qëllime të këtij ligji, me termat e mëposhtëm nënkuptojmë:

1. “Instrument matës” është çfarëdo pajisje që përdoret për të bërë matje vetë, me një ose disa pajisje shtesë.

2. “Metrologji” është shkenca e matjeve dhe aplikimi i saj.

3. “Metrologji shkencore” është ajo pjesë e metrologjisë, e cila merret me realizimin, zhvillimin dhe mirëmbajtjen e etaloneve kombëtare të matjeve. Metrologjia shkencore ka të bëjë me krijimin e njësive të matjes, zhvillimin e metodave të reja të matjes, realizimin e standardeve matëse

¹ Ky ligj është përafshuar pjesërisht me:

- Direktivën 2009/34/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 23 prill 2009, në lidhje me dispozitat e përbashkëta për instrumentet matëse dhe për metodat e kontrollit metrologjik, e ndryshuar. Numri CELEX 32009L0034, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 106, datë 28.4.2009, f. 7–24.

- Direktivën 2007/45/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 5 shtator 2007, “Mbi përcaktimin e rregullave për sasi të nominale për produktet e parapaketuara, që shfuqizon direktivat e Këshillit 75/106/KEE dhe 80/232/KEE, dhe ndryshon Direktivën e Këshillit 76/211/KEE”. Numri CELEX 32007L0045, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 247, datë 21.9.2007, f. 17–20.

- Direktivën e Këshillit 75/107/KEE, datë 19 dhjetor 1974, “Mbi përafrimin e ligjeve të shteteve anëtare në lidhje me shishet që përdoren si enë matëse”. Numri CELEX 31975L0107, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 42, datë 15.2.1975, f. 14–20.

- Direktivën 2014/31/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 26 shkurt 2014, “Mbi harmonizimin e ligjeve të shteteve anëtare në lidhje me vënien në dispozicion në treg të instrumenteve joautomatike të peshimit”. Numri CELEX 32014L0031, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 96, datë 29.3.2014, f. 107–148.

- Direktivën e Këshillit 76/211/KEE, datë 20 janar 1976, “Mbi përafrimin e ligjeve të shteteve anëtare në lidhje me përbërjen sipas peshës ose volumit të produkteve të caktuara të parapaketuara”, e ndryshuar”. Numri CELEX 31976L0211, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 46, datë 21.2.1976, f. 1–11.

dhe gjurmueshmërinë nga këto standarde të përdoruesit në një shoqëri.

4. “Metrologji industriale” është ajo pjesë e metrologjisë, që ka të bëjë me aplikimin e matjes në prodhim e procese të tjera dhe përdorimin e saj në shoqëri, duke siguruar përshtatshmërinë e instrumenteve matëse, kalibrimin e tyre dhe kontrollin e cilësisë.

5. “Metrologji ligjore” është ajo pjesë e metrologjisë, e cila rregullohet me ligj dhe dispozita të tjera normative për sigurimin e saktësisë dhe të besueshmërisë në rezultatet e matjes në fusha ku aplikohen instrumente matëse ligjërisht të kontrolluara.

6. “Matje” është procesi i marrjes në mënyrë eksperimentale të një ose disa vlerave të një madhësie, që në mënyrë të arsyeshme mund t'i atribuohen kësaj madhësie.

7. “Njësi matjeje” është sasia reale shkallore e përcaktuar dhe e miratuar nga Konventa e Metrit, me të cilën mund të krahasohet çdo lloj madhësie tjetër e të njëjtit lloj për të shprehur raportin e dy sasive si një numër.

8. “Tipi i instrumentit matës” është modeli përfundimtar i një instrumenti matës ose moduli (përfshirë këtu një familje me instrumente ose module) për të cilin janë përkufizuar në mënyrë të përshtatshme të gjitha elementet që ndikojnë në karakteristikat e tij metrologjike.

9. “Etalon matjeje” është realizimi i përkufizimit të një madhësie të caktuar me vlerën e shprehur të sasisë dhe pasigurinë shoqëruese të matjes, e përdorur si referencë.

10. “Etalon kombëtar i matjeve” është instrument matjeje i miratuar nga Këshilli i Ministrave për të shërbyer në Republikën e Shqipërisë si një bazë për përcaktimin e vlerave të standardeve të tjera të matjes për madhësinë në fjalë.

11. “Etalon referues” është instrument matës i caktuar për kalibrimin e etaloneve të tjera matëse, për sasi të një lloji të caktuar në një organizatë ose vendndodhje të caktuar.

12. “Ruajtje e etalonit të matjes” përfshin të gjitha veprimet e nevojshme për të ruajtur karakteristikat metrologjike të etalonit të matjes brenda kufijve të caktuar.

13. “Material referues” është një material mjaftueshmërisht homogjen dhe i qëndrueshëm në lidhje me karakteristikat e specifikuar, i cili është

krijuar për të qenë i përshtatshëm për përdorimin e synuar në matje ose në ekzaminimin e karakteristikave nominale.

14. “Material referues i certifikuar” është një material referues, i shoqëruar me dokumentacionin e lëshuar nga organizma ndërkombëtarë apo kombëtarë dhe që jep një ose më shumë vlera të karakteristikës së specifikuar me pasiguritë dhe gjurmueshmëritë shoqëruese duke përdorur procedura të vlefshme.

15. “Gjurmueshmëri metrologjike” është cilësia e rezultatit të matjes ose vlera e etalonit të matjes, e arritur nëpërmjet një zinxhiri të pashkëputur të dokumentuar kalibrimesh, ku secili kontribuon në pasigurinë e matjeve.

16. “Kalibrim” është veprimtaria që në kushte të caktuara, së pari, krijon një marrëdhënie ndërmjet vlerave të madhësisë me pasigurinë e matjes, mundësuar kjo nga etalonet e matjes dhe indikacionet korresponduese të shoqëruara me pasigurinë e matjes dhe, së dyti, e përdor këtë informacion për të krijuar një lidhje për marrjen e një rezultati matjeje nga një tregim i caktuar.

17. “Instrument matës ligjërisht i kontrolluar” është një instrument matës, i cili është në përputhje me kërkesat e veçanta të metrologjisë ligjore.

18. “Verifikim i një instrumenti matës” është procedura e vlerësimit të konformitetit (ndryshe nga vlerësimi i tipit), e cila rezulton në vendosjen e shenjës së verifikimit dhe/ose lëshimin e certifikatës së verifikimit.

19. “Verifikim fillestar i instrumentit matës” është verifikimi i një instrumenti matës që nuk është verifikuar më parë.

20. “Verifikim pasardhës” është verifikimi i instrumentit matës pas një verifikimi të mëparshëm.

21. “Verifikimi periodik i detyrueshëm” është verifikimi i një instrumenti matës pas verifikimit të mëparshëm, që kryhet periodikisht, në intervale kohe të përcaktuara, në përputhje me këtë ligj dhe procedurat e vendosura nga aktet rregullatore përkatëse.

22. “Verifikim jashtë radhe i instrumentit matës” është një verifikim i kryer pas rimodelimit, eliminimit të mosfunksionimeve ose defekteve të tjera teknike (riparim) apo i kryer jashtë periudhës së verifikimit.

23. “Ekspertiza metrologjike” është testim i jashtëzakonshëm dhe matje zyrtare e një

instrumenti matës në bazë të një vendimi gjykatë, kur rezulton e nevojshme për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve për shërbimet objekt i këtij ligji.

24. “Autorizim” është një nga format e dhënies së të drejtës për të kryer verifikim të instrumenteve matëse në sferën e detyrueshme subjekteve private, vendase ose të huaja, që kryejnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë.

25. “Certifikim” është dokumenti, i cili lëshohet nga trupat e autorizuar në një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, për produktet, proceset, sistemet ose personat.

26. “Parapaketim” është kombinimi i një produkti dhe një paketimi individual me të cilin është parapaketuar. Një produkt është i parapaketuar kur ai vendoset në një paketim, të çfarëdo natyre qoftë, pa qenë blerësi prezent, dhe sasia e produktit që përmbahet në paketim ka një vlerë të paracaktuar dhe nuk mund të ndryshohet pa u hapur paketimi ose pa iu nënshtuar një modifikimi të perceptueshëm.

27. “Shishe si enë matëse” është çfarëdo kontejneri i bërë prej qelqi ose prej ndonjë materiali tjetër, që ka një fortësi dhe qëndrueshmëri të tillë për të ofruar të njëjtat garanci metrologjike si qelqi, i taposur apo i projektuar për t’u taposur, që destinohet për magazinim, transport ose shpërndarje të lëngjeve e që ka karakteristika metrologjike (karakteristika të projektimit dhe uniformitet të prodhuesit) të tilla që mund të përdoren si shishe matëse kur ato mbushen deri në një nivel specifik ose një përqindje të specifikuar të kapacitetit të tyre deri në buzë dhe përmbajtja e tyre mund të matet me një saktësi të mjaftueshme e që ka kapacitet nominal nga 0,05 deri në 5 litra.

28. “Inspektimi metrologjik” është procesi i ekzaminimit të një produkti apo procesi dhe përcaktimi i përputhshmërisë së tij me kërkesat specifike ose, sipas gjykimit profesional, me kërkesat e përgjithshme.

29. “Matje zyrtare” është çdo matje e kryer nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ose nga persona juridikë privatë të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi. Matja zyrtare përdoret si evidencë e besueshme në procedurat dhe vendimarrjet e organizmave qeveritarë apo të gjykatave.

30. “Miratim i tipit të instrumenteve matëse” është vendim i bazuar në raportin e vlerësimit të tipit, nëse tipi i një instrumenti matës përputhet me

kërkesat përkatëse ligjore, i cili konkludohet me lëshimin e certifikatës së miratimit të tipit.

31. “Vendosja në treg” është vënia për herë të parë në treg e një instrumenti matës ose një parapaketimi.

32. “Paketues” është çdo person fizik ose juridik i regjistruar në Shqipëri, përgjegjës për paketimin.

33. “Etalon sekondar” është instrument matës i siguruar nëpërmjet kalibrit.

34. “Regjimi automatik” përfaqëson sigurimin dhe certifikimin metrologjik të tërësisë së kushteve në të cilat kryhet transferimi automatik i rezultateve të siguruar nga një instrument matës ligjorisht i kontrolluar.

Neni 4

Vënia në dispozicion e rezultateve të matjeve

Rezultatet e matjeve, të kryera me kërkesë të organizmave qeveritarë ose që u shërbejnë nevojave të institucioneve shtetërore në Republikën e Shqipërisë dhe që kanë lidhje me transaksionet zyrtare, kujdesin shëndetësor, mbrojtjen e mjedisit, rendin publik, sigurinë dhe mbrojtjen e konsumatorit, vihen në dispozicion të personave juridikë dhe fizikë kërkuar, në përputhje me legjislacionin në fuqi për të drejtën e informimit.

KREU II

ORGANIZIMI I SISTEMIT KOMBËTAR TË METROLOGJISË

Neni 5

Sistemi kombëtar i metrologjisë

Sistemi kombëtar i metrologjisë përbëhet nga:

- a) ministria përgjegjëse për ekonominë;
- b) institucioni kombëtar shtetëror për metrologjinë/Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë;
- c) laboratorët e autorizuar si mbajtës të etaloneve kombëtare dhe sekondare;
- ç) personat juridikë privatë të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për të kryer shërbimet e parashikuara në këtë ligj;
- d) personat juridikë të autorizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë për të kryer verifikim periodik të instrumenteve në metrologjinë ligjore, sipas dispozitave të këtij ligji;

dh) personat juridikë dhe fizikë të autorizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë për të kryer riparim të instrumenteve matëse;

e) inspektorati shtetëror që mbulon fushën e metrologjisë.

Neni 6

Organizimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë është person juridik publik, i specializuar për metrologjinë, në varësi të ministrisë përgjegjëse për ekonominë.

2. Organizimi dhe funksionimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë rregullohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për ekonominë.

3. Struktura organike e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë miratohet me urdhër të Kryeministrit.

4. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë drejtohet nga drejtori i Përgjithshëm, i cili është nëpunës civil. Punonjësit e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë janë nëpunës civilë sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për nëpunësin civil. Për personelin mbështetës, marrëdhëniet rregullohen sipas Kodit të Punës të Republikës së Shqipërisë.

Neni 7

Organizimi dhe funksionimi i inspektoratit shtetëror që mbulon fushën e metrologjisë

1. Inspektorati që mbulon fushën e metrologjisë është organi shtetëror i ngarkuar me kryerjen e funksioneve të inspektimit metrologjik dhe mbikëqyrjes së tregut në zbatim të këtij ligji dhe akteve rregullatore të tjera në fuqi.

2. Organizimi dhe funksionimi i këtij inspektorati përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave, në përputhje me legjislacionin në fuqi për inspektimin në Republikën e Shqipërisë.

Neni 8

Detyrat dhe kompetencat e Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë

Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ka këto detyra e kompetenca:

a) i propozon strategjinë e zhvillimit të metrologjisë ministrisë përgjegjëse për ekonominë dhe ndjek zbatimin e saj;

b) propozon akte ligjore dhe nënligjore për metrologjinë, të cilat ia paraqet ministrisë përgjegjëse për ekonominë;

c) zhvillon, ruan dhe mirëmban etalonet kombëtare të matjeve në laboratorët e saj, në përputhje me kërkesat, standardet dhe udhëzuesit e organizmave rajonale dhe ndërkombëtarë të fushës;

ç) kryen aktivitete kërkimi dhe zhvillimi për metrologjinë;

d) siguron gjurmueshmërinë metrologjike të njësitë e Sistemit Ndërkombëtar të Njësive (SI) të Matjeve ose të standardet e matjeve të shteteve anëtare të Konventës së Metrit;

dh) siguron gjurmueshmërinë metrologjike për laboratorët e tjerë;

e) organizon ose merr pjesë në krahasime laboratorike për të përcaktuar nivelin e ekuivalencës së etaloneve të matjeve;

ë) i propozon ministrisë përgjegjëse për ekonominë njohjen e laboratorëve si mbajtës të etaloneve kombëtare të matjeve kundrejt plotësimit të kërkesave të përcaktuara në nenin 13 të këtij ligji dhe jep mendim për aktet ligjore dhe nënligjore brenda fushës së përgjegjësisë;

f) monitoron mbajtjen dhe ruajtjen e etaloneve kombëtare të matjeve, që mbahen nga laboratorët e autorizuar si mbajtës të etaloneve kombëtare të matjes;

g) kryen miratim tipi, verifikim fillestar dhe verifikim periodik të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, përveç rasteve kur me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi është autorizuar ofrimi i këtyre shërbimeve nga ana e personave juridikë privatë;

gj) kryen miratimin dhe monitorimin e sistemeve të kontrollit sasior të prodhuesve të parapaketimeve dhe shisheve enë matëse me shenjë konformiteti;

h) autorizon dhe monitoron personat juridikë për verifikimin e instrumenteve matëse, bazuar në kërkesat e përshkruara, përveç rasteve kur këto shërbime u janë dhënë personave juridikë privatë me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi;

i) autorizon dhe monitoron personat fizikë apo juridikë për riparimin e instrumenteve matëse;

j) krijon dhe mirëmban regjistrin e instrumenteve matëse, subjekt i kontrollit ligjor, përveç rasteve kur me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi është autorizuar ofrimi i këtyre shërbimeve nga ana e personave juridikë privatë;

k) bashkërendon punën me organizmat e tjerë të sistemit kombëtar të metrologjisë dhe mbështet zhvillimin e këtij sistemi kombëtar, si dhe bashkëpunon me institucionet e tjera, veçanërisht me ato të infrastrukturës kombëtare të cilësisë (standardizim dhe akreditim), të inspektimit dhe mbikëqyrjes së tregut të instrumenteve matëse dhe parapaketimeve;

l) shërben si referencë kombëtare për sistemin kombëtar të akreditimit të laboratorëve të kalibrimit, për aftësitë dhe etalonet e matjeve;

ll) përfaqëson Republikën e Shqipërisë në organizmat ndërkombëtarë dhe rajonalë të metrologjisë, kryen detyrat që rrjedhin nga anëtarësimi në këta organizma dhe vendos bashkëpunim në fushën e metrologjisë;

m) bashkëpunon me organizmat kombëtarë të metrologjisë së vendeve të tjera për arritjen e marrëveshjeve të njohjes së ndërsjellë në veprimtarinë e fushës përkatëse, rajonale apo ndërkombëtare, ose për të arritur marrëveshje dypalëshe;

n) ofron trajnime për aktivitete në fushën e metrologjisë.

Neni 9

Detyrat dhe kompetencat e inspektoratit

Inspektorati shtetëror që mbulon fushën e metrologjisë, krahas kompetencave që përcaktohen në dispozitat e tjera të këtij ligji, kryen detyrat dhe kompetencat si më poshtë:

a) mbikëqyrjen e tregut të instrumenteve matëse të prodhuara/importuara dhe në përdorim;

b) inspektimin metrologjik të instrumenteve matëse dhe të produkteve të parapaktuara, gjithmonë kur është e zbatueshme dhe duke respektuar përjashtimet përkatëse në ligj, kontrata apo instrumente të tjera të barasvlershme me fuqinë juridike të ligjit për kryerjen e këtyre aktiviteteve;

c) merr vendim për heqjen nga tregu të instrumentit matës, parapaketimeve dhe shisheve si enë matëse kur nga inspektimi metrologjik në

aspektin fizik, dokumentar dhe laboratorik, gjithmonë kur është e zbatueshme dhe duke respektuar përjashtimet përkatëse sipas përcaktimeve në ligj, kontrata apo instrumentet e tjera të barasvlershme me fuqinë juridike të ligjit, rezulton që ky instrument, parapaketim apo shishe si enë matëse nuk është në konformitet dhe nuk plotëson kërkesat teknike metrologjike të kërkuara;

ç) kryen detyrat e përcaktuara në nenin 48 të këtij ligji, duke respektuar përjashtimet përkatëse, në kuadër të përmbushjes së funksionit të inspektimit, sipas përcaktimit të këtij ligji.

Neni 10

Këshilli i metrologjisë

1. Në Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë krijohet dhe funksionon Këshilli i Metrologjisë, i cili është organ këshillimor i drejtorit të Përgjithshëm të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë.

2. Përbërja, organizimi dhe funksionimi i Këshillit të Metrologjisë, si dhe mënyra e shpërblimit të anëtarëve të tij përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për metrologjinë.

KREU III

NJËSITË E MATJES

Neni 11

Njësitë e matjes

1. Në Republikën e Shqipërisë do të përdoren si njësi matjeje:

a) njësitë e Sistemit Ndërkombëtar të Njësive të Matjes (SI), duke përfshirë shumëfishat dhe nënfishat e tyre;

b) njësitë e matjeve jashtë sistemit SI, që përdoren për transportin ajror, detar dhe hekurudhor, të miratuara me konventa dhe marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë.

2. Njësitë bazë të Sistemit Ndërkombëtar të Njësive (SI) që do të përdoren në Shqipëri, njësitë që rrjedhin prej tyre, shumëfishat dhe nënfishat, njësitë shtesë të vendosura ndërkombëtarisht dhe mënyra e përdorimit të tyre përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU IV STANDARDET MATËSE

PJESA E PARË METROLOGJIA SHKENCORE

Neni 12 Etalonet kombëtare të matjeve

1. Etalonet e matjes përcaktojnë, riprodhojnë, realizojnë dhe ruajnë njësitë e matjes.
2. Etalonet e matjeve, që zotërojnë saktësinë e nevojshme dhe që kanë një shkallë të kënaqshme të ekuivalencës me etalonet ndërkombëtare të matjeve, do të njihen si etalone kombëtare të matjeve.
3. Etalonet kombëtare të matjeve do të përdoren si bazë për vlerë reference të standardet e tjera të matjes të njësisë matëse përkatëse.
4. Ministria përgjegjëse për ekonominë miraton planin afatgjatë për zhvillimin e etaloneve kombëtare të matjeve, bazuar në nevojat e vendit.
5. Kërkesat dhe kushtet që duhet të plotësojë një standard matjeje për t'u deklaruar etalon kombëtar matjeje në një fushë të caktuar përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 13 Laboratorët e etaloneve kombëtare të matjeve

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë në laboratorët e saj zhvillon, ruan dhe mirëmban etalonet kombëtare të matjeve.
2. Aftësia/kompetenca teknike e laboratorëve të etaloneve kombëtare të matjeve provohet nëpërmjet vetëdeklarimit të kapaciteteve matëse dhe kalibruese, sipas marrëveshjes së njohjes së ndërsjellë të Komitetit Ndërkombëtar të Peshave dhe Masave ose akreditimit.
3. Institucionet publike që zotërojnë standarde matjeje, që plotësojnë kërkesat e përcaktuara në nenin 12 të këtij ligji, kanë të drejtë të aplikojnë për deklarimin dhe njohjen e këtij standardi si etalon kombëtar matjeje.
4. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë bashkërendon veprimtaritë e laboratorëve mbajtës të etaloneve kombëtare dhe mban regjistrin e etaloneve kombëtare të matjeve.

5. Zhvillimi, mirëmbajtja, përmirësimi dhe aktivitetet që lidhen me etalonet kombëtare të matjeve financohen nga buxheti i shtetit.

Neni 14 Detyrat e laboratorëve mbajtës të etaloneve kombëtare të matjeve

Laboratorët mbajtës të etaloneve kombëtare kryejnë detyrat si më poshtë:

- a) sigurojnë gjurmueshmërinë e etaloneve kombëtare të matjeve deri tek etalonet ndërkombëtare të matjeve ose tek etalonet kombëtare të shteteve anëtare të Konventës së Metrit;
- b) organizojnë dhe/ose marrin pjesë në krahasime laboratorike, rajonale dhe ndërkombëtare, për të përcaktuar nivelin e ekuivalencës së etaloneve kombëtare të matjeve;
- c) transmetojnë njësitë e etaloneve kombëtare të matjeve tek etalonet referuese të matjeve dhe të instrumenteve matëse me anë të kalibrimit ose të përdorimit të materialeve referuese të certifikuara sipas procedurave të përshkruara në aktet nënligjore në zbatim të këtij ligji;
- ç) sigurojnë vlerat referuese të njësisë përkatëse të matjeve për krahasimet ndërlaboratorike të organizuara për laboratorët e kalibrimit;
- d) zbatojnë dhe mirëmbajnë sistemin e menaxhimit të cilësisë në përputhje me kërkesat e organizmave evropianë dhe ndërkombëtarë të metrologjisë.
- dh) sigurojnë njohjen ndërkombëtare të etaloneve kombëtare të matjeve nëpërmjet vetëdeklarimit të kapaciteteve matëse dhe kalibruese në Byronë Ndërkombëtare të Peshave dhe Masave (BIPM), si dhe në bazën e të dhënave për krahasimin e testeve (KCDB);
- e) ndërmarrin masa për sigurimin e gjurmueshmërisë në rastin e dëmtimit dhe të shkatërrimit të etaloneve kombëtare të matjeve.

PJESA E DYTË METROLOGJIA INDUSTRIALE

Neni 15 Gjurmueshmëria e njësisë të matjeve

Transmetimi i njësisë të matjeve tek instrumentet matëse sigurohet me anë të kalibrimit ose nëpërmjet përdorimit të materialeve referuese

të certifikuara. Në rastet kur shërbimet, objekt i këtij ligji, kryhen nga subjekte të autorizuar me një nga format e parashikuara në ligj, gjurmueshmëria realizohet vetëm nga këto subjekte.

Neni 16

Kalibrimi i etaloneve të matjes dhe të instrumenteve matëse

1. Kalibrimi kryhet në përputhje me udhëzimet dhe rekomandimet e organizatave ndërkombëtare për standardizimin, akreditimin dhe metrologjinë.

2. Kalibrimi i etaloneve të matjeve dhe i instrumenteve matëse kryhet në laboratorët e kalibrimit me kërkesën e përdoruesit.

KREU V

METROLOGJIA LIGJORE

PJESA E PARË

Neni 17

Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara

1. Sipas këtij ligji, instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara janë instrumentet matëse që përdoren në:

a) transaksionet tregtare dhe zyrtare për arsye të interesit publik, për sigurinë dhe rendin, mbrojtjen e konsumatorit dhe mjedisit, për mbledhjen e taksave dhe detyrimeve dhe tregtisë së ndershme;

b) kontrollin e produkteve të parapaketuara dhe shisheve si enë matëse;

c) matjet e përshkruara nga ky ligj dhe rregulla të përshtatura për zbatimin e tyre,

të cilat në mënyrë të drejtpërdrejtë ose jo të drejtpërdrejtë ndikojnë në jetën e përditshme të qytetarëve.

2. Aktivitetet që janë të ndërlidhura me mjetet matëse, të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, janë subjekt i kontrollit ligjor sipas dispozitave të këtij ligji, çdo kontrate, me anë të së cilës shërbimi i kontrollit ligjor kryhet nga persona juridikë privatë të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, dhe akteve rregullatore të nxjerra në bazë dhe për zbatim të këtij ligji.

3. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara, që nuk janë objekt i markimit CE, ashtu si dhe përbërësit e tyre, pajisjet shtesë dhe pajisjet ndihmëse, i nënshtrohen kontrollit metrologjik, që

kryhet nëpërmjet miratimit të tipit, verifikimit fillestar, verifikimit pasardhës dhe verifikimit jashtë radhe, kur lind nevoja, të instrumenteve matëse.

4. Përjashtimisht nga pika 3 e këtij neni, instrumentet matëse objekt të markimit CE, markimit suplementar të shoqëruar me dy numrat e fundit të vitit të prodhimit, numri identifikues i trupës notifikuese, që është përfshirë në vlerësimin e konformitetit, nuk i nënshtrohen miratimit të tipit dhe verifikimit fillestar, por vetëm verifikimeve pasardhëse dhe verifikimeve jashtë radhe kur lind nevoja.

5. Këshilli i Ministrave miraton rregulloren për kërkesat teknike dhe metrologjike, si dhe rregullat teknike për instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara sipas pikës 3, me propozim të ministrit përgjegjës për metrologjinë.

Neni 18

Vendosja në treg dhe/ose vënia në përdorim e instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara

1. Instrumentet matëse, që janë objekt i markimit CE, vendosen në treg dhe/ose vihen në përdorim nëse kanë markimin CE, Markimin Metrologjik Suplementar M dhe dy shifrat e fundit të vitit të prodhimit të rrethuara nga një drejtkëndësh, lartësia e të cilit është e njëjtë me lartësinë e markimit CE; numrin unik të trupës notifikuese që ka marrë pjesë në fazën e kontrollit të prodhimit, i cili vendoset nga vetë trupa ose, sipas udhëzimeve të tij, nga prodhuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar, nëpërmjet së cilës prodhuesi, përfaqësuesi i autorizuar ose importuesi garanton se instrumenti matës është në përputhje me kërkesat metrologjike të përshkruara.

2. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara, që nuk janë objekt i markimit CE, mund të vendosen në treg dhe/ose të vihen në përdorim vetëm nëse janë verifikuar sipas një procedure të përshkruar në këtë ligj, si rezultat i së cilës është realizuar miratimi i tipit dhe verifikimi fillestar i tij.

3. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara vendosen në treg dhe/ose vihen në përdorim vetëm nëse janë instrumente matëse inteligjente (*smart*).

4. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara jointeligjente lejohen të vendosen në treg deri më 1 janar 2023.

5. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluar jointeligjente lejohen të përdoren në treg deri më 31 dhjetor 2028.

6. Për arsye të interesit publik, për sigurinë dhe rendin, mbrojtjen e konsumatorit dhe mjedisit, për mbledhjen e taksave dhe detyrimeve dhe tregtisë së ndershme, Këshilli i Ministrave miraton listën e instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara jointeligjente, që lejohen të vendosen në treg dhe/ose vihen në përdorim, si dhe afatin e vendosjes në treg dhe/ose përdorimit të tyre.

Neni 19

Përdorimi i instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara

1. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara, që përdoren në përputhje me dispozitat e këtij ligji, duhet të përputhen me tipin e miratuar dhe/ose kërkesat teknike dhe metrologjike, të jenë të verifikuara dhe të kenë të fiksuara shenjat e vlefshme të përshkruara.

2. Një instrument matës ligjërisht i kontrolluar, që është në vendin e përdorimit, por që nuk është verifikuar, duhet të jetë i shënjuar në mënyrë të dukshme me shenjën “instrument matës jo në përdorim”. Instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara, të përdorura në fushën e hidrokarbureve dhe të gazit të lëngshëm, nuk mund të qëndrojnë në këtë gjendje në vendin e përdorimit për më shumë se 30 (tridhjetë) ditë nga momenti i vendosjes së shenjës dalluese “instrument matës jo në përdorim”.

3. Personat juridikë dhe fizikë gjatë ushtrimit të veprimtarisë duhet të përdorin instrumente matëse ligjërisht të kontrolluara, të cilat i janë nënshtruar verifikimit metrologjik, në mënyrë që të sigurojnë saktësinë e kërkuar të matjeve. Ata janë përgjegjës për performancën teknike të instrumenteve matëse dhe për saktësinë e rezultateve të matjeve.

4. Ministri përgjegjës për metrologjinë, me propozim të drejtorit të Përgjithshëm të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë, përshkruan shenjën dalluese “instrument matës jo në përdorim” të instrumenteve matëse që janë në vendin e përdorimit, por nuk janë verifikuar sipas procedurave të përcaktuara në këtë ligj, përveç rasteve kur me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi është autorizuar ofrimi i këtij shërbimi nga ana e personave juridikë privatë.

Neni 20

Detyrimet e përdoruesve të instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara në përdorim

Përdoruesi i instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara duhet:

- a) të përdorë instrumente matëse të verifikuara;
- b) të mirëmbajë instrumentet matëse në kushte teknike që sigurojnë saktësinë e matjeve;
- c) të verifikojë instrumentet matëse sipas këtij ligji, akteve rregullatore të nxjerra në bazë dhe për zbatim të tij, si dhe çdo kontratë me anë të së cilës autorizohet kryerja e këtij shërbimi;
- ç) të përdorë instrumentet matëse në përputhje me qëllimin e tyre;
- d) të mbajë regjistrime për mirëmbajtjen dhe verifikimin e instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara në përdorim, sipas kërkesave të përcaktuara me udhëzim të ministrit përgjegjës për metrologjinë.

Neni 21

Miratimi i tipit të instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara

1. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë miraton tipin e instrumentit matës në përputhje me rregulloren e ministrit, kur ai plotëson kërkesat teknike dhe metrologjike të përcaktuara në vendimet e Këshillit të Ministrave për kërkesat teknike dhe metrologjike për instrumentet matëse ligjërisht të kontrolluara, të dala në zbatim të pikave 3 dhe 5 të nenit 17 të këtij ligji.

2. Dispozitat e këtij neni nuk aplikohen për instrumentet matëse objekt i markimit CE.

3. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë merr vendim për refuzimin ose heqjen e miratimit të tipit të instrumentit matës kur ky instrument nuk plotëson më kërkesat teknike dhe metrologjike të kërkuara, të përcaktuara për një procedurë testimi.

4. Kundër vendimit për refuzimin ose për heqjen e miratimit të tipit të instrumentit matës mund të bëhet ankim në gjykatën kompetente brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e njofimit.

5. Ministri përgjegjës për ekonominë miraton rregulloren për miratimin e tipit të instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara.

Neni 22

Verifikimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara

1. Të gjitha instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, që kanë marrë miratimin e tipit dhe plotësojnë kërkesat teknike dhe metrologjike, i nënshtrohen verifikimit që mund të jetë fillestar, pasardhës, periodik i rregullt, i kryer në intervale kohore specifike dhe jashtë radhe. Në varësi të analizës së riskut dhe problematikave të tregut, por në çdo rast jo më pak se 5%, periodiciteti i verifikimeve të lartpërmendura do të jetë të paktën objekt dyfishimi. Verifikimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara të hidrokarbureve dhe gazit të lëngshëm, që kanë marrë miratimin e tipit dhe plotësojnë kërkesat teknike dhe metrologjike, bëhet jo më pak se dy herë në vit dhe përfshin kontrollin dhe sigurimin e regjimit automatik.

2. Me përjashtim të shërbimit të kontrollit ligjor, nëpërmjet verifikimit të të gjitha instrumenteve matëse, të hidrokarbureve dhe gazit të lëngshëm, kryerja e të cilit bëhet ekskluzivisht nga një person juridik privat, i autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, shërbimet e tjera të verifikimit të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara kryhen nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, e cila mund t'ua delegojë këtë shërbim personave juridikë privatë, sipas parashikimeve të pikës 2 të nenit 39 të këtij ligji.

3. Në çdo rast, për shërbimin e verifikimit, subjektet e mësipërme duhet të lëshojnë certifikatën e verifikimit me kërkesë të aplikantit edhe nëse instrumenti matës ka të fiksuar shenjen e verifikimit.

4. Rastet kur verifikimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara pengohet me çfarëdolloj forme nga subjekti përdorues/pronar, do të konsiderohen shkelje të rënda të këtij ligji. Kur këto raste nuk përbëjnë vepër penale, subjekti përdorues/pronar i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara do të dënohet me pezullim të menjëhershëm të veprimtarisë tregtare plus gjobën përkatëse dhe çdo lloj mase tjetër administrative që mund të merret, sipas parashikimeve të legjislacionit në fuqi. Këto masa do të merren menjëherë nga inspektorati, por në çdo rast jo më vonë se 7 ditë nga konstatimi i shkeljes ose marrja e informacionit për këtë shkelje nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ose persona juridikë

privatë të autorizuar për të kryer verifikimet me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi.

5. Në rastet kur konstatohet se instrumentet matëse që janë vendosur në treg janë në kundërshtim me këtë ligj, Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë apo personat juridikë privatë të autorizuar për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, informojnë inspektoratin dhe/ose autoritetet e tjera shtetërore përkatëse.

6. Ministri përgjegjës për ekonominë miraton rregulloren për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara në përputhje me këtë ligj dhe me çdo akt tjetër me fuqi të njëjtë me ligjin.

Neni 23

Mbarimi i vlefshmërisë së verifikimit

Verifikimi i një instrumenti matës ligjërish të kontrolluar nuk është i vlefshëm kur:

- a) ka mbaruar periodha e verifikimit;
- b) instrumenti matës i nënshtrohet një modifikimi, që ndikon në karakteristikat e tij metrologjike;
- c) instrumenti matës është dëmtuar në mënyrë të tillë, që ka humbur disa nga karakteristikat e tij thelbësore teknike dhe metrologjike ose qëllimin e tij të përdorimit;
- ç) shenja e verifikimit është hequr, dëmtuar dhe/ose shkatërruar;
- d) instrumenti matës ka humbur karakteristikat metrologjike të përshkruara, megjithëse shenja e verifikimit nuk është dëmtuar dhe/ose shkatërruar;
- dh) kanë ndryshuar kushtet mjedisore, vendndodhja dhe kushtet e përdorimit të instrumentit matës.

Neni 24

Verifikimi fillestar i instrumentit matës ligjërish të kontrolluar, që nuk është objekt i markimit CE

1. Instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, që janë me tip të miratuar, i nënshtrohen verifikimit fillestar, me përjashtim të rasteve kur është përcaktuar ndryshe.

2. Verifikimi fillestar i instrumentit matës ligjërish të kontrolluar është përgjegjësi e prodhuesit, përfaqësuesit të autorizuar, importuesit,

ose përdoruesit të instrumentit matës. Verifikimi fillestar konsiston në kontrollin e instrumentit matës të ri ose të riparuar dhe vërtetimin e përputhshmërisë së tij me tipin e miratuar. Pas kalimit me sukses të procedurës së verifikimit fillestar, instrumenti matës ligjërish të kontrolloar certifikohet me shenjë të verifikimit fillestar.

3. Kur instrumenti matës i nënshtrohet verifikimit fillestar, kontrolli duhet të përcaktojë nëse:

a) instrumenti matës është i tipit të miratuar dhe në përputhje me të;

b) instrumenti i përket një kategorie të përjashtuar nga tipi i miratuar dhe, në këtë rast, nëse përmbush kërkesat teknike dhe funksionale.

4. Instrumentet matëse të vendosura në treg, që kanë miratim tipi, i nënshtrohen verifikimit fillestar përpara se të përdoren.

Neni 25

Verifikimi pasardhës i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara

1. Verifikimi pasardhës i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara përfshin verifikimin periodik të rregullt dhe verifikimin jashtë radhe, sipas parashikimeve të këtij ligji.

2. Përgjegjës për sigurimin e verifikimeve pasardhëse të instrumentit matës ligjërish të kontrolluar, sikundër parashikohet në pikën 1 të këtij neni, është vetë përdoruesi i instrumentit.

3. Verifikimi periodik i rregullt i instrumenteve matëse bëhet sipas intervaleve të përcaktuara për tipa të ndryshëm instrumentesh matës në këtë ligj dhe/ose aktet nënligjore të nxjerra në bazë dhe për zbatim të këtij ligji.

4. Nuk kryhet verifikim periodik për instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, të cilat nuk kanë verifikim fillestar.

5. Verifikimi periodik i instrumenteve matëse është përgjegjësi ligjore e përdoruesit/pronarit të tij.

6. Verifikim jashtë radhe i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara bëhet në rastet kur:

a) instrumenti nuk ka qenë në përdorim për shkak të defektit apo mangësive teknike;

b) është bërë riparimi;

c) në rastin kur instrumenti matës nuk i është nënshtrohur verifikimit periodik të rregullt në afatin kohor të parashikuar;

ç) ka një kërkesë për kryerjen e tij nga:

i. institucionet shtetërore përkatëse, që merren me mbikëqyrjen e tregut dhe instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara që gjenden në treg;

ii. subjekti juridik/pronari i instrumenteve matëse;

iii. përdoruesi i instrumenteve matëse;

iv. konsumatorët, të cilët konsiderojnë se janë dëmtuar nga instrumentet matëse ligjërish të kontrolluar;

v. personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për kryerjen e verifikimeve, sipas këtij ligji, kur vlerësohet e nevojshme prej tyre.

7. Verifikimi periodik i instrumenteve matëse, si: matësit e ujit të ngrohtë/të ftohtë, matësit e energjisë elektrike dhe të gazit janë përgjegjësi ligjore e personave juridikë/fizikë, që shesin ujin e ftohtë apo të ngrohtë, gazin dhe energjinë elektrike.

Neni 26

Vendi i verifikimit të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ose një person juridik, i autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, kryen verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, në kushtet e veta dhe në vendet e verifikimit.

2. Vendi i verifikimit është vendi jashtë kushteve të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë ose të personit juridik privat të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, ku këto të fundit kryejnë verifikimin e një tipi të veçantë instrumenti matës ligjërish të kontrolluar duke përdorur pajisjet e përkrahura, që i përkasin kësaj drejtorie, personit juridik privat, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, ose përdoruesit të instrumentit matës.

3. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ose personi juridik privat, i autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, kryen verifikimin e instrumentit matës ligjërish të kontrolluar në vendet ku janë vendosur, ndërfutur apo instaluar instrumentet matëse, në rastet kur një instrument matës ligjërish të kontrolluar, për shkak të konstruksionit, është i lidhur me vendin e instalimit, ose në raste të instrumenteve matëse që, për shkak të konstruksionit të tyre, mund të dëmtohen apo thyhen gjatë transportit.

4. Kur kryhet verifikimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara sipas pikës 3 të këtij neni, Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë ose personi juridik privat, i autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, mund t'i kërkojë përdoruesit të instrumentit matës numrin e duhur të personelit ndihmës dhe të pajisjeve verifikuese.

Neni 27

Shenjat e verifikimit

1. Shenjat e verifikimit të përdorura në Republikën e Shqipërisë janë shenja shtetërore, përveç rasteve kur me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi është autorizuar ofrimi i këtyre shërbimeve nga ana e personave juridikë privatë. Në këtë rast, këto shenja kanë të njëjtat efekte si shenjat shtetërore.

2. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë përcakton tipin, formën dhe fiksimin e shenjave të përdorura për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, si dhe formën dhe përmbajtjen e certifikatës së verifikimit, me përjashtim të rasteve kur me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi është autorizuar ofrimi i këtyre shërbimeve nga ana e personave juridikë privatë. Në këto raste, përcaktimi i të gjitha të dhënave dhe shenjave të verifikimit, sikundër përmendet në këtë pikë, kryhet nga personi juridik privat, i autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi.

Neni 28

Përdorimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara të riparuar

1. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë ose persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për të kryer shërbimin e verifikimit të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, përcaktojnë periudhën kohore të përdorimit të instrumentit pas riparimit të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, e cila në çdo rast nuk duhet të kalojë 30 (tridhjetë) ditë nga momenti i kryerjes së riparimit.

2. Sa herë që konstatohet nevoja për riparim, subjektet që përdorin instrumente matëse ligjërish

të kontrolluara duhet të njoftojnë Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë/subjekte të autorizuar prej saj për të kryer riparimin, si edhe personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për të kryer verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, për nevojën e kryerjes së riparimit, duke e nxjerrë jashtë funksionimit instrumentin matës ligjërish të kontrolluar, nga momenti i njoftimit derisa të përfundojë procesi i riparimit.

3. Subjekti i autorizuar për të kryer veprimtari metrologjike riparimi, pas kryerjes së riparimit, duhet të njoftojë me shkrim Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë ose personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, për kryerjen e riparimit dhe të përgatisë instrumentin matës ligjërish të kontrolluar për t'iu nënshtruar verifikimit pas riparimit nga ana e këtyre subjekteve, në mënyrë që brenda afatit prej 30 (tridhjetë) ditësh të kryhet verifikimi pas çdo riparimi të instrumenteve matëse dhe të vendoset shenja përkatëse e verifikimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë/subjektet e autorizuar prej saj për të kryer riparimin, si edhe te personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për të kryer verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara.

Neni 29

Etalonet e matjeve dhe materialet referuese në metrologjinë ligjore

1. Për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara duhet të përdoren vetëm etalone matjeje të kalibruara, që kanë certifikatë kalibrimi të vlefshme dhe materiale referuese të certifikuara, që kanë certifikatë materiali referues të vlefshëm.

2. Drejtoria e Përgjithshme të Metrologjisë rekomandon intervalet e kalibrimit për etalonet e matjes, që përdoren për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, me përjashtim të rasteve kur intervalet e kalibrimit janë të përcaktuara në kontrata apo instrumente të tjera të parashikuara dhe rregulluara nga legjislacioni në fuqi.

Neni 30

Certifikatat dhe shenjat e konformitetit të instrumenteve matëse, të lëshuara jashtë vendit

1. Republika e Shqipërisë njihet certifikatat dhe shenjat e konformitetit të lëshuara jashtë vendit nëse ato janë në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare ku Republika e Shqipërisë është palë.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë pranon raportet e testimit dhe të verifikimit nëse ato janë lëshuar sipas kërkesave të marrëveshjeve të pranimit reciprok të Organizatës Ndërkombëtare të Metrologjisë Ligjore.

3. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë mban bazë të dhënash të certifikatave, të shenjave të konformitetit, të lëshuara në përputhje me pikën 1 të këtij neni, në të cilën ka akses edhe inspektorati shtetëror që mbulon fushën e metrologjisë.

Neni 31

Verifikimi i sistemeve matëse

1. Verifikimi periodik dhe jashtë radhe i sistemeve matëse përfshin verifikimin e një instrumenti matës ligjërisht të kontrolluar si një pjesë përbërëse e sistemit, si dhe verifikimin e sistemit si i tërë.

2. Pjesët e sistemit, që nuk ndikojnë në performancën metrologjike të sistemit, përjashtohen nga kontrolli metrologjik ligjor.

3. Verifikimi i instrumentit matës ligjërisht të kontrolluar, si pjesë e sistemit matës, dhe verifikimi i sistemit matës si i tërë janë përgjegjësi e përdoruesit/pronarit të sistemit matës.

Neni 32

Pajisje me funksione matëse

Pajisjet me funksione matëse, që përdoren sipas përcaktimeve të shkronjës “a” të nenit 2 të këtij ligji, që janë ekzaminuar, testuar dhe vlerësuar në përputhje me rregulla të tjera, janë subjekt i dispozitave të këtij ligji dhe i rregullave të nxjerra për zbatimin e tij.

Neni 33

Plumbosja

1. Vetëm në rastet kur shërbimet, objekt i këtij ligji, kryhen nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, drejtori i Përgjithshëm i këtij

institucioni përcakton procedurat e plumbosjes për rastet kur në bazë të këtij ligji ose të ligjeve të tjera parashikohet detyrimi për plumbosje.

2. Në rastet kur shërbimet, objekt i këtij ligji, kryhen nga persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, procedurat e plumbosjes përcaktohen në kontratat përkatëse dhe/ose instrumentet e tjera pjesë përbërëse e tyre.

PJESA E DYTË

EKSPERTIZA METROLOGJIKE

Neni 34

Ekspertiza metrologjike e një instrumenti matës

1. Ekspertiza metrologjike konsiston në testim të jashtëzakonshëm dhe matje zyrtare të një instrumenti matës në bazë të një vendimi gjykatë, kur rezultoni e nevojshme për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve për shërbimet, objekt i këtij ligji. Në rastet kur shërbimet, objekt i këtij ligji, kryhen nga persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, çdo ekspertizë metrologjike do të kryhet nga trupa ndërkombëtarë të akredituar.

2. Kostot që dalin gjatë testimit të jashtëzakonshëm dhe matjeve zyrtare të instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara do të paguhën nga:

a) pala kërkuese në rastin kur instrumenti ka shenjen e verifikimit të vlefshme dhe nga testimi i jashtëzakonshëm rezultoni në përputhje me kërkesat metrologjike;

b) përdoruesi i instrumentit matës kur nga testimi i jashtëzakonshëm rezultoni që instrumenti është jo në përputhje me kërkesat metrologjike.

PJESA E TRETË

PARAPAKETIMET DHE SHISHET

Neni 35

Parapaketimet e kontrolluara ligjërisht

1. Dispozitat e këtij ligji zbatohen në parapaketimet njëshe, të kombinuara, pa ambalazh mbështjellës dhe në enë matëse që janë prodhuar, hedhur në treg ose ofruar për shitje te një blerës i panjohur.

2. Mostrat e lira, disa nga parapaketimet e destinuar, të përdorura në aeroplan, anije e trena, dhe produktet në kontejnerë, që janë përgatitur për konsumatorin e fundit në bazë të një kontrate të ndërsjellë, nuk vlerësohen parapaketime sipas dispozitave të këtij ligji.

3. Këshilli i Ministrave miraton rregulloren për parapaketimet, që përcakton:

- a) kriteret, parimet kryesore dhe masat e përgjithshme për parapaketimet;
- b) parapaketimet që kontrollohen ligjërisht;
- c) kërkesat metrologjike për sasinë neto të parapaketimeve;
- ç) diapazonet e detyrueshme për sasinë nominale të disa parapaketimeve;
- d) metodat referuese për kontrollin e sasisë neto të parapaketimeve;
- dh) mbishkrimet dhe shenjat e vendosura në parapaketime.

Neni 36

Shishet si enë matëse ligjërisht të kontrolluara

1. Shishet, si enë matëse, janë enë prej qelqi ose prej ndonjë materiali tjetër, që ruajnë formën e tyre të pandryshueshme në përputhje me kërkesat metrologjike të përshkruara, kapaciteti nominal i të cilave është nga 0,05–5 litra, përfshirë edhe këto dy vlera.

2. Shishet, si enë matëse, duhet të pajisen me shenja që tregojnë vëllimin nominal dhe atë të mbushjes deri në buzë, si dhe me shenjën që identifikon prodhuesin e enës matëse.

3. Këshilli i Ministrave miraton rregulloren për shishet enëmatëse, që përcakton:

- a) shishet që kontrollohen ligjërisht;
- b) kërkesat metrologjike për shishet si enë matëse;
- c) metodat referuese për kontrollin e vëllimit neto të shisheve;
- ç) mbishkrimet dhe shenjat e vendosura në shishet si enë matëse.

Neni 37

Vendosja në treg e parapaketimeve dhe e shisheve si enë matëse

1. Mallrat e paketuara dhe shishet si enëmatëse mund të hidhen në treg dhe të ofrohen për shitje vetëm nëse plotësojnë kërkesat metrologjike të

përshkruara, kanë mbishkrimet dhe shenjat e përshkruara deri në kohën e blerjes.

2. Paketuesi ose importuesi është përgjegjës për përputhshmërinë e produkteve të paketuara me masat e përcaktuara në këtë ligj.

3. Paketuesi zbaton sistemin e tij të kontrollit të sasisë neto të paketimeve.

4. Paketuesi ose importuesi, kur konstaton se parapaketimet e vendosura në treg prej tij nuk përmbushin kërkesat ligjore të përshkruara, është i detyruar që në bashkëpunim me inspektoratin që mbulon fushën e metrologjisë të marrë masat e duhura për mbrojtjen e konsumatorit.

5. Prodhuesi ose importuesi është përgjegjës për përputhshmërinë e shisheve si enë matëse me masat e përcaktuara në këtë ligj.

6. Prodhuesi zbaton sistemin e kontrollit të vëllimit neto të shisheve të prodhuara.

7. Prodhuesi ose importuesi, kur konstaton se shishet si enë matëse të vendosura në treg prej tij nuk përmbushin kërkesat ligjore të përshkruara, është i detyruar që në bashkëpunim me inspektoratin që mbulon fushën e metrologjisë të marrë masat e duhura për mbrojtjen e konsumatorit.

Neni 38

Miratimi dhe monitorimi i sistemit të kontrollit sasior të paketuesve të parapaketimeve me shenjë konformiteti

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë miraton sistemin e kontrollit sasior të paketuesit të parapaketimeve me shenjë konformiteti, që kanë bërë kërkesë për miratim sistemi, nëse ai plotëson kërkesat e përcaktuara.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë monitoron sistemin e kontrollit sasior të miratuar të paketuesit dhe, në qoftë se është e nevojshme, jep rekomandime për përmirësimin e tij.

3. Regjistrimi i paketuesit të parapaketimeve me shenjë konformiteti bëhet dhe ruhet si i tillë vetëm nëse sistemi i tij i kontrollit sasior është i miratuar.

4. Ministri përgjegjës për ekonominë përcakton rregullat dhe procedurat e miratimit dhe monitorimit të sistemit të kontrollit sasior të paketuesit të parapaketimeve me shenjë konformiteti.

PJESA E KATËRT
DHËNIA E AUTORIZIMIT

Neni 39

**Autorizimi i personave juridikë dhe fizikë
për të kryer veprimtari në metrologjinë ligjore**

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë jep autorizimin në përputhje me këtë ligj, aktet nënligjore të nxjerra në bazë dhe për zbatim të tij, dhe për atë që lejohet dhe mundësohet nga ligje, kontrata koncesionare dhe instrumente të tjera që kanë forcën zbatuese të ligjit.

2. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë autorizon persona juridikë, që plotësojnë kushtet e përshkruara, për të realizuar verifikimin e instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara, kur kjo drejtori nuk ka kapacitete teknike t'i realizojë vetë këto detyra dhe për sa është e lejueshme nga legjislacioni apo kontrata dhe instrumente të tjera në fuqi, që kanë forcën zbatuese të ligjit.

3. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë autorizon persona juridikë apo fizikë për shërbimin e riparimit të instrumenteve matëse. Shërbimi i riparimit të instrumenteve matëse ndalohet të kryhet nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për verifikimin e instrumenteve matëse.

4. Ngarkohet ministri përgjegjës për ekonominë të miratojë rregulloren për kriteret dhe procedurat për autorizimin e personave juridikë për kryerjen e veprimtarive në metrologjinë ligjore dhe për autorizimin e personave juridikë dhe fizikë për kryerjen e shërbimit të riparimit të instrumenteve matëse, si dhe për monitorimin e aktivitetit/performancës së tyre në përputhje me pikat 1, 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 40

Vendimi për autorizim

1. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë vendos për dhënien e autorizimit brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve nga aplikimi.

2. Vendimi për autorizim përcakton qëllimin e autorizimit.

3. Autorizimi është i vlefshëm për një periudhë 4-vjeçare.

4. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë cakton shenjën verifikuese të një personi të autorizuar prej saj për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërisht të kontrolluara.

Neni 41

**Monitorimi i subjekteve të autorizuar nga
Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë**

Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë monitoron aktivitetin e subjekteve të autorizuar prej saj për kryerjen e veprimtarive në metrologjinë ligjore, sipas kriterëve të përcaktuar në rregulloren e ministrit të miratuar për këtë qëllim, me përjashtim të rasteve kur funksionet monitoruese të performancës së personave juridikë privatë, të autorizuar për kryerjen e veprimtarive në metrologjinë ligjore, u janë caktuar autoriteteve të tjera shtetërore me ligj ose kontratë të miratuar me ligj.

Neni 42

Shfuqizimi i vendimit për autorizim

1. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë mund të shfuqizojë vendimin e autorizimit kur:

a) nuk plotësohen kushtet për të cilat është dhënë autorizimi dhe nuk kryhen detyrat në mënyrën e kërkuar;

b) cenohen rëndë detyrimet e caktuara në këtë ligj dhe aktet e nxjerra në zbatim të tij;

c) mbajtësit të autorizimit i kanë ndodhur ndryshime që e bëjnë të pamundur respektimin e kushteve për të cilat është dhënë autorizimi.

2. Personi juridik dhe fizik, autorizimi i të cilit është shfuqizuar, sepse ai ka vepruar kundër rregullave, në mënyrë joprofesionale, si dhe në kundërshtim me sa parashikohet në autorizim, nuk mund të aplikojë për një autorizim të ri brenda një periudhe prej 3 vjetësh nga data që i është shfuqizuar autorizimi.

3. Personat fizikë dhe juridikë kanë të drejtën e ankimit kundër shfuqizimit të vendimit për autorizim. Kundër shfuqizimit të vendimit për autorizim, personat juridikë apo fizikë, pasi kanë shteruar të gjitha mjetet e ankimit administrativ pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë, në përputhje me Kodin e Procedurave Adminis-

trative mund të paraqesin ankim pranë gjykatës administrative, në përputhje me rregullat e parashikuara nga legjislacioni në fuqi për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative.

Neni 43

Pavlefshmëria e autorizimit

Autorizimi bëhet i pavlefshëm kur:

- a) mbaron afati i vlefshmërisë;
- b) drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë ka nxjerrë vendim për anulimin e autorizimit;
- c) i autorizuari heq dorë me shkrim nga autorizimi.

Neni 44

Publikimi i vendimit për autorizim

1. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë nxjerr dhe publikon buletin zyrtar metrologjik periodikisht.

2. Vendimi për autorizim, ndryshimi i autorizimit, mbarimi i vlefshmërisë dhe shfuqizimi i tij publikohen në buletin zyrtar metrologjik dhe në faqen zyrtare të DPM-së.

Neni 45

Detyrimet e personit të autorizuar

1. Personi juridik apo fizik, i autorizuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, sipas pjesës IV të këtij kreu, duhet:

- a) të kryejë veprimtarinë e tij profesionalisht dhe në përputhje me rregullat e vendimet për autorizim;
- b) të njoftojë menjëherë Drejtorinë e Përgjithshme të Metrologjisë për mbarimin e autorizimit ose për ndonjë ndryshim të kushteve të autorizimit;
- c) të mbajë dokumentacion të formave të ndryshme për problemet administrative që lidhen me qëllimin e autorizimit, në përputhje me rregullat, nëse nuk përcaktohet ndryshe nga ky ligj, ose me rregullat e përshtatura për zbatimin e tij;
- ç) t'i paraqesë Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë informacion të domosdoshëm, brenda afateve të caktuara dhe procedurave të përkshkruara, për të dhënat e për verifikimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara.

2. Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë përcakton afatet dhe procedurat për dhënien e informacionit për instrumentet matëse të verifikuara.

KREU VI

INSPEKTIMI METROLOGJIK

Neni 46

Inspektimi metrologjik

Inspektimi metrologjik kryhet nga inspektorati që mbulon fushën e metrologjisë në përputhje me këtë ligj, si dhe me legjislacionin në fuqi për inspektimin në Republikën e Shqipërisë.

Neni 47

Detyrat e subjektit të inspektimit

1. Personat juridikë apo fizikë, veprimtaritë e të cilëve janë subjekt i inspektimit, janë të detyruar ta ndihmojnë inspektorin dhe t'i japin atij të dhënat dhe informacionet e domosdoshme që lidhen me objektin e inspektimit.

2. Me kërkesë me shkrim të inspektorit, subjekti i inspektimit është i detyruar të japë ose të përgatisë, brenda një periudhe kohe të caktuar, të dhëna të plota dhe të sakta, informacione dhe regjistrime të nevojshme për kryerjen e inspektimit.

Neni 48

Detyrat e inspektorit

1. Gjatë inspektimit metrologjik, një inspektor kontrollon:

- a) përdorimin e njësive ligjore të matjeve;
- b) konformitetin dhe përdorimin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara;
- c) konformitetin e parapaketimeve dhe të shisheve enë matëse me masat e këtij ligji dhe me aktet nënligjore në zbatim të tij;
- ç) mënyrën se si mbahen dhe përdoren regjistrimet dhe dokumentet e përkshkruara.

2. Në rastet kur kryerja e shërbimeve, objekt i këtij ligji, realizohet ekskluzivisht nga persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, inspektimi metrologjik përfshin vetëm ekzaminimin fizik dhe dokumentar të produkteve apo proceseve objekt të këtij ligji. Vetëm në raste përjashtimore dhe

gjithmonë me vendim gjykatë, inspektimi metrologjik mund të përfshijë edhe ekzaminimin laboratorik për të realizuar kontrollin e përcaktuar në pikën 1 këtij neni.

3. Në rastet kur inspektori vëren shkelje të këtij ligji, të çdo kontrate dhe/ose instrumenti, i cili ka fuqinë zbatuese të ligjit dhe ka si objekt kryerjen e shërbimeve të përcaktuara në këtë ligj, dhe të rregulloreve të miratuara ose informohet për çdo shkelje të tij nga subjekte të autorizuar për të kryer veprimtari metrologjike në një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, merr vendim aty për aty, por në çdo rast jo më vonë se 7 ditë nga konstatimi i shkeljes apo marrjes së informacionit nga subjektet e autorizuar prej ligjit dhe, sipas rastit, vendos një ose disa nga dënimet e mëposhtme:

a) dënim me gjobë, që vendoset për të gjitha shkeljet e konstatuara në përputhje me nenin 54 të këtij ligji;

b) pezullim të kryerjes së veprimtarive që janë në kundërshtim me këtë ligj ose me rregullat e nxjerra në zbatim të tij;

c) bllokim të instrumentit matës në rast moskonformiteti, përveç rasteve të kryerjes së verifikimit nëpërmjet inspektimit nga persona juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi;

ç) urdhërim të korrigjimit të parregullsive dhe mangësive të konstatuara brenda një periudhe kohe të specifikuar;

d) ndalimin e vendosjes në treg apo heqjen nga tregu të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, parapaketimeve dhe shisheve enë matëse.

Neni 49

Informimi i subjektit të inspektuar

Inspektori informon subjektin për kryerjen e inspektimit sipas legjislacionit në fuqi për inspektimin në Republikën e Shqipërisë, përveç rasteve kur një gjë e tillë cenon efektivitetin e inspektimit.

Neni 50

Vendimi për ndalimin e vendosjes në treg apo heqjes nga tregu

1. Kur konstatohet se instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, parapaketimet dhe shishet si enë matëse, që do të vendosen në treg, janë jo në

konformitet me rregullat teknike, inspektori vendos ndalimin e hedhjes së tyre në treg.

2. Në rastin kur parapaketimet dhe shishet si enë matëse në përdorim janë jo në konformitet me rregullat teknike, inspektori vendos tërheqjen e tyre nga tregu dhe kthimin të prodhuesi, paketuesi, importuesi ose përfaqësuesi i autorizuar.

3. Në rastin e instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara në përdorim, të cilat konstatohen jo në konformitet me rregullat teknike, personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, ose inspektori vendosin bllokimin deri në kthimin e tyre në konformitet dhe njoftojnë organet e tjera kompetente shtetërore.

4. Kur parregullsitë e konstatuara dhe të dokumentuara në instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, parapaketimet dhe shishet si enë matëse, që janë vendosur në treg ose në përdorim, nuk janë korrigjuar brenda periudhës kohore të specifikuar, inspektori, krahas masave të tjera administrative, merr vendim për heqjen përfundimtare nga tregu të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, parapaketimeve dhe shisheve si enë matëse.

5. Personat fizikë dhe juridikë kanë të drejtën e ankimit kundër vendimit për ndalimin e vendosjes apo heqjes nga tregu, kur konstatohet se instrumentet matëse ligjërish të kontrolluara, parapaketimet dhe shishet si enë matëse, që do të vendosen në treg, janë jo në konformitet me rregullat teknike. Personat juridikë apo fizikë, pasi kanë shteruar të gjitha mjetet e ankimit administrativ në përputhje me Kodin e Procedurave Administrative, mund të paraqesin ankim pranë gjykatës administrative, në përputhje me rregullat e parashikuara nga legjislacioni në fuqi për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative.

KREU VII

Neni 51

Regjistri Elektronik i Metrologjisë dhe Kalibrimit

1. Regjistri Elektronik i Metrologjisë dhe Kalibrimit përmban të dhëna për:

a) pajisjet matëse dhe kalibruese që janë në përdorim në Republikën e Shqipërisë, përfshirë gjurmueshmërinë në vazhdimësi të tyre;

b) subjektet që zotërojnë dhe përdorin pajisje matëse dhe kalibruese;

c) subjektet që janë të autorizuar sipas këtij ligji për të ushtruar veprimtari në zbatim të këtij ligji;

ç) subjektet që janë të autorizuar që të bëjnë riparime dhe mirëmbajtje të pajisjeve matëse dhe kalibruese;

d) rezultatet e inspektimeve të kryera në përputhje me përcaktimet e këtij ligji.

2. Regjistri krijohet dhe administrohet në bazë të legjislacionit për bazat e të dhënave shtetërore.

3. Rregullat e krijimit, administrimit dhe përdorimit të të dhënave të regjistrit, si dhe institucioni përgjegjës për administrimin e tij përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU VIII MASAT FINANCIARE

Neni 52

Mënyrat e financimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë

Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë financohet nga buxheti i shtetit dhe administrimi i fondeve i nënshtrohet legjislacionit në fuqi për institucionet buxhetore.

Neni 53

Pagesat dhe tarifat e shërbimeve

1. Kalibrimi, miratimi i tipit, verifikimi fillestar dhe pasardhës i instrumenteve matëse, miratimi dhe monitorimi i sistemit të kontrollit sasior të prodhuesve të parapaketimeve dhe të shisheve si enë matëse, shërbimet e metrologjisë ligjore të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi, përfshirë edhe shërbime riparimi, si dhe trajnimet e ofruara kryhen kundrejt tarifave të miratuara nga autoritetet shtetërore përkatëse. Këto tarifa miratohen nga ministri përgjegjës për financat dhe ministri përgjegjës për ekonominë ose në një nga format e parashikuara në legjislacionin përkatës. Tarifat janë të njëjta si për subjektet vendase, ashtu edhe për ato të huaja, që ushtrojnë veprimtari prodhimi ose shërbimi në Republikën e Shqipërisë dhe për rastet e shërbimeve, objekt i këtij ligji, ato parapaguhën nga subjektet përkatëse. Mënyra dhe afatet e

parapagimit të këtyre tarifave përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për financat.

2. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe personat juridikë privatë, të autorizuar me një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për kryerjen e shërbimeve, objekt i këtij ligji, si edhe laboratorët e etaloneve kombëtare, jashtë Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë, për kryerjen e shërbimeve të ndryshme, përdorin tarifa të miratuara nga ministri përgjegjës për financat dhe ministri përgjegjës për ekonominë, ose të miratuara me një nga format e parashikuara në legjislacionin përkatës.

KREU IX KUNDËRVAJTJET DHE SANKSIONET

Neni 54

Kundërvajtjet administrative dhe sanksionet

1. Kur inspektorët metrologë vërtetojnë se subjekti ka shkelur dispozitat e këtij ligji, nëpërmjet konstatimit të drejtpërdrejtë ose raportimit të personave juridikë privatë, të autorizuar në një nga format e parashikuara në legjislacionin në fuqi për të ofruar shërbime sipas këtij ligji, kanë të drejtë të vendosin gjobë sipas pikave 2 e 3 të këtij neni, krahas dënimeve të tjera, të zbatueshme sipas këtij ligji, dhe të kërkojnë nga subjekti marrjen e masave për ndreqjen e shkeljes, duke vendosur afat për realizimin e ndreqjes.

2. Shkeljet e përcaktuara në pikat 2.1, 2.2 dhe 2.3 të këtij neni, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe dënohen me gjobë dhe/ose dënime të tjera, sipas parashikimeve të këtij ligji, si më poshtë:

2.1 Për subjekte të biznesit të vogël 20 000 (njëzet mijë) lekë, për subjekte të biznesit të madh 100 000 (njëqind mijë) lekë, për stacione të tregtimit të karburanteve dhe njësitë e shitjes së lëndëve djegëse 200 000 (dyqind mijë) lekë, për shoqëritë që kryejnë veprimtari kërkimi e prodhimi, për rafineritë, impiantet e përpunimit të naftës-jellësit, për instalimet dhe terminalët bregdetare dhe shoqëritë e tregtimit me shumicë 700 000 (shtatëqind mijë) lekë:

a) përdorimi i njësisë matëse në kundërshtim me rregullat e përcaktuara nga Këshilli i Ministrave, sipas nenit 11 të këtij ligji;

b) mbajtja në biznesin e vet të një instrumenti matës që nuk është në përdorim dhe nuk është shënuar në mënyrë të dukshme me shenjë "Instrument matës jo në përdorim", në kundërshtim me pikën 2 të nenit 19 të këtij ligji;

c) mbajtja në biznesin e vet të një instrumenti matës që nuk është në përdorim dhe është i shënuar në mënyrë të dukshme me shenjë "instrument matës jo në përdorim", për më shumë se 30 (tridhjetë) ditë nga momenti i vendosjes së shenjes "instrument matës jo në përdorim", në kundërshtim me pikën 2 të nenit 19 të këtij ligji;

ç) moskryerja e verifikimit të instrumenteve matëse, sipas përcaktimeve të shkronjës "c" të nenit 20, mosmirëmbajtja e rregullt e instrumenteve matëse në kundërshtim me shkronjën "b" të nenit 20 dhe të pikës 2 të nenit 25 të këtij ligji;

d) mosvënia në dispozicion e instrumenteve matëse pas riparimit për verifikim, sipas përcaktimeve të nenit 28 të këtij ligji;

dh) mosplotësimi i kërkesave për regjistrim, të përcaktuara në pikën 3 të nenit 38 të këtij ligji;

e) mosdhënia e informacionit dhe e të dhënave të domosdoshme inspektorit për të kryer inspektimin, në kundërshtim me nenin 47 të këtij ligji;

2.2 Për subjektet e biznesit të vogël 20 000 (njëzet mijë) lekë dhe për subjektet e biznesit të madh 400 000 (katërqind mijë) lekë:

a) prodhimi, importimi dhe vendosja në treg e produkteve të paketuara dhe shisheve si enë matëse, që nuk plotësojnë kërkesat metrologjike dhe nuk kanë mbishkrimet dhe shenjat e përshtatshme sipas pikës 1 të nenit 37 të këtij ligji;

b) konstatimi i kushteve të shfuqizimit të vendimit të autorizimit nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, sikundër parashikohet në nenin 42, dhe mospërmbyllja e detyrimeve të subjektit të autorizuar sipas parashikimeve të nenit 45 të këtij ligji.

2.3 Për subjektet e biznesit të vogël 30 000 (tridhjetë mijë) lekë, për subjektet e biznesit të madh 300 000 (treqind mijë) lekë, për stacionet e tregtimit të karburanteve dhe njësitë e shitjes së lëndëve djegëse 1 500 000 (një milion e pesëqind mijë) lekë, për shoqëritë që kryejnë veprimtari kërkimi e prodhimi, për rafineritë, impiantet e përpunimit të naftës, për instalimet dhe terminalët bregdetare dhe shoqëritë e tregtimit me shumicë 5 000 000 (pesë milionë) lekë:

a) vendosja në treg dhe vënia në përdorim e instrumenteve matëse në kundërshtim me parashikimet e nenit 18, pikës 6 të nenit 25 dhe në rastet kur nuk zbatohet vendimi i inspektorit sipas pikës 1 të nenit 50 të këtij ligji;

b) përdorimi i instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara në kundërshtim me parashikimet e pikës 7 të nenit 25;

c) pengimi dhe/ose ndalimi i kryerjes së verifikimeve të instrumenteve matëse ligjërish të kontrolluara, sikundër parashikohet në pikën 4 të nenit 22 të këtij ligji;

ç) dëmtimi, heqja dhe/ose shkatërrimi i shenjes së verifikimit dhe vulave të sigurisë në instrumente.

3. Në rast përsëritje të së njëjtës shkelje, gjohet dyfishohen.

Neni 55

Shqyrtimi dhe ankimi

Shqyrtimi, marrja e vendimit përfundimtar dhe ankimi ndaj vendimit të inspektorit bëhen në përputhje me legjislacionin në fuqi për inspektimin në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me Kodin e Procedurave Administrative dhe legjislacionin në fuqi për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative.

Neni 56

Ekzekutimi

Gjohet ekzekutohet në përputhje me procedurat e përcaktuara në legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative. Të ardhurat e arkëtuara nga gjohet derdhen në buxhetin e shtetit.

KREU X

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 57

Miratimi i akteve nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 6, pika 2; 7, pika 2; 10, pika 2; 11, pika 2; 12, pika 5; 17, pika 5; 18, pika 6; 35, pika 3; 36, pika 3, dhe 51, pika 3, të tij.

2. Ngarkohet ministria përgjegjëse për financat që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e

këtij ligji të nxjerrë aktin nënligjor në zbatim të nenit 53, pikat 1 e 2 të tij.

3. Ngarkohet ministria përgjegjëse për ekonominë që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve, 19, pika 4; 20, shkronja “d”; 21, pika 5; 22, pika 6; 38, pika 4, dhe 39, pika 4, të tij.

4. Ngarkohet Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Metrologjisë që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 27, pika 2, dhe 45, pika 2, të tij.

Neni 58
Shfuqizimet

1. Ligji nr. 9875, datë 14.2.2008, “Për metrologjinë”, i ndryshuar, shfuqizohet.

2. Aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të ligjit nr. 9875, datë 14.2.2008, “Për metrologjinë”, që nuk bien ndesh me dispozitat e këtij ligji, do të vazhdojnë të jenë në fuqi deri në daljen e akteve të reja nënligjore përkatëse, referuar këtij ligji. Çdo akt tjetër nënligjor, që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohet.

Neni 59
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miraturar në datën 15.10.2020.

VENDIM
Nr. 75/2020

**PËR RRËZIMIN E DEKRETIT NR. 11 811,
DATË 5.11.2020, TË PRESIDENTIT TË
REPUBLIKËS “PËR KTHIMIN E LIGJIT
NR. 126/2020, ‘PËR METROLOGJINË’”**

Në mbështetje të nenit 85, pika 2, të Kushtetutës dhe nenit 86 të Rregullores së Kuvendit,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

I. Rrëzimin e dekretit nr. 11 811, datë 5.11.2020, të Presidentit të Republikës “Për kthimin e ligjit nr. 126/2020 ‘Për metrologjinë’”.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miraturar në datën 17.12.2020

DEKRET
Nr. 11867, datë 15.12.2020

**PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, pika “c”, dhe nenit 93, të Kushtetutës, si dhe të nenit 23, pika 1, të ligjit nr. 113/2020 “Për shtetësinë”, me propozimin e Ministrisë së Brendshme,

DEKRETOJ:

Neni 1

U jepet shtetësia shqiptare, me kërkesë të tyre, këtyre personave:

1. Arfan Abdul Wahab Mtawe
2. Gani Ismet Beqiraj
3. Nerxhivane Ahmet Leci (Berisha)
4. Bersant Zhujë Selmani
5. Yalçın Eyüp Özlen
6. Cesin Ismail Özlen (Şen)
7. Şükrü Ahmet Coşkun
8. Diana Hashim Thomai (Basholli)
9. Kâzim Mehmed Topoyan
10. Naim Fahrudin Ibrahim
11. Uğur Hüseyin Horzum
12. Radames Milciades Radames Pepin Pichardo
13. Mahmut Mevlüt Köse
14. Bejaze Selim Sulova (Bici)
15. Sue Ann Paul Allen Alvidrez (Johnson)
16. Blair Edward Harold Albert Alvidrez

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Ilir Meta

VENDIM
Nr. 997, datë 9.12.2020

**PËR MIRATIMIN E DOKUMENTIT
“STANDARDET SHTETËRORE PËR
SPECIFIKIMET TEKNIKE TË
INFORMACIONIT GJEOPHAPËSINOR
NË SHQIPËRI – TEMA: BURIMET
MINERALE”**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 11, pika 2, shkronja “z”, e 16, pika 1, të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e infrastrukturës kombëtare të informacionit gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e zëvendëskryeministrit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e dokumentit “Standardet shtetërore për specifikimet teknike të informacionit gjeohapësinor në Shqipëri – tema: Burimet minerale”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor (ASIG) dhe autoritetet përgjegjëse për mbledhjen, përpunimin e përditësimin e të dhënave gjeohapësinore për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

**STANDARDET SHTETËRORE
PËR SPECIFIKIMET TEKNIKE TË
INFORMACIONIT GJEOPHAPËSINOR NË
SHQIPËRI – TEMA: BURIME MINERALE**

Përmbajtja

1. PËRSHKRIMI I STANDARDEVE

2. HYRJE

2.1 Qëllimi

2.2 Si lexohet dokumenti

2.3 Detyrimet ligjore

2.4 Fusha e veprimit

3. TEMA

3.1 Burimet minerale

3.1.1 Parathënie

3.1.2 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për temën “Burimet minerale”

3.1.3 Katalogu i tipologjisë

3.1.3.1 Aktiviteti në minierë

3.1.3.2 Burime tokësore minerale

3.1.3.3 Karakteristikat e minierave

3.1.3.4 Miniera

3.1.3.5 Produkti

3.1.3.6 Shfaqja e karakteristikave të minierave

3.1.3.7 Shfaqja e mineralit

3.1.3.8 Zbulimi i aktivitetit

3.1.3.9 Burimi

3.1.3.10 Matja e produktit

3.1.3.11 Matja e xeherorit

3.1.3.12 Pasuri natyrore

3.1.3.13 Rezerva

3.1.3.14 Emri i minierës

3.1.3.15 Modeli i depozitimit mineral

3.1.3.16 Përmasat e burimeve tokësore minerale

3.1.3.17 Vlerat e metodave të klasifikimit të përdorur

3.1.3.18 Vlerat e kodit të produktit

3.1.3.19 Vlerat e potencialit të përdorimit përfundimtar

3.1.3.20 Vlerat e tipit të zbulimit të aktivitetit

3.1.3.21 Vlerat e rezultatit të zbulimit

3.1.3.22 Vlerat e rëndësisë

3.1.3.23 Vlerat e gjendjes së minierës

3.1.3.24 Vlerat e grupimit të vendburimeve minerale

3.1.3.25 Vlerat e shfaqjes së mineralit

3.1.3.26 Vlerat e llojit të aktivitetit të minierave

3.1.3.27 Vlerat e llojit të aktivitetit të përpunimit

3.1.3.28 Vlerat e kategorisë së rezervës

3.1.3.29 Vlerat e kategorisë së burimeve

3.1.3.30 Vlerat e llojit të vendburimit mineral

3.2 Metadata

3.3 Kodi EPSG për KRGJSH-në

3.4 Cilësia e të dhënave

3.4.1 Përputhja logjike – Përputhja konceptuale
(*Logical consistency – Conceptual consistency*)

3.4.2 Përputhja logjike – Përputhja me domeinin
(*Logical consistency – Domain consistency*)

3.4.3 Kërkesat minimale të cilësisë së të dhënave
(*Minimum data quality requirements*)

4. ANEKSE

4.1 Aneksi A – Katalogu i tipologjisë

4.2 Aneksi B – Kodlistat

4.2.1 Vlerat e metodave të klasifikimit të përdorur

4.2.2 Vlerat e kodit të produktit

4.2.3 Vlerat e potencialit të përdorimit përfundimtar

4.2.4 Vlerat e tipit të zbulimit të aktivitetit

4.2.5 Vlerat e rezulttit të zbulimit

4.2.6 Vlerat e rëndësisë

4.2.7 Vlerat e gjendjes së minierave

4.2.8 Vlerat e grupimit të vendburimeve minerale

4.2.9 Vlerat e llojit të shfaqjes së mineralit

4.2.10 Vlerat e llojit të aktivitetit të minierave

4.2.11 Vlerat e llojit të aktivitetit të përpunimit

4.2.12 Vlerat e kategorisë së rezervës

4.2.13 Vlerat e kategorisë së burimeve

4.2.14 Vlerat e llojit të vendburimit mineral

1. PËRSHKRIMI I STANDARDEVE

Ky dokument përmban standardet e specifikimeve teknike të të dhënave gjeohapësinore për ndërtimin e NSDI-së, duke u mbështetur në direktivën Inspire. Autori i këtij produkti është Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor (ASIG) në bashkëpunim me Shërbimin Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH) dhe Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore (AKBN), të cilët janë autoritete publike përgjegjëse për temën “Burimet minerale”.

Data e publikimit të versionit nr. 1 është tetor 2018. Emërtimi i dokumentit është: ASIG_Standard_NSIDI_2018_BM_v.1, ku:

ASIG – autoriteti përgjegjës për krijimin e standardit;

Standard – lloji i dokumentit;

NSDI – qëllimi i dokumentit;

2018 – viti i krijimit;

BM – tema për të cilën është krijuar standardi

“Burimet minerale”, e cila i referohet temës “*Mineral Resources*” në direktivën Inspire;

v.1 – numri i versionit të standardit.

2. HYRJE

2.1 QËLLIMI

Ky dokument përcakton specifikimet teknike, të harmonizuara konform direktivës Inspire, për të dhënat gjeohapësinore të temës “Burimet minerale”, temë e cila është përcaktuar në nenin 11, pika 2/z, të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e infrastrukturës kombëtare të informacionit gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”.

Ky dokument publikohet si standard që përcakton rregullat bazë të implementimit të NSDI-së² në Shqipëri, me qëllim përdorimin e tij nga autoritetet publike përgjegjëse për mbledhjen, përpunimin dhe përditësimin e informacionit gjeohapësinor, që të arrihet një kuptueshmëri unike dhe korrekte e të dhënave dhe shërbimeve gjeohapësinore, për të realizuar ndërveprueshmërinë e tyre.

2.2 SI LEXOHEM DOKUMENTIN

2.2.1 Struktura e dokumentit

Ky dokument është i organizuar në katër kapituj kryesorë:

1. Përshkrimi i standardeve – Në këtë pjesë jepet emërtimi dhe autori i standardeve.

2. Hyrje – Në këtë pjesë jepen përshkrime dhe shpjegime për të kuptuar mënyrën si organizohet i gjithë informacioni dhe si mund të interpretohet më lehtë ai.

3. Tema – Në këtë pjesë jepen specifikimet teknike për temën “Burimet minerale”.

4. Aneks – Në këtë pjesë jepen informacione shtesë, shpjeguese, në ndihmë të përdoruesve.

- Përmbajtja e Kapitullit të 3-të është strukturuar në 4 pjesë kryesore:

3.1 Përshkrimi i temës – Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e temës, si dhe detajohen: diagramet UML dhe katalogu i tipologjive.

3.2 Metadata – Këtu jepen specifikimet teknike për metadatat e temës përkatëse.

3.3 Sistemi Koordinativ Referencë – Këtu përcaktohet Sistemi Koordinativ Referencë që

² NSDI – Infrastruktura Kombëtare e Informacionit Gjeohapësinor.

është miratuar me vendimin nr. 669, datë 7.8.2013, të Këshillit të Ministrave, i ndryshuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr. 322, datë 27.4.2016 dhe nr. 359, datë 29.5.2019.

3.4 Cilësia e të dhënave – Këtu jepet një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementeve dhe matjes së tyre.

2.2.2 DIAGRAMET UML DHE KATALOGU I TIPOLOGJISË

Diagramet UML ofrojnë një mënyrë të shpejtë për të parë elementet kryesore të specifikimeve dhe marrëdhëniet ndërmjet tyre. Përkufizimi mbi llojin e objektit gjeohapësinor, atributet dhe marrëdhëniet janë të përfshira në “Katalogu i tipologjive” (*Feature Catalogue*). Personat të cilët kanë ekspertizë tematike, por nuk janë të familjarizuar me UML-në, mund ta

kuptojnë plotësisht përmbajtjen e modelit të të dhënave, duke u fokusuar te katalogu i tipologjive. Për përdoruesit e aplikacioneve, katalogu i tipologjive mund të jetë i dobishëm për të kontrolluar nëse ai përmban të dhëna të nevojshme për përdorim.

Në tabelat e mëposhtme shpjegohet përmbajtja dhe mënyra e organizimit të informacionit, në tabelat e të dhënave, në katalogun e tipologjive.

Tabelat nr. 1, 2, me anë të shembujve shpjegojnë mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e tipologjive dhe tëtributeve të tyre.

Tabela nr. 3, me anë të një shembulli, shpjegon mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e kodlistës.

Tabela 1

Emri - Emërtimi i tipologjisë	
Përkufizimi	Përkufizimi sipas direktivës Inspire për tipologjinë.
Përshkrimi	Shënime dhe përshkrime të tjera për tipologjinë.
Lloji i tipologjisë	Tipi i elementit që mund të jetë i këtyre llojeve: “featureType” - një element që mund të jetë real, në terren, apo një dukuri abstrakte; “DataType” - një element tabelor, që shërben vetëm si tabelë attributesh, për t’u lidhur me një element tjetër; “enumeration” “codeList” - listë e parapërgatitur vlerash ku elementi duhet të marrë vlerë. <i>Enumeration</i> nënkupton “renditje vlerash”, ndërsa <i>codeList</i> nënkupton listë vlerash ose ndryshe “kodlistë”. Në dokument gjenden të shqipëruara si “numërtimet dhe kodlistat”; “union” - një mbulesë topologjike e dy ose më shumë grupeve të të dhënave gjeohapësinore, që ruan tiparet që bien brenda shtrirjes gjeohapësinore të të dyja grupeve të të dhënave hyrëse; “Imported” - të dhëna të specifikuara në tema të tjera të direktivës Inspire. Në dokument gjenden “Të dhënat e importuara”.
Gjeometria	Gjeometria e elementit sipas formatit vektor mund të gjendet në tri forma: pikë, linjë, poligon. Abstrakt – kur elementi nuk është element real në terren, por konsiderohet vetëm si dukuri.
Shumëllojshmëria	Lloji dhe numri i vlerave që mund të marrë atributi: 0..* – mund të marrë shumë lloje vlerash ose asnjë vlerë; 1..* – mund të marrë minimumi 1 vlerë ose shumë vlera; 0..1 – mund të mos marrë asnjë vlerë ose nëse merr vlerë, duhet të marrë vetëm 1 vlerë të vetme; 1 – duhet të marrë detyrimisht 1 vlerë.
I detyrueshëm	Po – nëse atributi është i detyrueshëm të plotësohet; Jo – nëse atributi nuk është i detyrueshëm të plotësohet.
Rol shoqërimi	Në tabelën e lidhjeve “Rol shoqërimet” tregohen marrëdhëniet hierarkike ndërmjet elementeve të ndryshme në këtë temë, si dhe në temat e tjera. Këto marrëdhënie pasqyrojnë lidhjet që realizohen në skemat UML.

Tabela 2.

ATRIBUTET
-- Emri -- Emërtimi i atributit
-- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës Inspire të elementeve
-- Përshkrimi -- Shënime dhe përshkrime të tjera për elementin [I detyrueshëm: Detyrueshmëria nëse atributi duhet të marrë vlerë, p.sh.: PO]

Tabela 3

ATRIBUTET
Vlera e parë e listës së gatshme, p.sh.: Ligjor -- Emri -- Emërtimi i vlerës -- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës Inspire i elementeve.
Vlera e dytë (etj.) e listës së gatshme, p.sh.: Joligjor -- Emri -- Emërtimi i vlerës -- Përkufizimi -- Përkufizimi sipas direktivës Inspire i elementeve.

2.2.3 KARAKTERISTIKAT E “voidable” DHE SHUMËLLOJSHMËRIA

Stereotipi “voidable” përdoret për të përshkruar ato karakteristika të objekteve gjeohapësinore që mund të jenë ose mund të mos jenë të pranishme në grupet e të dhënave gjeohapësinore edhe pse mund të ekzistojnë në botën reale. Kjo nuk do të thotë që këtyre përkatësive duhet t’u jepet një vlerë.

Për të gjitha karakteristikat e përcaktuara për objektet gjeohapësinore duhet të paraqitet një vlerë – ose vlera përkatëse (nëse është e disponueshme në grupin e të dhënave që mirëmbahet nga ofruesi i të dhënave) ose vlera “void”. Një vlerë “void” nënkupton që nuk ekziston një vlerë përkatëse në grupet e të dhënave gjeohapësinore që mirëmbahen nga ofruesi i të dhënave ose që asnjë vlerë përkatëse nuk mund të nxirret nga vlerat ekzistuese.

Arsyeja e përdorimit të vlerës “void” duhet të paraqitet kurdo që të jetë e mundur, duke përdorur një nga vlerat e listuara në kodlistën *VleraEArsyesëPavlefshmërisë (VoidReasonValue)*, e cila përmban:

- **E panjohur (Unknown)**

-- **Përkufizimi** --

Vlera korrekte për këtë element gjeohapësinor nuk njihet ose është e pamatshme nga krijuesi i të dhënave.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Kur “kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit” e një liqeni të caktuar, nuk është matur, atëherë arsyeja e pavlefshmërisë së kësaj karakteristike mund të jetë “e panjohur”.

- **E papopulluar (Unpopulated)**

-- **Përkufizimi** --

Kjo karakteristikë nuk është pjesë e databazës së mirëmbajtur nga krijuesi i të dhënave. Pavarësisht kësaj, kjo e dhënë mund të ekzistojë.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Kur “kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit” nuk është e përfshirë në grupin e të dhënave që përmban objektin gjeohapësinor të liqenit, atëherë vlera e kësaj karakteristike mund të jetë “e papopulluar”.

- **Konfidenciale**

-- **Përkufizimi** --

Kjo karakteristikë mund të ekzistojë, por është konfidenciale.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Të dhënat personale të popullsisë të cilat

ekzistojnë, por që nuk mund të shfaqen pasi mbrohen nga legjislacioni për mbrojtjen e të dhënave personale.

Stereotipi “voidable” nuk jep asnjë informacion nëse ekziston një karakteristikë në botën reale. Kjo shprehet duke përdorur shumëllojshmërinë:

Nëse një karakteristikë mund të ekzistojë apo mund të mos ekzistojë në botën reale, vlera minimale do të përcaktohet si 0. P.sh., nëse një adresë ka apo nuk ka një numër shtëpie, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 0..1.

Nëse për një karakteristikë të caktuar ekziston të paktën një vlerë në botën reale, vlera minimale do të përcaktohet si 1. P.sh., nëse një njësi administrative ka gjithmonë të paktën një emër, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 1..*.

2.2.4 MBULIMET - COVERAGES

Funksionet e mbulimit *Coverages* përdoren për të përshkruar karakteristikat e një fenomeni të botës reale që zhvillohet në kohë dhe/ose hapësirë. Shembuj tipikë të tyre janë temperaturat, lartësitë, imazheritë etj. Një mbulim përmban një grup vlerash, të cilat shoqërohen me një element gjeohapësinor, kohor, kohor-gjeohapësinor. Domeinet tipike gjeohapësinore janë grupe pikash (p.sh., vendndodhja e sensorëve), kurbat përcaktuese (p.sh., izolinjat), rrjetet (p.sh., ortoimazheria, modelet e lartësive) etj.

Në skemat e aplikimit të Inspire, funksionet e

mbulimit janë përcaktuar si vetitë e llojeve të objekteve gjeohapësinore ku lloji i vlerës së kësaj karakteristike është një realizim i një prej llojeve të specifikuar në SSH EN ISO 19123:2007.

Për të përmirësuar përputhjen me standardet e mbulimit në nivelin e zbatimit (p.sh., ISO 19136 dhe OGC Shërbimi i Mbulimit në Internet) dhe për të përmirësuar harmonizimin ndërtematik për përdorimin e mbulimeve në Inspire, një skemë e aplikimit për llojet e mbulimit është përfshirë në Modelin Konceptues të Përgjithshëm “*Generic Conceptual Model*”.

Kjo skemë aplikimi përmban llojet e mëposhtme të mbulimit:

- *Rrjeti i Mbulimit i Korrigjuar (rektifikuar)*: Mbulimi, domeini i të cilit përbëhet nga një rrjet i korrigjuar, një rrjet për të cilin ka një transformim përfundimtar midis koordinatave të rrjetit dhe koordinatave të sistemit koordinativ referencë (shih figurën 1, djathtas, majtas).

- *Rrjeti i Mbulimit Referencë*: Mbulimi, domeini i të cilit përbëhet nga një rrjet referimi, një rrjet i lidhur me një transformim që mund të përdoret për të kthyer vlerat e koordinatave të rrjetit në vlerat e koordinatave të referuara në një sistem referimi koordinativ (shih figurën 1, djathtas).

Aty ku është e mundur përdoren vetëm këto lloje mbulimi (ose një nëntip i tyre) në skemat e aplikimit në Inspire.

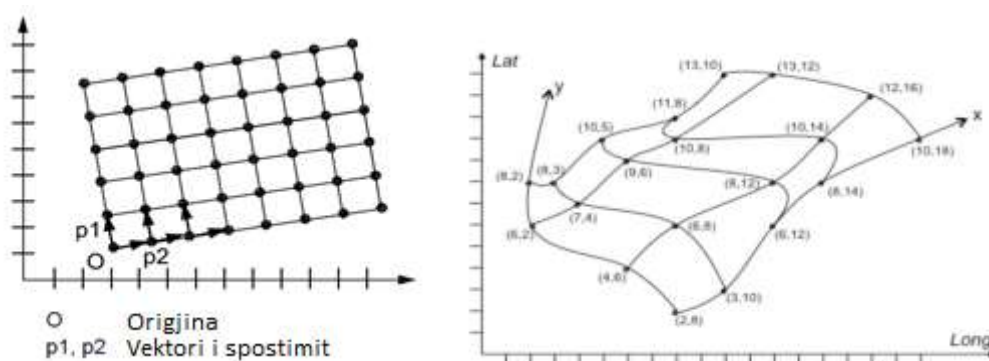

Figura 1: Shembuj të një rrjeti të korrigjuar (majtas) dhe një rrjeti referues (djathtas)

2.2.5 NUMËRTIMET DHE KODLISTAT (ENUMERATION AND CODLIST)

Kodlistat modelohen si klasa në skemat e aplikimit, por vlerat e tyre menaxhohen jashtë skemave të aplikimit. Në kodlistë, “vlera të tjera” përcaktojnë llojin e përmbajtjes së kodlistës, e përcaktuar specifikisht si më poshtë:

- **“jo”** përfaqëson kodlista që përmbajnë vetëm vlera të specifikuar në këtë dokument;
- **“të kufizuara”** përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të specifikuar në këtë dokument dhe vlera të tjera të limituara të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave;
- **“të hapura”** përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të specifikuar në këtë dokument dhe vlera shtesë në çdo nivel, të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave;
- **“po”** përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave.

Vlerat shtesë të përcaktuara nga ofruesit e të dhënave nuk duhet të zëvendësojnë apo të modifikojnë vlerat ekzistuese të përcaktuara në dokument.

Në rastin kur ofruesit e të dhënave do të përdorin kodlista me vlera **“jo”**, *pra* të

specifikuara në dokument, ofruesit janë të detyruar t'i bëjnë këto vlera bashkë me përkufizimet e tyre, të disponueshme në një regjistrë. Kjo do të mundësojë që edhe përdoruesit e tjerë t'i kuptojnë këto vlera dhe të kenë mundësi t'i përdorin.

2.2.6 PARAQITJA E DIMENSIONIT KOHOR

Skemat e aplikimit përdorin atributin “FillimiICiklitJetësor” dhe “PërfundimiICiklitJetësor” për të regjistruar jetëgjatësinë e një objekti gjeohapësinor.

Atributi “FillimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është futur apo ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinores (në sistem). Atributi “PërfundimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është zëvendësuar apo tërhequr nga grupi i të dhënave gjeohapësinores (në sistem). Këto vlera kohore nuk kanë të bëjnë me karakteristikat kohore të objektit në botën reale.

Ndryshimet që bëhen në atributin “PërfundimiICiklitJetësor” nuk shkaktojnë ndryshime në atributin “FillimiICiklitJetësor”.

❖ Shënim i rëndësishëm

Disa terma në katalogun e tipologjive, si p.sh., FeatureType, DataType, Void, Coverages etj., nuk janë përkthyer qëllimisht në gjuhën shqipe. Qëllimi parësor është që të mos humbasin kuptimin gjatë përkthimit dhe së dyti të përdoret një gjuhë unike, sipas termave të direktivës Inspire.

2.3 DETYRIMET LIGJORE

Në bazë të nenit 16, të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, ASIG-u është përgjegjës për krijimin e standardeve për secilën nga temat e përcaktuara në ligj (neni 11), në përputhje me standardet evropiane (direktiva Inspire).

Standardet teknike të të dhënave gjeohapësinores, për krijimin e NSDI-së në Shqipëri, janë përshtatur nga specifikimet teknike të temave përkatëse në direktivën Inspire, si dhe praktikave më të mira ndërkombëtare që mbështesin dhe bazohen në këtë direktivë. Për implementimin e direktivës, kërkohet që të gjithë aktorët të zbatojnë disa standarde të përbashkëta, të cilat mundësojnë ndërveprimin e shërbimeve

dhe harmonizimin e të dhënave gjeohapësinores.

Standardet (Rregullat e implementimit - IR) duhet të krijohen për fushat e mëposhtme:

- **Metadata** – Në këtë fushë direktiva përcakton standardet se si duhen të jenë metadatat. Ky standard është unik dhe i aplikueshëm për të gjitha institucionet ose palët e treta (siç është e përcaktuar në fushën e veprimit të kësaj direktive), të cilët do të implementojnë atë (VKM nr. 1077, datë 23.12.2015).

- **Specifikimi i të dhënave** – Standardet e kësaj kategorie përfshijnë të gjitha atributet e objekteve të ndryshme që do të publikohen. Inspire ka përcaktuar disa attribute bazë të cilat do të shërbejnë për publikimin e të dhënave të ndryshme. Vendet e ndryshme, në varësi të ligjeve ose të nevojave të brendshme, mund të shtojnë attribute të tjera për t'i bërë sa më të

përdorshme të dhënat. Të gjitha të dhënat që do të shtohen duhet të jenë të dokumentuara dhe të miratuara nga institucionet përgjegjëse lokale.

2.4 FUSHA E VEPRIMIT

Të gjitha autoritetet publike, kompanitë private apo individët që mbajnë ose përpunojnë

të dhëna gjeohapësinore për llogari të institucioneve publike, janë të detyruar t'i nënshtrohen këtij standardi.

Bazuar në modelet e proceseve të biznesit, sistemi i propozuar nga direktiva Inspire ka proceset dhe ciklin jetësor si më poshtë:

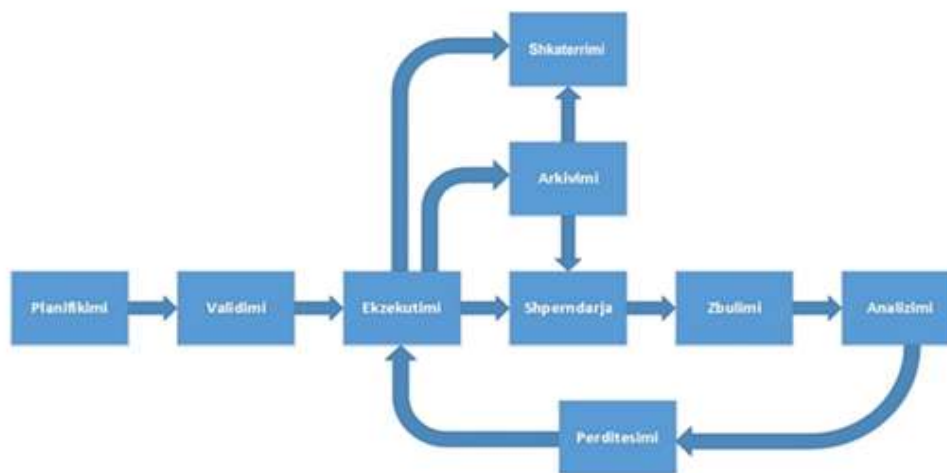

Figura 2: Proceset e ciklit jetësor

“Planifikimi” është procesi gjatë të cilit krijohen strukturat e të dhënave të nevojshme për të publikuar informacionin në portal. Rezultatet e këtij procesi janë modelet e ndryshme të të dhënave.

“Vlerësimi” është procesi gjatë të cilit të dhënat ekzistuese testohen kundrejt modelit. Rezultati i këtij procesi do të jetë certifikimi i të dhënave ose nevoja për të modifikuar të dhënat që të përshtaten me modelet e përcaktuara gjatë procesit të vlerësimit.

“Procesimi (përpunimi)” është procesi gjatë të cilit mbledhen dhe modifikohen atributet e të dhënave për të prodhuar informacion kuptimplotë. Manipulimi i tyre bëhet kundrejt modeleve të përcaktuara gjatë planifikimit. Rezultatet e këtij procesi janë bashkësi të dhënash gati për t’u publikuar.

“Shpërndarja” është procesi gjatë të cilit të dhënat vihen në dispozicion për përdoruesit (qytetarët, autoritetet publike, organizatat ose palët e treta). Përdoruesi mund të shkarkojë, të përdorë, të analizojë ose të citojë të dhënat. Publikimi i të dhënave bazohet në modelet e ndryshme të përdorimit.

“Zbulimi” është proces i vazhdueshëm gjatë

të cilit zbulohen të dhëna të reja ose të dhëna jociësore në të dhënat e publikuara.

“Analiza” është procesi i analizimit të të dhënave të evidentuara në fazën e zbulimit. Gjatë këtij procesi merret vendimi çfarë do të bëhet me të dhënat që janë evidentuar.

“Përditësimi” është procesi kur propozohet shtimi, modifikimi ose fshirja e të dhënave. Ky proces regjistrohet nga procesi i analizimit të të dhënave ekzistuese dhe të publikuara.

“Arkivimi” është procesi gjatë të cilit bashkësitë e të dhënave që nuk nevojiten të aksesohen arkivohen, duke u bazuar në standarde lokale dhe në legjislacionin në fuqi të vendeve ku implementohet. Rezultat i këtij procesi janë të dhënat që bëhen të paaksesueshme për publikun, me akses vetëm nga autoritetet specifike. Këto të dhëna vazhdojnë të ruhen për arsye të përputhshmërisë me kuadrin ligjor në fuqi ose me standardet specifike.

“Shkatërrimi” është procesi gjatë të cilit të dhënat bëhen të parikuperueshme. Ky proces bazohet në standarde lokale ose në legjislacione në fuqi.

3. TEMA

3.1 BURIMET MINERALE

3.1.1 PARATHËNIE

Tema “*Burimet minerale*” e përcaktuar si “Burimet minerale, ku përfshihen mineralet metalore, mineralet dhe shkëmbinjtë industrialë, ku parësore është paraqitja e informacionit të rënies (thellësisë) mbi shtrirjen e burimeve”.

Tema “*Burimet minerale*”, e të dhënave gjeohapësinore, i referohet përshkrimit të përqendrimeve natyrore, të burimeve minerale të ndryshme, me interes ekonomik potencial ose të dëshmuar. Atributet e rëndësishme, si: natyra, gjeneza, vendndodhja, shtrirja, minierat dhe shpërndarja e resurseve pasqyrojnë dy kategoritë kryesore të identifikuara të përdorimit të mundshëm. Këto janë:

- Menaxhimi i burimeve dhe aktiviteteve të shfrytëzimit dhe eksplorimit të tyre: sigurimi i informacionit mbi burimet minerale të përcaktuara, vlerësimi sasior i burimeve të pazbuluara të mineraleve, si dhe modelimi i vendburimeve.

- Vlerësimet e ndikimit në mjedis: hartimi dhe matja e parametrave gjeologjikë mjedisorë për vlerësimin e materialit gjeologjik që do të përdoret për ndërtimin dhe për përmirësimin e kushteve në vendin e minierës.

Modeli i të dhënave për temën “*Burimet minerale*” është i organizuar rreth dy kategorive kryesore të informacionit:

1. *Përshkrimin dhe vendndodhjen e minierave*
2. *Aktivitetet e minierës*

Përshkrimin dhe përcaktimin e vendburimeve, duke përfshirë klasifikimin e tyre, vlerësimet sasiore, si dhe një përshkrim të produkteve kryesore të tregut. Burimet energjetike, si: qymyri, nafta dhe gazi përjashtohen në këtë temë, pasi ato gjenden në temën “*Burimet e energjetike*”.

Mungesa e një linje të integruar të politikave të BE-së, për të siguruar pranimin e mjaftueshëm për lëndët e para me çmime të drejta dhe të pandryshuara, ka sjellë qasjen drejt një strategjie të re. Strategjia bazohet në 3 shtyllat e mëposhtme:

- të sigurojë *qasjen e lëndëve të para* nga tregjet ndërkombëtare nën të njëjtat kushte si konkurrentët e tjerë industrialë;
- të vendosë *kushtet e dubura* kornizë brenda

BE-së, në mënyrë që të nxisë furnizimin e qëndrueshëm të lëndëve të para nga burimet evropiane;

- të *rrisë efikasitetin e përgjithshëm* të burimeve dhe të promovojë riciklimin për të reduktuar konsumin e BE-së të lëndëve primare dhe për të ulur varësinë relative të importit.

Çdo politikë e përdorimit të tokës për mineralet duhet të shfrytëzojë një bazë të fortë njohurish gjeologjike digjitale, që të sigurojë një vlerësim të drejtë dhe të barabartë për të gjitha përdorimet e mundshme të tokës, përfshirë këtu nxjerrjen përfundimtare të lëndëve të para.

Menaxhimi i mbetjeve nga industritë nxjerrëse (direktiva 2006/21/EC)

Një nga vetitë që përshkruan natyrën e mbetjeve duhet të përmbajë disa elemente, si: përshtatshmërinë dhe përputhjen me kategorinë e objektit të mbetjeve; përshkrimin e karakteristikave fizike dhe kimike të mbetjeve që duhet të depozitohen në afat të shkurtër dhe afatgjatë, me një referencë të veçantë; stabilitetin e saj në kushtet atmosferike/meteorologjike sipërfaqësore, duke marrë parasysh llojin e mineralit/mineraleve që duhet nxjerrë, si dhe natyrën e çdo ngarkese dhe mineralet gangue² (minerale pa interes ekonomik) që do të zhvendosen gjatë operacioneve nxjerrëse.

Modeli konceptual i të dhënave gjeohapësinore

Informacionet, si: vendndodhja e minierës; vendndodhja e mineraleve dhe disa attribute kryesore si lloji i shkëmbinjve ose mineraleve të nxjerra (p.sh., silikat - sulfide - radioaktive) të temës “*Burimet minerale*” mund të kenë një ndikim të rëndësishëm në mjedis. Ky ndikim varet nga disa faktorë ose parametra të tjerë, si për shembull:

- *Lloji i shfrytëzimit*, ndikimi mjedisor i një karriere, kushtet e sipërfaqes së përdorur/problemet e përdorimit të tokës/ndotja vizuale nuk është e njëjtë me atë për një shfrytëzim nëntokësor (i cili, gjithashtu, ndonjëherë mund të ruajë mbetjet në varësi të metodës së shfrytëzimit).

- *Gjeometria e vendburimit* (shkalla, forma, rënia, gjerësia) dhe, gjithashtu, klasat e rezervave dhe burimeve, të cilat do të ndikojnë fort në llojin e shfrytëzimit.

- *Lloji i mineralit/mineraleve*, i cili do të përcaktojë llojin e përpunimit të mineralit/mineraleve dhe për këtë, llojin dhe sasinë e mbetjeve.

Modeli bazë i të dhënave për temën “*Burimet minerale*”, i zhvilluar nga komuniteti i gjeoshkencave ndërkombëtare paraqet elementet kryesore të objektit/vendit dhe shembujt e përdorimit si: vendndodhja e burimeve minerale (*miniera* dhe *burimet tokësore minerale*), produktet kryesore dhe lloji i shfrytëzimit.

Materiali i papërpunuar – mineral është një substancë natyrale inorganike ose organike, si xeherorët metalorë, minerale industriale, materiale ndërtimi ose lëndë djegëse energjetike, por duke përjashtuar ujin.

Xeheror, çdo material natyror (i papërpunuar) nga i cili një mineral ose agregat mund të shërbejë si burim fitimprurës.

Megjithëse janë të njohura më shumë se 4,400 lloje minerale, vetëm rreth 100 konsiderohen “minerale xeherore”. Termi “xeheror” aplikohet fillimisht vetëm për mineralet metalorë, por tani përfshin substanca të tilla jometalore, si: squfuri, fluori i kalciumit (fluorit) dhe sulfati i baritit (barit). “*Xeherorët*” janë gjithmonë të përzier me shkëmbinj dhe minerale të padëshiruar, të njohur kolektivisht si gangue (minerale që s’kanë interes ekonomik). Xeherorët dhe gangue nxirren së bashku dhe pastaj ndahen. Elementi i dëshiruar (shpesh një metal i cili zakonisht gjendet në kombinimin kimik me disa elemente të tjera, përveç papastërtive të ndryshme) nxirret nga xeherori. Ai mund të jetë i rafinuar (i pastruar) ose i lidhur me metale të tjera. Një mineral metalor (xeheror) është pra një lloj shkëmbi (lëndë e parë minerale) nga i cili mund të përftohet metali.

Metalet mund të jenë të pranishme në xeherorë në formë të përbërë (si bakri fillestar) ose si metale të lindur (zakonisht nuk formojnë komponime, si ari), por në shumicën e rasteve ato paraqiten si okside, sulfide, sulfate, silikate etj. Por, gjithashtu, përfshihen substanca gjysmëmetalike ose metaloide të tilla si “As” dhe “Ge”, të cilat shpesh lidhen ngushtë me metalet.

Mineralet dhe shkëmbinjtë industriale janë minerale të cilat nuk janë as metalorë, as përdoren si lëndë djegëse, por që nxirren dhe përpunohen për përdorimin e tyre ekonomik.

Një përkufizim më i gjerë përshkruan një mineral industrial si çdo lëndë shkëmbore, minerale ose substanca natyrore që ka vlera ekonomike, pa mineralet metalorë, lëndët djegëse minerale dhe gurët e çmuar. Në thelb, ato janë lëndët e para të përdorura në shumë produkte industriale, bujqësore dhe ndërtimore. Megjithatë, për lehtësi, gurët e çmuar shpesh grupohen së bashku me mineralet industriale në një grup.

Rënia (thellësia) është një informacion që lidhet me informacione të tjera, për të paraqitur të dhëna të plota, që tregojnë llojin dhe morfologjinë e vendburimit (p.sh., damari, vendburime masive, shtresa etj.) dhe gjeometrinë e tij, veçanërisht zhytjen. Rënia (thellësia) e vendburimit, e kombinuar me informacionin që lidhet me morfologjinë dhe gjeometrinë, do të përcaktojë metodën e punës (p.sh., hapësira e hapur ndaj minierave nëntokësore) dhe trashësinë e mbingarkesës së panevojshme (në rast të minierave të hapura).

Llojet kryesore të objekteve gjeohapësinore, të të dhënave e specifikimeve të temës “Burimet minerale”.

Llojet kryesore të objekteve gjeohapësinore për *Burimet Minerale* janë, *Shfaqja minerale*, *Produkti*, *Minierat* dhe *Zbulimi i Aktivitetit*, si dhe *Aktiviteti në Minierë*.

Klasa e *Karakteristikave të minierave* përfaqëson një tipar konceptual që është i njohur dhe korrespondon me një “*Minierë*” ose një “*Aktiviteti në Minierë*”. Kjo klasë zotëron karakteristika të gjetshme dhe të identifikueshme në kohë dhe hapësirë. *Shfaqja e Karakteristikave të Minierave* është një dukuri e një funksioni mineral - miniera, mbart gjeometrinë dhe vendndodhjen.

- Minierë është çdo gërmim që shërben për nxjerrjen e mineraleve nga vendburimet (*depozitat*). Minierat e zakonshme hapen me punime nëntokësore dhe karriera (të quajtura edhe miniera në qiell të hapur) në përgjithësi për nxjerrjen e mineraleve metalore. Lloji sipërfaqësor i *Minierave*, përfshin, gjithashtu, punime të hapura për nxjerrjen e mineraleve industriale, zakonisht të referuara si gurore.

- Veprimtaria minerale, e lidhur me një minierë, përshkruan procesin e nxjerrjes së mineraleve metalore ose jometalore nga toka.

Burimet Tokësore Minerale identifikojnë llojet e fenomeneve të vëzhgueshme ose të konstatuara për klasifikimin e vendburimeve ekonomike dhe joekonomike:

- Zona me rrezik mineral mund të jetë një perspektivë, një ngjarje minerale, një vendburim xeheror (metalor) etj. (por jo një fushë, një distrikt ose një krahinë).

- Produktet përshkruajnë materialin në bazë të interesit ekonomik për *Burimet Tokësore Minerale*.

- *Matja EXEherorit* është një sasi e vlerësuar ose e llogaritur e xeherorit dhe klasës që ekziston brenda një vendburimi, në kuptim të burimit, rezervës dhe pasurimit natyror.

- *Modeli IDepozitimit Minerale* përshkruan atributet thelbësore të një klase të vendburimeve minerale të përdorura për të klasifikuar *Burimet Tokësore Minerale*.

- Një *Burim Tokësor Mineral* ka një *Zbulimi Aktivitetit* të lidhur për të përshkruar procesin që çon në zbulimin dhe vlerësimin e vendburimit.

Modeli i të dhënave për temën “*Burimet minerale*” përdor *klasat* nga modeli i të dhënave të temës “*Gjeologjia*”. Vendburimet kanë tipare gjeologjike, të cilat kanë një gjeometri (*Mapped Feature*) dhe një event gjeologjik. Historia e hulumtimit është e nevojshme për vlerësimin sasior të *burimeve minerale* ekzistuese dhe të pazbuluara të një zone. Një informacion i tillë mund të ndihmojë, gjithashtu, në vlerësimin e potencialit të një shfaqjeje (p.sh., sondazhin e marrjes së mostrave, studimin e shpimit).

Nocioni i rajonit metalogjenik është veçanërisht i dobishëm dhe është i pranishëm në disa baza të dhënash. Kjo lejon që një vendburim të vendoset në një kornizë më të përgjithshme dhe të trajtojë konceptin e potencialit mineral në një shkallë rajonale. Në modelin e *burimeve minerale* kjo mund të përshkruhet duke përdorur elementin e tipit *Shfaqja Minerale*.

Anomalitë e resurseve minerale:

“Anomalitë”, vende ku përqendrimet e elementeve potencialisht të vlefshëm në tokë, sedimentet e lumenjve ose gurët në tokë ose në det të hapur, tejkalojnë vlerat normale të sfondit të pritshëm, duke pasur parasysh kontekstin gjeologjik lokal. Harta të tilla përdoren gjerësisht

në eksplorimin e mineraleve. Atributet janë vendndodhja, elementet kimike, natyra e elementit/elementeve të mostrës, vlerës analitike.

Anomalitë nuk janë vetëm të natyrës gjeokimike, por, gjithashtu, mund të jenë gjeofizike. Një anomali nuk ka vlerë të brendshme deri sa të jetë karakterizuar me saktësi nga një studim i hollësishëm gjeologjik, një studim më të hollësishëm gjeofizik/gjeokimik. Pra nëse konfirmohet që ka interes, kryhet një sondazh zbulimi.

Shumica e anomalive nuk kapen kurrë në zbulimin e një vendburimi, kjo vjen si pasojë e lidhjes me heterogjenitetin litologjik të kores. Në disa raste, ato mund të tregojnë se një proces mineralizimi filloi por u ndërpre shpejt, duke mos arritur në përqendrim mineral. Nga ana tjetër, shumë vendburime nuk janë (asnjëherë) të karakterizuara nga anomalitë gjeofizike/gjeokimike për disa arsye: rënia (thellësia), mbulesa, mungesa e kontrastit midis shkëmbit pritës dhe trupit të xeherorit etj.

Edhe nëse sondazhet gjeokimike/gjeofizike janë të dobishme për hartimin e “parashikueshmërisë”, në shumicën e kohës, janë të disponueshme vetëm sondazhet në shkallë të gjerë të publikuara nga organet publike. Interesi i tyre në përgjithësi është shumë i kufizuar. Sondazhet e detajuara të bëra nga kompanitë private, janë rrallë të arritshme, për shkak të rëndësisë së tyre strategjike.

3.1.2 SKEMAT E APLIKIMIT DHE DIAGRAMET UML PËR TEMËN “BURIMET MINERALE”

Një përmbledhje e skemës së aplikimit të *Burimeve Minerale* është dhënë në figurën 3, e cila tregon vetëm llojet e objekteve gjeohapësinore, llojet e të dhënave dhe marrëdhëniet e tyre. Vetitë e tyre nuk janë të dukshme në këtë fazë, por sqarohen në figurat e mëposhtme. Siç mund të shihet, modeli i të dhënave ka dy komponentë kryesorë: i pari është i përqendruar te *Vendburimet*, përshkruan materialin natyror të vlerës së mundshme ekonomike (figura 4 dhe figura 5), dhe i dyti është i përqendruar në *Karakteristikat e Minierave* (figura 6), ku përshkruan si funksionojnë *Vendburimet*.

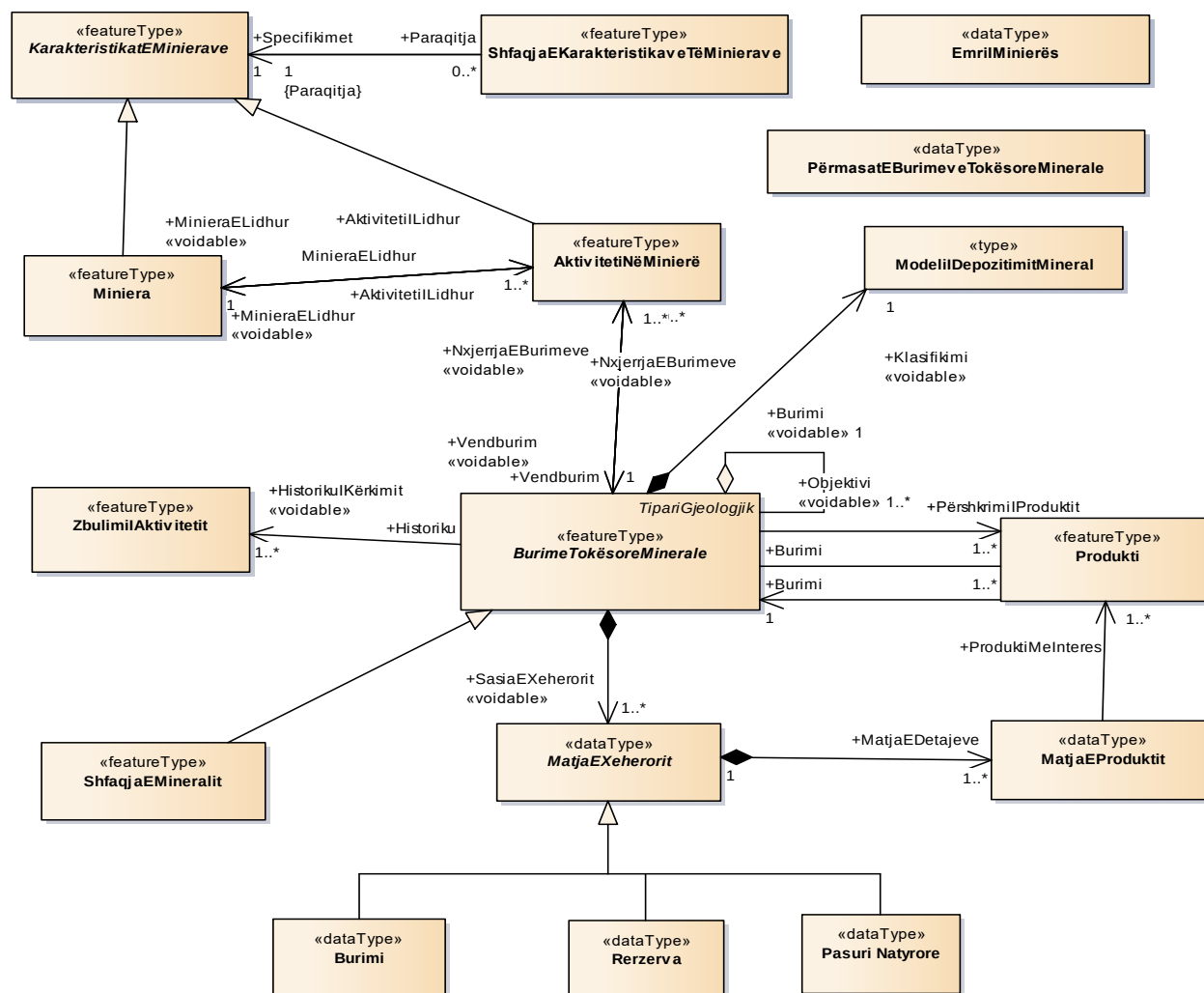

Figura 3: Diagrami i klasës UML: Përmbledhje e skemës së aplikimit të burimeve tokësore minerale

Burimet Tokësore Minerale identifikojnë llojet e fenomeneve të dukshme ose të konstatuara, që janë të nevojshme për t'u klasifikuar vendburimet ekonomike dhe joekonomike:

- *ShfaqjaEMineralit* mund të perceptohet si një pikë, një dukuri, një vendburim minerale, një vendburim xeheror (por jo një fushë, një distrikt apo një provincë).

- *Produkti* përshkruan materialin me interes ekonomik për *BurimetTokësoreMinerale*.

- *MatjaEProduktit* siguron një matje të sasisë së produktit (në krahasim me sasinë e xeherorëve), bazuar në llogaritjen e sasisë së rezervave të vendburimit, burimeve ose përftimeve të llogaritura.

- *MatjaEXeherorëve* përbën një ose disa sasi të llogaritura të xeherorëve dhe nivelin që ekziston brenda një *BurimiTokësorMineral*, në kuptimin e resurseve, rezervave dhe përmbajtjes së xeherorëve.

- Modeli i vendburimit mineral përshkruan atributet kyçe të klasës së vendburimeve minerale, të përdorura për të klasifikuar *BurimetTokësoreMinerale*.

- Një *BurimiTokësorMineral* ka një lidhje me *ZbulimiAktivitetit*, që përshkruan procesin që të drejton në zbulimin dhe vlerësimin e burimit.

- Klasa abstrakte e *KarakteristikaveTëMinierave* paraqet një tipar koncept që është i njohur. Kjo lidhet me *Minierat* ose dhe me *AktivitetinNëMinierë*, me karakteristika të gjeshme dhe të identifikueshme në kohë dhe/ose në hapësirë.

- Nxjerrja nga burimi lidhet me *BurimiTokësoreMinerale* me *AktivitetinNëMinierë*, duke mundësuar dhe përshkrimin.

Burimet tokësore

Diagrami për *BurimetTokësoreMinerale* ndahet në dy pjesë për lehtësi në kuptimin e saj (fig. 4 dhe fig. 5).

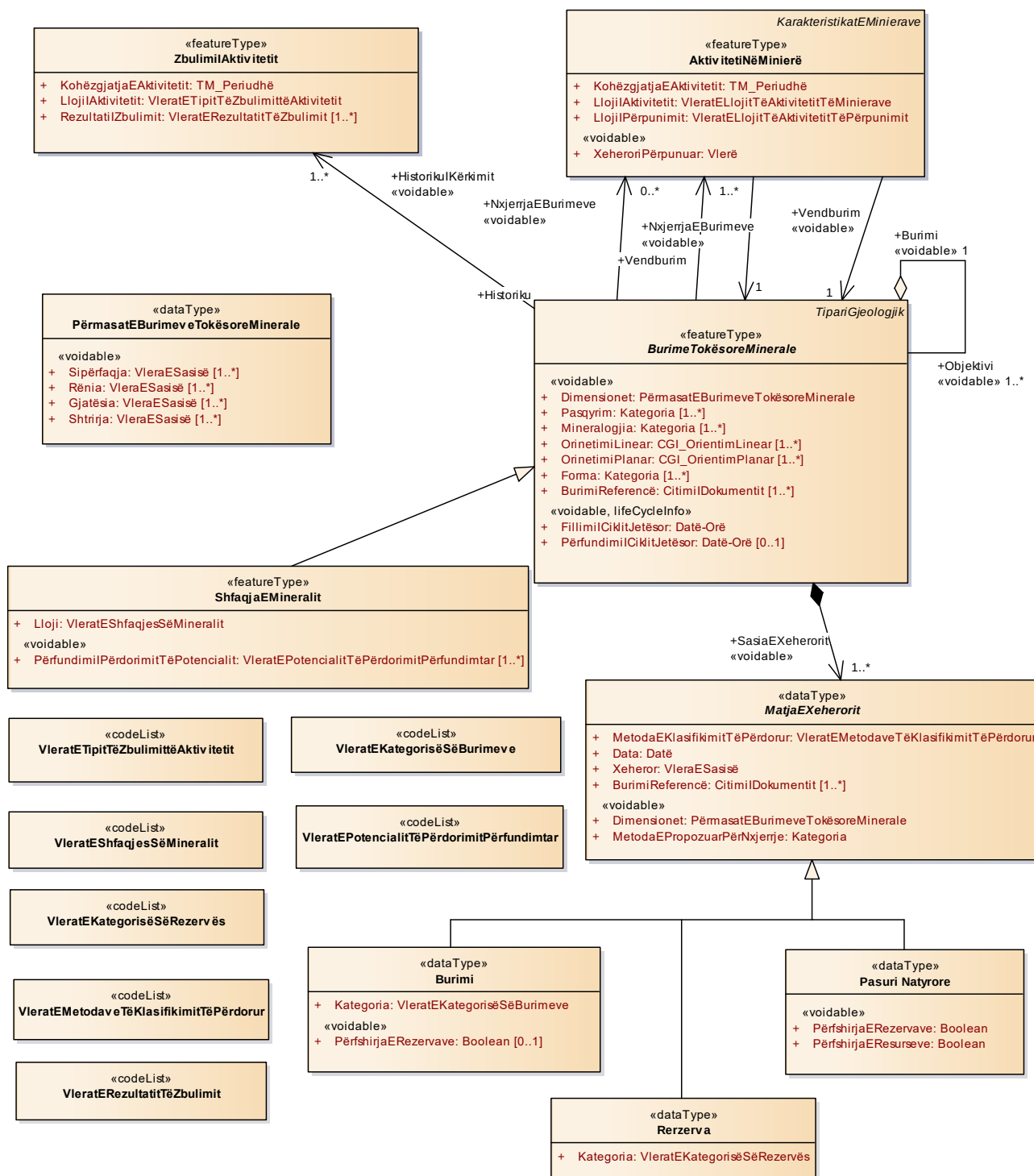

Figura 4. Diagrami i klasës UML: Burimet tokësore minerale - pjesa I

Matja e detajeve vjen nga lidhja *MatjaEXeherorëve* me *MatjaEProduktit*, që sigurojnë një matje të sasisë së produktit (në krahasim me sasinë xeheror), bazuar në llogaritjen e rezervës, burimit ose të përfuturit. Kjo matje përftohet nga shumëzimi i *sasisë së xeherorëve* me vlerën mesatare të produktit së bashku me xeherorët (zakonisht shprehur në njësi matëse ton).

Interesi i produktit vjen si pasojë e lidhjes së *MatjaEProduktit* me *Produktin* dhe tregon se cili produkt mund të jetë me interes brenda një vendburimi. Një vendburim mund të jetë shumë i madh për një produkt (ky produkt është kryesor).

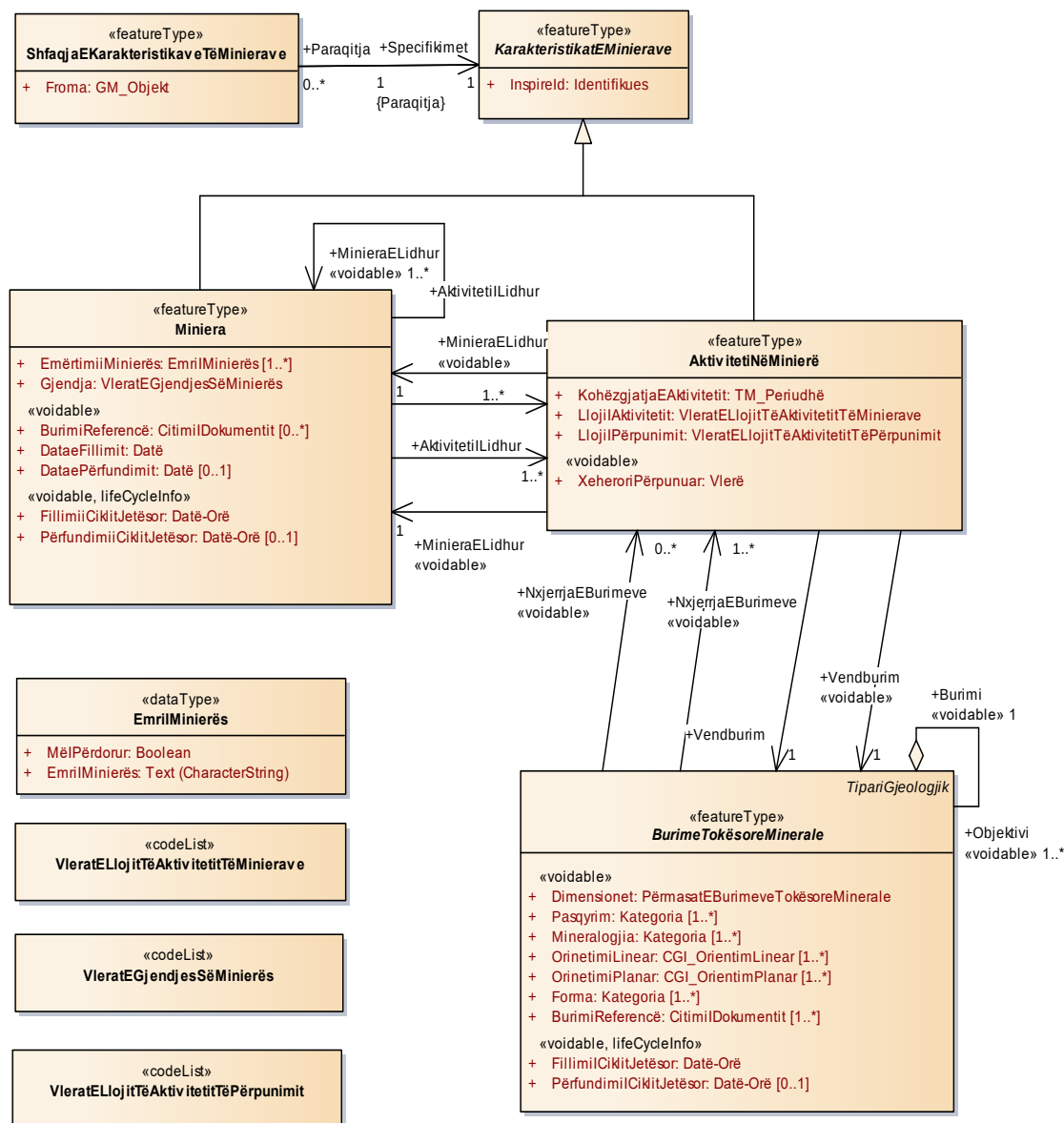

Figura 6: Burimet minerale - Miniera

3.1.3 KATALOGU I TIPOLOGJISË

3.1.3.1 AKTIVITETI NË MINIERË

--Emri--

Aktiviteti në minierë

-- Përkufizimi --

Procesi i nxjerrjes së mineraleve metalorë, mineraleve jometalore ose shkëmbinjve industrialë nga Toka.

-- Përshkrimi --

Termi mund të përfshijë edhe trajtimin paraprak, p.sh., pastrimin ose matjen.

-- Tipi i elementit--

Feature Type

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneruar nga “*featureType*” AktivitetiNëMinierë te “*featureType*” KarakteristikatEMinierave

ATTRIBUTE

◆ KohëzgjatjaE Aktivitetit: TM_Periodhë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Kohëzgjatja e aktivitetit

-- Përkufizimi --

Periodha ose zgjatja në kohë e AktivitetitNëMinierë.

-- Përshkrimi --

Fillimi i aktivitetit lidh TM_Periodhë me TM_Moment në të cilën fillon. Fundi lidh TM_Periodhë me TM_Moment në të cilën përfundon. Për një sërë arsyes, pozicioni i TM_Moment i caktuar nga fillimi ose fundi mund të jetë i papërcaktuar.

[I detyrueshëm: PO]

◆ LlojiIAktivitetit: VleratELlojitTëAktivitetitNëMinierë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Lloji i aktivitetit

-- Përkufizimi --

Tipi i ZbulimiIAktivitetit.

-- Përshkrimi --

Shembull: Hartografimet gjeologjike, shpimet, shërbimet gjeofizike, hartografimet gjeokimike etj.

[I detyrueshëm: PO]

◆ LlojiIPërpunimit: VleratELlojitTëAktivitetitTëPërpunimit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Lloji i përpunimit

-- Përkufizimi --

Lloji i përpunimit të kryer gjatë AktivitetitNëMinierë.

[I detyrueshëm: PO]

◆ XeheroniPërpunuar: Sasia

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Xeheroni i përpunuar

-- Përkufizimi --

Sasia e mineralit xehesor të përpunuar nga aktiviteti.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

◆ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) AktivitetiNëMinierë “*featureType*”Objektivi: Vendburim (Class) Vendburim “*featureType*”

Shumëllojshmëria: [1]

LIDHJE

--Përkufizimi--

Vendburimi me të cilin një *aktivitet në Minierë* është lidhur.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivi: "voidable" LëndëParë (Class) Material i Nxjerrë "Data Type"
Shumëllojshmëria: [1..*]

--Përkufizimi --

Xehërori, shumë rrallë është nxjerrë i vetëm. Në shumicën e rasteve është i shoqëruar nga një sasi e ndryshueshme gangue, me mineralizim të ulët ose krejtësisht i pangopur i përbërë nga Minerale jometalore (ndonjëherë me interes).

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivi: "voidable" Prodhimi i Mbetjeve (Class) MbetjetMinerale "Feature Type"
Shumëllojshmëria: [1..*]

--Përkufizimi --

Mbetjet e produkteve nga një aktivitet në minierë, që janë krijuar gjatë fazës së përpunimit.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivat: "voidable" MinieraeLidhur (Class) Miniera "featureType"
Shumëllojshmëria: [1]

--Përkufizimi --

Miniera ku po zhvillohet *AktivitetiNëMinierë*.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi--

Miniera ku po zhvillohet ose është zhvilluar *AktivitetiNëMinierë*.

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivi: "voidable" MinieraeLidhur (Class) Miniera "featureType"
Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Miniera ku po zhvillohet ose është zhvilluar *AktivitetiNëMinierë*.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi--

Vendburimi me të cilën, aktiviteti në minierë është i lidhur.

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivi: "voidable" Vendburim (Class) Burime Tokësore Minerale "featureType"
Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Vendburimi me të cilën, *AktivitetiNëMinierë* është i lidhur.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

LIDHJEBurimi: Public (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”Objekti: Public MaterialiProdhuar (Class) *Produkti* “featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Produkt(et) e përpunuara nga *AktivitetiNëMinierë*, përmes një faze përpunimi. Zakonisht në formën e koncentrateve që përmbajnë një apo disa produkte në klasat e ndryshme për xeherorë metalorë.

Lidhje(Drejtimi: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *Minera* “featureType”Objekti: AktivitetiLidhur (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --*AktivitetiNëMinierë* në lidhje me Minierën.

Lidhje (Drejtimi: Burimi-> Objekti)

-- Përkufizimi --*AktivitetiNëMinierë* në lidhje me Minierën.Burimi: (Class) *Minera* “featureType”Objekti: AktivitetiLidhur (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --*AktivitetiNëMinierë* në lidhje me Minierën.

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”Objekti: “voidable” Nxjerrja e Burimeve (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Tregon nëse ky burim është subjekt i shfrytëzimit, dhe nëse po cilit lloj i përket. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme pasi mund të jetë e lidhur ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbetjeve gjithashtu dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

-- Përkufizimi --Një ose më shumë periudha të *AktivitetiNëMinierë*, të *BurimeveTokësoreMinerale*.**-- Përshkrimi --**

Tregon nëse ky burim është subjekt i shfrytëzimit, dhe nëse po, i cilit lloj. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme pasi mund të jetë e lidhur ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbetjeve gjithashtu dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

LIDHJE

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”

Objekti: “voidable” Nxjerrja e Burimeve (Class)
AktivitetiNëMinierë “featureType”
 Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Përkufizimi --

Një ose më shumë periudha të aktivitetit në minierë, të *burimeve tokësore minerale*.

-- Përshkrimi --

Tregon nëse ky burim është subjekt i shfrytëzimit, dhe nëse po, i cilit lloj. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme, pasi mund të jetë e lidhur ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbeturinave gjithashtu, dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

3.1.3.2 BURIME TOKËSORE MINERALE

-- Emri --

Burime tokësore minerale

-- Përkufizimi --

Llojet e vërtetimeve ose fenomeneve të konstatuara ose të matura që kërkohen për të klasifikuar burimet tokësore minerale ekonomike dhe joekonomike.

-- Tipi i elementit --

Feature Type

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Agreguar nga “featureType” *BurimeTokësoreMinerale* te “featureType” *BurimeTokësore Minerale*

← Gjeneruar nga “featureType” *BurimeTokësore Minerale* te “featureType” *TipariGjeologjik*

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→ Gjeneruar nga “featureType” *ShfaqjaEMineralit* te “featureType” *BurimeTokësore Minerale*

→ Agreguar nga “featureType” *BurimeTokësore Minerale* te “featureType” *BurimeTokësore Minerale*

ATTRIBUTE

🔹 BurimiReferencë: CitimiIDokumentit

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Burimi i referencës

-- Përkufizimi --

Burimi i referencës për *BurimeTokësoreMinerale*.

[I detyrueshëm: PO]

🔹 Dimensionet: Përmasat e BurimeveTokësore Minerale

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Dimensionet

-- Përkufizimi --

Përmasa/volumi i *Burimeve Tokësore Minerale*.

[I detyrueshëm: PO]

🔹 FillimiICiklitJetësor: Datë-Orë

Shumëllojshmëria: [1]

ATTRIBUTE

-- **Emri** --

Fillimi i ciklit jetësor

-- **Përkufizimi** --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore.

[I detyrueshëm: PO]

Forma: Kategoria

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Forma

-- **Përkufizimi** --Forma tipike gjeometrike e *Burimeve Tokësore Minerale*.-- **Përshkrimi** --

Shembull: Lentore, tubore, të çrregullt.

[I detyrueshëm: PO]

Mineralogjia: Kategoria

Shumëllojshmëria [1..*]

-- **Emri** --

Mineralogjia

-- **Përkufizimi** --

Marrëdhënia tipike fizike dhe strukturale e trupit të mineralit të xehërorit, me muret dhe shkëmbinjtë rrethues.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Shtresore, gati shtresore, tërthore, ndërprerëse, damarore, kontaktit intruziv.

[I detyrueshëm: PO]

OrientimiLinear: CGI_OrientimiLinear

Shumëllojshmëria [1..*]

-- **Emri** --

Orientimi linear

-- **Përkufizimi** --Orientimi linear i *Burimeve Tokësore Minerale*.-- **Përshkrimi** --

Shembull: I zhytur etj.

[I detyrueshëm: PO]

OrientimiPlanar: CGI_OrientimiPlanar

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Orientimi planar

-- **Përkufizimi** --Orientimi planar *Burimeve Tokësore Minerale*.-- **Përshkrimi** --

Shembull: Rënie, shtrirje.

[I detyrueshëm: PO]

Pasqyrim: Kategoria

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Pasqyrimi

-- **Përkufizimi** --Tregues nëse një *Burim Tokësor Mineral* shfaqet në sipërfaqe ose është zbuluar nën shkëmbinj mbulesorë.

[I detyrueshëm: PO]

PërfundimiICiklitJetësor: Datë-Orë

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- **Emri** --

Përfundimi i ciklit jetësor

-- **Përkufizimi** --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor u zëvendësua ose u tërhoq në grupin e të dhënave gjeohapësinore.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- **Përkufizimi** --

Produktet e pranishme në burime renditen sipas rëndësisë.

-- **Përshkrimi** --

Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk ka të bëjë vetëm me peshën (shprehur në ton metal), por dhe me mungesën, çmimin e produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* "featureType"

Objektivi: Publik Përshkrimi i Produktit (Class) *Produkti* "featureType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Përkufizimi** --

Produktet e pranishme në burim, renditen sipas rëndësisë.

-- **Përshkrimi** --

Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk ka të bëjë vetëm peshën (shprehur në ton metal), por dhe me mungesën, çmimin e produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

✓ Lidhje (Burimi: I paspecifikuar)

Burimi: Burimi (Class) *BurimeTokësoreMinerale* "featureType"

Shumëllojshmëria: [1]

-- **Përkufizimi** --

Vendburimi nga ku vjen *Produkti*.

Objektivi: Përshkrimi i Produktit (Class) *Produkti* "featureType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Përshkrimi** --

Lista e plotë e mallrave të pranishme në burim, renditur sipas rëndësisë. Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk ka të bëjë vetëm peshën (shprehur në ton metal), por dhe me mungesën, çmimin e produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- **Përkufizimi** --

Vlerësimi ose sasia e llogaritur e xeherorit, përfshirë dhe identifikimin e përmbajtjes së produkteve dhe nivelin e tyre.

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* "featureType"

Objektivi: "voidable" *SasiaXeherorit* (Class) *MatjaeXeherorit* "DataType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Përkufizimi** --

Vlerësimi ose sasia e llogaritur e xeherorit, përfshirë dhe identifikimin e përmbajtjes së produkteve dhe nivelin e tyre.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* "featureType"

Objektivi: "voidable" Modifikimi Sipërfaqësor (Class) *ProcesiSipërfaqësor* "DataType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Përkufizimi** --

Një proces sipërfaqësor i cili do të lejonte një pasurim metalik të prodhuar nga rimobilizimi kimik i metaleve

LIDHJE

në një mjedis të oksiduar ose kalimtar.

Lidhje (Drejtimi: Dy drejtime)

Burimi: “voidable” Burimi përfundimtar (Class) *BurimeTokësore Minerale* Objektivi: “voidable” Përshkrimi Gjenetik (Class) Sistemi Mineral “FeatureType”
Shumëllojshmëria: [1..*] Shumëllojshmëria: [1]

--Përkufizimi--

Siguron një përshkrim se si janë krijuar *BurimeTokësoreMinerale*.

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i *BurimeveTokësoreMinerale*.

-- Përshkrimi --

Informacioni sistematik, i organizuar që përshkruan atributet kyç të një klase, të vendburimeve minerale. Informacioni mund të jetë empirik (përshkrues) ose teorik (gjenetik).

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”

Objektivi: “voidable” Klasifikimi (Class) *ModeliDëpozitimitMineral* “type”
Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi--

Klasifikimi i *BurimeveTokësoreMinerale*.

-- Përshkrimi --

Informacioni sistematik, i organizuar, që përshkruan atributet kyç të një klase të vendburimeve minerale. Informacioni mund të jetë empirik (përshkrues) ose teorik (gjenetik).

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *BurimeTokësore Minerale*. “featureType”

Objektivi: “voidable” NxjerrjaBurimeve (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

--Përkufizimi--

Tregon nëse ky burim mineral është subjekt i shfrytëzimit, dhe nëse po, i cilit lloj. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme, pasi mund të jetë e lidhur ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbeturinave, gjithashtu, dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Një ose më shumë periudha të aktivitetit mineral të *BurimeveTokësoreMinerale*.

-- Përshkrimi --

Tregon nëse ky burim mineral është subjekt i shfrytëzimit dhe nëse po, i cilit lloj. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme pasi mund të jetë e lidhur

LIDHJE

ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbeturinave, gjithashtu, dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

Burimi: (Class) *Burimeve Tokësore Minerale* “featureType”

Objekti: “voidable” Nxjerrja e Burimeve (Class) *Aktiviteti Në Minierë* “featureType”
Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Përkufizimi --

Një ose më shumë periudha të aktivitetit në minierë, të *Burimeve Tokësore Minerale*.

-- Përshkrimi --

Tregon nëse ky burim është subjekt i shfrytëzimit dhe nëse po, i cilit lloj. Në varësi të disa faktorëve (lloji i mineralizimit, madhësisë, nivelit, formës, thellësisë etj.) Mund të përdoren një ose disa metoda (të kombinuara), duke përfshirë metodat jashtë zonës, minierat sipërfaqësore (ndër të cilat metodat që lidhen me shfrytëzimin e vendburimeve aluviale/eluviale) dhe minierat nëntokësore. Njohuria për këto metoda është e rëndësishme, pasi mund të jetë e lidhur ngushtë, me sasinë dhe llojin e mbeturinave, gjithashtu, dhe me ndikimet mjedisore të krijuara nga nxjerrja.

✓ Klasa e Lidhjes (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *Burime Tokësore Minerale* “featureType”

Objekti: “voidable” Përbërja (Class) *Materiali i Burimeve Tokësore Minerale* “DataType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Materiali që formon *Burime Tokësore Minerale*.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

-- Përkufizimi --

Lista kronologjike e sondazheve të ndërmarra për të përcaktuar më mirë potencialin e *Shfaqja E Mineralit*.

-- Përshkrimi --

Përcakton punën e bërë nga zbulimi rajonal, kërkimet e hollësishme të sipërfaqes, kërkimet nënujore, vlerësimi i resurseve, vlerësimi i vendburimit të xeherorit, na lejon një vlerësim të potencialit të një zone “ende për t’u zbuluar”. Një vlerësim i detajuar, pa rezultat, do të na drejtonte drejt një pikëpamje pesimiste.

Burimi: (Class) *Burime Tokësore Minerale* “featureType”

Objekti: “voidable” Historiku i Kërkimit (Class) *Zbulimi i Aktivitetit* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Lista kronologjike e sondazheve të ndërmarra për të përcaktuar më mirë potencialin e një *Shfaqja E Mineralit*.

-- Përshkrimi --

Përcakton punën e bërë nga zbulimi rajonal, kërkimet e hollësishme të sipërfaqes, kërkimet nënujore, vlerësimi i resurseve, vlerësimi i vendburimit të xeherorit. Varësisht nga puna e bërë në dukuritë dhe perspektivat, na lejon një vlerësim të potencialit të një zone “ende për t’u zbuluar”. Një vlerësim i detajuar, pa rezultat, do të na drejtonte drejt një pikëpamje pesimiste.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

LIDHJE

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”

Objekti: “voidable” HistorikuiKërkimit (Class)
ZbulimiLaktivitetit “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

--Përkufizimi--

Përcakton punën e bërë nga zbulimi rajonal, kërkimet e hollësishme të sipërfaqes, kërkimet nënujore, vlerësimi i resurseve, vlerësimi i vendburimit të xeherorit. Varësisht nga puna e bërë në dukuritë dhe perspektivat, na lejon një vlerësim të potencialit të një zone “ende për t’u zbuluar”. Një vlerësim i detajuar, pa rezultat, do të na drejtonte drejt një pikëpamje pesimiste.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”

Objekti: Vendburim (Class) *BurimeTokësore Minerale* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1]

--Përkufizimi--

Vendburimi që një *AktivitetiNëMinierë* është lidhur.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

-- Përshkrimi --

Vendburimi nga i cili vjen *Produkti*.

Burimi: (Class) *Produkti* “featureType”

Objekti: Burimi (Class) *BurimeTokësore Minerale* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1]

-- Përshkrimi --

Vendburimi nga i cili vjen *Produkti*.

✓ Lidhje (Drejtim: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”

Objekti: “voidable” Vendburim (Class) *BurimeTokësore Minerale* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi--

Vendburimi me të cilën, *aktiviteti në minierë* është i lidhur.

-- Përkufizimi --

Vendburimi me të cilën, *aktiviteti në minierë* është i lidhur.

3.1.3.3. KARAKTERISTIKAT E MINIERAVE

--Emri--

Karakteristikat e minierave

-- Përkufizimi --

Lloji i objektit gjeohapësinor që grupon pronat e përbashkëta të minierave dhe aktivitetit në minierë.

-- Tipi i elementit--

Feature Type

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→ Gjeneruar nga “featureType” *AktivitetiNëMinierë* te “featureType” *KarakteristikatEMinierave*.

→ Gjeneruar nga “featureType” *MbetjetMinerale* te “featureType” *KarakteristikatEMinierave*

→ Gjeneruar nga “featureType” *Minera* te “featureType” *KarakteristikatEMinierave*

ATTRIBUTE

InspireId: Identifikues

Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Inspire Id

-- **Përkufizimi** --

Identifikuesi i një objekti të jashtëm, të një objekti gjeohapësinor.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

Lidhje (Drejtimit: I paspecifikuar)

Miniera (si karakteristikë e minierave) mund të lidhet me shfaqjen e *Karakteristikave të Minierave* prej një numri hartash të ndryshme ose si një pikë, zonë ose plan miniere 3D. Një *shfaqje e karakteristikave të minierave* është gjithmonë e lidhur vetëm me një përshkrim. (*Karakteristikave të Minierave*).

Burimi: Specifikimet (Class) *Karakteristikave të Minierave* "featureType"
Shumëllojshmëria: [1]

Objekti: Paraqitja (Class) *Shfaqja e Karakteristikave të Minierave* "featureType"
Shumëllojshmëria: [0..*]

-- **Përkufizimi** --

Tregon *karakteristikat e minierave* specifikon, duke vënë në dukje një **-- Përkufizimi --** numër *shfaqesh të karakteristikave minerale*. *Shfaqja e Karakteristikave të Minierave* Vë në dukje të vetmen karakteristikë të minierave, e cila *Miniera* mund të paraqitet e gjitha me anë të një harte të vetme, ose përshkruan *Shfaqjen e Karakteristikave të Minierave*, nga disa harta, ose nga reflektimi i niveleve të ndryshme të detajeve. Shembull pikë, zonë, volumni 3D.

Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objekti)

Burimi: (Class) *Shfaqja e Karakteristikave të Minierave* "featureType"

Objekti: Specifikimet (Class) *Karakteristikave të Minierave* "featureType"
Shumëllojshmëria: [1]

-- **Përkufizimi** --

Tregon *Karakteristikave të Minierave* që specifkohet nga *Shfaqja e* **-- Përkufizimi --** *Karakteristikave të Minierave*.

Tregon *Karakteristikave të Minierave* që specifkohet nga *Shfaqja e Karakteristikave të Minierave*.

3.1.3.4 MINIERA

-- **Emri** --

Miniera

-- **Përkufizimi** --

Një germim i kryer për nxjerrjen (gjetjen) e vendburimeve minerale.

-- **Përshkrimi** --

Minierat e vërteta janë punimet nëntokësore dhe punime në hapësira të hapura (të quajtura edhe miniera në qiell të hapur) të përdorura, në përgjithësi për nxjerrjen e mineraleve metalorë. Te karakteristikat e minierave, përfshihen punime të hapura, në përgjithësi për nxjerrjen e mineraleve industriale, zakonisht të referuara si gurore.

-- **Tipi i elementit** --

Feature Type

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

Gjeneruar nga "featureType" Miniera te "featureType" Karakteristikave të Minierave

ATTRIBUTE

◆ BurimiReferencë: CitimiIDokumentit
Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Burimi referencë

-- Përkufizimi --

Burimi i referencës për minierën.

-- Përshkrimi --

Lejon citimin e planeve të minierave etj.

[I detyrueshëm: PO]

◆ DataEFillimit: Datë
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Data e fillimit

-- Përkufizimi --

Data, që nis operacioni i minierës.

[I detyrueshëm: PO]

◆ DataE56: Datë
Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Data e përfundimit

-- Përkufizimi --

Data në të cilën miniera ka ndërprerë operacionin.

[I detyrueshëm: PO]

◆ EmërtimiIMinierës: EmriIMinierës
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Emërtimi i minierës

-- Përkufizimi --

Lloji i të dhënave që tregon emrin e minierave.

[I detyrueshëm: PO]

◆ FillimiICiklitJetësor: Datë-Orë
Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Fillimi i ciklit jetësor

-- Përkufizimi --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Gjendja: VleratEGjendjesSëMinierës
Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Gjendja

-- Përkufizimi --

Vlera e gjendjes operationale të minierës.

-- Përshkrimi --

Shembull: Kujdesi dhe mirëmbajtja; miratim në pritje; funksionimi në vazhdimësi.

[I detyrueshëm: PO]

◆ PërfundimiICiklitJetësor: Datë-Orë
Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Përfundimi i ciklit jetësor

-- Përshkrimi --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor u zëvendësua ose u tërhoq në grupin e të dhënave gjeohapësinore.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✓ Lidhje (Drejtım: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *Miniera* “featureType”

Objektivi: AktivitetiLidhur (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

--Përkufizimi--

AktivitetiNëMinierë në lidhje me *Miniera*.

✓ Lidhje (Drejtım: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Aktiviteti në minierë, që lidhet me minierën.

Burimi: (Class) *Miniera* “featureType”

Objektivi: AktivitetiLidhur (Class) *Aktiviteti i Minierës* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Aktiviteti në Minierë, në lidhje me minierën.

✓ Lidhje (Drejtım: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Miniera e lidhur.

-- Përshkrimi--

Minierat që shfrytëzohen aktualisht, janë si rezultat i rifillimit të aktivitetit, zgjerimit të një ose disa minierave të mëparshme ose janë të vjetra (të braktisura). Minierat nuk kanë nevojë për derivim, ato mund të lidhen në mënyra të tjera.

Burimi: (Class) *Miniera* “featureType”

Objektivi: “voidable” *MinieraELidhur* (Class) *Miniera* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Miniera e lidhur.

-- Përshkrimi--

Minierat që shfrytëzohen aktualisht, janë si rezultat i rifillimit të aktivitetit, zgjerimit të një ose disa minierave të mëparshme ose janë të vjetra (të braktisura). Minierat nuk kanë nevojë për derivim, ato mund të lidhen në mënyra të tjera.

✓ Lidhje (Drejtım: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* “featureType”

Objektivi: “voidable” *MinieraELidhur* (Class) *Miniera* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1]

--Përkufizimi--

Miniera ku po zhvillohet *AktivitetiNëMinierë*.

✓ Lidhje (Drejtım: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Miniera e lidhur.

-- Përshkrimi--

Minierat që shfrytëzohen aktualisht janë si rezultat i rifillimit të aktivitetit, zgjerimit të një ose disa minierave të mëparshme ose janë të vjetra (të braktisura). Minierat nuk kanë nevojë për derivim, ato mund të lidhen në mënyra të tjera. (Shembull: Kalgoorlie SuperPit është e lidhur me minierat e mëparshme.)

Burimi: (Class) *Miniera* “featureType”

Objektivi: “voidable” *MinieraELidhur* (Class) *Miniera* “featureType”
Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Miniera e lidhur.

-- Përshkrimi--

Minierat që shfrytëzohen aktualisht, janë si rezultat i

LIDHJE

rifillimit të aktivitetit, zgjerimit të një ose disa minierave të mëparshme ose janë të vjetra (të braktisura). Minierat nuk kanë nevojë për derivim, ato mund të lidhen në mënyra të tjera.

✓ Lidhje (Drejtim: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi--

Miniera ku po zhvillohet ose është zhvilluar aktiviteti i minierës.

Burimi: (Class) *AktivitetiNëMinierë* "featureType"

Objektivi: "voidable" *Miniera*eLidhur (Class) *Miniera* "featureType"

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Miniera ku po zhvillohet ose është zhvilluar *AktivitetiNëMinierë*.

3.1.3.5 PRODUKTI

--Emri--

Produkti

-- Përkufizimi --

Produkti, me interes ekonomik për *BurimetTokësoreMinerale*.

-- Tipi i elementit--

Feature Type

ATTRIBUTE

◆ Produkti: VleratEKoditTëProduktit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Produkti

-- Përkufizimi--

Produkti i *BurimeTokësore Minerale*.

-- Përshkrimi--

Shembull: Cu, Au, dimensioni i gurit etj.

[I detyrueshëm: PO]

◆ RëndësiaEProduktit: VleratERëndësisë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Rëndësia e produktit

-- Përkufizimi--

Rëndësia e vendburimit për produktin.

-- Përshkrimi --

Disa produkte mund të jenë më kryesore brenda në një vendburim. Një vendburim mund të jetë shumë i madh për një produkt (produkt kryesor) të vetëm, një vendburim i madhësisë së mesme për disa produkte të tjera. Një renditje e tillë është e bazuar në një studim statistikor të një sërë vendburimesh në të gjithë botën, për të siguruar vlefshmërinë e saj. Histograma na lejon që për secilin produkt të përcaktohen kufijtë e klasës dhe madhësia e vendburimeve (shumë i madh, i madh, i mesëm etj.).

Ky klasifikim bazohet në potencialin xeheror, rezerva+ burime minerale (resurse).

[I detyrueshëm: PO]

◆ RenditjaEProdukteve: Integer

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Renditja e produktit

-- Përkufizimi --

Renditja e produkteve.

-- Përshkrimi --

Renditja e produkteve bazohet në pasuritë natyrore, pra në gjendjen e xeherorit, domethënë: (të grumbulluara) + produktet e kaluara + rezervat (pa përfshirë prodhimin e kaluar) + burimet (resurset) ose nëse vendburimi nuk është shfrytëzuar kurrë, rezervat + burimet. Një krahasim statistikor me një grup të madh vendburimesh në të gjithë botën mundëson përcaktimin e

ATTRIBUTE

vendburimit si klasë A (shumë i madh), B (i madh), ose C (i mesëm) për një produkt të caktuar, i cili është gjithashtu produkt kryesor etj. Renditja e një produkti nuk është e bazuar në konsiderata politike apo ekonomike.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✓ Lidhje (Drejtimit: Burimi -> Objektivi)

-- Përshkrimi --

Vendburimi nga i cili vjen produkti.

Burimi: (Class) Produkti "featureType"

Objektivi: Burimi (Class) BurimeTokësore Minerale "featureType"

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përshkrimi --

Vendburimi nga i cili vjen produkti.

✓ Lidhje (Drejtimit: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Produktet e pranishme në burime renditen sipas rëndësisë.

-- Përshkrimi --

Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk është aq i thjeshtë sa mund të duket: nuk ka të bëjë vetëm pesha (shprehur në ton metal), por edhe mungesa dhe çmimi i produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

Burimi: (Class) BurimeTokësoreMinerale "featureType"

Objektivi: Përshkrimi i Produktit (Class) Produkti "featureType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Produktet e pranishme në burime renditen sipas rëndësisë.

-- Përshkrimi --

Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk ka të bëjë vetëm me peshën (shprehur në ton metal), por dhe me mungesën, çmimin e produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

✓ Lidhje (Drejtimi: I paspecifikuar)

Burimi: Burimi (Class) BurimeTokësoreMinerale "featureType"

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Vendburimi nga ku vjen Produkti.

Objektivi: Përshkrimi i Produktit (Class) Produkti "featureType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përshkrimi --

Lista e plotë e produkteve të pranishme në burim, renditur sipas rendit të rëndësisë. Përcaktimi i nivelit të një produkti, nuk ka të bëjë vetëm me peshën (shprehur në ton metal), por dhe me mungesën, çmimin e produktit. Një vendburim që përmban 500,000 t Cu (bakër) dhe 50 t Au (ar) do të klasifikohet si një vendburim Au - (Cu).

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) Produkti "featureType"

Shumëllojshmëria: [0..*]

Objektivi: Burimi i Produktit (Class) Produkti "featureType"

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Produktet që përmbajnë xeherorë, në të cilët është bazuar produkti i përpunuar.

✓ Lidhje (Drejtimi: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) Matja e Produktit "DataType"

Objektivi: Produktet e Interesit (Class) Produkti "featureType"

LIDHJE

-- Përkufizimi --

Produktet që, *Matja e produkteve* referohet.

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Produktet që, *Matja e produkteve* referohet.

3.1.3.6 SHFAQJA E KARAKTERISTIKAVE TË MINIERAVE

-- Emri --

Shfaqja e karakteristikave të minierave

-- Përkufizimi --

Një përfaqësim gjeohapësinor i *karakteristikave të minierës*.

-- Përshkrimi --

Një *ShfaqjeKarakteristikave të Minierës*, siguron një lidhje mes një tipari imagjinar (pakoja e përshkrimeve) dhe një përfaqësimi gjeohapësinor të tij ose një pjese të tij. Një *ShfaqjeKarakteristikave të Minierës* mbart një gjeometri dhe një lidhje me *KarakteristikateMinierës*, duke siguruar kështu përshkrime dhe për specifikime të tjera.

-- Tipi i elementit --

Feature Type

ATTRIBUTE

Forma: GM_Objekt

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Forma

-- Përkufizimi --

Forma gjeometrike e *KarakteristikatEMinierave*.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

Lidhje (Drejtimit: Burimi)

Burimi: (Class) *ShfaqjaEKarakteristikave të Minierave "featureType"*

Objekti: Specifikimet (Class) *Karakteristikat EMinierave "featureType"*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përkufizimi --

Tregon *KarakteristikatEMinierave* që specifikohen nga *ShfaqjaEKarakteristikave të Minierave*.

-- Përkufizimi --

Tregon *KarakteristikatEMinierave* që specifikohen nga *ShfaqjaEKarakteristikave të Minierave*.

Lidhje (Drejtimi: I paspecifikuar)

Miniera (si karakteristikë e minierave) mund të lidhet me *ShfaqjenKarakteristikave të Minierave* prej një numri hartash të ndryshme ose si një pikë, zonë ose plan miniere 3D. Një shfaqje karakteristikash minerale është gjithmonë e lidhur vetëm me një përshkrim (Karakteristikat e minierave).

Burimi: Specifikimet (Class) *KarakteristikatEMinierave "featureType"*
Shumëllojshmëria: [1]

Objekti: Paraqitja (Class) *ShfaqjaEKarakteristikave të Minierave "featureType"*

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Përshkrimi --

Tregon karakteristikat minerale që shfaqja specifikon, vë në dukje një numër të *ShfaqjesKarakteristikave të Minierave*, që janë dukuri nga karakteristikat minerale. *ShfaqjaKarakteristikave të Minierës* mund të shfaqet e gjitha me anë të një hartë të vetme ose nga disa harta, ose nga reflektimi i niveleve të ndryshme të detajeve; Shembull pikë, zonë, volumi 3D.

-- Përkufizimi --

Vë në dukje të vetmen karakteristikë të minierave, e cila përshkruan *ShfaqjenKarakteristikave të Minierave*.

3.1.3.7 SHFAQJA E MINERALIT

--Emri--

Shfaqja e mineralit

-- Përkufizim --

Mineral i akumuluar në litosferë.

-- Tipi i elementit--

Feature Type

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

Gjeneruar nga "featureType" ShfaqjaMineralit te "featureType" BurimeTokësore Minerale

ATTRIBUTE

Lloji: VleratEShfaqjesSëMineralit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Lloji

-- Përkufizimi--

Lloji i mineralit të paraqitur.

-- Përshkrimi --

Shembull: Perspektiva, paraqitja, vendburimet minerale, depozitimi i mineralit xeheror.

[I detyrueshëm: PO]

PërfundimiIPërdorimitTëPotencialit: VleratEPotencialitTëPërdorimitPërfundimtar

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Përfundimi i përdorimit të potencialit

-- Përkufizimi --

Përfundimi i përdorimit të potencialit të mineralit.

-- Përshkrimi --

Shembull: Për energjinë, plehun, materialet për ndërtim etj.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.8 ZBULIMI I AKTIVITETIT

-- Emri --

Zbulimi i aktivitetit

--Përkufizimi--

Një periudhë e aktivitetit të zbulimit.

-- Tipi i elementit--

Feature Type

ATTRIBUTE

KohëzgjatjaEAktivitetit: TM_Periodhë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Kohëzgjatja e aktivitetit

-- Përkufizimi --

Periudha ose shtrirja në kohë e aktivitetit të zbulimit.

-- Përshkrimi --

Fillimi i aktivitetit lidh TM_Periodhë me TM_Moment në të cilën fillon. Fundi lidh TM_Periodhë me TM_Moment në të cilën përfundon. Për një sërë arsyes, pozicioni i TM_Moment i caktuar nga "fillimi" ose "fund" mund të jetë i papërcaktuar.

[I detyrueshëm: PO]

LlojiIAktivitetit: VleratETipitTëKërkimitTëAktivitetit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Lloji i aktivitetit

-- Përkufizimi --

Tipi i aktivitetit të zbulimit.

ATTRIBUTE

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Hartografimi gjeologjik, shpimet, shërbimet gjeofizike, hartografimi gjeokimik etj.

[I detyrueshëm: PO]

RezultatiI Zbulimit: VleratERezultatitTëZbulimit

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Rezultati i zbulimit

-- **Përkufizimi** --

Rezultati i zbulimit të aktivitetit.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

Lidhje (Drejtimit: Burimi -> Objektivi)

-- **Përkufizimi** --

Lista kronologjike e sondazheve të ndërmarra për të përcaktuar më mirë potencialin e shfaqjes minerale.

-- **Përshkrimi** --

Përcakton punën e bërë nga zbulimi rajonal, kërkimet e hollësishme të sipërfaqes, kërkimet nënujore, vlerësimi i resurseve, vlerësimi i depozitimit të xeherorit. Varësisht nga puna e bërë në dukuritë dhe perspektivat, na lejon një vlerësim të potencialit të një zone “ende për t’u zbuluar”. Një vlerësim i detajuar, pa rezultat, do të na drejtonte drejt një pikëpamje pesimiste.

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* “featureType”Objektivi: “voidable” HistorikuiKërkimit (Class)
ZbulimiIAktivitetit “featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Përkufizimi** --

Lista kronologjike e sondazheve të ndërmarra për të përcaktuar më mirë potencialin e shfaqjes minerale.

-- **Përshkrimi** --

Përcakton punën e bërë nga zbulimi rajonal, kërkimet e hollësishme të sipërfaqes, kërkimet nënujore, vlerësimi i resurseve, vlerësimi i vendburimit të xeherorit. Varësisht nga puna e bërë në dukuritë dhe perspektivat, na lejon një vlerësim të potencialit të një zone “ende për t’u zbuluar”. Një vlerësim i detajuar, pa rezultat, do të na drejtonte drejt një pikëpamje pesimiste.

3.1.3.9 BURIMI

-- **Emri** --

Burimi

-- **Përkufizimi** --

Një grumbullim i materialit me interes të brendshëm ekonomik në apo mbi koren e Tokës në një formë, cilësi dhe sasi të tillë që ka interes ekonomik për nxjerrje.

-- **Përshkrimi** --

Sinonimet: Resurset minerale, burimet minerale (resurset e qymyrit (s)), resurset e diamantit (gur i çmuar), mineralizim potencialisht i mundshëm.

-- **Tipi i elementit** --*Data Type*

LIDHJET STRUKTURE TË JASHTME

 Gjeneruar nga “DataType” *Burimi* te “DataType” *MatjaEXeherorit*

ATTRIBUTE

◆ **Kategoria:** VleratEKategorisëSëBurimeve
Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Kategoria

-- **Përkufizimi** --

Tregimi nëse *burimi* është i matur, i evidentuar, i supozuar.

[I detyrueshëm: PO]

◆ **PërfshirjaERezervave:** Boolean
Shumëllojshmëria: [0..1]

-- **Emri** --

Përfshirja e rezervave

-- **Përkufizimi** --

Një flamur që tregon nëse vlerësimi i burimeve përfshin vlerat e rezervës.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.10 MATJA E PRODUKTTIT

-- **Emri** --

Matja e produktit

-- **Përkufizimi** --

Matja e sasisë së produktit bazuar në llogaritjen e rezervës, burimeve ose fondeve.

-- **Përshkrimi** --

Nëse *Matja e Xeherorit* është burim mineral ose rezervë, *Matja e produktit* është e detyrueshme.

-- **Tipi i elementit** --

Data Type

ATTRIBUTE

◆ **HeqjaENivelit:** VleraESasisë
Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Heqja e nivelit

-- **Përkufizimi** --

Heqja e nivelit të përdorur për llogaritjen e masës së produktit.

-- **Përshkrimi** --

Përqendrimi më i ulët i një materiali mineralizues që të kualifikohet, si xeheror në një vendburim të caktuar.

[I detyrueshëm: PO]

◆ **Niveli:** VleraESasisë
Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Niveli

-- **Përkufizimi** --

Niveli i produktit.

[I detyrueshëm: PO]

◆ **SasiaEProdukteve:** VleraESasisë
Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Sasia e produkteve

-- **Përkufizimi** --

Sasia e produkteve.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

◆ **Lidhje** (Drejtim: Burimi -> Objektivi)

-- **Përkufizimi** --

Produktet që, *MatjaEProduktit* referohet.

Burimi: (Class) *MatjaEProduktit* "DataType"

Objektivi: *ProduktmeInteres* (Class) *Produkti*

LIDHJE

“featureType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --Produktet që, *MatjaE Produktit* referohet.

Lidhje (Drejtim: Burimi -> Objekti)

-- Përkufizimi--

Matja e sasisë për secilin produkt, bazuar në llogaritjen e rezervave, burimeve ose pasurive natyrore.

-- Përshkrimi--

Vlerat e matjes përftohen nga shumëzimi i sasisë së xheherorit, me përmbajtjen mesatare të produktit brenda në xheheror (zakonisht shprehur në ton metal).

Burimi: (Class) *MatjaEXeherorit* “DataType”

Shumëllojshmëria: [1]

Objekti: *MatjaEDetajeve* (Class) *MatjaEProduktit* “DataType”

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi--

Matja e sasisë për secilin produkt, bazuar në llogaritjen e rezervave, burimeve ose pasurive natyrore.

-- Përshkrimi--

Vlerat e matjes përftohen nga shumëzimi i sasisë së xheherorit, me nivelin mestar të produktit brenda xheherorit (zakonisht shprehur në ton metal).

3.1.3.11 MATJA E XEHERORIT

--Emri--

Matja e xheherorit

-- Përkufizimi --

Vlerësimi i sasisë së rezervës, burimeve ose pasurive natyrore.

-- Tipi i elementit--*Data Type*

LIDHJE STRUKTURE TË BRENDSHME

→ Gjeneruar nga “DataType” *PasuriNatyrore* të “DataType” *MatjaEXeherorit*→ Gjeneruar nga “DataType” *Rezervat* të “DataType” *MatjaEXeherorit*→ Gjeneruar nga “DataType” *Burimi* të “DataType” *MatjaEXeherorit*

ATTRIBUTE

BurimiReferencës: *CitimiIDokumentit*

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Burimi i referencës

-- Përkufizimi --

Referenca për vlerat e matjes së mineralit xheheror.

[I detyrueshëm:PO]

Data: Datë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Data

-- Përkufizimi --

Data e llogaritjes ose vlera e vlerësuar.

-- Përshkrimi --

Kjo mund të jetë një datë e vetme ose një varg datash.

[I detyrueshëm: PO]

Dimensionet: *PërmasatEBurimeveTokësore Minerale*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Dimensionet

ATTRIBUTE

-- Përkufizimi--

Përmasa e trupit e përdorur për llogaritje.

[I detyrueshëm: PO]

MetodaE KlasifikimitTëPërdorur: VleratE MetodaveTëKlasifikimitTëPërdorur

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Metoda e klasifikimit të përdorur

-- Përkufizimi --

Mënyrat e llogaritjes së matjes së sasisë.

-- Përshkrimi --

Shembull: JORC, PERC, UNESCO/Banka Botërore dhe CIM kanadez.

[I detyrueshëm: PO]

MetodaE PropozuarPërNxjerrje: Kategoria

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Metoda e propozuar për nxjerrje

-- Përkufizimi --

Metoda e propozuar për të nxjerrë produktin.

[I detyrueshëm: PO]

Xeherorë: VleraESasisë

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Xeheror

-- Përkufizimi --

Sasia e mineralit xeheror.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

Lidhje (Drejtim: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi--

Matja e sasisë për secilin produkt, bazuar në llogaritjen e rezervave, burimeve tokësore minerale ose pasurive natyrore.

-- Përshkrimi--

Vlerat e matjes përftohen nga shumëzimi i sasisë së xeherorit, me përmbajtjen mesatare të produktit brenda xeherorit (zakonisht shprehur në ton metal).

Burimi: (Class) MatjaEXeherorit "DataType"

Shumëllojshmëria: [1]

Objektivi: MatjaEDetajeve (Class) MatjaEProduktit "DataType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi--

Matja e sasisë për secilin produkt, bazuar në llogaritjen e rezervave, burimeve minerale ose pasurive natyrore.

-- Përshkrimi--

Vlerat e matjes përftohen nga shumëzimi i sasisë së xeherorit, me përmbajtjen mesatare të brenda xeherorit (zakonisht shprehur në ton metal).

Lidhje (Drejtim: Burimi -> Objektivi)

-- Përkufizimi --

Vlerësimi ose sasia e llogaritur e xeherorit, përfshirë dhe identifikimin e përmbajtjes së produkteve dhe nivelin e tyre.

Burimi: (Class) BurimeTokësoreMinerale "featureType"

Objektivi: "voidable" SasiaEXeherorit (Class) MatjaEXeherorit "DataType"

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Përkufizimi --

Vlerësimi ose sasia e llogaritur e xeherorit, përfshirë dhe identifikimin e përmbajtjes së produkteve dhe nivelin e tyre.

3.1.3.12 PASURI NATYRORE

--Emri--

Pasuri natyrore

-- Përkufizimi --

Sasia e një minerali (ose një grupi mineralesh për shkëmbinj industrialë) të akumuluar që plotëson karakteristikat e specifikuar fizike të tilla si cilësia, madhësia dhe thellësia.

-- Përshkrimi --

Zakonisht përfshin burime të cilat ndryshe nga burimet e tjera, nuk duhet të kenë perspektiva ekonomike. Shpesh përfshin shumën totale të një produkti të futur fillimisht në një vend të caktuar gjatë proceseve të formimit të vendburimit dhe kështu mund të përfshijë burimet, rezervat, prodhimin e kaluar, minierat dhe humbjet metalurgjike.

-- Tipi i elementit--

Data Type

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneruar nga "DataType" PasuriNatyrore te "DataType" MatjaEXeherorit

ATTRIBUTE

◆ PërfshirjaEResurseve: Boolean

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Përfshirja e resurseve

-- Përkufizimi --

Një flamur që tregon nëse vlerësimi i burimeve përfshin vlerat e resurseve.

[I detyrueshëm: PO]

◆ PërfshirjaERezervave: Boolean

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Përfshirja e rezervave

-- Përkufizimi --

Një flamur që tregon nëse vlerësimi i burimeve përfshin vlerat rezervë.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.13 REZERVA

--Emri--

Rezerva

-- Përkufizimi --

Pjesa ekonomike e shtuar e burimit mineral të matur dhe/ose të evidentuar.

-- Përshkrimi --

Rezervat përfshijnë materialet holluese dhe humbjet e lejuara, të cilat mund të ndodhin kur materiali është i minuar. "Rezervat e qymyrit të tregtueshëm" ndoshta raportohen në lidhje me, por jo në vend të raporteve të rezervave të xeherorit (qymyrit). "Produkti i shitshëm" (p.sh., për mineralet industriale) mund të raportohet në lidhje me rezervën e xeherorit.

Sinonimet: Rezervat e xeherorit; rezervat e qymyrit; diamant (ose gur i çmuar); rezervat minerale (jo e preferuar, duhet të thuhet se përdoret për të nënkuptuar të njëjtën gjë si rezervat e xeherorit e JORC-së); Vlerësimet e prodhimit të minierave.

-- Tipi i elementit--

Data Type

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneruar nga "DataType" Rezervat te "DataType" MatjaEXeherorit

ATTRIBUTE

◆ Kategoria: VleratEKategorisëSëRezervës

Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Kategoria

-- **Përkufizimi** --

Niveli i besimit për vlerësim. (i provuar, i mundshëm për t'u provuar).

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.14 EMRI I MINIERËS

--**Emri**--

Emri i minierës

-- **Përkufizimi** --

Një tip të dhënash që tregon emrin e minierës dhe në rast se është emri më i përdorur.

-- **Tipi i elementit**--

Data Type

ATTRIBUTE

◆ EmriIMinierës: Tekst

Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Emri i minierës

-- **Përkufizimi** --

Emri i minierës.

[I detyrueshëm: PO]

◆ MëIPërdorur: Boolean

Shumëllojshmëria: [1]

-- **Emri** --

Më i përdoruri

-- **Përkufizimi** --

Një operator boolean që tregon nëse vlera e dhënë në minierë është emri i përdorur i minierës.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.15 MODELI I DEPOZITIMIT MINERAL

--**Emri**--

Modeli i depozitimit mineral

-- **Përkufizimi** --

Informacioni sistematik, i organizuar, që përshkruan atributet kyçe të një klase të vendburimeve minerale. Informacioni mund të jetë empirik (përshkrues) ose teorik (gjenetik).

-- **Tipi i elementit**--

Type

ATTRIBUTE

◆ GrupiIVendburimeMinerale: VleratEGrupimittëVendburimitMineral

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Grupi i vendburimeve minerale

-- **Përkufizimi**--

Një grupim i vendburimeve minerale të përcaktuara nga karakteristikat gjenerike.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Guri pritës, struktura pritëse, produkt, shoqërim me proceset e ngjashme minerale p.sh., porfir. Listat rajonale, kombëtare dhe më universale, p.sh., Cox dhe Singer 1986.

[I detyrueshëm: PO]

◆ LlojiIVendburimeveMinerale: VleratELlojitTëVendburimitMineral

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- **Emri** --

Lloji i vendburimeve minerale

-- **Përkufizimi**--

Mënyra e shfaqjes së mineralit ose vendburimit.

ATTRIBUTE

-- Përshkrimi --

Termi i përdorur është lokal/rajonale, prandaj zakonisht i drejtohem për shpjegime nëpër grupet e caktuara për terminologji për vendburimet minerale, ku janë skemat lokale dhe rajonale.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✓ Lidhje (Drejt: Burimi -> Objektivi)

Burimi: (Class) *BurimeTokësoreMinerale* "featureType"

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i *BurimeTokësoreMinerale*.

Objektivi: "voidable" Klasifikimi (Class)

ModeliIDepozitimitMineral "type"

Shumëllojshmëria: [1]

-- Përshkrimi --

Informacioni sistematik, i organizuar që përshkruan atributet kyç të një klase të vendburimeve minerale. Informacioni mund të jetë empirik (përshkruar) ose teorik (gjenetik).

-- Përkufizimi--

Klasifikimi i *BurimeTokësoreMinerale*.

-- Përshkrimi --

Informacioni sistematik, i organizuar, që përshkruan atributet kyç të një klase të vendburimeve minerale. Informacioni mund të jetë empirik (përshkruar) ose teorik (gjenetik).

3.1.3.16 PËRMASAT E BURIMEVE TOKËSORE MINERALE

--Emri--

Përmasat e *BurimeveTokësoreMinerale*.

-- Përkufizimi --

Masa dhe volumi i *BurimeveTokësoreMinerale*.

-- Tipi i elementit--

Data Type

ATTRIBUTE

◆ Gjatësia: VleraESasisë

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Gjatësi

-- Përkufizimi--

Gjatësia e *BurimeveTokësoreMinerale*.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Shtrirja: VleraESasisë

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Shtrirja

-- Përkufizimi --

Shtrirja (Gjerësi) e *BurimeveTokësoreMinerale*.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Rënia: VleraESasisë

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Rënia

-- Përkufizimi --

Rënia (thellësia) e *BurimeveTokësoreMinerale*.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Sipërfaqja: VleraESasisë

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Sipërfaqja

-- Përkufizimi --

Sipërfaqja (zona) e *BurimeveTokësoreMinerale*.

[I detyrueshëm: PO]

3.1.3.17 VLERAT E METODAVE TË KLASIFIKIMIT TË PËRDORUR

--Emri--

Vlerat e metodave të klasifikimit të përdorur

-- Përkufizimi --

Kodet tregojnë mjetet e përdorura për të llogaritur sasinë e xeherorëve.

-- Përshkrimi --

Shembull: JORC, PERC, UNESCO/Banka Botërore dhe CIM kanadez.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.18 VLERAT E KODIT TË PRODUKTTIT

--Emri--

Vlerat e kodit të produktit

-- Përkufizimi--

Vlerat që tregojnë llojin e produktit.

-- Përshkrimi --

Shembull: Cu, Au, dimensionet e gurit etj.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.19 VLERAT E POTENCIALIT TË PËRDORIMIT PËRFUNDIMTAR

--Emri--

Vlerat e potencialit të përdorimit përfundimtar

-- Përkufizimi --

Vlerat që tregojnë potencialin e përdorimit përfundimtar të mineralit.

-- Përshkrimi --

Shembull: Për energjinë, plehun, ndërtimin e lëndës së parë etj.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.20 VLERAT E TIPIT TË ZBULIMIT TË AKTIVITETIT

--Emri--

Vlerat e tipit të zbulimit të aktivitetit

-- Përkufizimi --

Llojet e veprimtarisë zbuluese të kryera.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.21 VLERAT E REZULTATIT TË ZBULIMIT

--Emri--

Vlerat e rezultatit të zbulimit

-- Përkufizimi --

Vlerat që tregojnë rezultatën e aktivitetit të zbulimit.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.22 VLERAT E RËNDËSISË

--Emri--

Vlera e rëndësisë

-- Përkufizimi --

Vlerat që tregojnë rëndësinë e produktit për *Burimet Tokësore Minerale*.

-- Përshkrimi --

Një renditje e tillë bazohet në një studim statistikor të një sërë vendburimesh, në të gjithë botën, për të siguruar që ajo të jetë e vlefshme. Është krijuar enkas, duke përdorur hektogramin, që lejon çdo produkt të përcaktojë kufijtë e klasës dhe përcaktimin e madhësisë së vendburimeve për produktin në

fjalë. Ky klasifikim bazohet në potencialin ose në pasuri natyrore: rezerva + burime minerale (resurse).

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.23 VLERAT E GJENDJES SË MINIERËS

--**Emri**--

Vlerat e gjendjes së minierës

--**Përkufizimi**--

Vlerat që tregojnë gjendjen e punës së minierës.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.24 VLERAT E GRUPIMIT TË VENDBURIMEVE MINERALE

--**Emri**--

Vlerat e grupimit të vendburimeve minerale

-- **Përkufizimi** --

Vlerat që kryejnë grupimin e vendburimeve minerale në bazë të karakteristikave të përgjithshme.

-- **Përshkrimi** --

Shembull: Guri pritës, struktura pritëse, produkt, shoqërim me proceset e ngjashme minerale.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.25 VLERAT E SHFAQJES SË MINERALIT

--**Emri**--

Vlerat e shfaqjes së mineralit

-- **Përkufizimi** --

Tipi i shfaqjes së mineralit.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.26 VLERAT E LLOJIT TË AKTIVITETIT TË MINIERAVE

--**Emri**--

Vlerat e llojit të aktivitetit në minierë

-- **Përkufizimi** --

Tipi i aktivitetit në minierë, aktiviteti përpunues ose prodhimi.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.27 VLERAT E LLOJIT TË AKTIVITETIT TË PËRPUNIMIT

--**Emri**--

Vlerat e llojit të aktivitetit të përpunimit.

-- **Përkufizimi** --

Vlerat që tregojnë llojin e përpunimit të kryer gjatë një aktiviteti të minierave.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.28 VLERAT E KATEGORISË SË REZERVËS

--**Emri**--

Vlera e kategorisë së rezervës

-- **Përkufizimi** --

Niveli i besimit të rezervës së llogaritur.

-- **Tipi i elementit**--

KodListë

3.1.3.29 VLERAT E KATEGORISË SË BURIMEVE

--**Emri**--

Vlerat e kategorisë së burimeve

-- Përkufizimi--

Tregon nëse burimi (resursi) matet, evidentohet ose nxirret.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.1.3.30 VLERAT E LLOJIT TË VENDBURIMIT MINERAL**--Emri--**

Vlerat e llojit të vendburimit mineral

-- Përkufizimi --

Vlerat që tregojnë stilin e shfaqjes së mineraleve ose vendburimeve.

-- Përshkrimi --

Termi i përdorur është lokal/rajonat, prandaj zakonisht, drejtohem për shpjegime nëpër grupet e caktuara për terminologji për *VendburimetMinerale*, ku janë skemat lokale dhe rajonale.

-- Tipi i elementit--

KodListë

3.2 METADATA

Përshtatja e elementeve të metadatës përcaktohet në rregulloren e miratuar me vendimin nr. 1077, datë 23.12.2015, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin, ruajtjen dhe përditësimin e metadatave, strukturën e katalogimit dhe afatet e krijimit të metadatave specifike për çdo temë”.

3.3 KODI EPSG PËR KRGJSH-në

Referenca gjeodezike e të dhënave gjeohapësinore mbështetet në Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare, sipas vendimit nr. 669, datë 7.8.2013, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullave për përcaktimin, krijimin dhe realizimin e Kornizës Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH), si metadatë”, ndryshuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr. 322, datë 27.4.2016, dhe nr. 359, datë 29.5.2019.

Kodi EPSG për Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH) është: EPSG – 6870.

3.4 CILËSIA E TË DHËNAVE

Ky kapitull përfshin një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementeve dhe nënelementeve, si dhe cilësinë e matjes së të dhënave, që duhen përdorur për të vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e tyre për grupet e të dhënave që lidhen me të dhënat gjeohapësinore të temës “Burimet minerale”.

Cilësia e të dhënave të elementeve, nënelementeve dhe matjeve duhet të përdoret, për të:

- vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave dhe kufizimet e objekteve gjeohapësinore, ku pronat ose kufizimet e tilla përcaktohen si pjesë e skemës së aplikimit;
- vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave të elementeve të metadatave të grupeve të të dhënave gjeohapësinore;
- për të specifikuar kërkesat ose rekomandimet në lidhje me rezultatet e cilësisë së të dhënave të zbatueshme për grupet e të dhënave gjeohapësinore që lidhen me temën “Burimet minerale”.
- Tabela e mëposhtme, paraqet të gjitha elementet dhe nënelementet e cilësisë së të dhënave që përdoren në këtë specifikim. Informacioni i cilësisë së të dhënave mund të vlerësohet në nivelin e objektit gjeohapësinor, llojit të objektit gjeohapësinor, datasetit ose grupit të të dhënave. Niveli në të cilin bëhet vlerësimi është dhënë në kolonën e “Sfera e vlerësimit”.

Masat që do të përdoren për secilën nga nënelementet e listuara të cilësisë së të dhënave janë përcaktuar në nënseksionet e mëposhtme.

Tabela - Elementet e cilësisë së të dhënave të përdorura në temën “Burimet minerale” të të dhënave gjeohapësinore

Pjesa	Elementi i cilësisë së të dhënave	Nënelementi i cilësisë së të dhënave	Përkufizimi	Sfera e vlerësimit
7.1.1	Përputhja logjike	Përputhja konceptuale	Zbatimi i rregullave të skemës konceptuale.	Koleksion të dhënash, Grupet e të dhënave, llojet e objekteve gjeohapësinor
7.1.2	Përputhja logjike	Përputhja në domenin	Zbatimin e vlerave, në vlerat e domeinit	Koleksion të dhënash, grupet e të dhënave, llojet e objekteve gjeohapësinor, objekti gjeohapësinor

3.4.1 Përputhja logjike – Përputhja konceptuale (*Logical consistency – Conceptual consistency*)

Rekomandim

Për testet në përputhjet konceptuale, rekomandohet të përdoren nënelementet e cilësisë së të dhënave të përputhjes logjike – përputhjes konceptuale dhe masa e numrave të artikujve që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale të specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Skema konceptuale e përcaktuar
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja logjike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja konceptuale
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimit
Përkufizimi	Numërimi i të gjithë artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale.
Përshkrimi	Nëse skema konceptuale përshkruan shprehimisht ose në mënyrë të saktë rregullat, këto rregulla duhet të ndiqen. Shkeljet ndaj rregullave të tilla mund të jenë, për shembull, vendosjen e pavlefshme e karakteristikave brenda një tolerance të përcaktuar, dyfishimin e karakteristikave dhe mbivendosjen e pavlefshme të karakteristikave.
Fusha e vlerësimit	Objekt gjeohapësinor: Llojet e objekteve gjeohapësinore:
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	-
Burimi reference	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion gjeografik – cilësia e të dhënave
Shembulli	-
Masa identifikuese	10

3.4.2 Përputhja logjike – Përputhja me domeinin (*Logical consistency – Domain consistency*)

Rekomandim

Për testet në përputhjet me domeinin, rekomandohet të përdoren nënelementet e cilësisë së të dhënave të përputhjes logjike – përputhjes me domeinin dhe masa e numrit të artikujve që nuk janë në përputhje me vlerën e domeinit të tyre, të përcaktuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Vlera e moskonformitetit të domeinit
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja logjike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja me domeinin

Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimit
Përkufizimi	Numërimi i të gjithë artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me vlerën e domeinit të tyre.
Përshkrimi	-
Fusha e vlerësimit	Objekt gjeohapësinor: Llojet e objekteve gjeohapësinore
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer

3.4.3 KËRKESAT MINIMALE TË CILËSISË SË TË DHËNAVE (MINIMUM DATA QUALITY REQUIRMENTS)

Nuk përcaktohen kërkesat minimale të cilësisë së të dhënave.

4. ANEKSE

4.1 Aneksi A – Katalogu i tipologjisë

Nr.	Emri i elementit anglisht	Emri i elementit shqip	Nëntema	Tipi
BURIMET MINERALE				
3.1.3.1	MiningActivity	AktivitetiNëMinierë	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.2	EarthResource	BurimeTokësoreMinerale	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.3	MiningFeature	KarakteristikatEMinierave	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.4	Mine	Miniera	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.5	Commodity	Produkti	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.6	MiningFeatureOccurence	ShfaqjaEKarakteristikaveTëMinierave	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.7	MineralOccurence	ShfaqjaEMineralit	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.8	ExplorationActivity	ZbulimiIAktivitetit	Burimet minerale	FeatureType
3.1.3.9	Resource	Burimi	Burimet minerale	DataType
3.1.3.10	CommodityMeasure	MatjaEProduktit	Burimet minerale	DataType
3.1.3.11	OreMeasure	MatjaEXehorit	Burimet minerale	DataType
3.1.3.12	Endowment	PasuriNatyrore	Burimet minerale	DataType
3.1.4.13	Reserve	Rezerva	Burimet minerale	DataType
3.1.3.14	MineName	EmriIMinierës	Burimet minerale	Type
3.1.3.15	MineralDepositModel	ModeliIDepozimitMineral	Burimet minerale	Type
3.1.3.16	EarthResourceDimension	PërmasatEBurimeveTokësoreMinerale	Burimet minerale	Type
3.1.3.17	ClassificationMethodUsedValue	VleratEMetodaveTëKlasifikimitTëPërdorur	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.18	CommodityCodeValue	VleratEKoditTëProduktit	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.19	EndusePotentialValue	VleratEPotencialitTëPërdorimitTëPërfundimtar	Burimet minerale	KodListë

3.1.3.20	ExplorationActivityTypeValue	VleratETipitTëZbulimitTëAktivitetit	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.21	ExplorationResultValue	VleratERezultatitTëZbulimit	Burimet minerale	KodListë
3.1.4.22	ImportanceValue	VleratERëndësisë	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.23	MineStatusValue	VleratEGjendjesSëMinierave	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.24	MineralDepositGroupValue	VleratEGrupimitTëVendburimeMinerale	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.25	MineralOccurrenceTypeValue	VleratELlojitTëShfaqjesSëMineralit	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.26	MiningActivityTypeValue	VleratELlojitTëAktivitetitTëMinierave	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.27	ProcessingActivityTypeValue	VleratELlojitTëAktivitetitTëPërpunimit	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.28	ReserveCategoryValue	VleratEKategorisëSëRezervës	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.29	ResourceCategoryValue	VleratEKategorisëSëBurimeve	Burimet minerale	KodListë
3.1.3.30	MineralDepositTypeValue	VleratELlojitTëVendburimeMinerale	Burimet minerale	KodListë

4.2 Aneksi B – Kodlistat

SKEMA E APLIKIMIT “BURIMET MINERALE”

Kodlistat
VleratEMetodaveTëKlasifikimitTëPërdorur
VleratEKoditTëProduktit
VleratEPotencialitTëPërdorimitPërfundimtar
VleratETipitTëZbulimitTëAktivitetit
VleratERezultatitTëZbulimit
VleratERëndësisë
VleratEGjendjesSëMinierës
VleratEGrupimitTëVendburimeMinerale
VleratEShqafjesSëMineralit
VleratELlojitTëAktivitetitTëMinierave
VleratELlojitTëAktivitetitTëPërpunimit
VleratEKategorisëSëRezervës
VleratEKategorisëSëBurimeve
VleratELlojitTëVendburimitMineral

4.2.1 VLERAT E METODAVE TË KLASIFIKIMIT TË PËRDORUR

Emri: Vlerat e klasifikimit të metodave të përdorura

Përkufizimi: Kodet që tregojnë mjetet e përdorura për llogaritjen e sasisë së xehërorit.

Përshkrimi: Shembull: JORC, PERC, Banka Botërore/UNECISO dhe CIM-i Kanadez.

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ClassificationMethodUsedValue>

Vlerat Shtesë: Hapur

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë
-- Emri -- “Kodi JORC” - JORC code -- Përkufizimi -- Kodi australo-aziatik për raportimin e rezultateve të kërkimit, burimet minerale dhe rezervat xeherore.
-- Emri -- “NI 43-10” -- Përkufizimi -- National instrument 43-101 (instrumenti kombëtar NI 43-101 ose NI) është një skemë klasifikimi për burimet minerale e përdorur për publikimin e informacioneve në lidhje me karakteristikat minerale në Kanada.
-- Emri -- “Standardet CIM” -- Përkufizimi -- Standardet e përkufizimit të CIM për burimet minerale dhe rezervat minerale (standardet e përkufizimit CIM) përcaktojnë përkufizimet dhe udhëzimet për raportimin e informacioneve të kërkimit, burimet minerale dhe rezervat minerale në Kanada.
-- Emri -- “Kodi SAMREC” -- Përkufizimi -- Kodi Afrikano Jugor për raportimin e rezultateve të kërkimit, të burimeve minerale.
-- Emri -- “Kodi raportues IMM” -- Përkufizimi-- Kodi për raportimin e seteve të burimeve minerale dhe rezervat minerale jashtë standardeve minimale, rekomandimet dhe udhëzimet për raportimin publik të rezultateve të eksplorimit mineral, burimet minerale dhe rezervat minerale në Mbretërinë e Bashkuar, Irlandë dhe Evropë.
-- Emri -- “Udhëzuesi SME”- -- Përkufizimi -- Një udhëzues për raportimin e informacioneve të kërkimit, burimeve minerale dhe rezervave minerale – SHBA.
-- Emri -- “Kodi IIMCh” -- Përkufizimi -- Kodi i certifikimit për perspektivat e kërkimit, burimet minerale dhe rezervat xeherore. Ky kod është rezultat i një marrëveshje bashkëpunimi ndërmjet inxhinierëve të minierave të Kilit (IIMCh) dhe Ministrisë së Minierave.
-- Emri -- “Kodi Peruan” -- Përkufizimi -- Ky kod është përgatitur nga një Komitet i Përbashkët i formuar nga anëtarët e “Lima Stock Exchange” dhe nga profesionistët e dedikuar për eksplorimin dhe vlerësimin e burimeve minerale.
-- Emri -- “Kodi CRIRSCO” -- Përkufizimi -- Modeli ndërkombëtar për raportimin e rezultateve të kërkimit, burimeve minerale dhe rezervave minerale të Komitetit për Rezervat Minerale, Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit (CRIRSCO) integron standardet minimale që të përshtaten në kodet kombëtare të raportimit në mbarë botën me rekomandime dhe udhëzime përshkuese për raportimin publik të rezultateve të kërkimit, burimeve minerale dhe rezervave minerale.
-- Emri -- “Kodi UNFC” -- Përkufizimi -- UNFC (United Nations Framework Classification) për energjinë fosile dhe rezervat minerale dhe burimet minerale 2009 (UNFC-2009) është një skemë universale e aplikueshme për klasifikimin apo vlerësimin e energjive të rezervave dhe burimeve minerale - është pasuesi i UNFC -- 2004.

KodListë
-- Emri -- “Udhëzuesi SEC” -- Përkufizimi -- Përshkrimi i pronësisë nga ana e njërive të përfshira ose që do të përfshihen në punime minerale. E zhvilluar nga Siguria e Shteteve të Bashkuara dhe Komisioni për Shkëmbim.
-- Emri -- “Kodi PERC” -- Përkufizimi -- Kodi për raportimin e rezultateve të kërkimit, burimeve minerale dhe rezervave minerale PERC (<i>The Pan European Reserves and Resources Reporting Committee (PERC)</i>), përcakton minimumin e standardeve, rekomandimeve dhe udhëzuesve për Raportimin Publik të Rezultateve të Kërkimit, Burimeve Minerale dhe Rezervave Minerale në Mbretërinë e Bashkuar, Irlandë dhe Evropë.
-- Emri -- “Kodi Rus” -- Përkufizimi -- Përkohësisht në Rusi është një kod efektiv i aprovuar nga vendimi nr. 278, datë 11.12.2006 i Ministrisë së Burimeve Natyrore, me titull të plotë: Klasifikimi i burimeve minerale (resurseve)/rezervave dhe burimeve minerale të mundshme të mineraleve të ngurtë.
-- Emri -- “Vlerësimi i burimeve historike” -- Përkufizimi -- Term për vlerësimin e burimeve përpara standardeve të kodeve (P.sh., JORC etj.)

4.2.2. VLERAT E KODIT TË PRODUKTTIT

Emri: Vlerat e kodit të produktit

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë tipin e produktit.

Përshkrim: Shembuj Cu, Au, dimension Stone etj.

Vlera shtesë: Kudo

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/CommodityCodeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave.

Tabela e mëposhtme përfshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Përpara se të krijohen terma të rinj, ju lutemi të kontrolloni nëse ndonjëri prej tyre mund të përdoret.

KodListë
-- Emri -- “Mineralet abrazive: granat, stavrolit (substancë)” -- Përkufizimi -- Mineralet abrazive: granat, stavrolit (substancë).
-- Emri -- “Argjend (metal)” -- Përkufizimi -- Argjend (metal).
-- Emri -- “Agregat (substancë)” -- Përkufizimi -- Agregat (substancë).
-- Emri -- “Agregati aluvial (substancë)” -- Përkufizimi -- Agregati aluvial (substancë).

KodListë
-- Emri -- “Kalcedon, konkrecione silicore (substancë)”
-- Përkufizimi -- Kalcedon, konkrecione silicore (substancë).
-- Emri -- “Agregati i thërrmuar (thyer) (substancë)”
-- Përkufizimi -- Agregati i thërrmuar (thyer) (substancë).
-- Emri -- “Agregati i thërrmuar (thyer) nga karbonati (substancë)”
-- Përkufizimi -- Agregat i thërrmuar (thyer) nga shkëmbi magmatik (substancë).
-- Emri -- “Agregat i thërrmuar (thyer) nga ranor, kuarcite (substancë)”
-- Përkufizimi -- Agregat i thërrmuar (thyer) nga ranor, kuarciti (substancë).
-- Emri -- “Agregati i grimcuar nga gur ranor, kuarciti (substancë)”
-- Përkufizimi -- Agregati i grimcuar nga gur ranor, kuarciti (substancë).
-- Emri -- “Rërë, ranor dhe zhavorr (substancë)”
-- Përkufizimi -- “Rërë, ranor dhe zhavorr (substancë)”.
-- Emri -- “Rërë shumë e imët (substancë)”
-- Përkufizimi -- “Rërë shumë e imët (substancë)”.
-- Emri -- “Akuamarin (substancë)”
-- Përkufizimi -- Akuamarin (substancë).
-- Emri -- “Agati, kalcedoni, diaspori (substancë)”
-- Përkufizimi -- Agati, kalcedoni, diaspori (substancë).
-- Emri -- “Aluminium (Xeheror boksidi)”
-- Përkufizimi -- Aluminium (Xeheror boksidi).
-- Emri -- Alunite
-- Përkufizimi -- Alunite.
-- Emri -- Qelibar
-- Përkufizimi -- Qelibar.
-- Emri -- “Ametist, kuarc, citrinë, aventurin (substancë)”
-- Përkufizimi -- Ametist, kuarc, citrinë, aventurin (substancë).
-- Emri --

KodListë
“Amazonite, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Amazonite, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Grupi i Andaluzit- kianit (substancë)” -- Përkufizimi – Grupi i Andaluzit- kianit (substancë).
-- Emri – Andaluzit (substancë) -- Përkufizimi – Andaluzit (substancë).
-- Emri – Antofilit (Asbest) (substancë) -- Përkufizimi – Antofilit (Asbest) (substancë).
-- Emri – “Apatit, gur i çmuar (sy mace), (substancë)” -- Përkufizimi – Apatit, gur i çmuar (sy mace), (substancë).
-- Emri – Arsenik (metal) -- Përkufizimi – Arsenik (metal).
-- Emri – Asbest (substancë) -- Përkufizimi – Asbest (substancë).
-- Emri – “Atapulgit, sepiolit (substancë)” -- Përkufizimi – Atapulgit (substancë).
-- Emri – “Ar (metal)” -- Përkufizimi – Ar (metal).
-- Emri – “Berilium (BeO)” -- Përkufizimi – Berilium (BeO).
-- Emri – “Bismut (metal)” -- Përkufizimi – Bismut (metal).
-- Emri – “Shkëmbinj bituminozë (tonelata nafte)” -- Përkufizimi – Shkëmbinj bituminozë (tonelata nafte).
-- Emri – “Bentonit (substancë)” -- Përkufizimi – Bentonit (substancë).
-- Emri – “Boratet (B ₂ O ₃)”

KodListë
-- Përkufizimi – Boratet (B_2O_3).
-- Emri – “Brom (substancë)”
-- Përkufizimi – Brom (substancë).
-- Emri – “Beril, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Beril, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Barit ($BaSO_4$)”
-- Përkufizimi – Barit ($BaSO_4$).
-- Emri – “Kalcit, mbushës për letër ($CaCO_3$)”
-- Përkufizimi – Kalcit, mbushës për letër ($CaCO_3$).
-- Emri – “Kalcit, përdorim optik ($CaCO_3$)”
-- Përkufizimi – Kalcit, përdorim optik ($CaCO_3$).
-- Emri – “Krizoberil, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Krizoberil, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Kadmium (metal)”
-- Përkufizimi – Kadmium (metal).
-- Emri – “Cerium (Ce_2O_3)”
-- Përkufizimi – Cerium (Ce_2O_3).
-- Emri – “Krizotil (Asbest) (substancë)”
-- Përkufizimi – Krizotil (Asbest) (substancë).
-- Emri – “Krizopraz, opal i gjelbër (substancë)”
-- Përkufizimi – Krizopraz, opal i gjelbër (substancë).
-- Emri – “Argjilë, përdorim i ndryshëm (substancë)”
-- Përkufizimi – Argjilë, përdorim i ndryshëm (substancë).
-- Emri – “Argjila të zakonshme për tulla, tjegulla (substancë)”
-- Përkufizimi – Argjila të zakonshme për tulla, tjegulla (substancë).
-- Emri – “Argjilë për çimento (substancë)”
-- Përkufizimi –

KodListë
Argjilë për çimento (substancë).
-- Emri –
“Argjilë e bardhë (qeramike dhe refraktare) (substancë)”
-- Përkufizimi –
Argjilë e bardhë (qeramike dhe refraktare) (substancë).
-- Emri –
“Kobalt (metal)”
-- Përkufizimi –
Kobalt (metal).
-- Emri –
“Qymyr, linjit (substancë)”
-- Përkufizimi –
Qymyr, linjit (substancë).
-- Emri –
“Iolite, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi –
Iolite, gur i çmuar (substancë).
-- Emri –
“Korund, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi –
Korund, gur i çmuar (substancë).
-- Emri –
“Kromit (Cr_2O_3)”
-- Përkufizimi –
Kromit (Cr_2O_3).
-- Emri –
“Korund (substancë)”
-- Përkufizimi –
Korund (substancë).
-- Emri –
“Krokidolit (asbest) (substancë)”
-- Përkufizimi –
Krokidolit (Asbest) (substancë).
-- Emri –
“Cezium (Cs_2O)”
-- Përkufizimi –
Cezium (Cs_2O).
-- Emri –
“Bakër (metal)”
-- Përkufizimi –
Bakër (metal).
-- Emri –
“Diamant, industrial dhe gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi –
Diamant, industrial dhe gur i çmuar (substancë).
-- Emri –
“Dioptaz, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi –
Dioptaz, gur i çmuar (substancë).
-- Emri –
“Dolomit (substancë)”
-- Përkufizimi –
Dolomit (substancë).

KodListë
-- Emri – “Diatomit (substancë)”
-- Përkufizim – Diatomit (substancë).
-- Emri – “Dumortierit, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Dumortierit, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Smerald (substancë)”
-- Përkufizimi – Smerald (substancë).
-- Emri – “Diopsid-enstatit, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Diopsid-enstatit, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Euklaz, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Euklaz, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Hekur (metal)”
-- Përkufizimi – Hekur (metal).
-- Emri – “Feldshpat, nefelinë (substancë)”
-- Përkufizimi – Feldshpat, nefelinë (substancë).
-- Emri – “Fluorit ose Fluospar (CaF_2)”
-- Përkufizimi – Fluorit ose Fluospar (CaF_2).
-- Emri – “Galium (metal)”
-- Përkufizimi – Galium (metal).
-- Emri – “Gabro, dolerit etj., dekorativ (substancë)”
-- Përkufizimi – Gabro, dolerit etj., dekorativ (substancë).
-- Emri – “Germanium (metal)”
-- Përkufizimi – Germanium (metal).
-- Emri – “Gurë të çmuar, e përgjithshme (substancë)”
-- Përkufizimi – Gurë të çmuar, e përgjithshme (substancë).
-- Emri – “Gurë gjysmë të çmuar, e përgjithshme (substancë)”
-- Përkufizimi – Gurë gjysmë të çmuar, e përgjithshme (substancë).
-- Emri --

KodListë
“Gips, anhidrit (substancë)” -- Përkufizimi – Gips, anhidrit (substancë).
-- Emri – “Grafit (substancë)” -- Përkufizimi – Grafit (substancë).
-- Emri – “Granit, sienit etj. dekorativ (substancë)” -- Përkufizimi – Granit, sienit etj. dekorativ (substancë).
-- Emri – “Ranor, kuarcite (substancë)” -- Përkufizimi – Ranor, kuarcite (substancë).
-- Emri – “Granat gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – “Granat, gur i çmuar (substancë)”.
-- Emri – “Hafnium (metal)” -- Përkufizimi – Hafnium (metal).
-- Emri – “Zhivë (metal)” -- Përkufizimi – Zhivë (metal).
-- Emri – “Minerale të rënda, e përgjithshme (substancë)” -- Përkufizimi – Minerale të rënda, e përgjithshme (substancë).
-- Emri – “Jod (substancë)” -- Përkufizimi – Jod (substancë).
-- Emri – “Indium (metal)” -- Përkufizimi – Indium (metal).
-- Emri – “Kimberlit tregues minerali” -- Përkufizimi – Kimberlit tregues minerali.
-- Emri – “Kaolinë (substancë)” -- Përkufizimi – Kaolinë (substancë).
-- Emri – “Prizmatinë, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Prizmatinë, gur i çmuar (substancë).
-- Emri –

KodListë
“Kianit, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Kianit, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Kianit (substancë)” -- Përkufizimi – Kianit (substancë).
-- Emri – “Litium (Li_2O)” -- Përkufizimi – Litium (Li_2O).
-- Emri – “Gëlqeror, dekorativ (substancë)” -- Përkufizimi – Gëlqeror, dekorativ (substancë).
-- Emri – “Gëlqeror për çimento (substancë)” -- Përkufizimi – Gëlqeror për çimento (substancë).
-- Emri – “Shkumës (substancë)” -- Përkufizimi – Shkumës (substancë).
-- Emri – “Gëlqeror për gëlqere (substancë)” -- Përkufizimi – Gëlqeror për gëlqere (substancë).
-- Emri – “Lazulit, dekorativ (substancë)” -- Përkufizimi – Lazulit, dekorativ (substancë).
-- Emri – “Malahit (substancë)” -- Përkufizimi – Malahit (substancë).
-- Emri – “Magnez, magnezit (MgCO_3)” -- Përkufizimi – Magnez, magnezit (MgCO_3).
-- Emri – “Magnez, kripë dhe kripëra (MgO)” -- Përkufizimi – Magnez, kripë dhe kripëra (MgO).
-- Emri – “Mika, fletë (substancë)” -- Përkufizimi – Mika, fletë (substancë).
-- Emri – “Mangan (metal)” -- Përkufizimi – Mangan (metal).
-- Emri – “Molibden (metal)”

KodListë
-- Përkufizimi – Molibden (metal).
-- Emri – “Gur hëne (adularia), gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Gur hëne (adularia), gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Mermer, dekorativ (substancë)”
-- Përkufizimi – Mermer, dekorativ (substancë).
-- Emri – “Produkti i padisponueshëm”
-- Përkufizimi – Produkti i padisponueshëm.
-- Emri – “Sulfat natriumi (Na_2SO_4)”
-- Përkufizimi – Sulfat natriumi (Na_2SO_4).
-- Emri – “Karbonat natriumi (natyror) (Na_2CO_3)”
-- Përkufizimi – Karbonat natriumi (natyror) (Na_2CO_3).
-- Emri – “Niobi- kolumbiumi (Nb_2O_5)”
-- Përkufizimi – Niobi- kolumbiumi (Nb_2O_5).
-- Emri – “Nikeli (metal)”
-- Përkufizimi – Nikeli (metal).
-- Emri – “Nitratet (NO_3)”
-- Përkufizimi – Nitratet (NO_3).
-- Emri – “Peridot, peridotit gur i çmuar dekorativ (substancë)”
-- Përkufizimi – Peridot, peridotit gur i çmuar dekorativ (substancë).
-- Emri – “Opal, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Opal, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Osmium-iridium (metal)”
-- Përkufizimi – Osmium-iridium (metal).
-- Emri – “Gurë të tjerë zbukurimi (dekorativë), përveç Gabrove-Graniteve (substancë)”
-- Përkufizimi – Gurë të tjerë zbukurimi (dekorativë), përveç Gabrove-Graniteve (substancë).
-- Emri – “Plumb (metal)”
-- Përkufizimi –

KodListë
Plumb (metal).
-- Emri – “Plumb+Zink (metal)”
-- Përkufizimi – Plumb+Zink (metal).
-- Emri – “Palladium (metal)”
-- Përkufizimi – Palladium (metal).
-- Emri – “Torfë (substancë)”
-- Përkufizimi – Torfë (substancë).
-- Emri – “Perliti (substancë)”
-- Përkufizimi – Perliti (substancë).
-- Emri – “Fenakiti, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Fenakiti, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Fosfate (P ₂ O ₅)”
-- Përkufizimi – ☐ Fosfate (P ₂ O ₅).
-- Emri – “Bojëra dheu (substancë)”
-- Përkufizimi – Bojëra dheu (substancë).
-- Emri – “Elementet e grupit platinum (EGP), grupi (metal)”
-- Përkufizimi – Elementet e grupit platinum (EGP), grupi (metal).
-- Emri – “Tuf, pucolan (substancë)”
-- Përkufizimi – Tuf, pucolan (substancë).
-- Emri – “Pirofilit (substancë)”
-- Përkufizimi – Pirofilit (substancë).
-- Emri – “Platin (metal)”
-- Përkufizimi – Platin (metal).
-- Emri – “Potasi (sylviti, karnalliti) (K ₂ O)”
-- Përkufizimi – ☐ Potasi (sylviti, karnalliti) (K ₂ O).
-- Emri – “Piriti (FeS ₂)”
-- Përkufizimi – Piriti (FeS ₂).

KodListë
-- Emri – “Kuarç masiv, blloqe për ferrosilikon (SiO ₂)”
-- Përkufizimi – Kuarç masiv, blloqe për ferrosilikon (SiO ₂).
-- Emri – “Përdorimi kuarc, optik dhe piezoelektrik (SiO ₂)”
-- Përkufizimi – Përdorimi kuarc, optik dhe piezoelektrik (SiO ₂).
-- Emri – “Kuarci Rozë (gur i çmuar)”
-- Përkufizimi – Kuarci rozë (gur i çmuar).
-- Emri – “Rubidium (Rb ₂ O)”
-- Përkufizimi – Rubidium (Rb ₂ O).
-- Emri – “Rënium (metal)”
-- Përkufizimi – Rënium (metal).
-- Emri – “Toka të rralla (RE ₂ O ₃)”
-- Përkufizimi – Toka të rralla (RE ₂ O ₃).
-- Emri – “Rodium (metal)”
-- Përkufizimi – Rodium (metal).
-- Emri – “Rodonite, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Rodonite, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Rubin (substancë)”
-- Përkufizimi – Rubin (substancë).
-- Emri – “Squfur (substancë)”
-- Përkufizimi – Squfur (substancë).
-- Emri – “Kripë guri (NaCl)”
-- Përkufizimi – Kripë guri (NaCl).
-- Emri – “Safir (substancë)”
-- Përkufizimi – Safir (substancë).
-- Emri – “Antimon (metal)”
-- Përkufizimi – Antimon (metal).
-- Emri –

KodListë
“Skandium (metal)” -- Përkufizimi – Skandium (metal).
-- Emri – “Skapolite, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Skapolite, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Silicë, rërë silicore (substancë)” -- Përkufizimi – Silicë, rërë silicore (substancë).
-- Emri – “Silimanit (substancë)” -- Përkufizimi – Silimanit (substancë).
-- Emri – “Sinhali, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Sinhali, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Pllaka guri (substancë)” -- Përkufizimi – Pllaka guri (substancë).
-- Emri – “Kallaji (metal)” -- Përkufizimi – Kallaji (metal).
-- Emri – “Sodaliti, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Sodaliti, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Shpinel gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Shpinel, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Stroncium (SrCO_3 ose SrSO_4)” -- Përkufizimi – Stroncium (SrCO_3 ose SrSO_4).
-- Emri – “Guri i diellit, aventurine (sy tigër), gur i çmuar”. -- Përkufizimi – Guri i diellit, aventurine (sy tigër), gur i çmuar.
-- Emri – “Tantal (Ta_2O_5)” -- Përkufizimi – Tantal (Ta_2O_5).
-- Emri – “Tanzanite, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Tanzanite, gur i çmuar (substancë).
-- Emri –

KodListë
“Teluri (metal)” -- Përkufizimi – Teluri (metal).
-- Emri – Torium (metal) -- Përkufizimi – Torium (metal).
-- Emri – “Titan, i përgjithshëm (TiO ₂)” -- Përkufizimi – Titan, i përgjithshëm (TiO ₂).
-- Emri – “Titan, ilmenite (TiO ₂)” -- Përkufizimi – Titan, ilmenite (TiO ₂).
-- Emri – “Titan, rutile (TiO ₂)” -- Përkufizimi – Titan, rutile (TiO ₂).
-- Emri – “Taliu (metal)” -- Përkufizimi – Taliu (metal).
-- Emri – “Talk (substancë)” -- Përkufizimi – Talk (substancë).
-- Emri – “Turmalinë, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Turmalinë, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Topaz (substancë)” -- Përkufizimi – Topaz (substancë).
-- Emri – “Travertinë (substancë)” -- Përkufizimi – Travertinë (substancë).
-- Emri – “Tremolite-aktinolit, gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Tremolite-aktinolit, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Tsavorite (grosular i gjelbër), gur i çmuar (substancë)” -- Përkufizimi – Tsavorite (grosular i gjelbër), gur i çmuar (substancë).
-- Emri – Turkuaz (CuAl ₆ (PO ₄) ₄ (OH) ₈ ·4H ₂ O) (substancë) -- Përkufizimi – Turkuaz (CuAl ₆ (PO ₄) ₄ (OH) ₈ ·4H ₂ O) (substancë).
-- Emri – “Uranium (metal)”

KodListë
-- Përkufizimi – Uranium (metal).
-- Emri – “Vanadium (metal)”
-- Përkufizimi – Vanadium (metal).
-- Emri – “Vezuvianit gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Vezuvianit, gur i çmuar (substancë).
-- Emri – “Vermikuliti (substancë)”
-- Përkufizimi – Vermikuliti (substancë).
-- Emri – “Volfram (WO ₃)”
-- Përkufizimi – Volfram (WO ₃).
-- Emri – “Wollastonite (substancë)”
-- Përkufizimi – Wollastonite (substancë).
-- Emri – “Itrium (Y ₂ O ₃)”
-- Përkufizimi – Itrium (Y ₂ O ₃).
-- Emri – “Ceolit (substancë)”
-- Përkufizimi – Ceolit (substancë).
-- Emri – “Zink (metal)”
-- Përkufizimi – Zink (metal).
-- Emri – “Zirkon (ZrO ₂)”
-- Përkufizimi – Zirkon (ZrO ₂).
-- Emri – “Zirkon, gur i çmuar (substancë)”
-- Përkufizimi – Zirkon, gur i çmuar (substancë).

4.2.3 VLERAT E POTENCIALIT TË PËRDORIMIT PËRFUNDIMTAR

Emri: Vlerat të potencialit të përdorimit përfundimtar

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë potencialin e përdorimit përfundimtar të mineralit.

Përshkrimi: Shembuj: për energjinë, plehun, ndërtimin e lëndës së parë etj.

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/EndusePotentialValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave.

Tabela më poshtë përfshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Para krijimit të kushteve të reja, duhet të kontrollohet nëse njëri prej tyre mund të përdoret.

KodListë
-- Emri -- Minerale metalore -- Përkufizimi -- Shfaqja e mineralit, duke përfshirë çdo lloj minerali metalorë.
-- Emri -- Metale të çmuara -- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë argjendin; arin; platinin në përgjithësi. -- Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- Metalet bazë -- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë aluminin, bakër, plumb, plumb + zink, kallaji, zinku. -- Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- Hekur dhe metalet hekurore -- Përkufizimi -- Shfaqja e mineraleve, duke përfshirë kobaltin, kromin, hekurin, magnezin, molibden, niob, nikel, vanadium; tungsten. --Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- Metale të rralla dhe të veçanta -- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë berilin, bismut; kadmium, germanium, galium, hafnium; zhivën, indium, litium; rubidium, cezium, renium; toka të rralla (të papërcaktuara); antinomi, seleniumi, tantaliumi, teluriumi, titani (ilmenite, rutile); zirkoniumi (zirkon, badelejit). -- Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- ekur dhe metalet hekurore -- Përkufizimi -- Shfaqja e mineraleve përfshin kobaltin, kromin, hekurin, magnezin, molibden, niob, nikel, vanadium; tungsten. -- Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- Metale të rralla dhe të veçanta -- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë berilinë, bismut; kadmium, germanium, galium, hafnium; zhivë, indium, litium; rubidium, cezium, renium; toka të rralla (të padiferencuara); antimoni, seleni, tantali, teluri, titani (ilmenite, rutile); zirkoni (zirkon, badelejit). -- Burimi-- Minerale metalore
-- Emri -- Mineralet jometalore -- Përkufizimi -- Shfaqja e mineraleve përfshirë çdo lloji tipi minerali jometalor.

KodListë
-- Emri -- Lënda e parë për ndërtim
-- Përkufizimi -- Shfaqjet minerale duke përfshirë agregatin; gurët e prerë dhe gurët dekorative (granit, gabbro, travertin etj.); gipsi, anhidrit, gëlqerorë çimentoje; gëlqerorë për gëlqere; marble.
-- Burimi-- Minerale jometalore
-- Emri -- Qeramika dhe zjarrduruesit
-- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë argjilitë e zakonshme (tulla, tjegulla); argjila të bardha- refraktare (argjila zjarrduruese dhe qeramike); dolomite, feldshpat, nefilinë, kaolinë, grup-andaluzinë (andaluzitë, kanite, silimanite).
--Burimi-- Mineralet jometalore
-- Emri -- Minerale kimike
-- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë borin, baritin, fluoritin, magnezi (magnezit), sulfat natriumi, karbonat natriumi (trona), pirite, squfur, kripe guri, stroncium, ceolit.
- Burimi-- Minerale jometalore
-- Emri -- Minerale energjetike
-- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë ranor bituminoz/gëlqeror, shist argjilore, qymyr; linjte, torfe, toriume, uraniumi.
-- Burimi -- Minerale jometalore
-- Emri -- Pleh (fertilizues)
-- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë fosfatet, kaliumin (silvite, karnalitet).
--Burimi -- Minerale jometalore
-- Emri -- Gurë të çmuar dhe gjysmë të çmuar
-- Përkufizimi -- Shfaqje minerale përfshirë Diamantin (industrial dhe gur i çmuar), Smerald, Rubin, Safir, Korund (gur i çmuar); Beril, Kuarc, Turmalinë, Granat, Topaz, Peridotit, Zirkon etj. (gur të çmuar).
--Burimi -- Minerale jometalore
-- Emri -- Shkëmbinj industrial dhe minerale të tjerë të veçantë
-- Përkufizimi -- Shfaqja minerale duke përfshirë lëndë abrazive, granat, stavrolit, korund; azbesti (antofilit, krizotile, krokidolite); atapulgite, sepiolite (argjilë); bentonit (argjilë); guri gëlqeror, kalcit (mbushës); diatomite (dhe diatomit); grafit; mika; perlite; kuarc (masiv/bllok për çelique e hekur); kuarc, përdorim optik dhe piezoelektrik; rërë kuarcore; talk, pirofilit; vermikulit; vollastonit.
-- Burimi -- Minerale jometalore
-- Emri -- Mbetje të riciklueshme

KodListë**-- Përkufizimi --**

Shfaqja minerale duke përfshirë metale ose minerale që vijnë nga trajtimi i mbetjeve minerale.

-- Emri --

Të tjera

-- Përkufizimi --

Të tjera

4.2.4 VLERAT E TIPIT TË ZBULIMIT TË AKTIVITETIT

Emri: Vlerat e tipit të zbulimit të aktivitetit

Përkufizimi: Tipat e aktiviteteve zbuluese të kryera.

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ExplorationActivityTypeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlera shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë**-- Emri --**

Zbulim rajonal

-- Përkufizimi --

Zbulimi rajonal për të identifikuar anomalitë (gjeokimike, gjeofizike, mineralogjike) dhe zhvillimi i zbulimit.

-- Emri --

Kërkimi dhe zbulimi gjeologjik

-- Përkufizimi --

Hartimi i një harte paraprake gjeologjike me formacionet kryesore dhe strukturat kryesore, duke përfshirë vendndodhjen e shfaqjes minerale.

-- Burimi--

Zbulim rajonal

-- Emri --

Gjeokimi rajonale

-- Përkufizimi --

Zbulimi i përqendrimeve anormale të elementeve kimike në ujërat sipërfaqësore, tokat ose organizmat, zakonisht të kryera me test instrumental, prova pikore ose teknikat e shpejta, të cilat janë të zbatueshme në terren.

-- Burimi--

Zbulim rajonal

-- Emri --

Gjeofizika ajrore

-- Përkufizimi --

Teknika e zbulimit bazuar në zbulimin e anomalive të karakteristikave fizike të tokës.

-- Burimi--

Zbulim rajonal

-- Emri --

Provë marrja rajonale e mineraleve të rënda

-- Përkufizim --

Kërkimi me shliho, që zakonisht është si një pllakë ose një kon i sheshtë, në fund të së cilës grumbullohet fraksioni i rëndë nga një sediment i caktuar lumor.

-- Burimi--

Zbulim rajonal

KodListë

-- Emri --

Zbulim i detajuar sipërfaqësor

-- Përkufizimi --

Zbulim i detajuar i sipërfaqes duke përshkruar anomalitë dhe ndodhitë në kontekstin e tyre gjeologjik.

-- Emri --

Hartografim gjeologjik dhe provë marrje

-- Përkufizimi --

Hartografim i hollësishëm gjeologjik i zonës/zonave të interesit.

-- Burimi--

Zbulim i detajuar sipërfaqësor

-- Emri --

Gjeokimi e detajuar

-- Përkufizimi --

Rilevime të detajuara (shpesh në rrjet) me metodën më të përshtatshme, në mënyrë që të konfirmojë, përcaktojë dhe karakterizojë më mirë anomalitë gjeokimike të identifikuara gjatë fazës së mëparshme.

-- Burimi--

Zbulim i detajuar sipërfaqësor

-- Emri --

Gjeofizikë e detajuar

-- Përkufizimi --

Rilevime të detajuara (shpesh në rrjet) me metodën më të përshtatshme, në mënyrë që të konfirmojë, përcaktojë dhe karakterizojë më mirë anomalitë gjeofizike të identifikuara gjatë fazës së mëparshme.

-- Burimi--

Zbulim i detajuar sipërfaqësor

-- Emri --

Provë marrje e detajuar e mineraleve të rënda

-- Përkufizimi --

Kërkim i detajuar në shkallë lokale me shliho, që zakonisht është si një pllakë ose një kon i sheshtë, në fund të së cilës grumbullohet fraksioni i rëndë nga një sediment i caktuar lumor.

-- Burimi--

Zbulim i detajuar sipërfaqësor

-- Emri --

Zbulim nëntokësor

-- Përkufizimi --

Zbulim nëntokësor, duke përdorur teknikat e shpenzimeve të ulëta (kanale, shpime me ballë të plotë etj.) të vlerësimit të resurseve.

-- Emri --

Heqja e mbulesës, hapje dhe provë marrje në kanale.

-- Përkufizimi --

Kanale të cekët në të cilët mund të merren prova dhe të kryhet vëzhgim gjeologjik.

-- Burimi--

--Zbulim nëntokësor

-- Emri --

Shpimet me rrotullim

-- Përkufizimi --

Shpimi i një vrime cilindrike me sondë për të marrë provat e shkëmbit, për të kryer matje fizike ose gjeologjike. Thellësia dhe forma e pusit të shpimit varet nga qëllimi i këtij të fundit. Në këtë rast, shpimi kryhet me anë të një sonde, që në formë spirale rrotulluese futet në tokë.

KodListë
-- Burimi -- Zbulim nëntokësor
-- Emri -- Shpimet me goditje
-- Përkufizimi -- Shpimi i një vrime cilindrike me sondë për të marrë provat e shkëmbit, ose për të kryer matje fizike ose gjeologjike. Thellësia dhe forma e pusit të shpimit varet nga qëllimi i këtij të fundit. Në këtë rast, shpimi kryhet me anë të një sonde me goditje.
-- Burimi-- Zbulim nëntokësor
-- Emri -- Llogaritja e resurseve
-- Përkufizimi -- Qëllimi i kësaj faze (paraprake) është përshkrimi i mbulesës së një trupi mineral. Prerja e kampionit, marrja e mostrave të seksioneve të mineralizuara për të kuptuar më mirë tiparet dalluese të vendburimit, vetitë fizike të xeherorit dhe së fundi për të çuar në një llogaritje fillestare (të përafërt) të resursit.
-- Emri -- Shpimet e zbulimit me goditje
-- Përkufizimi -- Vlerësimi i resurseve, duke përdorur shpimet me goditje, ndonjëherë sipas një rrjeti të largët. Qëllimi i kësaj faze(paraprake) është përshkrimi i mbulesës së një trupit mineral. Prerja e kampionit, marrja e mostrave të seksioneve të mineralizuara për të kuptuar më mirë tiparet dalluese të vendburimit, vetitë fizike të xeherorit dhe së fundi për të çuar në një llogaritje fillestare (të përafërt) të resursit.
-- Burimi-- Llogaritja e resurseve
-- Emri -- Shpimet e zbulimit me marrje kampioni
-- Përkufizimi -- Shpimi i një vrime cilindrike me sondë për të marrë provat e shkëmbit ose për të kryer matje fizike, ose gjeologjike. Thellësia dhe forma e pusit të shpimit varet nga qëllimi i këtij të fundit. Vrima e shpimit është për marrje kampioni. Kjo teknikë është përdorur për nxjerrjen e kampionit të shkëmbit në formë cilindrike duke konfirmuar/precizuar rezultate më të sakta nga shpimet me goditje.
-- Burimi-- Llogaritja e resurseve
-- Emri -- Interpretimi gjeologjik
-- Përkufizimi -- Përpilimi dhe sinteza e të gjithë informacioneve gjeologjike më të mundshme në mënyrë që të bëhet një model sa më i saktë për sa i përket resursit mineral.
-- Burimi-- Llogaritja e resurseve
-- Emri -- Prova e përmbajtjes së xeherorit
-- Përkufizimi -- Teknika e përcaktuar për trajtimin e materialit mineral.
-- Burimi-- Llogaritja e resurseve
-- Emri -- Llogaritja paraprake (e përafërt) e resurseve

KodListë

-- Përkufizimi --

Vlerësimi i përafërt i tonazhit dhe përmbajtjes bazohet kryesisht në informacionin e puseve të shpimit, sipas korrelacionit dhe interpolimit të kapjes së mineralit.

-- Burimi--

Llogaritja e resurseve

-- Emri --

Vlerësimi i vendburimit xeheror

-- Përkufizimi --

Kjo është faza përfundimtare e vlerësimit që çon në vendimin përfundimtar po/jo të hapjes së minierës.

-- Emri --

Shpimet e zbulimit me marrje kampioni

-- Përkufizimi --

Vlerësimi i vendburimit së xeherorit me qëllim të marrjes së informacioneve shumë të detajuara mbi të gjithë vendburimin dhe provat me cilësi më të mirë. Kjo është faza përfundimtare e vlerësimit që çon në vendimin përfundimtar po/jo të hapjes së minierës.

-- Burimi--

Vlerësimi i vendburimit xeherorë

-- Emri --

Punimet minerale

-- Përkufizimi --

Punimet e zbulimit që synojnë të kenë një përfytyrim më të plotë të vendburimit dhe mundësinë e marrjes së provave industriale për të përcaktuar përmbajtjen e elementeve të dobishme.

-- Burimi--

Vlerësimi i vendburimit xeheror

-- Emri --

Llogaritjet gjeostatistikore

-- Përkufizimi --

Teknikë e bazuar në teorianë e probabilitetit që përdoret për të llogaritur variablat e rajonizuar, vlerat e të cilëve varen nga pozicioni i tyre në hapësirë, të tilla si përmbajtja e metaleve ose kategoria në një vendburim.

-- Burimi--

Vlerësimi i vendburimit xeherore

-- Emri --

Studimi i fizibilitetit dhe raporti

-- Përkufizimi --

Studim tekniko-ekonomik që synon vlerësimin e mundësisë për fillimin e një sipërmarrje minerale.

-- Burimi--

Vlerësimi i vendburimit xeheror

-- Emri --

Drejtimi mineral

-- Përkufizimi --

Faza e ndërmjetme midis testeve laboratorike dhe impiantit aktual.

-- Burimi--

Vlerësimi i vendburimit xeheror.

4.2.5 VLERAT E REZULTATIT TË ZBULIMIT

Emri: Vlerat e rezultatit të zbulimit

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë rezultatin e aktivitetit të zbulimit.

Vlera shitesë: Secili

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ExplorationResultValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë çdo vlerë të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë
-- Emri -- Gurë me mineralizim të veçantë, shfaqje, dukuri, zona të ndryshme -- Përkufizimi -- Identifikimi i treguesve të mundshëm të një zone të mineralizuar.
-- Emri -- Anomali të -- Përkufizimi -- Anomali ose zona anormale për të cilat të dhënat gjeofizike ose gjeokimike janë të ndryshme nga zonat përreth, të cilat mund të tregojnë praninë e një procesi mineralizimi në afërsi.
-- Emri -- Identifikimi i mineraleve kryesore -- Përkufizimi -- Identifikimi i mineraleve të veçanta, të cilat mund të tregojnë një zonë të mineralizuar të mundshme ose që shoqërojnë një proces mineralizimi.
-- Emri -- Anomali të e strukturuar -- Përkufizimi -- Ngushtimi i zonës së kërkimit të mineraleve në një strukturë të brendshme më të detajuar.
-- Emri -- Hartë e detajuar e perspektivës -- Përkufizimi -- Hartë e detajuar e perspektivës me vendndodhjen e zonave të mineralizuara.
-- Emri -- Përmirësimi i kufijve të kërkimit -- Përkufizimi -- Zvogëlimi gradualisht i sipërfaqes deri në zbulimin e një vendburimi mineral.
-- Emri -- Zbulimi fillestar i mineralizimit -- Përkufizimi -- Përpyqjet e para për të parë (heqjen e mbulesës, hapje kanalit) ose për të kapur (gërmimin, shpimet nëntokësore me goditje), dhe marrjen e provave të mineralizimit primar.
-- Emri -- Evidentimi i mineralizimit -- Përkufizimi -- Përpyqjet e para për të përcaktimin e përafërt të trupit xeheror, duke përdorur shpimet e zbulimit (me goditje dhe marrje kampioni), për të provuar me hollësi dhe për të vlerësuar afërsisht resursin, duke përdorur interpretimin gjeologjik, provat e përmbajtjes.
-- Emri -- Resurset minerale të evidentuara -- Përkufizimi -- Prezenca e trupit mineral është demonstruar, duke përdorur shpime sistematike me marrje kampioni dhe ndonjëherë disa punime minerale paraprake. Forma e jashtme e trupit mineral dhe struktura e tij e brendshme (duke përfshirë përmbajtjen e xeherorit) është më e njohur.
-- Emri -- Resurset minerale të evidentuara dhe të vlerësuara -- Përkufizimi -- Përfundimi i njohurive të mëparshme, duke përdorur mënyra statistikore duke marrë parasysh interpolimin mes punimeve të shpimit dhe saktësimin e zonave të pasura.

KodListë
-- Emri -- Raporti i studimit të fizibilitetit në dispozicion të vendimit për hapjen e minierës.
-- Përkufizimi -- Studim tekniko-ekonomik që synon vlerësimin e mundësisë për fillimin e një ndërmarrjeje minerale.
-- Emri -- Provë industriale
-- Përkufizimi -- Faza e ndërmjetme midis provave laboratorike dhe impiantit aktual.

4.2.6 VLERAT E RËNDËSISË

Emri: Vlera e rëndësisë

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë rëndësinë e produktit për *Burimet Tokësore Minerale*.

Përshkrimi: Një renditje e tillë bazohet në një studim statistikor të një sërë vendburimesh në të gjithë botën për të siguruar që ajo të jetë e vlefshme. Ajo është bërë duke përdorur një histogramë, që lejon secilin produkt të përcaktojë kufijtë e klasës dhe çfarë lloj vendburimi është, shumë i madh, i madh, i mesëm etj., për këtë produkt mineral. Ky klasifikim bazohet në potencialin ose ndihmën: rezerva + burime (resurse).

Vlera shtesë: Secili

Identifikuesi: <http://inspire.cc.europa.eu/codelist/ImportanceValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë çdo vlerë të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Tabela më poshtë përfshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Para krijimit të kushteve të reja, duhet të kontrollohet nëse njëri prej tyre mund të përdoret.

KodListë
-- Emri -- Vendburime shumë të mëdha.
-- Përkufizimi -- Klasifikimi i vendburimeve në varësi të sasisë së produktit, që gjendet në këtë vendburim. Ky klasifikim bazohet në potencialin: rezerva + burime.
-- Emri -- Vendburime të mëdha.
-- Përkufizimi -- I njëjti përkufizim, por ndryshon sasia e produktit.
-- Emri -- Vendburime me madhësi mesatare
-- Përkufizimi -- I njëjti përkufizim, por ndryshon sasia e produktit.
-- Emri -- Vendburime të vogla
-- Përkufizimi -- I njëjti përkufizim, por ndryshon sasia e produktit.
-- Emri -- Shfaqja
-- Përkufizimi -- Çdo xehëror ose mineral me interes ekonomik, që ndodhet i përqendruar dhe gjendet në një shkëmb bazë ose gjendje të lirë.; p.sh., një mineral i vlefshëm që ka përqendrim të mjaftueshëm për t'u marrë në konsideratë që të kryhet një kërkim më i detajuar.

4.2.7 VLERAT E GJENDJES SË MINIERAVE

Emri: Vlerat e gjendjes së minierës

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë gjendjen operationale të minierës.

Vlera shitesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/MineStatusValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shitesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë
-- Emri -- Funksionimi -- Përkufizimi -- Miniera është në funksion.
-- Emri -- Funksionimi i vazhdueshëm -- Përkufizimi -- Miniera është në funksionim të vazhdueshëm. -- Burimi -- Funksionimi
-- Emri -- Funksionimi me ndërprerje. -- Përkufizimi -- Miniera është në funksionim me ndërprerje. -- Burimi -- Funksionimi
-- Emri -- Nuk funksionon -- Përkufizimi -- Miniera nuk funksionon.
-- Emri -- Mbyllur -- Përkufizimi -- Një minierë mund të mbyllet për arsye teknike, ekonomike ose teknike-ekonomike. -- Burimi -- Nuk funksionon
-- Emri -- E braktisur -- Përkufizimi -- Një minierë e braktisur. -- Burimi -- Nuk funksionon
-- Emri -- Kujdesi dhe mirëmbajtja -- Përkufizimi -- Një minierë është nën kujdes dhe mirëmbajtje. -- Burimi -- Nuk funksionon

KodListë
-- Emri -- Mbajtur -- Përkufizim -- Një minierë mund të mbahet e pashfrytëzuar derisa çmimi i produkteve të përfshira, e bën atë ekonomike. -- Burimi -- Nuk funksionon
-- Emri -- Historik -- Përkufizimi -- Një minierë “e vjetër” e cila është shfrytëzuar para vitit 1900. -- Burimi -- Nuk funksionon
-- Emri -- Në proces zhvillimi -- Përkufizimi -- Në proces zhvillimi.
-- Emri -- Në proces ndërtimi -- Përkufizimi -- Në proces ndërtimit. -- Burimi -- Në proces zhvillimi
-- Emri -- Në pritje të miratimit -- Përkufizimi -- Një minierë, që pret autorizimin e shfrytëzimit, përgjithësisht i jepet nga Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore. -- Burimi -- Në proces zhvillimi
-- Emri -- Fizibiliteti -- Përkufizimi -- Studimet ekonomiko-teknike që synojnë në vlerësimin e mundësisë për fillimin e një ndërmarrjeje të minierave. -- Burimi -- Në proces zhvillimi

4.2.8 VLERAT E GRUPIMIT TË VENDBURIMEVE MINERALE

Emri: Vlerat e grupimit të vendburimeve minerale

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë grupimin e vendburimeve minerale në bazë të karakteristikave të përgjithshme.

Përshkrimi: Shembull: Shkëmbi mbështetës (dysHEME), struktura mbështetëse, produkt, shoqërimi me proceset e mineraleve të ngjashme. P.sh., porfir (feldshpate ose kuarce).

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/MineralDepositGroupValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë

-- Emri --

Organike

-- Përkufizim --

Vendburimet organike rezultojnë nga përqendrimi i lëndës organike, në ose afër sipërfaqes, nga sedimentimi dhe diagjeneza e hershme.

-- Emri --

Mbetjet/Surficial (e papërdorshme)

-- Përkufizimi --

Proceset sipërfaqësore janë fenomenet fizike dhe kimike që shkaktojnë përqendrimin e materialit xeheror, sipas një rregulli, përgjithësisht, duke hequr përbërësit kimikë nga largimi i ujit. Kjo përfshin vendburimet laterite (të kores së prishjes) dhe vendburimet e mbetura (të vendit) ose eluviale.

-- Emri --

Grumbullim sedimentar.

-- Përkufizimi --

Vendburimet e grumbullimit sedimentare paraqesin përqendrimet e mineraleve të rënda të elementeve të caktuara, veçanërisht të Au, U dhe EGP, nga proceset sedimentare.

-- Emri --

Sedimentet kontinentale dhe vullkanike

-- Përkufizimi --

Vendburimet minerale të lidhura me sedimentet ose materialin vullkanik në koren kontinentale. Ato formojnë shkëmbinj të vullkanikë dhe shtresat e hirit që reagojnë me ujërat nëntokësore alkaline dhe mund të kristalizohen edhe në mjediset e pasdepozitimit gjatë periudhave që variojnë nga mijëra në miliona vjet në basenet detare të cekët.

-- Emri --

Pritës sedimentar (shtrat sedimenti)

-- Përkufizim --

Vendburimet e ndërtuara nga sedimenti mund të ndahen në dy nëntipa të mëdhenj. Nëntipi i parë është material copëzor, xeheror i plumb-zinkut, i dominuar nga material klastik, i cili vendoset në shist argjilor, gur ranor, gur gëlqeror ose shkëmbinj të përzier klastik, ose ndodh si zëvendësim karbonat, brenda një sekuence shkëmbi sedimentar të dominuar nga klasti. Ky nëntip përfshin vendburimet që tradicionalisht janë referuar si nxjerrëse (minerale nga lëshimi i gazeve) sedimentare (SEDEX). Nëntipi i dytë i vendburimeve të Pb-Zn (plumb-zinkut) formohet në sekuencat karbonatike të platformës, zakonisht në ambientet e buzëve tektonike pasive.

-- Emri --

Sedimentet kimike

-- Përkufizimi --

Vendburimet minerale, kryesisht Fe ose Mn, me origjinë sedimentare, të cilat formohen si precipitate kimike nga uji i oqeanit të dikurshëm. Procesi i grumbullimit të këtyre vendburimeve sedimentare kontrollonhet nga vetitë fiziko-kimike të pandara në hekur dhe mangan.

-- Emri --

Shoqata Vullkanike Detare

-- Përkufizimi --

Shoqata Vullkanike Detare.

-- Emri --

Epitermal

-- Përkufizimi --

Vendburimet epitermale formohen kryesisht në harqet pluton-vullkane të lidhura me zonat e subduksionit, me mosha të ngjashme me ato të vullkanizmit. Vendburimet formohen në thellësi të cekët, më pak se 1 km, në diapazonin e temperaturës 50°-200°C, janë të vendosura kryesisht në shkëmbinj vullkanikë dhe gjenden kryesisht në trajtë damarësh.

KodListë

-- Emri --

Damarët, brekçiet

-- Përkufizimi --

Është një grup sistematik me dukuri të veçanta të vendburimeve minerale në një vëllim të caktuar brenda një shkëmbi. Damarit: vendburimet e mbushjes së thyerjeve, të cilat shpesh kanë shtrirje të madhe anësore dhe/ose rënie, por që zakonisht janë shumë të ngushta. Brekçet: Një ndarje që përmban fragmente të shumta shkëmbore të çrregullta, me vendburime minerale në hapësira të vogla. Rezerva: Një sistem kompleks i damarëve të kontrolluara strukturore ose të orientuara rastësisht.

-- Emri --

Xeheror mantelor

-- Përkufizimi --

Vendburimet e mineraleve të mantelit, përcaktohen nga një kontroll strikt stratigrafik në shpërndarje, përgjithësisht ndodhen brenda një formacioni poroz në kushte të një kurthi strukturor. Burimi i mineraleve brenda vendburimeve mantelore konsiderohet të jetë ndërformacional, nga një origjinë sedimentare brenda një pellgu sedimentar të afërt, ose nga fluide të ardhura nga shkëmbinj të thellësisë.

-- Emri --

Vendburimet e skarneve

-- Përkufizimi --

Vendburime minerale të formuara nga zëvendësimi i gurit gëlqeror nga mineralet xeherorë dhe nga shkëmbinjtë silikatë, zakonisht ngjitur me një trup felsic ose graniti.

-- Emri --

Porfiret

-- Përkufizimi --

Vendburimet e porfireve janë të ndërlidhura me intruzionet, vendburimet minerale të sasive të mëdha me përmbajtje të ulët mineralesh, shoqërues metalorë që mund të përfshijnë të gjithë ose disa prej tyre si: prej bakrit, molibden, ar dhe argjend. Origjina e këtyre vendburimeve është e lidhur me ndërftjet e felsiteve, të thellësive, përgjithësisht porfrike, të cilat formohen zakonisht në kufijtë e përplasjes së pllakave tektonike.

-- Emri --

Ultrabazik/bazik

-- Përkufizimi --

Vendburimet minerale të lidhura me plutonizmin bazik dhe ultrabazik që formohen nga proceset magmatike si kristalizimi i pjesshëm. Llojet kryesore të vendburimeve janë kromiti dhe platinoidet në peridotitet ofiolitike, titani në anortozite, bakër-nikeli sulfur dhe platinoidet në komplekset ultrabazikë.

-- Emri --

Karbonatitet

-- Përkufizimi --

Karbonatitet janë shkëmbinj intruzivë, shkëmbinj magmatikë të pasur me minerale karbonate, shumë prej të cilëve përmbajnë sasi të konsiderueshme të apatitit, magnetitit, baritit dhe fluorite, të cilët mund të përmbajnë përqendrime ekonomike ose anormale të elementeve të tokave të rralla, fosforit, niobit, uraniumit, toriumit, bakrit, hekurit, titanit, bariomit, fluorit, zirkonit dhe elemente të tjera të rralla. Ata, gjithashtu, mund të jenë burime të mikave ose vermikulitit. Karbonatet mund të formojnë tuba qendrore brenda komplekseve zonale të ndërftjeve alkaline ose, si: dajka, shtresa intruzive, brekçesh dhe damarësh.

-- Emri --

Pegmatite

-- Përkufizimi --

Pegmatitet formohen në aureola të granitave në shumicën e rasteve dhe zakonisht janë me karakter granitik, shpesh të ngjashëm me përbërjet e afërta me granitet. Pegmatitet përfaqësojnë material granitik të shkrirë që kristalizohet në shkëmbinjtë e vendit. Megjithatë, parashikohet një origjinë e lëngjeve të pegmatit nga

KodListë

devolatilizimi i shkëmbinjve metamorfikë. Pegmatitet janë kokërrtrashë, kryesisht të përbërë nga kuarci, feldshpati e mika dhe janë të rëndësishëm për shkak se shpesh përmbajnë minerale të tokave të rralla dhe gurë të çmuar të tilla si akuamarin, turmalinë, topaz, fluorite, apatite dhe korund shpesh së bashku me mineralet e kallajit dhe tungstenit.

-- Emri --

Pritës metamorfik

-- Përkufizimi --

Vendburimet minerale të lidhura me metamorfizmin e thellë, më shumë se 10 km, në një kontekst në të cilin fluidet karbonatike e ujore mund të formojnë damarët e arit.

-- Emri --

Gurë të çmuar dhe gurë gjysmë të çmuar

-- Përkufizimi --

Një pjesë e mineralit, e cila, në formë të prerë dhe të lëmuar (poleruar), përdoret për të bërë bizhuteri apo zbukurime të tjera.

-- Emri --

Shkëmbinj industrialë

-- Përkufizimi --

Mineralet industriale janë materiale gjeologjike, të cilat janë nxjerrë për vlerën e tyre komerciale, të cilat nuk janë lëndë djegëse dhe nuk janë burime minerale metalore. Ato përdoren në gjendjen e tyre natyrore ose pas përfutimit, ose si lëndë e parë, ose si lëndë shtesë, në një gamë të gjerë përdorimi.

4.2.9 VLERAT E LLOJIT TË SHFAQJES SË MINERALIT

Emri: Vlerat e llojit të shfaqjes së mineralit

Përkufizimi: Lloji i shfaqjes së mineralit.

Vlera shtesë: Secili

Identifikuesi: <http://inspire.cc.europa.eu/codelist/MineralOccurrenceTypeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë**-- Emri --**

Vendburimet minerale

-- Përkufizimi --

Një masë e materialit mineral natyral, p.sh., minerale metalore ose minerale jometalorë, zakonisht me vlerë ekonomike, pa marrë parasysh mënyrën e formimit. Akumulimet e qymyrit dhe naftës mund ose nuk mund të përfshihen.

-- Emri --

Vendburimet xeherore

-- Përkufizimi --

Vendburimi nga i cili nxirret një mineral ose disa minerale me vlerë ekonomike me një fitim të arsyeshëm.

-- Emri --

Shfaqja

-- Përkufizimi --

Çdo xeheror ose mineral me vlerë ekonomike, i cili gjendet i përqendruar në një shkëmb ose shtresë, ose në gjendje të lirë.

KodListë

-- Emri --

Zonë kërkimi

-- Përkufizimi --

Një zonë potenciale vendburimi të mineraleve, bazuar në kërkimin paraprak, të mëparshëm. Një anomali gjeologjike ose gjeofizike, veçanërisht e rekomanduar për kërkim-zbulim shtesë.

-- Emri --

Zonë

-- Përkufizimi --

Zonat gjeologjike të klasifikuara nga *burimet tokësore minerale*.

-- Emri --

Rajon

-- Përkufizimi --

Rajonet gjeologjike të klasifikuara sipas *burimeve tokësore minerale*.

-- Emri --

Fushë

-- Përkufizimi --

Një rajon ose zonë që përbëhet ose karakterizohet nga një burim mineral i veçantë.

-- Emri --

Damar

-- Përkufizimi --

Vendburim i përbërë nga një zonë damarore, pikëzime, ose shtresa brekëzioze planore.

4.2.10 VLERAT E LLOJIT TË AKTIVITETIT TË MINIERAVE

Emri: Vlerat e llojit të aktivitetit të minierave

Përkufizimi: Lloji i aktivitetit të minierave, aktivitetit të përpunimit ose prodhimit.

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/MiningActivityTypeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

KodListë

-- Emri --

Galeri nëntokësore

-- Përkufizimi --

Një kalim (punim) horizontal nga sipërfaqja në një minierë.

-- Emri --

Vendburim (aluvial)

-- Përkufizimi --

Një vendburim i formuar nga veprimi i rrjedhave ujore, si në: rrëqe, shtrat lumi, konet e derdhjes; i një minerali të vlefshëm, p.sh., ari ose diamanti, të lidhur me depozitimet e shtratit (rërat e zhavorret).

-- Emri --

Dishenteri (punim i pjerrët)

-- Përkufizimi --

Kalimi ose punim i pjerrët nga sipërfaqja për të mundësuar hyrjen në një minierë.

-- Emri --

Minierë

KodListë

-- Përkufizimi --

Një term i aplikuar në perëndim të SHBA-së për gërmimet për ar ose minerale të tjera të çmuara të vendosura në një breg ose rrjedhë lumore të cekët, që punohet kur niveli i ujit është i ulët.

-- Emri --

Gërmimet

-- Përkufizimi --

Një formë e minierave të hapura në të cilat makineritë e gërmimit dhe fabrikat e përpunimit janë të vendosura në një kantier ose platforma lundruese.

-- Emri --

Shumëllojshmëri

-- Përkufizimi --

Disa aktivitete.

-- Emri --

Karrierë

-- Përkufizimi --

Një gërmim në qiell të hapur (gjithashtu, miniera e hapur) për nxjerrjen e xeherorëve metalorë dhe/ose materiale të tjera.

-- Emri --

Karrierat dhe nëntokësoret

-- Përkufizimi --

Mbulon si karrierën ashtu edhe aktivitetin e minierave nëntokësore.

-- Emri --

Gurore

-- Përkufizimi --

Punime të hapura, zakonisht për nxjerrjen e gurit.

-- Emri --

Ripunim

-- Përkufizimi --

Aktivitete të reja minerale të kryera në minierat e eksploruara.

-- Emri --

Pus miniere

-- Përkufizimi --

Një gërmim vertikal ose i pjerrët përmes të cilit punohet në një minierë.

-- Emri --

Shpëlarje

-- Përkufizimi --

Përqendrimi i mineraleve të rënda, p.sh., ari ose kasiteriti, duke larë materiale të pakonsoliduara me anë të tavolinave shpëlarëse të pajisura me krehër që kapin mineralet më të rënda në fundin e tavolinave.

-- Emri --

Tretësirat (solucionet) minerale

-- Përkufizimi --

a) Shpërndarja në vend e përbërësve mineralë të tretshëm në ujë, në një vendburim xeheror, duke lejuar rrjedhjen e solucionëve zakonisht ujore, të rrjedhin poshtë nëpër mineralin e thyer të grumbulluar në galeritë e grumbullimit në thellësi.

b) Nxjerrja e materialit të shkëmbit të tretshëm, kripë, nga vendburimet nëntokësore, duke e pompuar nga

KodListë

thellësia e puseve, në kontakt me vendburimin, duke hequr tretësirën artificiale që krijohet.

-- Emri --

Miniera sipërfaqësore

-- Përkufizimi --

Kategoria e gjerë e minierave, në të cilat toka dhe shkëmbi shtrihen mbi sipërfaqen e vendburimit të mineraleve.

-- Emri --

Miniera sipërfaqësore dhe nëntokësore

-- Përkufizimi --

Mbulon minierat sipërfaqësore dhe nëntokësore.

-- Emri --

Nëntokësore

-- Përkufizimi --

Një gërmim nëntokësor për shfrytëzimin e vendburimeve minerale, në dallim nga gërmimet sipërfaqësore.

4.2.11 VLERAT E LLOJIT TË AKTIVITETIT TË PËRPUNIMIT

Emri: Vlerat e llojit të aktivitetit të përpunimit

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë llojin e përpunimit të kryer gjatë një aktiviteti mineral.

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ProcessingActivityTypeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga të dhënat.

KodListë

-- Emri --

Trajtim fizik

-- Përkufizimi --

Procesi i ndarjes që kryhet duke përdorur metodat e ndarjes fizike.

-- Emri --

Trajtim fizik kimik

-- Përkufizimi --

Procesi i ndarjes që kombinon metodat e ndarjes fizike dhe kimike.

-- Emri --

Trajtim kimik

-- Përkufizimi --

Procesi i ndarjes që kryhet duke përdorur metodat e ndarjes kimike.

-- Emri --

Trajtim i panjohur

-- Përkufizimi --

Procesi i ndarjes në të cilin trajtimi është i panjohur.

Tabela më poshtë përshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Para krijimit të kushteve të reja, duhet të kontrollohet nëse njëri prej tyre mund të përdoret.

KodListë
-- Emri -- Metodat optike (ngjyra, forma, shkëlqimi) -- Përkufizimi -- Ndarja e xeherorëve i referohet procesit të ndarjes së një xeherori në pjesë përbërëse të veçanta. Sot, ndarësit e mineraleve përdoren gjerësisht në minierat e mineraleve industriale, minierat e diamanteve dhe minierat e metaleve të çmuara. Xeherorët zakonisht klasifikohen për të rritur efikasitetin e proceseve të veshjes dhe përpunimit të mineraleve të tjera, duke reduktuar sasinë e materialit që duhet përpunuar, duke rritur njëkohësisht pastërtinë e tij. Sistemimi modern automatik përdor sensorë optikë (spektër i dukshëm, pranë infra të kuqe, rreze X, ultravjollcë), të cilat mund të shoqërohen me ndjeshmërinë elektrike dhe sensorët e ndjeshmërisë magnetike, për të kontrolluar ndarjen mekanike të xeherorit në dy ose më shumë kategori. --Burimi-- Trajtim fizik
-- Emri -- Ndarja manuale (përzgjedhja me dorë) -- Përkufizimi -- Ndarja e një materiali të trashë në dy ose më shumë klasa, në bazë të karakteristikave fizike: pamja, ngjyra, përçueshmëria, ndriçimi fluoreshent etj. (manualisht) -- Burimi -- Trajtim fizik
-- Emri -- Ndarja automatike -- Përkufizimi -- Ndarja e një materiali të trashë në dy ose më shumë klasa, në bazë të karakteristikave fizike: pamja, ngjyra, përçueshmëria, ndriçimi fluoreshent etj. Ky proces kryhet automatikisht nga makina. --Burimi-- Trajtim fizik
-- Emri -- Metodat gravimetrike (dendësia, forma) -- Përkufizimi -- Procesi në të cilin grimcat e vlefshme janë të ndara nga gangue, në sajë të dallimit midis peshave të tyre specifike. Kjo përcakton shkallën e sedimentimit dhe një mesatare të ndryshimit ndërmjet ajrit dhe ujit. Ky proces është i varur nga madhësia e grimcave. --Burimi-- Trajtim fizik
-- Emri -- Shtresëzim -- Përkufizimi-- Koncentruet i ndarjes së gravitetit, për një shllam të caktuar i nënshtrohet një lëvizjeje vertikale alternuese: 1. nëpërmjet një rryme të lëngshme alternative të lëvizur nga një piston, një diafragmë ose çdo pajisje tjetër; ose nëpërmjet një pllake të shpuar të fiksuar. Ekzistojnë dy ndarje: një që mban pistonin, membranën ose ajrin e ngjeshur, dhe tjetra ku ndodh përqendrimi aktual; 2. ose duke ndryshuar lëvizjen vertikale ose të pjerrët të sitës mbi të cilën është vendosur (p.sh., Hancock jig). --Burimi-- Trajtim fizik
-- Emri -- Shtresë lamellash (shluza, kon, spirale) -- Përkufizimi --

KodListë

Përqendrimi i grimcave të përbëra, për shkak të gravitetit nga një lug i pjerrët i pajisur me krehër ose me copë të trashë për të kapur grimcat e dendura. Ndarësi me kon: Ndarës hidraulik i përbërë nga hinkë piramidale më majë poshtë. Ndarësi spiral: Pajisja e përqendrimit të përbërë nga një lug në formë spirale, përgjatë së cilës rrjedh shllami. Pjesët e lehta dhe më të lehta transportohen drejt buzës së jashtme, ndërsa grimcat e rënda lëvizin drejt boshtit spiral, ku ato hiqen.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Lëkundje (dridhje) (tavolina lëkundëse (dridhëse))

-- Përkufizimi--

Përqendrimi gravitativ qëndron në një tavolinë të pjerrët e pajisur me shfletues. Lëkundja (dridhja) e saj realizon ndarjen e grimcave me dendësi të ndryshme dhe i mban ato duke lëvizur nëpër tavolinë në kënde të ndryshme deri në fund të shkarkimit. Rrjedha ujore, ndërprerëse, ndihmon në ndarjen e grimcave.

- Burimi --

Trajtim fizik

-- Emri --

Forca centrifugale (përshpejtimi radial: Knelson, Falcon)

-- Përkufizimi--

Makina ndarëse ose plotësuese (trashësuese), bazohet në forcën centrifugale, ku grimcat brenda një mase shllami kryejnë lëvizje përkundrejt anëve të një ene.

- Burimi --

Trajtim fizik

-- Emri --

Ndarja sipas dendësisë (mesatare e rëndë)

-- Përkufizimi --

Procesi i përqendrimit bazohet në aftësinë e grimcave më të dendura që të notojnë në sipërfaqe dhe grimcat më të lehta të zhyten në fund të një mjeti, kjo ndodh kur graviteti specifik i mesëm është midis atyre të grimcave më të dendura dhe më të lehta. Mesatarja mund të jetë një lëng me dendësi të lartë, një solucion, ose një material i imët dheu që qëndron pezull në ujë (mesatarisht të rënda). Procesi mund të jetë statik, pra zhvillohet në cilindër ose në një rezervuar. Por mund të jetë dinamike, pra është kryer në një ciklon. Produktit më të lehtë, ndonjëherë i referohemi si produkt që noton. Ky është një proces i ndarjes së gravitetit.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Ndarja magnetike/elektromagnetike (intensiteti i lartë ose i ulët)

-- Përkufizimi--

Procesi i ndarjes bazohet në ndryshimin e ndjeshmërisë magnetike midis mineraleve. Intensiteti mund të jetë i ulët, i mesëm ose i lartë. Ndonjëherë përdoret një fushë magnetike e gradientit të lartë. Fusha magnetike mund të prodhohet ose nga një seri magnetesh të përhershëm ose nga elektromagnetet. Fusha magnetike përdoret ose për të devijuar grimcat magnetike nga rruga e tyre, ose për të hequr grimcat magnetike.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Ndarja elektrostatike

-- Përkufizimi --

Procesi i ndarjes bazohet në ndryshimin e përçueshmërisë elektrike ndërmjet mineraleve të ndryshme.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Rryma Foucault

KodListë

-- Përkufizimi--

Rymat Eddy (ose Foucault): Parimi është që një ngarkesë elektrike të nxitet në një konduktor nga ndryshimet në fluksin magnetik që priten nëpërmjet saj. Ndryshime të tilla në fluksin magnetik mund të arrihen duke rrotulluar një magnet të përhershëm që kalon te konduktori elektrik. Efekti i këtyre rrymave është të nxisë një fushë magnetike dytësore rreth grimcave johekurore. Kjo fushë reagon me fushën magnetike të helikës, duke rezultuar në një forcë të kombinuar të lëvizjes dhe zmbarsjes, e cila vërtet e përjashton grimcën nga rryma e materialeve të përziera. Kjo forcë e zmbarsjes në kombinim me shpejtësinë e rripit të produktit dhe optimizimin e pllakës së ndarjes të produktit siguron mjetet për një ndarje efektive.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Ndarja e lëngshme dhe e ngurtë

-- Përkufizimi--

Përfshin: Procesin e plotësimit (trashjes) është procesi në të cilin një pjesë e lëngut, të një mase të butë është hequr për të trashur këtë të fundit. Kryesisht arrihet me anë të dekantimit, por dhe nga filtrimi ose ciklimi. Dekompozimi (heqja e ujit): 1. Ndarja spontane me anë të gravitetit të një faze të ngurtë që rri pezull brenda një lëngu (vendosjeje) ose lëngjeve jo të përziera. 2. Kur mbeten të ngurta, ato mbajnë gjithmonë një lëng të bllokuar. Por, pasi faza e vendosur ka një përqindje më të lartë të ngurtë se masa e butë fillestare, rezultati përfundimtar është një plotësim (trashësi). Filtrimi: Procesi i ndarjes së grimcave të ngurta që qëndrojnë pezull në një lëng, duke e detyruar këtë të kalojë përmes një materiali poroz (pëlhurë, shtresë diatomes) që ruan grimcat e ngurta.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Thërrmimi (thërrmim-bluarje- pluhurizim)

-- Përkufizim --

Thyerja e grimcave të ngurta për të reduktuar madhësinë e tyre, termi i përgjithshëm që përfshin thërrmimin dhe bluarjen (nuk ka asnjë kufi të qartë midis këtyre proceseve). Sinonim i fragmentimit.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Ndarja e grimcave (shoshitja, stisja)

-- Përkufizimi--

Klasifikimi: ndarja e pjesëve të një materiali të fragmentuar në disa klasa, sipas një kriteri të veçantë: madhësia, dendësia, ekuivalenca, forma etj. Është përdorur në mënyrë më specifike me ndarjen e madhësisë. Projektimi/sitja: ndarja me anë të ekraneve ose sitës: grimcë me një madhësi më të madhe se projektimi ose hapje site formojnë fraksionin e madhësisë së madhe, të tjerët formojnë fraksion e madhësisë së vogël.

--Burimi--

Trajtim fizik

-- Emri --

Flotimi (notimi)

-- Përkufizimi --

Procesi në të cilin grimcat janë ndarë, sipas tendencës së tyre që të qëndrojnë më shumë ose më pak në lidhura me flluskat e ajri për të formuar një shtresë mineralizuese: kjo veçori lidhet me karakteristikën hidrofobike (që nuk lejon ujin) natyrore ose të projektuar të sipërfaqes së grimcave.

--Burimi--

Trajtim kimik fizik

-- Emri --

Aglomerimi (bashkimi i aglomerateve) ose Pelletizimi (bashkimi i sedimenteve organike)

-- Përkufizimi--

KodListë

Aglomerimi: proces i projektuar për të lidhur grimcat e imta të tokës. Rezultati është një aglomerat ose sinter (vendburime silici). Pelletizimi: proces i projektuar për të prodhuar aglomerate sferike të diametrit të disa mm, të quajtur fishekë, përmes një pajisje rrotulluese (daulle balling, disk balling) pas shtimit të disa materialeve të detyrueshme (balta uji, gëlqere, çimento etj.) dhe ujë.

--Burimi--

Trajtim kimik fizik

-- Emri --

Koagulimi (mpiksja)

-- Përkufizimi --

Në një sistem të shpërndarë, grimcat e të gjitha llojeve mund të mbledhen në struktura më të mëdha nga disa mekanizma. Mbledhja, e bazuar në reduktimin e forcave refuzuese ndërmjet grimcave, njihet si mpiksje dhe agregatët janë quajtur mpikësit. Nëse mpiksja nxitet nga një veprim kalim-polimeresh, procesi quhet qarkullim dhe agregatët quhen qarkulluesit. Kur grumbullimi arrihet si rezultat i veprimit të një lëngu poroz, siç është nafta, procesi quhet aglomerim dhe agregatet referohen si aglomerate. Mekanizmat përfshijnë si ato në mpiksje (d.m.th., veprimi i elektroliteve) dhe qarkullimin nga ose polimere inorganike, ose duke precipituar hidroksidet metalike. Kjo e fundit njihet si pastrim i qarkullimit.

--Burimi--

Trajtim kimik fizik

-- Emri --

Flocculation- qarkullim

-- Përkufizimi--

Qarkullimi është mpiksja e grimcave midis grimcave të nxitura nga veprimi i kalimit të polimereve organike me zinxhirë të gjatë.

--Burimi--

Trajtim kimik fizik

-- Emri --

Hidrometalurgjik

-- Përkufizimi --

Hidrometalurgjia është pjesë e fushës së metalurgjisë nxjerrëse që përfshin përdorimin e kimisë ujore për rikuperimin e metaleve nga mineralet, koncentratet dhe materialet e ricikluarë ose të mbetura. Hidrometalurgjia zakonisht ndahet në tri zona të përgjithshme: kullimi, përqendrimi i solucionit dhe pastrimi, dhe rikuperimi i metaleve.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Kullimi (bakterial, oksidativ, reduktiv, lidhjet komplekse, gazpastures)

-- Përkufizimi--

Veprimi i reagjentëve kimikë në një material që kryen shpërbërjen e disa prej elementeve të tij.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Nxjerrja me tretës

-- Përkufizimi --

Nxjerrja me tretës. Kjo mund të arrihet në dy mënyra: 1. Pjesa e tretshme e një substance të ngurtë (nxjerrja e pjesës së ngurtë/lëngshme). 2. Elementet brenda një faze të lëngshme (nxjerrja e lëngët/lëngjeve).

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Çimentim

-- Përkufizimi--

KodListë

Në metalurgji, çimentimi është një proces në të cilin jonet janë reduktuar në valencë zero në një ndërfaqe të ngurtë metalike.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Elektrolizë

-- Përkufizimi --

Elektrolizë: Proceset e elektrolizës marr-jap (*Electrowinning - electrorefining*) përkatësisht përfshijnë rimëkëmbjen dhe pastrimin e metaleve duke përdorur elektrodepozitimin e metaleve në katodë, dhe ose shpërbërjen e metaleve ose një reaksion konkurrues oksidimi në anodë.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Adorpsioni

-- Përkufizimi --

Marrja e joneve, molekulave ose shpërbërja e molekulave në sipërfaqen e një materiali.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Distilim

-- Përkufizimi --

Distilimi është një metodë që përdoret për ndarjen e përzierjeve, bazuar në dallimet dhe luhatjet e komponentëve që ndodhen në një përzierje të lëngshme të nxehtë. Distilimi është një operacion i njësisë, ose një proces i ndarjes fizike por jo një reagim kimik.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Kristalizim

-- Përkufizimi --

Kristalizimi është procesi (natyral ose artificial) i formimit të kristaleve të ngurta që precipitojnë nga një solucion, shkrihen ose ndonjëherë depozitohen direkt nga një gaz. Kristalizimi është, gjithashtu, një teknikë e ndarjes kimike të materialit të ngurtë-lëngët, në të cilën ndodh transferimi në masë i një lënde të tretur, nga solucion i lëngshëm në një fazë të pastër kristalorë të ngurtë. Në inxhinierinë kimike, procesi i kristalizimit ndodh në një kristalizues. Kristalizimi është një aspekt i precipitimit, i marrë nëpërmjet një varianti të kushteve të tretshmërisë të solucionit në tretës, në krahasim me reshjet për shkak të reagimit kimik.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Precipitimi

-- Përkufizimi --

Precipitimet në hidrometalurgji, përfshijnë precipitimet kimike të metaleve dhe përbërësve të tyre ose të ndotësve nga zgjidhjet ujore. Precipitimi do të vazhdojë kur, nëpërmjet shtimit të reagjentit, avullimit, ndryshimit të pH ose manipulimit të temperaturës, çdo specie e dhënë tejkalon limitin e saj të tretjes së solucionit. Për të përmirësuar efikasitetin në proceset e rrjedhës së poshtme, përdoret shpesh mbjellja për të filluar kristalizimin.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Evaporim (tharja)

-- Përkufizimi --

KodListë

Tharja është heqja termike e lagështisë në lëng (jo e lidhur kimikisht) nga një material. Tharja zakonisht realizohet, duke vënë në kontakt materialin e ngurtë me lagështi me gazin e nxehtë djegies, të gjeneruara nga djegia e karburanteve (lëndëve djegëse) fosile. Në disa raste, nxehtësia për tharje mund të sigurohet me ajër të nxehtë ose me gaz inert që është ndezur indirekt. Sasia e nxehtësisë e kërkuar, për një operacion të caktuar të tharjes korrespondon me nxehtësinë e nevojshme për të avulluar lagështinë në materialet e lëngshme, nxehtësinë e nevojshme për të ngritur temperaturën e produkteve (lëndë të thata dhe avujt e ujit) deri në temperaturën përfundimtare të tharjes dhe nxehtësinë e nevojshme për të kompensuar rrezatimin humbjet e nxehtësisë. Zakonisht temperatura e tharjes vendoset në një vlerë nominale mbi pikën e vlimit të ujit, shpesh rreth 120°C. Në raste të veçanta, të tilla si në tharjen e disa kripërave të tretshme në ujë, kërkohet temperatura më e lartë e tharjes. Në tharjen e kripës, lagështia është e ngopur me kripëra të tretura, të cilat ndryshojnë pikën e vlimit dhe kërkojnë temperatura më të larta të tharjes. Tharja e materialit të ngurtë me lagështi, kryhet në disa lloje të tharëseve industrialë, duke përfshirë tharësit rrotullues, tharësit me shtresa fluidizuese dhe tharësit me blic. Një tjetër lloj i tharjes, i quajtur tharje me llak, kryhet kur materiali që duhet të thahet është tretur plotësisht në tretësirë ujore. Solucioni është mbuluar (zakonisht përmes një gryke të projektuar posaçërisht) në një dhomë të nxehtë dhe ndërkohë që uji është duke avulluar, materiali solid kristalizohet. Avulli uji është shfrytëzuar nga tharësi, dhe materialet e thata janë mbledhur, zakonisht në një pjesë konike të tharësit. Materiali i ngurtë i prodhuar nga një tharëse llak, shpesh ka madhësi të veçantë të grimcave dhe karakteristikat e formës, të cilat mund të kontrollohen nga përqendrimi i materialit të tretur në zgjidhje dhe skica e grykës atomizuese të llakut.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Pirometalurgji

-- Përkufizimi --

Pirometalurgjia është një degë e metalurgjisë nxjerrëse. Ajo përbëhet nga trajtimi termik i mineraleve dhe i mineraleve metalurgjike dhe i koncentrateve për të sjellë transformime fizike, kimike në materiale për të mundësuar rikuperimin e metaleve të vlefshme. Trajtimi pirometalurgjik mund të prodhojë produkte të shitjes, si: metale të pastra, ose përbërje të ndërmjetme ose aliazhe, të përshtatshme si lëndë për përpunim të mëtejshëm. Shembuj të elementeve të nxjerra nga proceset pirometalurgjike përfshijnë oksidet me elemente më pak reaktive si Fe, Cu, Zn, krom, Tin, mangan.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Pjekja (oksidimi, reduktimi, klorizimi, sulfatimi)

-- Përkufizimi --

Pjekja është një hap në përpunimin e mineraleve të caktuara. Më konkretisht, pjekja është një proces metalurgjik që përfshin gazin në reaksione të ngurta me temperatura të larta, me qëllim pastrimin e përbërës të metalik. Pjekja përbëhet nga gazi termik, reagime të ngurta, të cilat mund të përfshijnë oksidimin, reduktimin, klorinimin, sulfatimin dhe pirohidrolizën. Në pjekje, koncentratet xeherore ose vetë xeherorët trajtohen në ajër shumë të nxehtë.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Bashkëshkrirje

-- Përkufizimi --

Shkrirja është një formë e metalurgjisë nxjerrëse; përdorimi i saj kryesor është të prodhojë një metal nga xeherorët. Shkrirja përfshin reaksione termale, në të cilat të paktën një produkt është në fazë të shkrirë. Okside metalike mund të bashkëshkrihen nga ngrohja me koks ose qymyr (format e karbonit), një agjent reduktues që çliron oksigjen si dyoksidi i karbonit, duke dhënë si produkt një mineral të rafinuar. Xeherorët e karbonateve, gjithashtu, shkrihen me qymyr druri, por nganjëherë duhet të kalcitohen së pari. Materialet e tjera mund të kenë

KodListë

nevojë të shtohen si fluks, duke ndihmuar shkrirjen e xeherorëve të oksidit dhe duke ndihmuar në formimin e një shllumi, pasi fluksi reagon me papastërtitë, siç janë komponimet e silikonit. Shkrirja zakonisht ndodh në një temperaturë mbi pikën e shkrirjes së metalit, por proceset ndryshojnë në mënyrë të konsiderueshme në përputhje me mineralet e përfshira dhe çështjet e tjera.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Djegia

-- Përkufizimi--

Shfrytëzimi i vajurit të aglomerateve për rimëkëmbjen e arit bazohet në hidrofoicitetin/oleofilizmin natyror të arit, një pronë e cila, sipas dakordësisë së ekspertëve të kimisë sipërfaqësore, vjen nga lehtësia me të cilën sipërfaqja e arit bëhet e ndotur, megjithëse është e mundur për të rimarrë arin, duke i përzier ato me vaj, sasia e arit në xeheror është zakonisht e vogël sa që grimcat e arit janë të pamjaftueshme për të formuar aglomerate. Kështu, nevoja për të përdorur materiale të tjera hidrofobe (p.sh., qymyrguri) për të formuar përzierje së bashku me arin ose të veprojnë si një bartës i grimcave të arit. Aglomeratet janë përgatitur në një hap të mëparshëm dhe pastaj në një hap të dytë është shtuar në një masë të butë xeherori. Grimcat e arit, duke qenë oilfilic, depërtojnë në aglomerat. Në një operacion të vazhdueshëm, aglomeratët do të mbahen në kontejnerët e kontaktit derisa të arrijnë një përmbajtje ari të paracaktuar. Mbeturinat hidhen me anë të një ekrani të vendosur në pjesën e sipërme të rezervuarëve. Rimëkëmbja e arit nga aglomeratet merret në një hap të mëvonshëm, duke djegur aglomeratet dhe pastaj duke e ndarë ari nga hiri.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Kalcinimi

-- Përkufizimi--

Një përkufizim më i përgjithshëm është: Kalcinimi (gjithashtu i referuar si procesi i kalcinimit) është një proces i trajtimit termik në prani të ajrit të aplikuar në xeherorë dhe materiale të tjera të ngurta për të sjellë një dekompozim termik, tranzicion fazor ose heqjen e një fraksioni të paqëndrueshëm. Procesi i kalcinimit zakonisht zhvillohet në temperatura nën pikën e shkrirjes së materialeve të produktit. Kalcinimi duhet të dallohet nga pjekja, në të cilën shumë gaze komplekse marrin pjesë në reaksione të ngurta mes atmosferës së furrës dhe lëndëve të ngurta.

--Burimi--

Trajtim kimik

-- Emri --

Shkrumbim

-- Përkufizimi --

Një metodë e përdorur për tharjen, zvogëlimin e vëllimit dhe peshës së llumit. Meqenëse djegia kërkon karburant ndihmës, për të marrë dhe mbajtur temperaturë të lartë dhe për të avulluar ujin që përmban llumi në hyrje, duhet të zbatohen teknikat e përqendrimit para se të digjen. Djegia e llumit është një proces me dy hapa, që përfshin tharjen dhe djegien pas një procesi paraprak të heqjes së ujit, siç janë filtrat, shtresat e tharjes ose centrifuga.

--Burimi--

Trajtim kimik

4.2.12 VLERAT E KATEGORISË SË REZERVËS

Emri: Vlerat e kategorisë së rezervës

Përkufizimi: Niveli i besimit të vlerësimit të rezervës.

Vlera shitesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ReserveCategoryValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga të dhënat.

Koliste
-- Emri -- Rezervat e testuar të xeherorit -- Përkufizimi -- Një rezervë e testuar e xeherorit është pjesa ekonomikisht e zmadhuar e një burimi të matur. Ai përfshin materiale holluese dhe lejon humbjet që mund të ndodhin kur materiali është i nxjerrë.
-- Emri -- Rezerva të mundshme xeherori -- Përkufizimi -- Një rezervë e mundshme xeherori është pjesa ekonomikisht e zmadhuar e një treguesi dhe në disa rrethana, një burim i matur. Ai përfshin materiale holluese dhe lejon humbjet që mund të ndodhin kur materiali është i minuar.
-- Emri -- Rezervat e testuara dhe të mundshme të xeherorit -- Përkufizimi -- Mbulon të dyja pjesët: rezervat e testuara të xeherorit dhe rezervat e mundshme të xeherorit.
-- Emri -- Dokumentacion i paaksesueshëm -- Përkufizimi -- Rezervat xeherore që nuk kanë asnjë dokumentacion të paaksesueshëm.

4.2.13 VLERAT E KATEGORISË SË BURIMEVE

Emri: Vlerat e kategorisë së burimeve

Përkufizimi: Tregon nëse burimi matet, tregohet ose nxirret.

Vlera shtesë: Hapur

Identifikuesi: <http://inspire.cc.europa.eu/codelist/ResourceCategoryValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë listë kodesh përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga të dhënat.

KodListë
-- Emri -- Burimi i matur -- Përkufizimi -- Pjesa e një <i>burimi</i> për të cilin tonazhi, densiteti, forma, karakteristikat fizike, klasa dhe përmbajtja e mineraleve mund të vlerësohet me një nivel të lartë besimi.
-- Emri -- Treguesi i burimit -- Përkufizimi -- Pjesa e një <i>burimi</i> , për të cilin mund të vlerësohet tonazhi, dendësia, forma, karakteristikat fizike, niveli dhe përmbajtja minerale.
-- Emri -- Burimi i nxjerrë -- Përkufizimi -- Pjesa e një burimi, për të cilin mund të vlerësohet cilësia, niveli dhe përmbajtja e mineraleve me një nivel të ulët besimi. Është nxjerrë nga evidenca gjeologjike dhe e supozuar por jo e vërtetuar gjeologjikisht dhe/ose nga vazhdimësia e nivelit.
-- Emri -- Burime të përcaktuara dhe të matura

KodListë
-- Përkufizimi -- Një kombinim midis matjes së burimit dhe treguesit të burimit.
-- Emri -- Burimet të matura, të përcaktuara dhe të nxjerra
-- Përkufizimi -- Një kombinim i matjes së burimit, treguesit të burimit dhe burimit të nxjerrë.
-- Emri -- Minerali tregues dhe i nxjerrë
-- Përkufizimi -- Një kombinim i treguesit të burimit dhe burimit të nxjerrë.
-- Emri -- Mangësi dokumentacioni
-- Përkufizimi -- Vlerësuar ose dokumentuar me mangësi në dokumentacion.

4.2.14 VLERAT E LLOJIT TË VENDBURIMIT MINERAL

Emri: Vlerat e llojit të vendburimit mineral

Përkufizimi: Vlerat që tregojnë mënyrën se si paraqitet minerali ose vendburimi.

Përshkrimi: Termi i përdorur është lokal/rajon, prandaj zakonisht drejtohem i për shpjegime nëpër grupet e caktuara për terminologji për vendburimet minerale, ku janë skemat lokale dhe rajonale.

Vlera shtesë: Secili

Identifikuesi: <http://inspire.ec.europa.eu/codelist/MineralDepositTypeValue>

Vlerat: Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë çdo vlerë të përcaktuar nga ofruesi i të dhënave.

Për më shumë informacion rreth përdorimit të VleratELlojitTëVendburimitMineral është në dispozicion:

<http://www.earthsourcecm.org>

VENDIM

Nr. 998, datë 9.12.2020

PËR MIRATIMIN E DOKUMENTIT “STANDARDET SHETETËRORE PËR SPECIFIKIMET TEKNIKE TË INFORMACIONIT GJEOPHAPËSINOR NË SHQIPËRI – TEMA: INFRASTRUKTURA URBANE DHE SHËRBIMET QEVERTARE”

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 11, pika 2, shkronja “nj”, e 16, pika 1, të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e zëvendës-kryeministrit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e dokumentit “Standartet shtetërore për specifikimet teknike të informacionit gjeohapësinor në Shqipëri – tema: Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor (ASIG) dhe autoritetet përgjegjëse për mbledhjen, përpunimin e përditësimin e të dhënave gjeohapësinore për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

STANDARDET SHETETËRORE
PËR SPECIFIKIMET TEKNIKE TË
INFORMACIONIT GJEOPHIZIKOR NË
SHQIPËRI – TEMA: INFRASTRUKTURA
URBANE DHE SHËRBIMET QEVERTARE

PËRMBAJTJA

1. PËRSHKRIMI I STANDARDEVE

2. HYRJE

2.1 Qëllimi

2.2 Si lexohet dokumenti

2.3 Detyrimet ligjore

2.4 Fusha e veprimit

3. TEMA

3.1 Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare

3.1.1 Parathënie

3.1.2 Përmbajtja dhe struktura e të dhënave

3.2 Përshkrimi i nëntemës “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

3.2.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

3.2.2 Katalogu i tipologjisë

3.2.2.1 Shërbimet qeveritare

3.2.2.2 Lloji i zonës përgjegjëse

3.2.2.3 Lloji i vendndodhjes së shërbimit

3.2.2.4 Vlera e llojit të shërbimit

3.3 Përshkrimi i nëntemës “Objektet e menaxhimit mjedisor”

3.3.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën: “Objektet e menaxhimit mjedisor”

3.3.2 Katalogu i tipologjisë

3.3.2.1 Objektet e menaxhimit mjedisor

3.3.2.2 Vlerat e llojit të objekteve të menaxhimit mjedisor

3.4 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike”

3.4.1 Përshkrimi i nëntemës “Elementet e përbashkët”

3.4.1.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Elementet e përbashkët”

3.4.1.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.1.2.1 Aksesori

3.4.1.2.2 Elementet e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.3 Kabinë

3.4.1.2.4 Kabllo

3.4.1.2.5 Kasetë

3.4.1.2.6 Kuti shpërndarëse/kolektori i infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.7 Lidhje rrjeti

3.4.1.2.8 Pusetë

3.4.1.2.9 Nyjë e infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.10 Rrjet i infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.11 Sekuencat e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.12 Shtyllë

3.4.1.2.13 Konstruksion metalik

3.4.1.2.14 Struktura e lidhjeve të infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.15 Tub

3.4.1.2.16 Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit

3.4.1.2.17 Vlerat e llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.18 Vlerat e llojit paralajmërues

3.4.1.2.19 Vlerat e llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

3.4.1.2.20 Vlerat e llojit të aksesorëve specifik

3.4.2 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”

3.4.2.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën: “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”

3.4.2.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.2.2.1 Kabllo elektrike

3.4.2.2.2 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

3.4.3 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

3.4.3.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

3.4.3.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.3.2.1 Kanalizime

3.4.3.2.2 Vlerat e llojit të ujërave të ndotura

3.4.3.2.3 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura

3.4.4 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve”

3.4.4.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve”

3.4.4.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.4.2.1 Tubat e naftës, gazit dhe kimikateve

3.4.4.2.2 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

3.4.4.2.3 Vlerat e llojeve të produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

3.4.5 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit”

3.4.5.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën: “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit”

3.4.5.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.5.2.1 Kablllo telekomunikacioni

3.4.5.2.2 Vlerat e llojit të materialit kabllor të telekomunikacionit

3.4.5.2.3 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit

3.4.6 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

3.4.6.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

3.4.6.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.6.2.1 Tub termik

3.4.6.2.2 Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike

3.4.7 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujqor”

3.4.7.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujqor”

3.4.7.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.7.2.1 Tub ujq

3.4.7.2.2 Vlera e llojit të ujqit

3.4.7.2.3 Vlera e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor

3.5 Cilësia e të dhënave

3.5.1 Kompletimi – Komisioni (*Completeness – Commission*)

3.5.2 Kompletimi – Përfshirimi (*Completeness – Omission*)

3.5.3 Përputhja ligjore – Përputhja konceptuale (*Logical consistency – Conceptual consistency*)

3.5.4 Përputhja ligjore – Përputhja me domenin (*Logical consistency – Domain consistency*)

3.5.5 Përputhja ligjore – Përputhja me formatin (*Logical consistency – Format consistency*)

3.5.6 Përputhja logjike – Përputhja topologjike (*Logical consistency – Topological consistency*)

3.5.7 Saktësia pozicionale – Saktësia absolute ose jashtme (*Positional accuracy – Absolute or external accuracy*)

3.5.8 Saktësia pozicionale – Saktësia relative ose brendshme (*Positional accuracy – Relative or internal accuracy*)

3.5.9 Saktësia tematike – Korrektësia e klasifikimit (*Thematic accuracy – Classification correctness*)

3.5.10 Saktësia tematike – Korrektësia etributeve josasiore (*Thematic accuracy – Nonquantitative attribute correctness*)

3.5.11 Saktësia tematike – Korrektësia etributeve sasiore (*Thematic accuracy – quantitative attribute correctness*)

3.5.12 Cilësia e kohës – Saktësia e matjes së kohës (*Temporal quality – Accuracy of a time measurement*)

3.5.13 Cilësia e kohës – Kohëzgjatja e qëndrueshmërisë (*Temporal quality – Temporal consistency*)

4.1 Aneksi A – Katalogu i tipologjisë

4.2 Aneksi B – Kodlistat

4.2.1 Skema e aplikimit “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

4.2.1.1 Vlerat e llojit të shërbimeve

4.2.2 Skema e aplikimit “Objektet e menaxhimit mjedisor”

4.2.2.1 Vlerat e llojit të objekteve të menaxhimit mjedisor

4.2.3 Skema e aplikimit “Elementet e përbashkët”

4.2.3.1 Vlerat e llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

4.2.3.2 Vlerat e llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

4.2.3.3 Vlerat e llojit paralajmërues

4.2.4 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”

4.2.4.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

4.2.5 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve”

4.2.5.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

4.2.5.2 Vlerat e llojeve të produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

4.2.6 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

4.2.6.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura

4.2.6.2 Vlerat e llojit të ujërave të ndotura

4.2.7 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

4.2.7.1 Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike

4.2.8 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit uxor”

4.2.8.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjeti i shpërndarjes së sistemit uxor

4.2.8.2 Vlerat e llojit të ujërave

4.2.9 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit”

4.2.9.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit

4.2.9.2 Vlerat e llojit të materialit të kabllove të telekomunikacionit

1. Përshkrimi i standardeve

Ky dokument përmban standardet e specifikimeve teknike të të dhënave gjeohapësore për ndërtimin e NSDI, duke u mbështetur në direktivën INSPIRE. Autori i këtij produkti është Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësor (ASIG) në bashkëpunim me Agjencinë e Zhvillimit të Territorit (AZHT), e cila është autoritet publik përgjegjës për temën: “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”.

Data e publikimit të versionit nr. 1, është dhjetor 2018. Emërtimi i dokumentit është: ASIG_Standard_NSIDI_2018_IUSHQ_v.1 ku:

ASIG – Autoriteti përgjegjës për krijimin e standardit;

Standard – Lloji i dokumentit;

NSDI – Qëllimi i dokumentit;

2018 – Viti i krijimit;

IUSHQ – Tema për të cilën është krijuar standardi: “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”, e cila i referohet temës “*Utility and Government Services*” të direktivës INSPIRE;

v.1 – Numri i versionit të standardit.

2. HYRJE

2.1 Qëllimi

Ky dokument përcakton specifikimet teknike, të harmonizuara konform direktivës INSPIRE, për të dhënat gjeohapësore të temës “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”, temë e cila është përcaktuar në nenin 11, pika 2/nj, të ligjit nr. 72/2012 “Për

organizimin dhe funksionimin e infrastrukturës kombëtare të informacionit gjeohapësor në Republikën e Shqipërisë”.

Ky dokument publikohet si standard që përcakton rregullat bazë të implementimit të NSDI⁴ në Shqipëri, me qëllim përdorimin e tij nga autoritetet publike përgjegjëse për mbledhjen përpunimin dhe përditësimin e informacionit gjeohapësor, që të arrihet një kuptueshmëri unike dhe korrekte e të dhënave dhe shërbimeve gjeohapësore, për të realizuar ndërveprueshmërinë e tyre.

2.2 Si lexohet dokumenti

2.2.1 Struktura e dokumentit

Ky dokument është i organizuar në katër kapituj kryesorë:

1. Përshkrimi i standardeve: Në këtë pjesë jepet emërtimi dhe autori i standardeve.

2. Hyrje: Në këtë pjesë jepen përshkrime dhe shpjegime për të kuptuar mënyrën si organizohet i gjithë informacioni dhe si mund të interpretohet më lehtë ai.

3. Tema: Në këtë pjesë jepen specifikimet teknike për temën “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”.

4. Aneks: Në këtë pjesë jepen informacione shtesë, shpjeguese, në ndihmë të përdoruesve, si dhe jepen të detajuara vlerat e kodlistave.

- Përmbajtja e kapitullit të 3-të është strukturuar në 7 pjesë kryesore:

3.1 Përshkrimi i temës: Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e temës, si dhe mënyrën e konceptimit të temës në nëntemat e mëposhtme.

3.2 Përshkrimi i nëntemës së parë: Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e nëntemës “Shërbimet qeveritare dhe sociale”, si dhe detajohen diagramet UML dhe katalogu i tipologjive.

3.3 Përshkrimi i nëntemës së dytë: Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e nëntemës- “Objektet e menaxhimit mjedisor” si dhe detajohen diagramet UML dhe katalogu i tipologjive.

3.4 Përshkrimi i nëntemës së tretë: Këtu flitet në mënyrë të përgjithshme për përmbajtjen e nëntemës “Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike”.

⁴ NSDI – Infrastruktura Kombëtare e Informacionit Gjeohapësor.

Në këtë nëntemë trajtohen elementet e infrastrukturës inxhinierike sipas rrjeteve si dhe detajohen diagramet UML dhe katalogu i tipologjive për secilin rrjet.

3.5 Metadata: Këtu jepen specifikimet teknike për metadatat e temës përkatëse.

3.6 Sistemi Koordinativ Referencë: Këtu përcaktohet sistemi koordinativ referencë që është miratuar me vendimin nr. 669, datë 7.8.2013, të Këshillit të Ministrave, i ndryshuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr. 322, datë 27.4.2016 dhe nr. 359 datë 29.5.2019.

3.7 Cilësia e të dhënave: Këtu jepet një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementeve dhe matjes së tyre.

2.2.2 Diagramet UML dhe katalogu i tipologjisë

Diagramet UML ofrojnë një mënyrë të shpejtë për të parë elementet kryesorë të specifikimeve dhe marrëdhëniet ndërmjet tyre. Përkufizimi mbi llojin e objektit gjeohapësinor,

atributet dhe marrëdhëniet janë të përfshira në ‘Katalogun e tipologjive’ (*Feature Catalogue*). Personat të cilët kanë ekspertizë tematike, por nuk janë të familjarizuar me UML-në, mund ta kuptojnë plotësisht përmbajtjen e modelit të të dhënave duke u fokusuar te ‘Katalogu i tipologjive’. Për përdoruesit e aplikacioneve ‘Katalogu i tipologjive’ mund të jetë i dobishëm për të kontrolluar nëse ai përmban të dhëna të nevojshme për përdorim.

Në tabelat e mëposhtme shpjegohet përmbajtja dhe mënyra e organizimit të informacionit, në tabelat e të dhënave, në ‘Katalogun e tipologjive’.

Tabelat nr. 1, 2, me anë të shembujve, shpjegojnë mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e tipologjive dhe të attributeve të tyre.

Tabela nr. 3, me anë të një shembulli, shpjegon mënyrën e organizimit të informacionit në tabelën e kodlistës.

Tabela 1

Emri - Emërtimi i tipologjisë	
Përkufizimi	Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE për tipologjinë.
Përshkrimi	Shënime dhe përshkrime të tjera për tipologjinë.
Lloji i tipologjisë	Tipi i elementit që mund të jetë i këtyre llojeve: «featureType» - një element që mund të jetë real, në terren, apo një dukuri abstrakte; «dataType» - një element tabelor, që shërben vetëm si tabelë attributesh, për t'u lidhur me një element tjetër; «enumeration» «CodList» - listë e parapërgatitur vlerash ku elementi duhet të marrë vlerë. <i>Enumeration</i> nënkupton “renditje vlerash”, ndërsa <i>codeList</i> nënkupton listë vlerash ose ndryshe “kodlistë”. Në dokument gjenden të shqipëruara si “Numërtimet dhe kodlistat”; «union» - një mbulesë topologjike e dy ose më shumë grupeve të të dhënave gjeohapësinore, që ruan tiparet që bien brenda shtrirjes gjeohapësinore të të dy grupeve të të dhënave hyrëse; «Imported» - të dhëna të specifikuar në tema të tjera të direktivës INSPIRE. Në dokument gjenden “Të dhënat e importuara”.
Gjeometria	Gjeometria e elementit sipas formatit vektor mund të gjendet në tri forma: pikë, linjë, poligon. Abstrakt - kur elementi nuk është element real në terren, por konsiderohet vetëm si dukuri.
Shumëllojshmëria	Lloji dhe numri i vlerave që mund të marrë atributi: 0..* - mund të marrë shumë lloje vlerash ose asnjë vlerë; 1..* - mund të marrë minimumi 1 vlerë ose shumë vlera; 0..1 - mund të mos marrë asnjë vlerë ose nëse merr vlerë, duhet të marrë vetëm 1 vlerë të vetme; 1 - duhet të marrë detyrësisht 1 vlerë.
I detyrueshëm	Po – nëse atributi është i detyrueshëm të plotësohet; Jo – nëse atributi nuk është i detyrueshëm të plotësohet.
Rol shoqërimi	Në tabelën e lidhjeve “Rol shoqërimet” tregohen marrëdhëniet hierarkike ndërmjet elementeve të ndryshme në këtë temë, si dhe në temat e tjera. Këto marrëdhënie pasqyrojnë lidhjet që realizohen në skemat UML.

Tabela 2

ATRIBUTET

-- Emri --

Emërtimi i atributit

-- Përkufizimi --

Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE të elementeve.

-- Përshkrimi --

Shënime dhe përshkrime të tjera për elementin

[I detyrueshëm: Detyrueshmëria nëse atributi duhet të marrë vlerë, p.sh: PO]

Tabela 3

ATRIBUTET

Vlera e parë e listës së gatshme, p.sh: ligjor

-- Emri --

Emërtimi i vlerës

-- Përkufizimi --

Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE i elementeve.

Vlera e dytë (etj.) e listës së gatshme, p.sh: joligjor

-- Emri --

Emërtimi i vlerës

-- Përkufizimi --

Përkufizimi sipas direktivës INSPIRE i elementeve.

2.2.3 Karakteristikat e voidable dhe shumëllojshmëria

Stereotipi voidable përdoret për të përshkruar ato karakteristika të objekteve gjeohapësinore që mund të jenë ose mund të mos jenë të pranishme në grupet e të dhënave gjeohapësinore edhe pse mund të ekzistojnë në realitet. Kjo nuk do të thotë që këtyre përkatësive duhet t'u jepet një vlerë.

Për të gjitha karakteristikat e përcaktuara për objektet gjeohapësinore duhet të paraqitet një vlerë – ose vlera përkatëse (nëse është e disponueshme në grupin e të dhënave që mirëmbahet nga ofruesi i të dhënave), ose vlera 'void'. Një vlerë void nënkupton që nuk ekziston një vlerë përkatëse në grupet e të dhënave gjeohapësinore që mirëmbahen nga ofruesi i të dhënave ose që asnjë vlerë përkatëse nuk mund të nxirret nga vlerat ekzistuese.

Arsyeja e përdorimit të vlerës void duhet të paraqitet kurdo që të jetë e mundur duke përdorur një nga vlerat e listuara në kodlistën VleraArsyesëPavlefshmërisë

(VoidReasonValue), e cila përmban:

- E panjohur (Unknown)

-- Përkufizimi --

Vlera korrekte për këtë element gjeohapësinor nuk njihet ose është e pamatshme nga krijuesi i të dhënave.

-- Përshkrim --

Shembull: Kur "kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit" e një liqeni të caktuar, nuk është matur, atëherë arsyeja e pavlefshmërisë së kësaj karakteristike mund të jetë "E panjohur".

- E papopulluar (Unpopulated)

-- Përkufizimi --

Kjo karakteristikë nuk është pjesë e databazës së mirëmbajtur nga krijuesi i të dhënave. Pavarësisht kësaj kjo e dhënë mund të ekzistojë.

-- Përshkrimi --

Shembull: Kur "kuota e sipërfaqes së një trupi ujor nga niveli i detit" nuk është e përfshirë në grupin e të dhënave që përmban objektin gjeohapësinor të liqenit, atëherë vlera e kësaj karakteristike mund të jetë "E pa populluar".

- Konfidenciale (Withheld)

-- Përkufizimi --

Kjo karakteristikë mund të ekzistojë por është konfidenciale.

-- Përshkrimi --

Shembull: Të dhënat personale të popullsisë, të cilat ekzistojnë, por që nuk mund të shfaqen

pasi mbrohen nga legjislacioni për mbrojtjen e të dhënave personale.

Stereotipi voidable nuk jep asnjë informacion nëse ekziston një karakteristikë në realitet. Kjo shprehet duke përdorur shumëllojshmërinë:

Nëse një karakteristikë mund të ekzistojë apo mund të mos ekzistojë në realitet, vlera minimale do të përcaktohet si 0. P.sh. nëse një adresë ka apo nuk ka një numër shtëpie, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 0..1.

Nëse për një karakteristikë të caktuar ekziston të paktën një vlerë në realitet, vlera minimale do të përcaktohet si 1. P.sh. nëse një njësi administrative ka gjithmonë të paktën një emër, shumëllojshmëria e përkatësisë përkatëse do të jetë 1..*.

2.2.4 Mbulimet - Coverages

Funksionet e mbulimit “Coverages” përdoren për të përshkruar karakteristikat e një fenomeni të botës reale që zhvillohet në kohë dhe/ose hapësirë. Shembuj tipik të tyre janë temperaturat, lartësitë, imazheritë etj. Një mbulim përmban një grup vlerash, të cilat shoqërohen me një element gjeohapësinor, kohor, kohor-gjeohapësinor. Domein-et tipike gjeohapësinore janë grupe pikash (p.sh. vendndodhja e sensorëve), kurbat përcaktuese (p.sh. izolinjat), rrjetet (p.sh. ortoimazheria, modelet e lartësive) etj.

Në skemat e aplikimit të INSPIRE, funksionet e mbulimit janë përcaktuar si veti të

llojeve të objekteve gjeohapësinore, ku lloji i vlerës së kësaj karakteristike është një realizim i një prej llojeve të specifikuara në SSH EN ISO 19123:2007.

Për të përmirësuar përputhjen me standardet e mbulimit në nivelin e zbatimit (p.sh. ISO 19136 dhe OGC Shërbimi i Mbulimit në Internet) dhe për të përmirësuar harmonizimin ndërtematik për përdorimin e mbulimeve në INSPIRE, një skemë e aplikimit për llojet e mbulimit është përfshirë në Modelin Konceptual të Përgjithshëm “Generic Conceptual Model”.

Kjo skemë aplikimi përmban llojet e mëposhtme të mbulimit:

- RrjetiIMbulimitIKorrigjuar (rektifikuar): Mbulimi, domein-i i të cilit përbëhet nga një rrjet i korrigjuar, një rrjet për të cilin ka një transformim përfundimtar midis koordinatave të rrjetit dhe koordinatave të sistemit koordinativ referencë (shih figurën 1, majtas).

- RrjetiIMbulimitReferencë: Mbulimi, domein-i i të cilit përbëhet nga një rrjet referimi - një rrjet i lidhur me një transformim, që mund të përdoret për të kthyer vlerat e koordinatave të rrjetit në vlera të koordinatave të referuara në një sistem referimi koordinativ (shih figurën 1, djathtas).

Aty ku është e mundur përdoren vetëm këto lloje mbulimi (ose një nëntip i tyre) në skemat e aplikimit në INSPIRE.

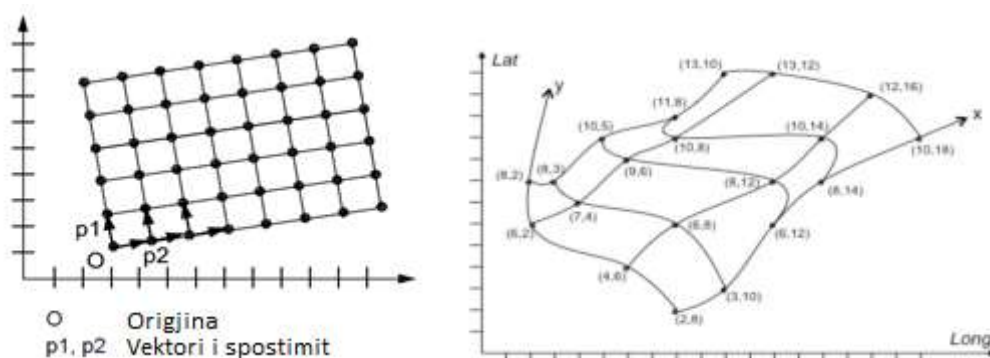

Figura 1: Shembuj të një rrjeti të korrigjuar (majtas) dhe të një rrjeti referues (djathtas)

2.2.5 Numërtimet dhe kodlistat (Enumeration and codlist)

Kodlistat modelohen si klasa në skemat e aplikimit, por vlerat e tyre menaxhohen jashtë skemave të aplikimit. Në kodlistë, termi ‘vlera të tjera’ përcakton llojin e përmbajtjes së kodlistës, e përcaktuar specifikisht si më poshtë:

- ‘jo’ përfaqëson kodlista që përmbajnë vetëm vlera të specifikuara në këtë dokument;

- ‘të kufizuara’ përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të specifikuara në këtë dokument dhe vlera të tjera të limituara, të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave;

- ‘të hapura’ përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të specifikuar në këtë dokument dhe vlera shtesë në çdo nivel, të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave;

- ‘po’ përfaqëson kodlista që përmbajnë vlera të përcaktuara nga ofruesi i të dhënave.

Vlerat shtesë, të përcaktuara nga ofruesit e të dhënave, nuk duhet të zëvendësojnë apo të modifikojnë vlerat ekzistuese të përcaktuara në dokument.

Në rastin kur ofruesit e të dhënave do të përdorin kodlista me vlera “jo”, pra të specifikuar në dokument, ofruesit janë të detyruar t’i bëjnë këto vlera bashkë me përkufizimet e tyre, të disponueshme në një regjistrë. Kjo do të mundësojë që edhe përdoruesit e tjerë t’i kuptojnë këto vlera dhe të kenë mundësi t’i përdorin.

2.2.6 Paraqitja e dimensionit kohor

Skemat e aplikimit përdorin atributin “FillimiICiklitJetësor” dhe “PërfundimiICiklitJetësor” për të regjistruar jetëgjatësinë e një objekti gjeohapësinor.

Atributi “FillimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është futur apo ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore (në sistem). Atributi “PërfundimiICiklitJetësor” specifikon datën kur versioni i objektit gjeohapësinor është zëvendësuar apo tërhequr nga grupi i të dhënave gjeohapësinore (në sistem). Këto vlera kohore nuk kanë të bëjnë me karakteristikat kohore të objektit në realitet.

Ndryshimet që bëhen në atributin “PërfundimiICiklitJetësor” nuk shkaktojnë ndryshime në atributin “FillimiICiklitJetësor”.

❖Shënim i rëndësishëm:

Disa terma në ‘Katalogun e tipologjive’, si p.sh: *featureType*, *dataType*, *Void*, *Coverages* etj., nuk janë përkthyer qëllimisht në gjuhën shqipe. Qëllimi parësor është që të mos humbasin kuptimin gjatë përkthimit dhe së dyti, të përdoret një gjuhë unike sipas termave të direktivës INSPIRE.

2.3 Detyrimet ligjore

Në bazë të nenit 16, të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, ASIG-u është përgjegjës për krijimin e standardeve për secilën nga temat e përcaktuara në ligj (neni 11), në përputhje me standardet evropiane (direktiva INSPIRE).

Standardet teknike të të dhënave gjeohapësinore, për krijimin e NSDI-së në Shqipëri, janë përshtatur nga specifikimet teknike të temave përkatëse në direktivën INSPIRE, si dhe praktikat më të mira ndërkombëtare që mbështesin dhe bazohen në këtë direktivë. Për implementimin e direktivës, kërkohet që të gjithë aktorët të zbatojnë disa standarde të përbashkëta, të cilat mundësojnë ndërveprimin e shërbimeve dhe harmonizimin e të dhënave gjeohapësinore.

Standardet (Rregullat e implementimit - IR) duhet të krijohen për fushat e mëposhtme:

- **Metadata** – në këtë fushë direktiva përcakton standardet se si duhen të jenë metadatat. Ky standard është unik dhe i

aplikueshëm për të gjitha institucionet ose palët e treta (siç është e përcaktuar në fushën e veprimit të kësaj direktive), të cilët do të implementojnë atë (VKM-ja nr. 1077, datë 23.12.2015);

- **Specifikimi i të dhënave** – standardet e kësaj kategorie përfshijnë të gjitha atributet e objekteve të ndryshme që do të publikohen, INSPIRE ka përcaktuar disa attribute bazë të cilat do të shërbejnë për publikimin e të dhënave të ndryshme. Vendet e ndryshme, në varësi të ligjeve ose të nevojave të brendshme, mund të shtojnë attribute të tjera për t’i bërë sa më të përdorshme të dhënat. Të gjitha të dhënat që do të shtohen, duhet të jenë të dokumentuara dhe të miratuara nga institucionet përgjegjëse lokale.

2.4 Fusha e veprimit

Të gjithë autoritetet publike, kompanitë private apo individë që mbajnë ose përpunojnë të dhëna gjeohapësinore për llogari të institucioneve publike, janë të detyruar t’i nënshtrohen këtij standardi.

Bazuar në modelet e proceseve të biznesit, sistemi i propozuar nga direktiva INSPIRE ka proceset dhe ciklin jetësor, si më poshtë:

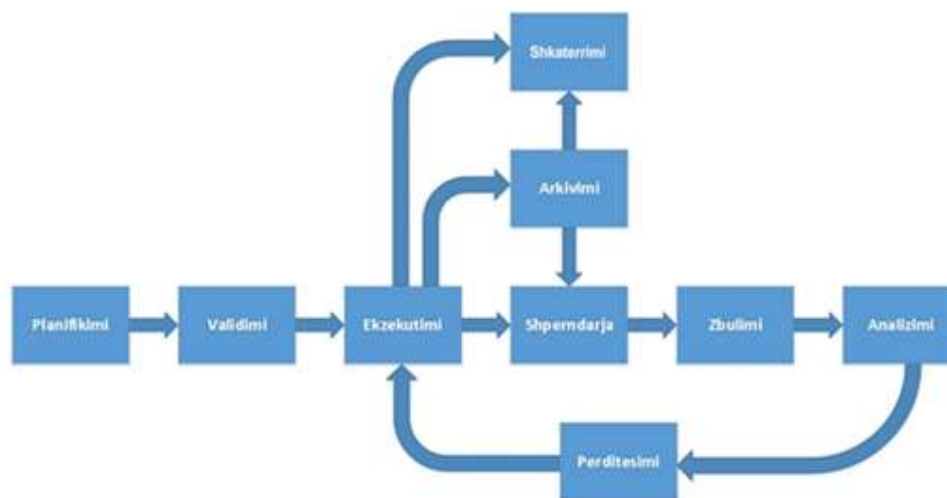

Figura 2: Proceset e ciklit jetësor

Planifikimi – Është procesi gjatë të cilit krijohen strukturat e të dhënave të nevojshme për të publikuar informacionin në portal. Rezultatet e këtij procesi janë modelet e ndryshme të të dhënave;

Vlerësimi – Është procesi gjatë të cilit të dhënat ekzistuese testohen kundrejt modelit. Rezultati i këtij procesi do të jetë certifikimi i të dhënave ose nevoja për të modifikuar të dhënat që të përshtaten me modelet e përcaktuara gjatë procesit të vlerësimit;

Procesimi (Përpunimi) – Është procesi gjatë të cilit mbledhen dhe modifikohen atributet e të dhënave për të prodhuar informacion kuptimplotë. Manipulimi i tyre bëhet kundrejt modeleve të përcaktuara gjatë planifikimit. Rezultatet e këtij procesi janë bashkësi të dhënash gati për t'u publikuar;

Shpërndarja – Është procesi gjatë të cilit të dhënat vihen në dispozicion për përdoruesit (qytetarët, autoritetet publike, organizatat ose palët e treta). Përdoruesi mund të shkarkojë, të përdorë, të analizojë ose të citojë të dhëna. Publikimi i të dhënave bazohet në modelet e ndryshme të përdorimit;

Zbulimi – Është proces i vazhdueshëm gjatë të cilit zbulohen të dhëna të reja ose të dhëna jociësore në të dhënat e publikuara;

Analiza – Është procesi i analizimit të të dhënave të evidentuara në fazën e zbulimit. Gjatë

këtij procesi merret vendimi çfarë do të bëhet me të dhënat që janë evidentuar;

Përditësimi – Është procesi kur propozohet shtimi, modifikimi ose fshirja e të dhënave. Ky proces regjistrohet nga procesi i analizimit të të dhënave ekzistuese dhe atyre të publikuara;

Arkivimi – Është procesi gjatë të cilit bashkësitë e të dhënave që nuk nevojiten të aksesohen, arkivohen, duke u bazuar në standarde lokale dhe në legjislacionin në fuqi të vendeve ku implementohet. Rezultat i këtij procesi janë të dhënat që bëhen të pa aksesueshme për publikun, me akses vetëm nga autoritetet specifike. Këto të dhëna vazhdojnë të ruhen për arsye të përputhshmërisë me kuadrin ligjor në fuqi ose me standardet specifike;

Shkatërrimi – Është procesi gjatë të cilit të dhënat bëhen të parikuperueshme. Ky proces bazohet në standarde lokale ose në legjislacionin në fuqi.

3. TEMA

3.1 Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare

3.1.1 Parathënie

Tema “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare” përfshin elemente të ndryshëm si: rrjetet e ndryshme energjetike, shërbimet publike (lokale dhe qendrore) të llojeve të ndryshme dhe disa facilitete të menaxhimit mjedisor.

Përkufizim:

Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare përshkruan shërbime të tilla si: menaxhimin e mbetjeve, furnizimin me energji dhe furnizimin me ujë, ujërat e ndotura, shërbimet qeveritare, administrative dhe sociale, siç janë administratat publike, vendstrehimet e mbrojtjes civile, shkollat dhe spitalet.

Përshkrimi:

Kjo temë ofron informacion bazë (p.sh. vendndodhjen, karakteristikat themelore teknike ose palët e përfshira) në një gamë të gjerë shërbimesh administrative dhe sociale me interes publik.

Kjo temë është e ndarë në nëntemat e mëposhtme:

- Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike: rrjetet e infrastrukturës inxhinierike të strukturuar, të grumbullimit, transmetimit dhe shpërndarjes përfshirë rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike, rrjetin e shpërndarjes së naftës/gazit dhe kimikateve (tokë, det), rrjetin e shpërndarjes së ujësjellës - kanalizimeve, rrjetin e shpërndarjes së telekomunikacionit, rrjetin e transportit ajror, rrugor dhe hekurudhor, rrjetin termik;

- Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale: shërbimet qeveritare dhe infrastruktura sociale, të përzgjedhura në lidhje me fushëveprimin e INSPIRE (të përqendruar në aspektet publike dhe mjedisore), të përfaqësuara si “pika interesi”;

- Objektet e menaxhimit mjedisor: përshkrimet e përgjithshme të objekteve për zonat e menaxhimit të mbetjeve, impiantet e trajtimit të ujit dhe zonat e rregulluara ose të paligjshme për hedhjen e mbetjeve.

Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike

Rrjetet dhe shërbimet e infrastrukturës inxhinierike përfshijnë: ndërtimet fizike për transportin e produkteve të përcaktuara të shërbimeve (si: tubacionet për transportin e naftës, gazit, kimikateve, ujit, kanalizimit dhe produkteve termike), linjat dhe kabllot e transmetimit (përfshirë ato për transmetimin e energjisë elektrike, p.sh. stacionet e pompave). Ato janë të lidhura me pajisje për prodhimin dhe trajtimin e llojeve të ndryshme të shërbimeve (p.sh. stacionet e pompave) dhe elementet e tjerë të rrjetit për mbylljen e tubave dhe modeleve (p.sh. kasetë, shtyllat dhe kullat).

Ndër rrjetet më të rëndësishme dallojmë:

- Rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike;

- Rrjetin eshpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve;

- Rrjetin e shpërndarjes së kanalizimeve;

- Rrjetin e shpërndarjes së ujësjellësit;

- Rrjetin e shpërndarjes së telekomunikacionit;

- Rrjetin termik;

- Rrjetin e sistemit ujor.

Të gjitha këto rrjete përdorin modelin e nyjë-hark-nyjë, siç përcaktohet në modelin e rrjetit të përgjithshëm. Kjo paraqitje, jep një model të strukturuar të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike dhe lejon përdorimin e saj nga bizneset (vlerësimi i përhapjes, llogaritjes së kapaciteteve, etj.). Përdorimi i këtij moduli nyjë-hark-nyjë përshtatet gjithashtu për të dhënat jotopologjike, por mbetet fakultativ. Institucionet/organizatat kanë përgjegjësi të ndryshme dhe kjo ndikon në llojin e të dhënave që mbledhin, menaxhojnë dhe përdorin. Ato, sipas kërkesave, përdorin modele të thjeshta ose më komplekse. Ky specifikim i të dhënave bazohet në një kuadër që përdoruesi, mund të përdori dhe nëse është e nevojshme të përshtatet. Specifikimi fokusohet në objektet bazë gjeohapësinore të kërkuara nga rrjetet, domethënë lidhjet e rrjetit etj.

Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike dhe shërbimet përdorin kanalet që kryejnë lidhjet me shërbimet dhe mbrojnë, udhëzojnë kabllot dhe tubacionet nëpërmjet një ndërtimi të mbyllur. Kaseta mund të përmbajë kaseta, tubacione dhe kabllot të tjera. Kaseta përmban informacion rreth pozicionit dhe karakteristikave. Nyjat e rrjeteve përfshijnë shtylla, të cilat përfaqësojnë objekte nyjash që mbështesin pajisjet dhe kabllot e shërbimeve. Shtyllat janë në funksion të objekteve të tjera të infrastrukturës inxhinierike. Nyjë të tjera të rëndësishme janë pusetat, shtyllat e tensionit/kullat dhe kabina.

Një pusetë e thjeshtë që mund të përmbajë objekte të vetme ose të shumëfishta të rrjeteve të shërbimeve. Shtyllë tensioni/kullë e thjeshtë, që mund të mbajë elemente të shërbimeve që i përkasin ose rrjeteve të vetme ose të shumëfishta. Kabina mund të mbajë objekte të shërbimeve që i përkasin rrjetave të vetme ose të shumëfishta të shërbimeve. Këto objekte janë shumë të rëndësishme dhe për rrjete të tjera.

Lidhja me temat e tjera:

- Hidrografia;

- Ndërtesat;

- Përdorimi i tokës;
- Infrastruktura për monitorimin e mjedisit (si impiantet e trajtimit/stacionet e pompimit);

- Infrastruktura industriale;
- Burimet energjetike.

Shërbimet qeveritare, administrative dhe sociale

Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale, siç janë administratat publike, vendstrehimet e mbrojtjes civile, shkollat, spitalet. Llojet e vendeve që zakonisht paraqiten në portalet qeveritare dhe në sistemet e hartave si “pika të interesit”, mund të jenë vendndodhje me pikë bazë të një sërë kategorish të shërbimeve qeveritare të infrastrukturës inxhinierike. Shumëllojshmëria e mënyrave se si ofrohen shërbimet publike dhe shumëllojshmëria e menaxhimit të objekteve, si dhe aktiviteti i njëkohshëm i organeve të ndryshme të administratës publike, përbëjnë gjithë rrjetin e gjerë të përdorimit të këtyre shërbimeve.

Disa shërbime, ofrohen si pasojë e ndonjë katastrofe mjedisore si: stuhi, përmbajtje, etj. Ky aspekt mbulohet nga tema “Zonat me rreziqe natyrore” dhe rrjedhimisht janë jashtë këtij specifikimi të të dhënave. Nuk ka rëndësi nëse shërbimi ofrohet nga një organ i administratës publike/sociale apo dhe nga një institucion privat. Kjo ndryshon nga shteti në shtet, qytet, fshat ose njësi administrative. Përveç kësaj, ka shumë shërbime publike ku qëllimi kryesor i të cilit nuk është që të ofrojë shërbime në ngjarjet e fatkeqësive mjedisore, por mund të përdoret në këto situata, si sallat e sporteve etj.

Objektet e menaxhimit mjedisor

Kjo nëntemë përfshin disa kategori me qëllim identifikimin e objekteve mbrojtëse mjedisore. Kategoritë, si p.sh: zonat e trajtimit të mbetjeve, impiantet e trajtimit të mbetjeve, zonat e rregulluara dhe të paligjshme për hedhjen, mbetjet minerale dhe ujërat e zeza, përmenden si kategori që duhet të përfshihen. Rastet e përdorimit gjithashtu tregojnë nevojën për të siguruar informacion mbi trajtimin, grumbullimin dhe asgjësimin e mbetjeve.

Për këtë arsye, fushëveprimi i nëntemës përfshin të gjitha objektet e përfshira dhe/ose të kërkuara me ligj për t’u regjistruar në menaxhimin e të gjitha llojeve të mbetjeve të “Katalogut Evropian të Mbetjeve dhe Listës së Mbetjeve të Rrezikshme”. Vendndodhjet jepen me pikë ose me poligon. Këto vende kuptohen si një njësi stacionare ku kryhen një ose më shumë aktivitete të menaxhimit të

mbetjeve, ose aktivitete të tjera të lidhura drejtpërdrejtë.

Vendndodhja kuptohet si një vend i vetëm, në të cilin zhvillohen veprimtaritë e menaxhimit të mbetjeve. Objekti i menaxhimit mjedisor, i shprehur si aktivitet ekonomik (zakonisht si aktiviteti i menaxhimit të mbetjeve), hyrjet/daljet dhe rezultatet. Përveç kësaj, informacioni për orët e punës dhe kapacitetet janë gjithashtu të lidhura me objektin, si dhe operatorët, pronarët, kontaktet dhe autoritetet kompetente. Aktivitetet e menaxhimit të mbetjeve dallohen sipas kategorive të tilla si: magazinimi, rikuperimi dhe/ose hedhja e mbetjeve.

Lidhja dhe varësia me temat e tjera:

- Korniza referuese gjeodezike KRGJSH (referenca e pikave);

- Sistemet e rrjeteve gjeografike (gjeoreferencimi i pikës);

- Emërtimet gjeografike (Identifikimi i pikave dhe i vendit ku ndodhet);

- Njësitë administrative (që përmbajnë pikën);

- Sistemet e adresave (referenca e pikës);

- Parcelat kadastrale (që përmbajnë shërbimin e dhënë dhe nga e cila ofrohet shërbimi);

- Rrjetet e transportit (që ofrojnë qasje në/nga shërbimet) vende të mbrojtura (që mund të përmbajnë shërbime ose të jenë receptorë potencial të tyre);

- Modeli digjital i terrenit (referenca e pikave);

- Njësitë statistikore (që përmbajnë pikën);

- Ndërtesat (shërbim);

- Demografia/shpërndarja e popullsisë (shërbimi i mundshëm).

Përdorimi i të dhënave gjeohapësinore

Disa nga rastet e përdorimit të këtyre të dhënave jepen, si më poshtë:

- Raportimi i informacionit për vendndodhjen dhe gjendjen e tubacioneve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike si: tubacionet naftës/jellëse/gazsjellëse, tubacionet e sistemeve ujore, tubacionet e ujërave të ndotura/kanalizime, linjat e shpërndarjes së energjisë elektrike dhe linjat e shpërndarjes së sinjalit të telekomunikacionit;

- Informacionet e përpunuara përdoren nga institucionet e administratës publike si: shërbimi policor, zjarrfikësit, spitalet, azilet, shkollat/kopshtet, si dhe nga instanca të tjera qeveritare;

- Menaxhimi i emergjencave;

- Planifikimi i shërbimeve qeveritare;

- Hartografimi i të dhënave p.sh harta e informacionit territorial;

- Parandalon keq menaxhimin e mbetjeve.

3.1.2 Përmbajtja dhe struktura e të dhënave

Shërbimet qeveritare, administrative dhe sociale janë ndarë në tri paketa kryesore, të cilat zhvillohen më poshtë. Pavarësisht koncepteve të përbashkëta në lidhje me temën (të tilla si: lokalizimi, përshkrimi teknik dhe pala përgjegjëse), trajtohen të ndara, ku secila përmban nga një skemë aplikimi. Kjo është kryesisht për shkak të vëzhgimit që ofruesit e të dhënave dhe përdoruesit e të dhënave për secilën nëntëmë janë pothuajse të ndryshme.

Gjithashtu, është vendosur që të mos zbatohet një modelim i mbulimit, gridit, në këtë fazë të zhvillimit të specifikimit të të dhënave, për faktin se nëse mbulime të tilla ekzistojnë, ato ndikojnë në rezultatet e analizës gjeohapësinore (p.sh. qasja në rrjetet e telekomunikacionit - GSM, 3G, etj.), më shumë sesa në informacionin e vërtetë (p.sh. pozicioni i antenave).

Ky specifikim i të dhënave përcakton skemat e mëposhtme të aplikimit:

- Shërbimet qeveritare, administrative dhe sociale:

Skema e aplikimit të “Shërbimeve qeveritare dhe shërbimeve sociale” ofron informacion në lidhje me vendndodhjen dhe llojin e shërbimeve administrative dhe sociale të qeverisë.

- Objektet e menaxhimit mjedisor:

Skema e aplikimit “Objektet e menaxhimit mjedisor” mbështet informacionin për praktikën e

trajtimit dhe ruajtjes së mbetjeve, si dhe aktivitete të tjera mjedisore.

- Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike:

Skemat e aplikimit të “Rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike” bazohen në një strukturë të një-hark-nyjë dhe konceptin e rrjetit (që rrjedh nga modeli i rrjetit gjenerik). Përkatësisht trajtohen gjashtë lloje të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike (energji elektrike, kimikate e naftë-gazit, ujore, kanalizime, termike dhe telekomunikacioni).

Profili i Rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike përmban skemat e mëposhtme të aplikimit:

- Skema e aplikimit “Elementet e përbashkët të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike” që përmban elemente të përbashkët për të gjitha rrjetet tematike;

- Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike” që përmban elementet e përbashkët për domein-in e energjisë elektrike;

- Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së naftës-gazit-kimikateve” që përmban elementet e përbashkët për fushën e naftës, gazit dhe kimikateve;

- Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit” që përmban elementet e përbashkët për fushën e telekomunikacionit;

- Skema e aplikimit “Rrjeti termik” që përmban elementet e përbashkët për domein-in termik;

- Skema e aplikimit “Rrjeti i sistemit ujor” që përmban elementet e përbashkët për fushën e ujërave.

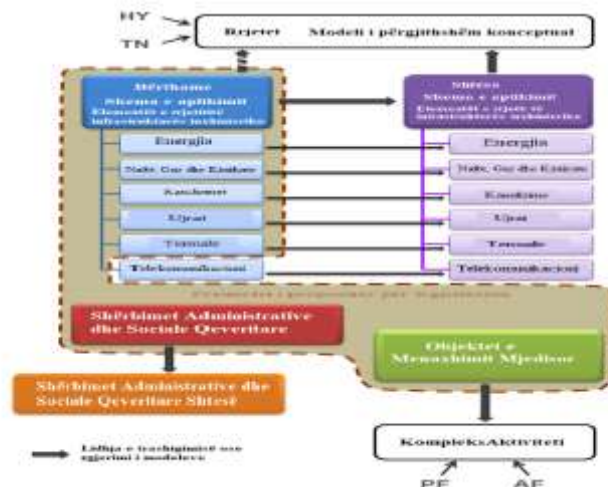

Figura 4: Skema e aplikimit dhe përmbledhja e kritereve të “Shërbimeve administrative dhe qeveritare”

3.2 Përshkrimi i nëntemës “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

Skema e aplikimit “Shërbimet qeveritare, administrative dhe sociale” konsiston në klasën ShërbimetQeveritare, llojet e të dhënave të lidhura, klasat e bashkuara, si dhe kodlistat.

Atributet e detyrueshme të klasës ShërbimeQeveritare janë InspireId, vendi ku ofrohet shërbimi (VendndodhjaEShërbimit) dhe lloji i shërbimit (LlojiIShërbimit). Vendndodhja e shërbimit (atributi VendndodhjaEShërbimit) mund të modelohet në mënyra të ndryshme, kështu që siguresit e të dhënave mund të zgjedhin alternativën më të përshtatshme. Nëse shërbimet janë të lokalizuara brenda ndërtesave ose komplekseve për aktivitete, gjeometria e shërbimit duhet të sigurohet si një referencë për këto karakteristika. Disa vende shërbimi janë të vendosura jashtë ndërtesave ose komplekseve të aktivitetit, por ata kanë një adresë (p.sh. vendi i uljes për helikopterët e shpëtimit). Pastaj referenca gjeohapësinore duhet të ndahet nga adresa. Në raste të veçanta, vendndodhja e shërbimit përkon me një element rrjeti, i cili gjithashtu mund të përdoret si referencë gjeohapësinore. Vendndodhja e shërbimit mund të sigurohet nga një gjeometri.

Lloji i shërbimit përcaktohet nga një kodlistë (VleratELlojitTëShërbimit). Baza është klasifikimi COFOG (Klasifikimi i funksioneve të qeverisë) nga Eurostat [COFOG 1999]. Ky klasifikim mbulon një gamë të gjerë shërbimesh administrative dhe sociale qeveritare, por ofron kryesisht një model për statistikat në lidhje me shpenzimet qeveritare. Prandaj COFOG (Klasifikimi i funksioneve të qeverisë) nuk mund të përdoret pa modifikim, lista është përshtatur dhe rafinuar sipas llojeve, të cilat bazohen në kërkesat e nxjerra nga legjislacioni, rastet e përdorimit dhe intervistat. Kodlista është e organizuar në mënyrë hierarkike. Për të përcaktuar hierarkinë brenda kodlistës, vlera

burimore është përmendur në tabelën e kodlistës. Për të qenë të plota, nënpjesët e kodlistës të lidhura me fushën e arsimit, përfshijnë evoluimin e fundit të ISCED (Klasifikimi standard ndërkombëtar i arsimit) që ka ndodhur në 2011.

Në këtë kontekst, është e rëndësishme të theksohet domethënia e çdo artikulli, duhet të merret jo vetëm nga emri, përkufizimi apo përshkrimi, por gjithashtu edhe nga pozicioni i saj brenda hierarkisë. Lloji “ShërbimetQeveritare” është (element fiktiv - për shkak se nuk është pjesë e listës) element rrënjësor i pemës (paraqitje të dhënash). Të dyja nyjat (p.sh. shërbimi për mbrojtjen nga zjarri) dhe pjesët përbërëse (p.sh. stacionet e zjarrfikëses) mund të përdoren si lloje shërbimesh. Pema është qëllimisht e pa balancuar.

Atributet e mëtejshme të ShërbimitQeveritar janë të stereotipit voidable. Përveç fillimit/përfundimit të FillimitTëCiklitJetësor, të cilat i referohen ciklit jetësor të një versioni të objektit gjeohapësinor (digjital), tipi i elementit në versionin kryesor të tij përmban atributin PikaEKontaktit dhe ZonaEPërgjegjesisë. PikaEKontaktit (tipi i të dhënave Kontakt nga GCM) siguron informacione të kontaktit me qëllim që të ketë qasje në një shërbim dhe/ose informacion fillestar në lidhje me një shërbim.

Atributi ZonaEPërgjegjesisë përmban përgjegjësinë gjeohapësinore të një shembulli shërbimi, p.sh. të një administrate ose stacioni policor.

Ky informacion thjeshtëson identifikimin e vendndodhjes së duhur të shërbimit për përdoruesit. Referenca gjeohapësinore mund të sigurohet ose nga një NjësiAdministrative, një VendIEmërtuar, një AktivitetKompleks ose gjeometri (klasë bashkimi).

3.2.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

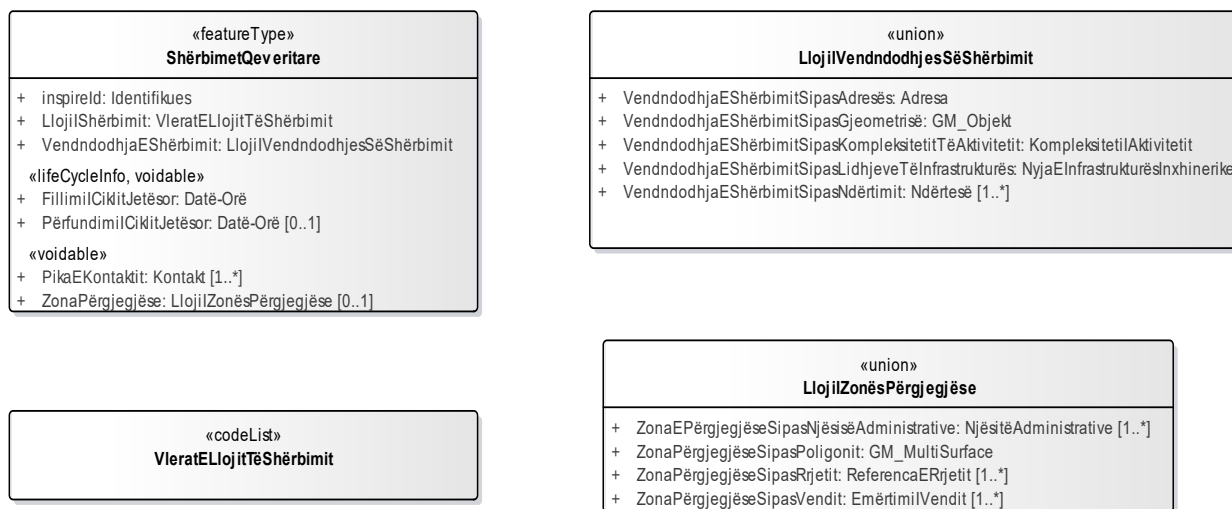

Figura 5: Diagrami i përgjithshëm e klasës së Shërbimeve qeveritare administrative dhe sociale

Paraqitja gjeometrike

Siç përshkruhet dhe shpjegohet në modelin UML më sipër, shembuj të tipologjisë *ShërbimeQeveritare*, mund të modelohen duke përdorur disa lloje të referencave gjeohapësinore ose çdo lloj gjeometrie (lloji i gjeometrisë *GM_Gjeometri*) në mënyrë që të mos detyrohet asnjë MS apo prodhues të dhënash për të futur ndryshime, në mënyrën se si ata modelojnë dhe ruajnë grupet e të dhënave origjinale.

Meqë kjo skemë e aplikimit është e fokusuar në shërbime (dhe jo në objektet gjeohapësinore ku shërbimet janë të lokalizuara), rekomandohet fuqimisht që të mos jepen gjeometri të tjera si pika. Qëllimi për të përdorur tipin e të dhënave *GM_Objekt* në skemën e aplikimit është që të lehtësojë përpjekjet për ofruesit e dhënave, nëse gjeometria ruhet me lloje të tjera të dhënash.

Kur referenca gjeohapësinore e një shërbimi administrativ dhe social qeveritar ofrohet nga një gjeometri autonome, atëherë të dhënat duhet të modelohen si objekte pika (lloji i gjeometrisë: *GM_Pikë*).

3.2.2 Katalogu i tipologjisë

3.2.2.1 Shërbimet qeveritare

-- Emri --

Shërbimet qeveritare

-- Përkufizimi --

Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale, siç janë administratat publike, vendstrehimet e mbrojtjes civile, shkollat dhe spitalet publike ose private. Kjo shtrirje përcaktohet në vlerat e shërbimit të kodlistës korresponduese *LlojiVlerës*.

-- Përshkrimi --

Pozicionet e përcaktuara zakonisht paraqiten në portalet qeveritare, bashkiake dhe në sistemet e hartave si “pikë interesi”, mund të jenë të dhëna të bazuara në pika të ndryshme të shërbimeve bashkiake, qeveritare dhe infrastruktura sociale. Lloji i objektit gjeohapësinor është i përgjithshëm në aspektin e paraqitjes së modelimit, lloji konkret i *ShërbimeQeveritare* përcaktohet nga vlera e atributit *LlojiShërbimit*.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

ATTRIBUTE

FillimiCiklitJetësor: Data

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Fillimi i ciklit jetësor

-- Përkufizimi --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor është futur ose ndryshuar në grupin e të dhënave gjeohapësinore.

-- Përshkrimi --

Lidhur me ciklin jetësor të objektit gjeohapësinor në grupin e të dhënave.

[I detyrueshëm: PO]

InspireId: Identifikues

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

InspireId

-- Përkufizimi --

Identifikues i objektit të jashtëm të shërbimit qeveritar.

-- Përshkrimi --

Shënim. Një identifikues i objektit të jashtëm është një identifikues i veçantë i objektit, i publikuar nga organi përgjegjës, i cili mund të përdoret nga aplikacionet e jashtme për të referuar objektin gjeohapësinor. Identifikuesi është një identifikues i objektit gjeohapësinor, jo një identifikues i fenomenit të botës reale.

[I detyrueshëm: PO]

LlojiShërbimit: Vlerat e Llojit të Shërbimit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Vlerat e llojit të shërbimit

-- Përkufizimi --

Lloji i një shërbimi administrativ dhe qeveritar.

[I detyrueshëm: PO]

PërfundimiCiklitJetësor: Data

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Përfundimi i ciklit jetësor

-- Përkufizimi --

Data dhe koha në të cilën ky version i objektit gjeohapësinor u zëvendësua ose u tërhoq nga grupi i të dhënave gjeohapësinore.

-- Përshkrimi --

Lidhur me ciklin jetësor të objektit gjeohapësinor në grupin e të dhënave.

[I detyrueshëm: PO]

PikaEKontaktit: Kontakt

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Pika e kontaktit

-- Përkufizimi --

Përmban informacionin e nevojshëm për të marrë qasje në një shërbim dhe/ose informacion fillestar në lidhje me një shërbim.

-- Përshkrimi --

Në disa raste ky informacion do të përputhet me informacionin e kontaktit të autoritetit të shërbimit, pronarit ose operatorit (p.sh. pozicionin ose rolin specifik të palës përgjegjëse)

[I detyrueshëm: PO]

VendndodhjaEShërbimit: LlojiIVendndodhjesSëShërbimit

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Vendndodhja e shërbimit

-- Përkufizimi --

Vendndodhja ku shërbimi është i ofruar.

ATTRIBUTE

[I detyrueshëm: PO]

ZonaPërgjegjëse: LlojiIZonësPërgjegjëse

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Zona përgjegjëse

-- Përkufizimi --

Zona përgjegjëse për një instancë të shërbimit qeveritar.

-- Përshkrimi --

Shembull 1: Një administratë është përgjegjëse për një njësi administrative;

Shembull 2: Një hapësirë e specializuar është përgjegjëse për një rajon.

[I detyrueshëm: PO]

3.2.2.2 Lloji i zonës përgjegjëse

-- Emri --

Lloji i zonës përgjegjëse

-- Përkufizimi --

Struktura e llojeve për përshkrimin e zonës përgjegjëse gjeohapësinore.

-- Tipi i elementit --

Union

ATTRIBUTE

ZonaPërgjegjëseSipasNjesisëAdministrative: NjësitëAdministrative

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Zona përgjegjëse sipas njesisë administrative

-- Përkufizimi --

Njësia administrative që përshkruan shtrirjen gjeografike të përgjegjësisë së një shërbimi.

[I detyrueshëm: PO]

ZonaPërgjegjëseSipasPoligonit: GM_MultiSurface

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Zona përgjegjëse sipas poligonit

-- Përkufizimi --

Poligoni që përshkruan shtrirjen gjeografike të zonës përgjegjëse të një shërbimi.

[I detyrueshëm: PO]

ZonaPërgjegjëseSipasRrjetit: ReferencaERrjetit

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Zona përgjegjëse sipas rrjetit

-- Përkufizimi --

Pjesë e një rrjeti që përshkruan shtrirjen gjeografike të kompetencës së një shërbimi.

[I detyrueshëm: PO]

ZonaPërgjegjëseSipasVendit: EmërtimiIVendit

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Zona përgjegjëse sipas vendit

-- Përkufizimi--

Objekti gjeografik që përshkruan shtrirjen gjeografike të zonës përgjegjëse të një shërbimi.

[I detyrueshëm: PO]

3.2.2.3 Lloji i vendndodhjes së shërbimit

-- Emri --

Lloji i vendndodhjes së shërbimit

-- Përkufizimi --

Struktura e llojeve të referencave për të gjetur një shërbim.

-- Tipi i elementit --

Union

ATTRIBUTE

◆ *VendndodhjaEShërbimitSipasAdresës: Adresa*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Vendndodhjen e shërbimit sipas adresës

-- Përkufizimi --

Vendndodhja e shërbimit duke iu referuar një adrese.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *VendndodhjaEShërbimitSipasGjeometrisë: GM_Objekt*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Vendndodhjen e shërbimit sipas gjeometrisë

-- Përkufizimi --

Vendndodhja e shërbimit duke iu referuar një gjeometrie.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *VendndodhjaEShërbimitSipasKompleksitetiTëAktivitetit: KompleksitetiLAktivitetit*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Vendndodhjen e shërbimit sipas kompleksitetit të aktivitetit

-- Përkufizimi --

Vendndodhja e shërbimit duke iu referuar një kompleksiteti aktiviteteve.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *VendndodhjaEShërbimitSipasLidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike: NyjaEInfrastrukturësInxhinierike*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri--

Vendndodhja e shërbimit sipas lidhjeve të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Vendndodhja e shërbimit duke iu referuar një lidhje me një rrjet të shërbimeve (ujë, telekomunikacion, etj.), p.sh. hidranti ose pika emergjente.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *VendndodhjaEShërbimitSipasNdërtesës: Ndërtesë*

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Vendndodhjen e shërbimit sipas ndërtesës

-- Përkufizimi --

Vendndodhja e shërbimit duke iu referuar një ndërtesë.

[I detyrueshëm: PO]

3.2.2.4 Vlerat e llojit të shërbimit

-- Emri --

Vlerat e llojit të shërbimit

-- Përkufizimi --

Kodlista që përmban një klasifikim të shërbimeve qeveritare.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

ASSOCIATED FILES

Adresa e web-it https://inspire-twg-jrc.ec.europa.eu/svn/ds_twg/US/CodeLists_GovernmentalServices.xls

3.3 Përshkrimi i nëntemës “Objektet e menaxhimit mjedisor”

Skema e aplikimit “Objektet e menaxhimit mjedisor” prezanton një lloj tipologjie të quajtur ObjektetEMenaxhimitMjedisor, e cila përcaktohet si më poshtë:

Një strukturë fizike e projektuar, e ndërtuar ose e instaluar për t’i shërbyer funksioneve specifike në lidhje me rrjedhat e materialeve mjedisore, siç janë mbetjet ose rrjedhat e ujërave të ndotura ose një zonë e kufizuar e tokës ose ujit që përdoret për t’i shërbyer këtyre funksioneve.

ObjektetEMenaxhimitMjedisor është modeluar si specializim i modelit konceptual gjenerik INSPIRE lloji KompleksAktiviteti.

Të dhënat e Objekteve të menaxhimit mjedisor siç përcaktohen edhe nga skema e aplikimit të “Objekteve të menaxhimit mjedisor” mund të kategorizohen, si më poshtë:

- Identifikimi;
- Hapësira (shtrirja ose pozicioni, çdo lloj gjeometrie);
- Jetëgjatësia (fillimi dhe fundi i ekzistencës në “realitet”);
- Klasifikimi dhe informacioni bazë, që konsiston në detajet e mëposhtme:
- Funksionet e objektit, p.sh. aktivitetet dhe llojet e inputeve/outputeve për të cilat objekti është projektuar ose ndërtuar. Shembull: djegia e mbetjeve të mbetura;
- Kapacitetet e objektit në lidhje me aktivitetet dhe llojet e inputeve/outputeve. Shembull: kapaciteti fizik për të djegur 250 000 ton mbetje në vit;
- Lejet e dhëna në lidhje me objektin, veçanërisht funksionet e lejuara dhe/ose kapacitetet. Shembull: leje për të djegur më së shumti 100 000 ton mbetje të mbetura në vit;
- Klasifikimi i llojit të objektit. Shembull: instalimi ose vendndodhja;
- Palët në lidhje me objektin, siç janë operatorët, pronarët ose autoritetet kompetente;
- Palët në lidhje me lejet e objektit, të tilla si autoriteti që jep leje;
- Orët e shërbimit të objektit;
- Lidhje me objektet e afërta, domethënë objekte të tjera të menaxhimit mjedisor, në të cilat objekti është pjesë.

*Shënim. Lidhja me objektet e afërta bën të mundur që të përfaqësohen hierarkitë e objekteve, të tilla si një numër instalimesh në një vend, ose instalime të shumta që janë pjesë e një instalimi tjetër.

Objektivat për zhvillimin e skemës së aplikimit të Objekteve të menaxhimit mjedisor janë si më poshtë:

- Mbulimi i kërkesave më të domosdoshme të përdorimit nga menaxhimi i mjedisit, kryesisht menaxhimin e mbetjeve;
- Harmonizimi në lidhje me kërkesat identike ose të ngjashme nga tema të tjera, veçanërisht prodhimi dhe Objektet Industriale (OI) dhe Objektet Bujqësore (OB);
- Shmangia e tepricave në skemën e aplikimit dhe në specifikimin e të dhënave.

Në fushën e menaxhimit të mbetjeve konceptet e vendndodhjes dhe instalimit janë shumë të zakonshme. Këto terma përdoren në legjislacione siç është direktiva e BE-së për Mbjetet (2008/98) dhe Rregullorja e BE-së për Regjistrimin dhe transferimin e ndotësve (PRTR) (2006/166). Në skemën e aplikacioneve për Menaxhimi i objekteve mjedisore të këto koncepte, është mbuluar me llojin e vetëm të të dhënave ObjektetEMenaxhimitMjedisor për arsyet e mëposhtme:

- Ndërsa në shumicën e rasteve është e qartë nëse diçka kualifikohet si një vend ose si një instalim, ka edhe raste të tjera ku një dallim i tillë i qartë mund të mos jetë i mundur. Për shembull, një landfill mund të kualifikohet edhe si vend edhe si instalim;

- Informacioni i lidhur me vendet, të tilla si shtrirjet apo pozicionet gjeohapësinore, lejet, operatorët, etj., janë të ngjashme ose korrespondojnë me informatat e lidhura me instalimet. Kështu teprica në skemën e aplikimit shmanget duke përdorur një lloj të vetëm të funksionit.

Pjesa më e madhe e përmbajtjes së Objekteve të Menaxhimit Mjedisor rrjedh nga tipologjia Komplexiteti i Aktivitetit e modelit konceptual të përgjithshëm dhe llojet e rekomanduara të të dhënave. Kjo siguron një shtrirje të ngushtë me llojet e ndryshme të aneksit III, veçanërisht ato nga prodhimi dhe objektet industriale (OI) dhe objektet bujqësore (OB). Tipologjia Komplexiteti i Aktivitetit përfshin një klasifikim të aktiviteteve sipas Klasifikimit Statistikor të Aktiviteteve Ekonomike në Komunitetin Evropian (KSAEKE)⁵. Një përshkrim i kodlistës KSAEKE dhe i kodlistave të tjera në përdorim, te skema e aplikimit jepet në paragrafët e fundit të këtij seksioni. Funksionet e konsideruara për Objektet e menaxhimit mjedisor bien kryesisht nën KSAEKE, kategoria e “Furnizimi me ujë, kanalizimet, menaxhimi i mbetjeve dhe aktivitetet e rehabilitimit”.

Tipologjia Objektet e Menaxhimit Mjedisor përfshin të njëjtin informacion bazë të përkohshëm që është i zakonshëm për të gjitha tipologjitë e gjeoinformacionit, veçanërisht datën nga e cila fillon së ekzistuari dhe opsionalisht datën deri në të cilën ekziston ose ka ekzistuar objekti në realitet. Informacioni shtesë i përkohshëm mund të sigurohet në lidhje me lejet. Për lejet, të dyja periudhat e vlefshmërisë, si dhe data kur leja është dhënë merren parasysh në skemën e aplikimit.

Ekzistojnë lidhje me tre llojet e elementeve, nga Objektet e Menaxhimit Mjedisor, të cilat janë:

1. Adresat (objektet (facilitetet) e adresave);
2. Parcelat Kadastrale (parcelat kadastrale të mbuluara nga objektet (facilitetet));
3. Ndërtesat Abstrakte (ndërtesat ku objekti (faciliteti) është i lokalizuar ose konsiderohet pjesë e objektit (facilitetit)).

3.3.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Objektet e menaxhimit mjedisor”

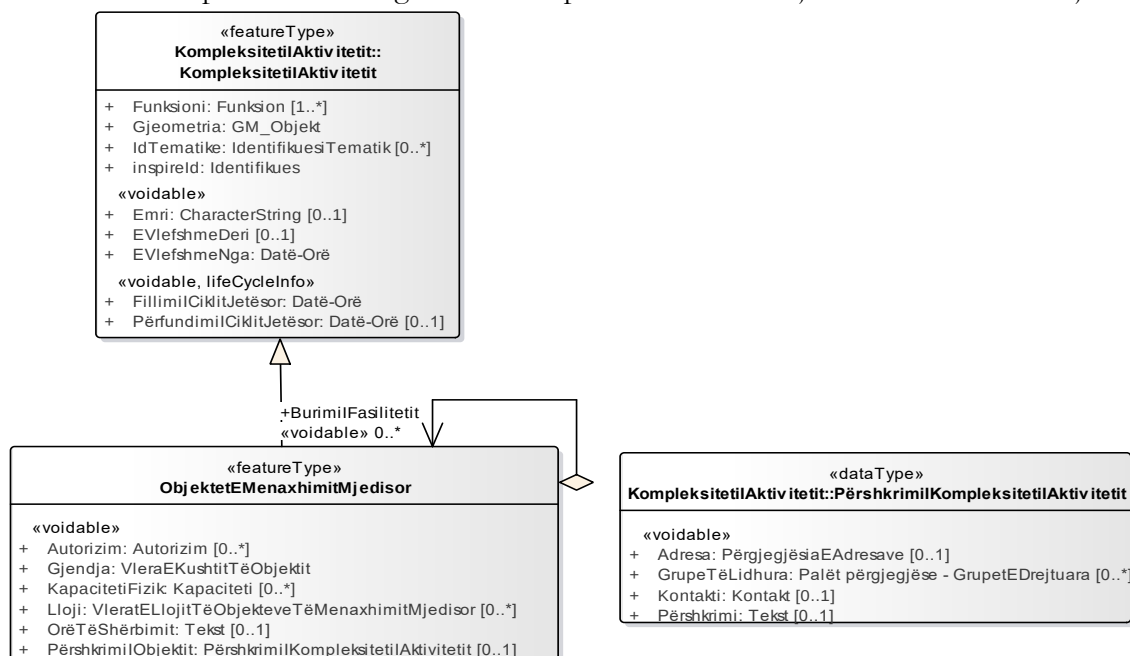

Figura 6: Diagrami i përgjithshëm e klasës së Objekteve të menaxhimit mjedisor

⁵ KSAEKE nënkupton NACE - *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community*.

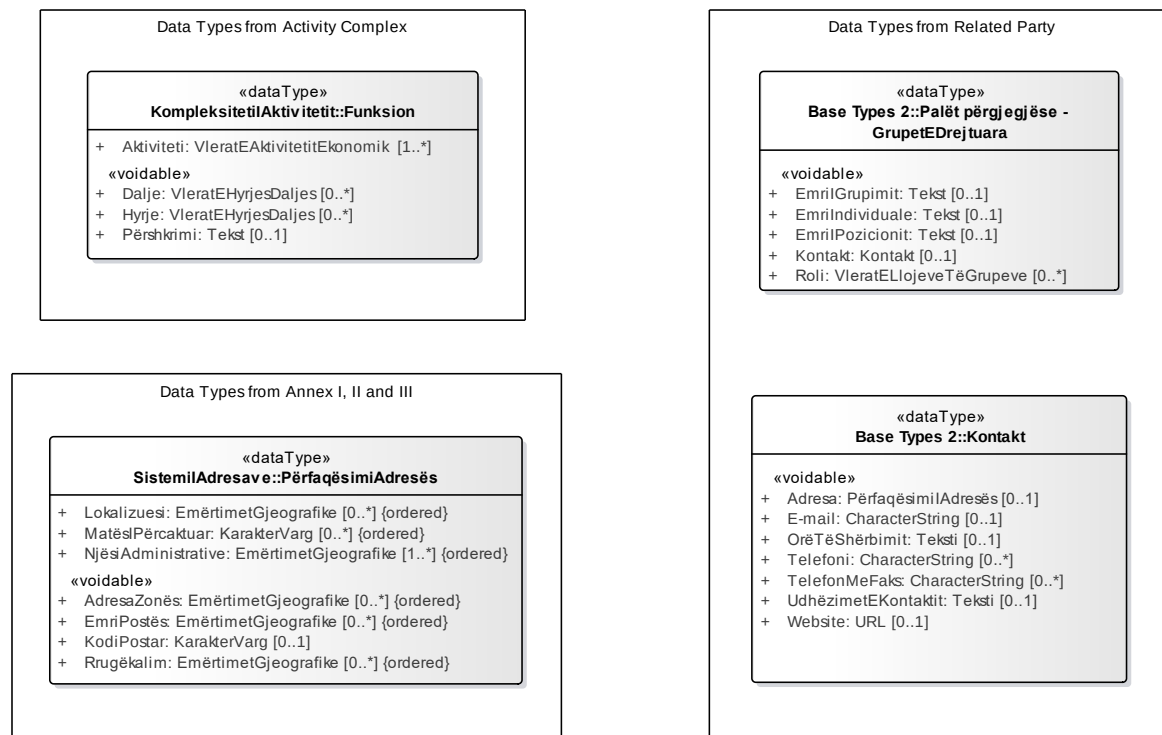

Figura 7: Tipi i elementeve “dataType”, për skemën e aplikimit të objekteve të menaxhimit mjedisor

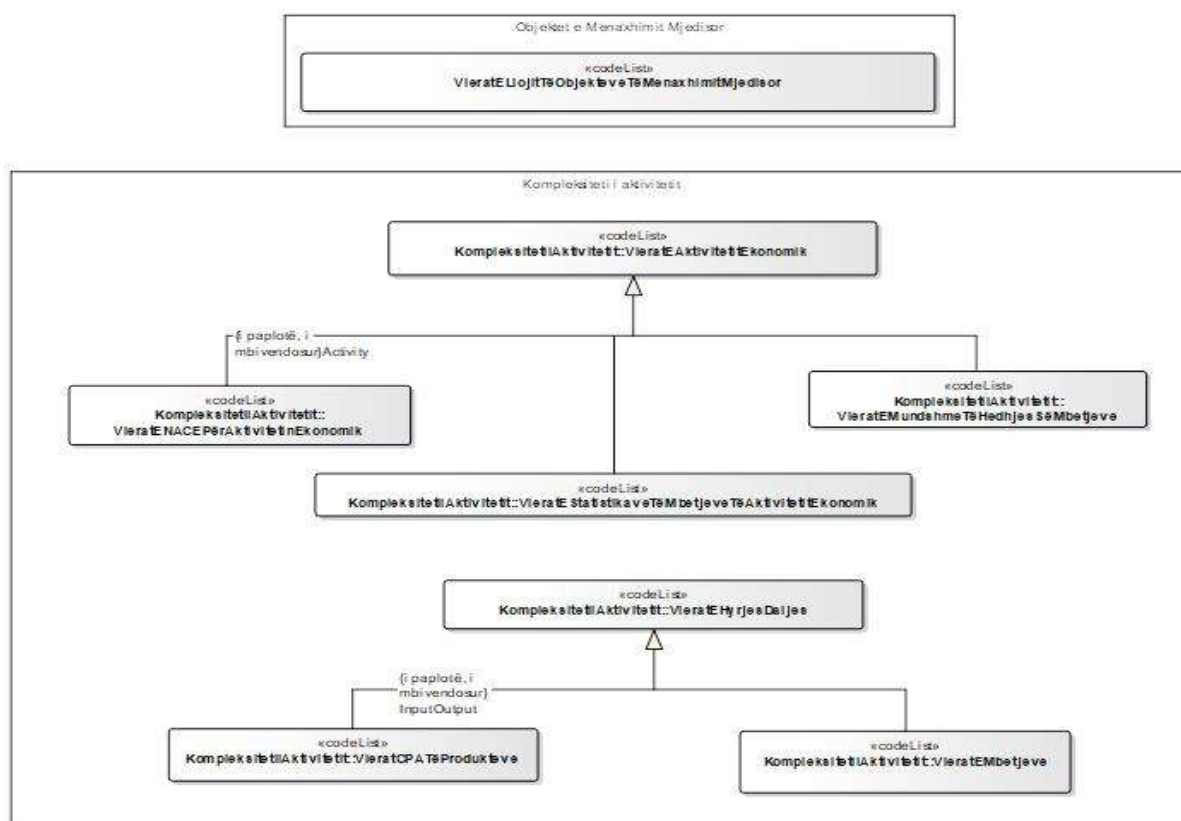

Figura 8: Kodlistat e skemës Objektet e menaxhimit mjedisor

Menaxhimi i identifikuesit

Skema e aplikimit Objektet E Menaxhimit Mjedisor përdor të dhënat e dataType identifikues nga modeli konceptual i përgjithshëm. Këto identifikues përfshijnë numrin e versionit, kështu që mund të përdoren për të ndjekur ndryshimet në një objekt. Identifikuesit e objekteve mjedisore janë të përcaktuar në kontekste dhe grupe të dhënash të shumta (regjistrimi ligjor, regjistri i bazuar në legjislacion, etj.). Në atributin tematik, i cili ka shumëllojshmëri të pakufizuar, çdo identifikues mund të përfaqësohet në instancat e të dhënave të skemës së aplikimit.

Identifikuesi i siguruar duhet të jetë unik dhe përfaqësues për objektin nga këndvështrimi i paraqitjes gjeografike. Identifikuesit gjenerik që nuk lidhen drejtpërdrejt me entitetet gjeografike duhet të shmangen (p.sh. Identifikuesi i emrit të kompanisë).

Përfaqësimi gjeometrik

Grupet e të dhënave në lidhje me objektet mjedisore mund të sigurohen nga organizata të ndryshme, veçanërisht administrata private dhe publike që kanë të bëjnë me menaxhimin e mbetjeve dhe të ujërave të zeza. Pavarësisht nga niveli i detajeve, pozicioni gjeografik i objektit duhet të përfaqësohet të paktën si “pikë”.

Sipas legjislacionit të përgjithshëm (mbetjet, IPPC, E-PRTR) informacioni gjeografik kërkohej në formën e koordinatave gjeografike (x,y). Në raste të caktuara, pozicioni gjeografik mund të vlerësohet nëpërmjet përpunimit automatik të adresave të ofruara në regjistrimin e objektit. Duhet të tregohet kujdes për të bërë të mundur shmangien e të dhënave të pasakta që rrjedhin nga përpunimi automatik, të tilla si në rastet kur jepet një adresë ligjore në vend të adresës së një institucioni.

Nëse një strukturë e vetme konsiderohet e përbërë nga shtrirje gjeografike të ndara që nuk janë të lidhura me njëri-tjetrin, atëherë është e vlefshme të sigurohet vetëm një masë e vazhdueshme që mund të konsiderohet si kryesore. Sidoqoftë nuk është e vlefshme të sigurohet qendra e shtrirjeve të veçanta si pozicioni i objektit. Referencat për sistemet e adresave, parcelat kadastrale ose ndërtesat duhet të sigurohen përveç informacionit të pozicionit gjeografik apo shtrirjes, por jo si informacion i

vetëm i objektit mjedisor. Në disa raste të lidhura me aktivitetet të cilat mbulojnë një shtrirje përfaqësuese të tokës “zonat”, kjo mund të arrihet si paraqitje gjeografike e objektit, përshkruar si poligon (2D) në grupet e të dhënave lokale e rajonale. Bazuar në këtë opsion, modeli përfshin një zgjatje për këtë rast të veçantë. Në disa raste “zonat” ose poligonet në të cilat vendoset objektet mund të lidhen me parcelat kadastrale, por kjo lidhje duhet të jetë mjaft komplekse nga pikëpamja ontologjike (lidhje në gjeodatabazë).

Një lloj tjetër informacioni potencial i gjeoreferuar kërkohej sipas legjislacionit të përfshirë në dokumentet dhe përshkrimet e kërkuara pa referenca të formateve specifike. Ky opsion mund të zgjidhet vetëm me elemente të jashtëm (si URL-të) ose përfshirjen e shtresave raster (jashtë fushës). Modeli është i hapur për elemente të tjerë të detajuar të përfshirë në objekte (p.sh. instalimet, njësitë teknike). Këto elemente duhet të përfaqësohen nga pikat e lidhura topologjikisht me “zonën” ose me objektin. Në disa raste, paraqitja gjeografike mund të jetë e përputhur dhe e trashëguar nga niveli më i lartë hierarkik të cilin ata i përkasin.

Duhet të sigurohet vetëm informacioni gjeografik i aprovuar në mënyrë që të garantohet një gabim minimal në lidhje me perimetrin e vërtetë (vendosjen reale) të objektit. Informacioni është i vlefshëm nëse koordinatat janë brenda perimetrit (nuk kërkohej të jetë qendra) ose në një hapësirë 100 metra rreth tij në shkallë shtetërore ose evropiane.

3.3.2 Katalogu i tipologjisë

3.3.2.1 Objektet e menaxhimit mjedisor

-- Emri --

Objektet e menaxhimit mjedisor

-- Përkufizimi --

Një strukturë fizike e projektuar, e ndërtuar ose e instaluar për ti shërbyer funksioneve specifike në lidhje me objektet e materialeve mjedisore, siç janë mbetjet, objektet e ujërave të ndotura, një zonë e kufizuar e tokës ose ujit që përdoret për t'i shërbyer funksioneve të tilla.

-- Përshkrimi --

Shembull: Në kontekstin e menaxhimit të mbetjeve “funksioni specifik” mund të jetë një operacion i rikuperimit ose i asgjësimit të mbetjeve. Pra dallohen, vendet e menaxhimit të

mbetjeve dhe instalimet e menaxhimit të mbetjeve (të tilla si impiantet e djegies, landfill apo magazinat). Instalimet e shumta të menaxhimit të mbetjeve mund të gjenden në të njëjtin vend dhe mund të jenë pjesë e instalimeve të tjera të menaxhimit të mbetjeve.

-- Tipi i elementit --

featureType

Funksionet e konsideruara për objektet mjedisore lidhet përkatësisht me KSAEKE kategoria e “Furnizimi me ujë, kanalizimet, aktivitetet e menaxhimit dhe rehabilitimit të mbetjeve.”

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «featureType» ObjektitEMenaxhimitMjedisor te «featureType» KompleksitetiIAktivitetit

ATTRIBUTE

◆ *Autorizim: Leje*

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Autorizim

-- Përkufizimi --

Vendimi zyrtar (pëlqimi zyrtar) që lejon autorizimin për të operuar të gjitha ose një pjesë të *ObjektitTëMenaxhimitMjedisor*, në varësi të kushteve të caktuara të cilat garantojnë që instalimi ose pjesët e instalimeve në të njëjtin vend, të realizuara nga i njëjti operator, të përputhen me kërkesat e përcaktuara me ligj ose standard. Një leje mund të mbulojë një ose më shumë funksione dhe të rregullojë parametrat e kapacitetit. Afati mund të shtrihet në certifikata të tjera ose dokumente me rëndësi të veçantë në varësi të qëllimit (p.sh. ISO, EMAS, Standardet Kombëtare të Cilësisë, etj.).

-- Përshkrimi--

Shënim. Ky term i referohet disa akteve legjislative si “leje”, “autorizim”, “pëlqim zhvillimi” ose “leje eksplorimi” ndër të tjera.

Shëmbull 1: Një vendim (me shkrim) me të cilin autoriteti kompetent jep lejen për të operuar të gjithë ose një pjesë të një instalimi.

Shëmbull 2: Vendimi i autoritetit ose autoriteteve kompetente që i jep të drejtë zhvilluesit.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *Gjendja: VleraEKushtitTëObjektit*

Shumëllojshmëria: [1]

-- Emri --

Gjendja

-- Përkufizimi --

Gjendja e *ObjektitEMenaxhimitMjedisor*, si operative ose të çmontuara.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *KapacitetiFizik: Kapaciteti*

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Kapaciteti fizik

-- Përkufizimi --

Një kuantifikim i një aftësie aktuale ose potenciale për të kryer një aktivitet, që zakonisht nuk ndryshon, nuk ndryshon shpesh ose nuk ndryshon në një shkallë të konsiderueshme.

-- Përshkrimi--

Shënim. Kapaciteti mund të referojë në varësi të fushës tematike me konceptet e ndryshme të përfshira në legjislacion si “kufiri i shkarkimeve”, “kapaciteti i djegies”, “kapaciteti nominal”, “të dhënat objektive të vlerësimit”, “shkalla e desulfurizimit” ose “norma e riciklimit”.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *Lloji: VleratELlojitTëObjektitTëMenaxhimitMjedisor*

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Lloji

-- Përkufizimi --

Lloji i objektit, si instalimi ose vendi.

ATTRIBUTE

[I detyrueshëm: PO]

OrëTëShërbimit: PT_FreeText

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Orë shërbimi

-- Përkufizimi --

Orët e shërbimit.

[I detyrueshëm: PO]

Përshkrimi i Objektit: Përshkrimi i Kompleksitetit i Aktivitetit

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Përshkrimi i objektit (facilitetit)

-- Përkufizimi --

Informacion shtesë mbi *Objektet e Menaxhimit Mjedisor*, duke përfshirë adresën e tij, detajet e kontaktit, palët e ndërlidhura dhe një përshkrim të lirë të tekstit.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

Lidhje (drejtimi: Burimi -> objektivi)

Burimi: (Class) *Objektet e Menaxhimit Mjedisor* «featureType»

Objektivi: «voidable» *Burimi i Objektit* (Class)

Objektet e Menaxhimit Mjedisor «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Burimi i Objektit

-- Përkufizimi --

Burimi i objektit (faciliteti) domethënë një objekt (facilitet) që bën pjesë diku.

-- Përshkrimi --

Një objekt lidhet me disa objekte të tjera.

Lidhje (drejtimi: Burimi -> objektivi)

Burimi: (Class) *Objektet e Menaxhimit Mjedisor* «featureType»

Objektivi: «voidable» *Burimi i Objektit* (Class)

Objektet e Menaxhimit Mjedisor «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Burimi i Objektit

-- Përkufizimi --

Burimi i objektit domethënë një objekt (facilitet) që bën pjesë diku.

-- Përshkrimi --

Një objekt lidhet me disa objekte të tjera.

3.3.2.2 Vlerat e llojit të objekteve të menaxhimit mjedisor

-- Emri--

Klasifikimi i objekteve të menaxhimit mjedisor

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i objekteve mjedisore, të tilla si në zona dhe instalime. *Referohu aneksit B*

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike”

Infrastruktura urbane dhe rrjetet përfshijnë ndërtimet fizike, në funksion të shërbimeve që ofron rrjeti i infrastrukturës inxhinierike përkatësisht tubacionet për transportin e naftës, gazit, kimikateve, ujit, kanalizimeve, produkteve termike dhe kabllot për shpërndarjen e energjisë elektrike, transmetimin e sinjaleve telefonike/kablllore etj. Të gjitha llojet e sistemeve të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike kanë një si p.sh. stacionet e pompave, ato janë të lidhura me pajisjet për prodhimin dhe trajtimin e llojeve të ndryshme të produkteve dhe shërbimeve.

Ky specifikim i të dhënave është një bazë që përdoruesi mund të përdor dhe nëse është e nevojshme, mund dhe të përshtatet. Specifikimi fokusohet në objektet bazë gjeohapësinore të kërkuara nga rrjetet.

Jo të gjitha objektet gjeohapësinore specifike të aplikimit (p.sh. sensorët e matjes së rrjedhjes) janë përfshirë. Të dhënat jo gjeografike (p.sh. informacioni mbi rrjedhën në m³/s) nuk përfshihen në këtë specifikim.

Për të krijuar një ide më të qartë dhe të harmonizuar, qoftë dhe me vendet e tjera, duke u bazuar në modelin konceptual të përgjithshëm, Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike janë trajtuar në këto nëntema:

- Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike, infrastruktura teknike, me specifikimet e tyre teknike (përmasat, materiali, fuqi shpërndarëse, sasia e rrjedhshmërisë, etj.);
- Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve;
- Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike (tokë, det);
- Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve (tokë, det);
- Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike;

- Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit (tokë, det).

Kuptimi i modelit konceptual të përgjithshëm është thelbësor dhe përshkruan formën bazë të tipologjisë abstrakte në realitet. Ky model përshtat dhe përshkruan konceptet themelore që mbështesin dhe përcaktojnë skemën e përbashkët të aplikimit të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike mbi të cilat bazohen të gjashtë nëntemat.

Qëllimi i këtij dokumenti është që të paraqesë një specifikim të harmonizuar të të dhënave gjeohapësinore për temën “*Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare*”. Ky specifikim i të dhënave paraqitet si kornizë bazë që përdoruesit të mund ta përdorin dhe ta përpunojnë. Modeli është strukturuar për të kryer lidhjet në rrjet.

Aplikimet dhe rastet e përdorimit

Rastet e mëposhtme të përdorimit janë theksuar për të treguar rastet e aplikimit (lista nuk është e plotë):

- menaxhimi i aseteve;
- planifikimi i kapaciteteve;
- ndërtimi;
- dizajni dhe planifikimi;
- menaxhimi i fatkeqësive;
- përgjigjet emergjente;
- vlerësimet e ndikimit në mjedis;
- menaxhimi i pasurive;
- modeli i rrjedhjes;
- mirëmbajtje.

Aplikimet e theksuara, përfaqësojnë aplikime në nivelet e sektorit publik, evropian, kombëtar, lokal dhe në sektorin privat. Përdorimi i të gjitha këtyre aplikimeve i vjen në ndihmë përdoruesit për të kryer një standardizim.

Karakteristikat e specifikimit

Karakteristikat kryesore të grupeve të të dhënave të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike janë:

- Ato përmbajnë informacione me interes specifik për sektorin publik, për të mbështetur rritjen ekonomike përmes rrjeteve efikase të shërbimeve (energji elektrike, telekomunikacioni, uji, kanalizimi etj.);
- Informacioni është i zbatueshëm në nivelet lokale të Evropës;

- Të dhënat përfaqësojnë një strukturë ose metod të operimit që është e qëndrueshme me kalimin e kohës (edhe nëse ndryshimet e pjesëve të përmbajtjes së të dhënave shpesh ndryshojnë, p.sh. telekomunikacioni);

- Mbështet aplikimet ndërkufitare (pane evropiane).

Duke qenë pjesë e infrastrukturës së të dhënave gjeohapësinore evropiane, të dhënat mund të përdoren më lehtë në tema të tjera, siç janë “*Emërtimet gjeografike*”, “*Njësitë administrative*” dhe “*Sistemet e adresave*” etj.

Rezolucioni gjeohapësinor dhe topologjia

Në realitet, objektet janë të lidhura me njëra-tjetrën: kablloptike të lidhura me një multiplexer, i cili lidhet me kablloptikë e bakrit që sjellin sinjalin e transmetimit në shtëpitë tona, sigurojnë shërbimet si TV, telefon, internet etj. Përdorimi i GIS ndihmon në menaxhimin e shërbimeve të rrjetit i cili zakonisht përfshin shumë lloje të karakteristikave që mund të kenë lidhje me njëra-tjetrën.

Topologjia GIS përgjithësisht përcaktohet si marrëdhënie gjeohapësinore midis karakteristikave lidhëse ose të afërta dhe është një parakusht thelbësor për shumë operacione gjeohapësinore siç është analiza e rrjetit. Rrjetet e shërbimeve mund të përshkruhen si rrjete n-a-n (nyjë-vijë-nyjë), duke përdorur dy lloje themelore gjeometrie: pikat (nyjat) dhe vijat (harqe). Topologjitë ‘n-a-n’ mund të jenë të drejtuara ose jo, varen nga lloji i caktuar i rrjetit (p.sh. rrjetet e ujit janë të drejtuara, ndërsa rrjetet e telekomunikacionit nuk janë). Një strukturë e tillë topologjike siguron një mënyrë të automatizuar për të trajtuar gabimet e digjitalizimit dhe mundëson analiza gjeohapësinore të avancuara, të tilla si ndërlidhja, lidhja dhe kontrolli. Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike mbështesin modelin e rrjetit të përgjithshëm. Gjithashtu ndihmojnë në zgjidhjen e problemeve gjeohapësinore. Për mbulimin (p.sh. për pajisjet që instalohen në pusetat ose në shufra) nuk merret në konsideratë *Niveli Detajuar* i ndryshëm.

Topologjia ose marrëdhëniet gjeohapësinore të karakteristikave të rrjetit të shërbimeve mund të përcaktohen në mënyrë të qartë duke referuar nyjat brenda lidhjeve dhe anasjelltas. Kjo është opsionale dhe nuk është e detyrueshme.

Sipas modelit të rrjetit të përgjithshëm, marrëdhëniet midis nyjave fillestare/përfunduese dhe lidhjeve janë të pavlefshme, prandaj këto marrëdhënie mund të sigurojnë nëse të dhënat burimore tashmë përmbajnë këtë informacion. Një topologji e tillë mund të nënkuptohet nëse të dhënat e burimit janë mjaft të pastra, në të cilat përdoruesit mund të ndërtojnë automatikisht një topologji të tillë. Për më tepër, shumëllojshmëria e lidhjeve përmendet në [0..1] ose [0 .. *], kështu që një grup i të dhënave mund të jetë në përputhje me INSPIRE, edhe nëse nuk përmban asnjë lidhje, midis lidhjeve dhe nyjave.

3.4.1 Përshkrimi i nëntemës “Elementet e përbashkët”

Elementet e përbashkët të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike përmbajnë tiparet e *Kabllos*, *Tubit* dhe *Kasetës*. Këto janë objekte lidhjeje që përshkruajnë *Sekuencat e Lidhjeve të Infrastrukturës Inxhinierike*. Këto tre tipare kanë lidhje të ndryshme që mund të përdoren për të modeluar marrëdhëniet e tyre reale:

- Një kasetë mund të përmbajë shumë kaseta të tjera, p.sh. në rast se kaseta e jashtme është e madhe, përmban kaseta të shumta të vogla.;

- Kaseta mund të përmbajë tuba të shumtë, p.sh. në rast se kaseta vepron si një shtresë mbrojtëse ose si një ndërtim për të mbajtur së bashku tubat;

- Kaseta mund të përmbajnë kabllo të shumëfishta, si p.sh. me lidhjen e tubave;

- Një tub mund të përmbajë shumë tuba të tjerë, p.sh. në rast se tubi tjetër përdoret për të mbajtur së bashku disa tuba të brendshëm;

- Një tub mund të përmbajë kabllo të shumëfishta, si mënyrë lidhjeje të tubave me tubacionin.

3.4.1.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Elementet e përbashkët”

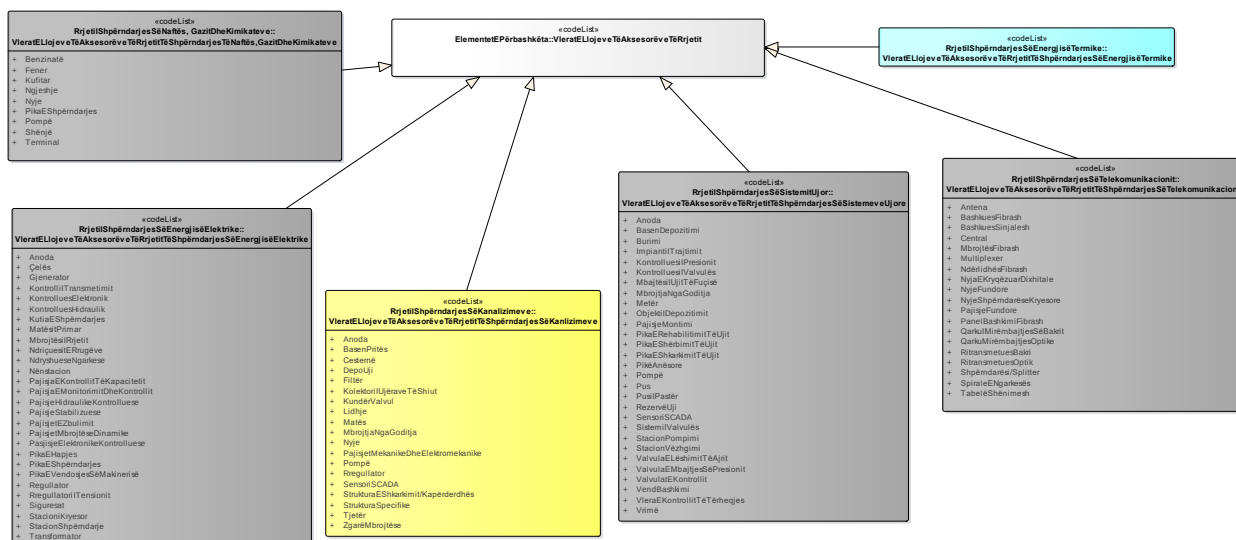

Figura 9: Kodlistat për vlerat e aksesorëve të secilit rrjet

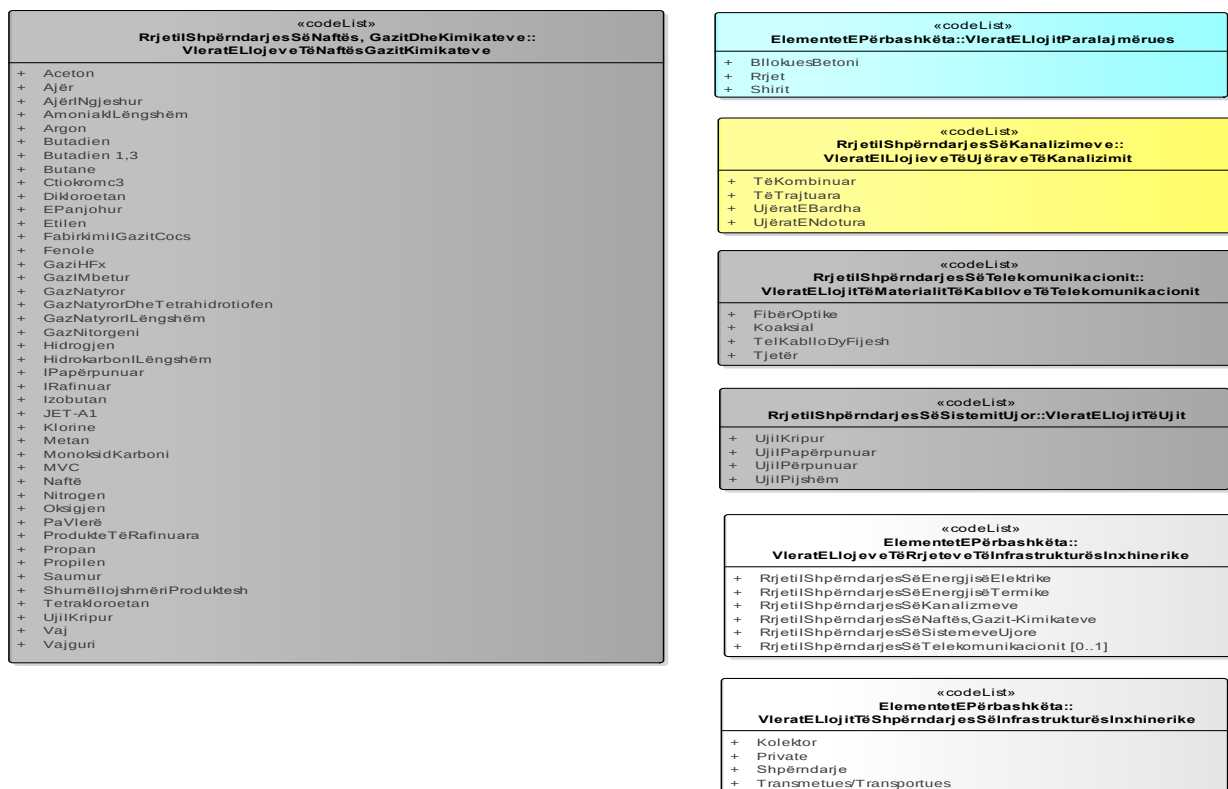

Figura 10: Kodlistat për vlerat e secilit rrjet

Kablo, është një tipar abstrakt dhe mund të përdoret për shërbime të ndryshme (p.sh. kablo elektrik). Kaseta dhe tubi nuk janë abstrakte, janë tipare konkrete, pjesë e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike. Ato mund të përdoren në rrjetet e infrastrukturës inxhinierike që ne i quajmë “me ndërprerje”. Një rrjet infrastrukture inxhinierike, që ka tubacione dhe kablo mbyllet nga një kasetë, kështu procedohet për secilin rrjet të infrastrukturës inxhinierike.

Kablo, tubi dhe kaseta trashëgojnë nga SekuencaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike, por kufizimi në tipologjinë Kaseta, që tregon se LlojiOfritëTëInfrastrukturësInxhinierike nuk mund të përdoret.

LlojiOfritëTëInfrastrukturësInxhinierike tregon se një objekt lidhjeje është përdorur, p.sh. transporti ose shpërndarja e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike. Por një kasetë mund të përmbajë objekte lidhëse nga më shumë se një rrjet i caktuar i shërbimeve, por që nuk mund të përdoret.

RrjetiInfrastrukturësInxhinierike ka një kodlistë

VleratELlojeveTëRrjeteveTëInfrastrukturësInxhinierike që përshkruan llojin e rrjetit të shërbimeve. RrjetiInfrastrukturësInxhinierike ka një lidhje që paraqet, një rrjet të infrastrukturës inxhinierike i cili mund të përmbajë rrjete të tjerë.

RrjetiInfrastrukturësInxhinierike ka një numër autoritetesh me rregulla të ndryshme, por këto rregulla mund të jenë të ndryshme për disa pjesë të një rrjeti të infrastrukturës inxhinierike. Kjo lidhje pasqyruese, lejon të modelojë këtë rast duke pasur një rrjet të infrastrukturës inxhinierike kryesore me disa nënrrjete, secili prej këtyre elementeve ka modele organizimi të ndryshme, duke përdorur llojin e të dhënave të ngjashme. Gjithashtu përdor funksionin ReferencëObjekteveTëInfrastrukturës për të lejuar përfshirjen konceptuale të një objekti të shërbimeve në një rrjet të infrastrukturës inxhinierike.

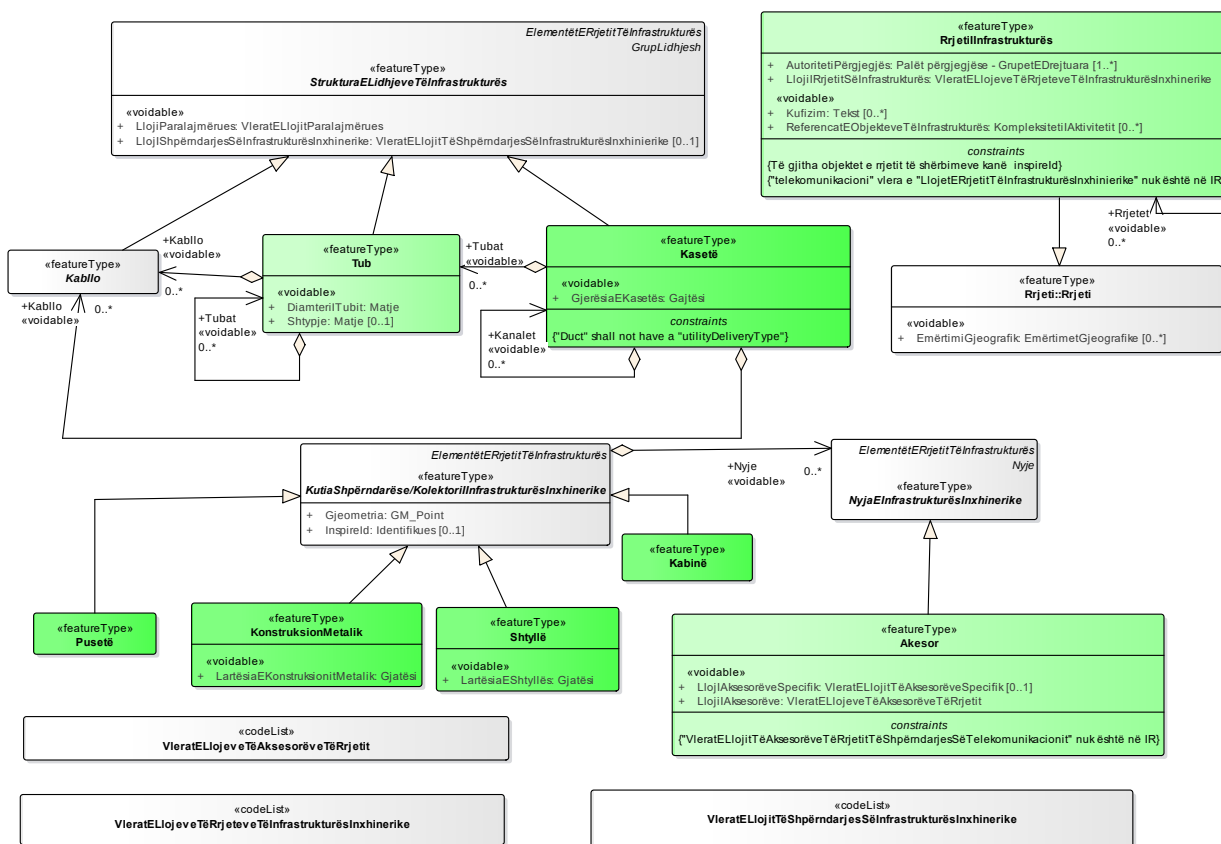

Figura 13: Diagrami i përgjithshëm i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike

Përfaqësimi gjeometrik

Ekzistojnë dy lloje gjeometrish specifíkimi:

- objektet e qendrës në rrjetet e infrastrukturës inxhinierike;

- pikat e objekteve në rrjetet e infrastrukturës inxhinierike.

Nyjat e rrjetit mund të përdoren gjithashtu për të lidhur pajisjet me rrjetin (p.sh. antenën, pompën, fabrikën e trajtimit etj.). Specifikimi Nivelidetajeve trajton zgjidhjen optimale të kapjes së të dhënave, nën rrjetet e infrastrukturës inxhinierike dhe është gjithashtu i zbatueshëm për çdo nivel të ulët, të detajuar të rezolucionit të zvogëluar, ku numri i koordinatave dhe thjeshtësia e gjeometrisë për të mbështetur vëzhgimin dhe raportimin në nivele rajonale, kombëtare dhe evropiane zvogëlohet. Ky specifikim nuk mund të paraqesë formën e përfaqësimit në zgjidhjen optimale, dhe as saktësinë, pasi kjo do të varet nga nevojat e shteteve anëtare.

Përkatësia lokale, rajonale, kombëtare dhe evropiane e specifikimit

Të dhënat përdoren gjerësisht në nivelin lokal dhe shtrihen në nivel rajonal, kombëtar dhe evropian. Përdorimi mund të ndryshojë në nivelet e funksionimit ose brenda një organizate. Specifikimi është përqendruar kryesisht në krijimin e një paraqitjeje më koherente ndaj grupeve të të dhënave që përdoren në mënyrë universale, mbase mbahen në nivel rajonal dhe lokal, dhe në zgjidhjen më të mirë brenda këtij konteksti.

Përfaqësime të shumëfishta në nivel rajonal, kombëtar dhe evropian

Të dhënat e njëjta do të jenë të radhitura në mënyrë dinamike nga niveli lokal në atë evropian. Grupet e të dhënave aktuale dhe metodat nuk

janë të mjaftueshme për të mbështetur këto nivele të detajeve, që zakonisht do të ruhen për të përfaqësuar rrjetin në nivele të ndryshme operationale. Lëvizja ideale do ishte nëse do të kryej me shkallëzim përkatës, duke organizuar grumbullimin dhe shpërndarjen e të dhënave, kjo mund të bëhet për qëllime të ndryshme si raportim ose analiza ndër-evropiane, menaxhimin në kohë reale, planifikimin dhe hartimin e politikave.

Ky specifikim zbatohet në të gjitha nivelet e detajeve, ofruesit e të dhënave në nivel lokal e kanë prioritet këtë specifikim. Të gjitha objektet gjeohapësinore të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike duhet të sigurohen në rezolucionin dhe saktësinë e burimit aty ku është e mundur.

Rezolucionet e rendit të ulët duhet të rrjedhin nga përfaqësimi më i lartë i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike dhe çdo informacion i përdoruesit duhet të evidentohet fillimisht, gjithashtu t'i referohet çdo përfaqësimi gjeometrik.

3.4.1.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.1.2.1 Aksesor

-- Emri --

Aksesor

-- Përkufizimi --

Aksessori është një objekt nyjë që përshkruhet nga lloji i tij (nëpërmjet atributit “LlojiIAksesorit”).

-- Përshkrimi --

Atributi “LlojiIAksesorit” merr vlera nga kodlista “VleratELlojitTëAksesorëve”. Në vetvete kjo kodlistë është e zbrazët, pra vlerat i merr nga shërbime konkrete si p.sh në rastin e rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike “VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërnda rjesSëEnergjisëElektrike”.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «featureType» Aksesorë te «featureType» NyjaEInfrastrukturësInxhinierike

ATTRIBUTE

🔍 LlojiIAksesorëve: VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetit

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesorëve

-- Përkufizimi --

ATTRIBUTE

Lloji i aksesoreve

-- Përshkrimi --

VleratELlojeveTëAksesoreve është një kodlistë abstrakte që mund të zëvendësohet nga kodlistat e vlerave të llojeve të aksesoreve të ndryshëm për secilin rrjet të shërbimeve.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *LlojiLaksesoreveSpecifik: VleratELlojitTëAksesoreveSpecifik*

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri--

Lloji i aksesoreve specifik

-- Përkufizimi--

Lloji i përshtatshmërisë sipas një klasifikimi të *domein*-it specifik.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.2 Elementet e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike**-- Emri --**

Elementet e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Lloji bazë abstrakt që përfaqëson një element të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike, në një rrjet të tillë. Çdo element në një rrjet të infrastrukturës inxhinierike ofron një funksion që është me interes në këtë rrjet.

-- Përshkrimi --

Shënim. Pikëpamjet reale të objekteve të infrastrukturës inxhinierike shfaqen përmes përcaktimeve në skema të tjera aplikimi, të gjitha përfaqësimet e objektit të njëjtë, në realitet ndajnë një emër të përbashkët

geografik.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> »	<i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i>	te	« <i>featureType</i> »
	<i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>			
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> »	<i>NyjaEInfrastrukturës</i>	te « <i>featureType</i> »	<i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> »	<i>SekuencatERrjetiveTëInfrastrukturësInxhinierike</i>	te	« <i>featureType</i> »
	<i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>			
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> »	<i>Kutia Shpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike</i>	te	« <i>featureType</i> »
	<i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>			
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> »	<i>LidhjaERrjetit</i>	te « <i>featureType</i> »	<i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>

ATTRIBUTE

◆ *EVlefshmeNga: DateTime*

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

E vlefshme nga

-- Përkufizimi--

Koha kur elementi i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike filloi të ekzistonte në realitet.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *GjendjaAktuale: VleraEKushtitTëObjektit*

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Gjendja aktuale

-- Përkufizimi --

Gjendja e një objekti të infrastrukturës inxhinierike në lidhje me plotësimin dhe përdorimin e tij.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *EVlefshmeDeri: Data*

Shumëllojshmëria: [0..1]

ATTRIBUTE

-- Emri --

E vlefshme deri

-- Përkufizimi --

Momenti nga ku elementi i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike nuk ekziston më në realitet.

[I detyrueshëm: PO]

PozicioniVertikal: VleraEPozicionimitVertikal

Shumëllojshmëria:

-- Emri--

Pozicioni vertikal

-- Përkufizimi --

Pozicioni vertikal i objektit të infrastrukturës inxhinierike në lidhje me tokën.

[I detyrueshëm: PO]

ReferencaEObjekteveTëInfrastrukturësInxhinierike: VleratEKompleksitetiIAktivitetit

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri--

Referenca e objekteve të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përkufizimi --

Referenca e objekteve të kompleksitetit të aktivitetit që lidhen me elementet e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi--

Kjo referencë mund të përdoret për të lidhur një objekt të infrastrukturës inxhinierike, me një gjeometri më komplekse me një element të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

[I detyrueshëm: PO]

ReferencaTëShërbimitQeveritar: ShërbimetQeveritare

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri--

Referenca të shërbimit qeveritar

-- Përkufizimi --

Referenca në një objekt të shërbimit qeveritar, që lidhet me këtë element të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Kjo referencë mund të përdoret për të lidhur një objekt shërbimi qeveritar me një element të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.3 Kabinë

-- Emri --

Kabinë

-- Përkufizimi --

Kabina përmban objekte të shërbimeve që i përkasin një rrjeti të vetëm ose disa rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Kabinat përmbajnë objekte të montueshme të nyjave, që mund të përmbajnë pajisje dhe kablllo më të vogla të infrastrukturës inxhinierike.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

 Gjeneralizuar nga «*featureType*» Kabinë te «*featureType*» KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike

3.4.1.2.4 Kabllo

--Emri--

Kabllo

-- Përkufizimi --

Një lidhje shërbimi ose sekuencë lidhjeje e përdorur për të transmetuar energji elektrike ose të dhëna nga një vend në tjetrin.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Kabllo* te «*featureType*» *StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike*

← Agreguar nga «*featureType*» *Kabllo* te «*featureType*» *Tub*

-- Emri --

Kabllo

-- Përkufizimi --

Një tub mund të përmbajë një ose më shumë kabllo.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→ Gjeneralizuar nga «*featureType*» *KablloTelekomunikacionit* te «*featureType*» *Kabllo*

→ Gjeneralizuar nga «*featureType*» *KablloElektrik* te «*featureType*» *Kabllo*

LIDHJE

✓ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> burimi)

-- Emri--

Kabllo

-- Përkufizimi --

Kasetat mund të përmbajnë kabllo.

Burimi: «*voidable*» *Kabllo* (Class) *Kabllo* «*featureType*»

Objektivi: (Class) *Kaseta* «*featureType*»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Kabllo

-- Përkufizimi --

Kaseta mund të përmbajë një ose më shumë kabllo.

3.4.1.2.5 Kasetë

-- Emri --

Kasetë

-- Përkufizimi --

Kaseta është një ndërtim i mbyllur që mbron dhe udhëzon kabllo dhe tubacionet e lidhura të një rrjeti.

-- Përshkrimi --

Kaseta është një objekt linear që i takon rrjetit strukturor dhe është i izoluar mirë. Kaseta mund të përmbajë tuba, kabllo ose kaseta të tjera. Kaseta është një klasë karakteristike konkrete që përmban informacion për pozicionin dhe karakteristikat e kasetave siç shihet nga një pusetë, një gropë, ose një seksion kryq i një kanali.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Kasetë* te «*featureType*» *StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike*

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→ Agreguar nga «featureType» Tub te «featureType» Kasetë

-- Emri --

Tuba

-- Përkufizimi --

Kasetat përbëhen nga një ose më shumë tuba.

[I detyrueshëm: PO]

ATTRIBUTE

◆ GjerësiaEKasetës: Gjatësia

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Gjerësia e kasetës

-- Përkufizimi --

Gjerësia e kasetës

-- Përshkrimi --

Matja e objektivit, në këtë rast kasetë, kryhet nga njëra anë në tjetrën.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✓ Lidhje (drejtim: Objektivi-burimi)

-- Emri --

Kasetë

-- Përkufizimi --

Një kasetë mund të përmbajë disa kaseta të brendshme.

Burimi: «voidable» Kasetë (Class) Kasetë «featureType»

Objektivi: (Class) Kasetë «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Kasetë

-- Përkufizimi --

Një ose disa kaseta, formojnë kasetën e brendshme.

✓ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> burimi)

-- Emri --

Kabllo

-- Përkufizimi --

Kaseta mund të përmbajë kabllo.

Burimi: «voidable» Kabllo (Class) Kabllo «featureType»

Objektivi: (Class) Kasetë «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Kabllo

-- Përkufizimi --

Kaseta mund të përmbajë një ose më shumë kabllo.

✓ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> burimi)

-- Emri --

Kasetë

-- Përkufizimi--

Kaseta mund të përmbaj kaseta të brendshme.

Burimi: «voidable» Kaseta (Class) Kaseta «featureType»

Target: (Class) Kaseta «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri--

Kaseta

-- Përkufizimi --

Një ose disa kaseta, formojnë kasetën e brendshme.

3.4.1.2.6 Kuti shpërndarëse/kolektori i infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Kutia shpërndarëse/kolektori i infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Një objekt gjeohapësinor që paraqitet me pikë dhe përdoret për lidhje, mund të përmbajë objekte të tjera gjeohapësinore (jo domosdoshmërisht nga i njëjti rrjet i infrastrukturës inxhinierike).

-- Përshkrimi --

Nyjet janë gjetur në fundin e *LidhjeveTëInfrastrukturës*.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike* te «*featureType*» *ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike*

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

→ Gjeneralizuar nga «*featureType*» *KonstruksionMetalik* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
 → Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Kabinë* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
 → Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Pusetë* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
 → Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Shtyllë* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
 → Agreguar nga «*featureType*» *NyjaEInfrastrukturësInxhinierike* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
Emri: *nyjë*
Përkufizimi: *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike* përmban *nyjat e infrastrukturës inxhinierike*, por mund të përmbajë dhe objekte të tjera të infrastrukturës inxhinierike.

ATTRIBUTE

◆ *Gjeometria: GM_Pikë*
 Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Gjeometria

-- Përkufizimi --

Vendndodhja *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *InspireId: Identifikues*
 Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

InspireId

-- Përkufizimi --

Identifikuesi i objektit të jashtëm, të objektit gjeohapësinor.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.7 Lidhje rrjeti

-- Emri --

Lidhja e rrjetit

-- Përkufizimi --

Një objekt gjeohapësinor linear, që përshkruan gjeometrinë dhe lidhjen e një rrjeti të infrastrukturës inxhinierike midis dy pikave në rrjet.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *LidhjaERrjetit* te «*featureType*» *Lidhje*

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *LidhjaERrjetit* te «*featureType*» *ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike*

3.4.1.2.8 Pusetë

-- Emri --

Pusetë

-- Përkufizimi --

Një pusëtë e thjeshtë, që mund të përmbajë objekte të vetme ose të shumëfishta të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Puseta kryen këto funksione:

- siguron kullimin për sistemin e kanaleve në mënyrë që uji i ngrirë të mos dëmtojë kanalet ose tubat;
- siguron një vend për të përkulur rrjedhën e tubave pa dëmtuar telat;
- siguron një vend nyjash për tubat që vijnë nga drejtime të ndryshme;
- siguron akses në sistemin e mirëmbajtjes.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *Pusetë* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*

3.4.1.2.9 Nyjat e infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Nyja e infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Një pikë e një objekti gjeohapësinor, i cili përdoret për lidhje.

-- Përshkrimi --

Nyjat gjenden në të dy anët e *LidhjesSëInfrastrukturësInxhinierike*.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *NyjaEInfrastrukturësInxhinierike* te «*featureType*» *ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike*

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *NyjaEInfrastrukturësInxhinierike* te «*featureType*» *nyjë*

← Agreguar nga «*featureType*» *NyjaEInfrastrukturës* te «*featureType*» *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike*
Emri: *nyjë*

Përkufizimi: *KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike* përmban nyjat e infrastrukturës inxhinierike, por mund të përmbajë dhe objekte të tjera të infrastrukturës.

LIDHJE STRUKTURE TË BRENDSHME

→ Gjeneralizuar nga «featureType» Akesor te «featureType» NyjaEInfrastrukturësInxhinierike

3.4.1.2.10 Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Rrjeti i infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Mbledhja e elementeve të rrjetit, që i përkasin vetëm një lloj rrjeti të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Përdorimi i GIS-it, për të mbështetur menaxhimin e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike përfshin një sërë lidhjesh. Shembull real është lidhja me anë të kabllave që sigurojnë shërbimin telefonik/internet nëpër familje/biznese. Topologjia në GIS përgjithësisht përcaktohet si marrëdhënie gjeohapësinore midis karakteristikave lidhëse, dhe është një parakusht thelbësor për shumë operacione gjeohapësinore siç është analiza e rrjetit. Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike mund të përshkruhen si rrjete një-vijë-nyjë, duke përdorur dy lloje themelore gjeometrie: pikat (nyjat) dhe vijat. Topologjia një-vijë-nyjë mund të drejtohet ose jo, pavarësisht nga lloji i caktuar i rrjetit (p.sh. rrjetet e ujit janë të drejtuara, ndërsa rrjetet e telekomunikacionit nuk janë). Një strukturë e tillë topologjike siguron një mënyrë të automatizuar për të trajtuar gabimet e digjitalizimit, redaktimit, dhe mundëson analiza gjeohapësinore të avancuara, të tilla si ndërlidhja, lidhja dhe kontrolli.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «featureType» RrjetiIInfrastrukturësInxhinierike te «featureType» rrjeti

ATTRIBUTE

◆ LlojiIRrjetitSëInfrastrukturësInxhinierike: VleratELlojeveTëRrjeteveTëInfrastrukturësInxhinierike

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lloji i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Lloji i rrjetit të infrastrukturës inxhinierike ose tema e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Përdor kodlistën “VleratELlojitTëRrjeteveTëInfrastrukturësInxhinierike” për të përshkruar rrjetet e mundshme të infrastrukturës inxhinierike. Kjo gjithashtu përmban vlerën “TemaTëPërbashkëta” që do të përdoret për rrjetet e infrastrukturës inxhinierike që mund të përmbajnë kablllo ose tubacione nga tema të ndryshme, zakonisht të përdorura nga ofruesit e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike që ofrojnë kaseta.

[I detyrueshëm: PO]

◆ ReferencatEObjekteveTëInfrastrukturësInxhinierike: VleratEKompleksitetiIAktivitetit

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Referencat e objekteve të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Kjo është një referencë për një kompleks aktiviteti të objektit që lidhet me anë të këtij rrjeti të infrastrukturës inxhinierike.

-- Përshkrimi --

Kjo referencë mund të përdoret për të lidhur shërbimet me një gjeometri më komplekse të një rrjeti të infrastrukturës inxhinierike.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Kufizim: PT_Tekst

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Kufizim

-- Përkufizimi --

Teksti ligjor që përshkruan klauzolat e konfidencialitetit që aplikohet në informacionin e rrjetit të infrastrukturës inxhinierike.

[I detyrueshëm: PO]

ATTRIBUTE

◆ *AutoritetiPërgjegjës: Palët përgjegjëse - GrupetEDrejtuara*

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Autoriteti përgjegjës

-- Përkufizimi --

Palët e autorizuar për të menaxhuar një rrjet të shërbimeve, të tilla si mirëmbajtësit, operatorët ose poseduesit.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

◆ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> burimi)

-- Emri--

Rrjetet

-- Përkufizimi --

Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike mund të kenë nën rrjete.

Burimi: «voidable» Rrjetet (Class) RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeObjektivi: (Class) RrjetiInfrastrukturësInxhinierike
«featureType» «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Rrjet

-- Përkufizimi --

Nën rrjeti i vetëm që mund të konsiderohet si pjesë e një rrjeti të infrastrukturës inxhinierike të një rendi të lartë.

◆ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> Burimi)

-- Emri--

Rrjetet

-- Përkufizimi --

Rrjetet e infrastrukturës inxhinierike mund të kenë nën rrjete.

Burimi: «voidable» Rrjetet (Class) RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeObjektivi: (Class) RrjetiInfrastrukturësInxhinierike
«featureType» «featureType»

Shumëllojshmëria:[0..*]

-- Emri --

Rrjet

-- Përkufizimi --

Nën rrjeti i vetëm që mund të konsiderohet si pjesë e një rrjeti të infrastrukturës inxhinierike të rendit të lartë.

3.4.1.2.11 Sekuencat e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Sekuencat e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Një objekt gjeohapësinor linear, i përbërë nga një koleksion i përcaktuar i lidhjeve të shërbimeve, që paraqet një vazhdimësi në rrjetin e infrastrukturës inxhinierike. Elementi ka një fillim dhe fund të përcaktuar dhe çdo pozicion në sekuencën e lidhjes së infrastrukturës inxhinierike identifikohet me një parametër të vetëm.

--Tipi i elementit --

FeatureType

ATTRIBUTE

◆ Shtyllë: Class «featureType»

-- Emri --

Shtyllë

-- Përkufizimi --

Shtyllat me objekte të shërbimit që u përkasin rrjeteve të vetme ose të shumëfishta.

-- Përshkrimi --

Shtyllat përfaqësojnë objekte nyjash që mund të mbështesin pajisjet dhe kabllot e shërbimeve.

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

←	Gjeneralizuar nga «featureType» SekuencatERrjeteveTëInfrastrukturësInxhinierike te «featureType» LidhjeSekuenciale
←	Gjeneralizuar nga «featureType» SekuencatERrjeteveTëInfrastrukturësInxhinierike te «featureType» ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike

3.4.1.2.12 Shtyllë

-- Emri --

Shtyllë

-- Përkufizimi --

Shtyllë që mban objekte të shërbimit që u përkasin rrjeteve të vetme ose të shumëfishta.

-- Përshkrimi --

Shtyllat përfaqësojnë objekte nyjash që mund të mbështesin pajisjet dhe kabllot e shërbimeve.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

←	Gjeneralizuar nga «featureType» shtyllë te «featureType» KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike
---	--

ATTRIBUTE

♦ LartësiaEShtyllës: Gjatësia

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lartësia e shtyllës

-- Përkufizimi --

Lartësia e shtyllës

-- Përshkrimi --

Lartësia është matja vertikale që matet në të gjithë objektin, në këtë rast shtylla matet në kënde të drejta deri në të gjithë gjatësinë.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.13 Konstruksion metalik

-- Emri --

Konstruksion metalik

-- Përkufizimi --

Konstruksioni metalik i thjeshtë, mund të mbajë elemente të shërbimeve që i përkasin rrjeteve të vetme ose të shumëfishta.

-- Përshkrimi --

Konstruksionet metalike përfaqësojnë nyjat e objekteve që mbështesin rezervuarët, kabllot ose antenat.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

←	Gjeneralizuar nga «featureType» KonstruksionMetalik te «featureType» KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfrastrukturësInxhinierike
---	--

ATTRIBUTE

♦ LartësiaEKonstruksionitMetalik: Gjatësia

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lartësia e konstruksionit metalik

-- Përkufizimi --

Lartësia e konstruksionit metalik.

ATTRIBUTE**-- Përshkrimi --**

Lartësia është matja vertikale që matet në të gjithë objektin, në këtë rast konstruksioni metalik matet në kënde të drejta deri në të gjithë gjatësinë.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.14 Struktura e lidhjeve të infrastrukturës inxhinierike**-- Emri --**

Struktura e lidhjeve të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Një klasë abstrakte e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike, që grupon vetitë e përbashkëta të tipareve të *Kabllove*, *Tubave* dhe *Kasetave*.

-- Përshkrimi --

Kjo klasë shtrin funksionin *StrukturaELidhjes*, që lejon klasa të tjera si *Kablllo*, *Tub*, *Kasetë* të përdorin *SekuencatELidhjes* (një lidhje më komplekse) ose *KlasënELidhjes* (lidhje më e thjeshtë).

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

←	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> » <i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i> te « <i>featureType</i> » <i>ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>
←	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> » <i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i> te « <i>featureType</i> » <i>GrupLidhjes</i>

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> » <i>Kablllo</i> te « <i>featureType</i> » <i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i>
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> » <i>Kasetë</i> te « <i>featureType</i> » <i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i>
→	Gjeneralizuar nga « <i>featureType</i> » <i>Tub</i> te « <i>featureType</i> » <i>StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike</i>

ATTRIBUTE

◆ *LlojiIshpërndarjesSëInfrastrukturës: VleratELlojitTëShpërndarjesSëInfrastrukturësInxhinierike*
Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Lloji i shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Lloji i rrjetit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike p.sh. transporti, shpërndarja dhe mbledhja.

[I detyrueshëm: PO]

◆ *LlojiParalajmërues: VleratELlojitParalajmërues*
Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lloj paralajmërues

-- Përkufizimi --

Lloji i mekanizmit paralajmërues i dukshëm mbi tokë, i përdorur për të treguar një element të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike nëntokësore.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.1.2.15 Tub**-- Emri --**

Tub

-- Përkufizimi --

Një lidhje e shërbimeve ose lidhje për transportimin e lëndëve të ngurta, lëngjeve, kimikateve ose gazrave nga një vend në tjetrin. Një tub gjithashtu mund të përdoret si një objekt për të mbuluar disa kablllo (një pako kablllosh) ose tubacione të tjera (të vogla).

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Agreguar nga «featureType» Tub te «featureType» Kasetë

Emri: Tuba

Përkufizimi: Kasetat përbëhen nga një ose më shumë tuba.

← Gjeneralizuar nga «featureType» Tub te «featureType» StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

→ Gjeneralizuar nga «featureType» TubUji te «featureType» Tub

→ Gjeneralizuar nga «featureType» TubTermik te «featureType» Tub

→ Agreguar nga «featureType» Kablo te «featureType» Tub

Emri: Kablo

Përkufizimi: Një tub mund të përmbajë një ose më shumë kablo.

→ Gjeneralizuar nga «featureType» Kanalizime te «featureType» Tub

→ Gjeneralizuar nga «featureType» TubatENaftësGazitKimikateve te «featureType» Tub

ATTRIBUTE

◆ DiamteriITubit: Matja

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Diametri i tubit

-- Përkufizimi --

Diametri i tubit të jashtëm

-- Përshkrimi --

Për objektet e formës konvekse (p.sh. një rreth) diametri është përcaktuar si distanca më e madhe që mund të formohet midis dy linjave paralele të kundërta tangjent me kufirin e saj.

[I detyrueshëm: PO]

◆ Presion/Shtypje: Matja

Shumëllojshmëria: [0..1]

-- Emri --

Presion/shtypje

-- Përkufizimi --

Presioni/shtypja maksimale operative e lejuar për një produkt, që përcillet nëpërmjet një tubi.

-- Përshkrimi --

Njësia e masës për presion/shtypje zakonisht shprehet në “bar”.

[I detyrueshëm: PO]

LIDHJE

✍ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> Burimi)

-- Emri --

Tubat

-- Përkufizimi --

Tubat përbëhen nga një ose disa tuba të tjerë.

Burimi: «voidable» Tubat (Class) Tub «featureType»

Objektivi: (Class) Tub «featureType»

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Tubat

-- Përkufizimi --

Tubat përbëhen nga një ose disa tuba të tjerë.

✍ Lidhje (drejtimi: Objektivi -> Burimi)

-- Emri --

Tubat

-- Përkufizimi --

Tubat përbëhen nga një ose disa tuba të tjerë.

Burimi: «voidable» Tubat (Class) Tub «featureType»

Objektivi: (Class) Tub «featureType»

LIDHJE

Shumëllojshmëria: [0..*]

-- Emri --

Tub

-- Përkufizimi --

Tubat përbëhen nga një ose tuba disa të tjerë.

3.4.1.2.16 Vlerat e llojeve të aksesoreve të rrjetit**-- Emri --**

Llojet e aksesoreve

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesoreve. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURE TË BRENDSHME

→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëEnergjisëElektrike te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	
→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëSistemeveUjore te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	
→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesGazitTëNaftësTëKimikateve te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	
→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëKanalizimeve te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	
→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëEnergjisëTermike te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	
→ Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëTelekomunikacionit te «codeList» VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit	

3.4.1.2.17 Vlerat e llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike**-- Emri --**

Llojet e rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Klasifikimet e llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike. Referohu aneksit B.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.1.2.18 Vlerat e llojit paralajmërues**-- Emri --**

Vlerat e llojit paralajmërues

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve paralajmëruese. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.1.2.19 Vlerat e llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike**-- Emri --**

Lloji i shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.1.2.20 Vlerat e llojit të aksesoreve specifik**-- Emri --**

Lloji specifik i aksesoreve

-- Përkufizimi --

Klasifikimi sipas një *domein*-i specifik të aksesorëve. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.2 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”

Struktura e aplikimit të Rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike është e strukturuar si më poshtë:

- një objekt lidhjeje prej betoni që shtrihet nga elemente si kablo ose tub (shfaqet në ngjyrë të kuqe);
- një objekt nyjë, aksesorë (ngjyrë jeshile);
- një objekt *RrjetiInfrastrukturësInxhinierike* (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) *StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike*;

- tipologjitë si kablo, tuba dhe aksesorë, janë elemente që bëjnë pjesë të *RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeSpecifike*;

- atributi *LlojiIAksesorit* marrë nga *featuretype*-i Aksesorët;

- *VleratELlojitTëRrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike* që përdoret nga *LlojiILidhjesSëInfrastrukturësInxhinierike*, kjo e fundit pjesë e *RrjetiInfrastrukturësInxhinierike*.

3.4.2.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”

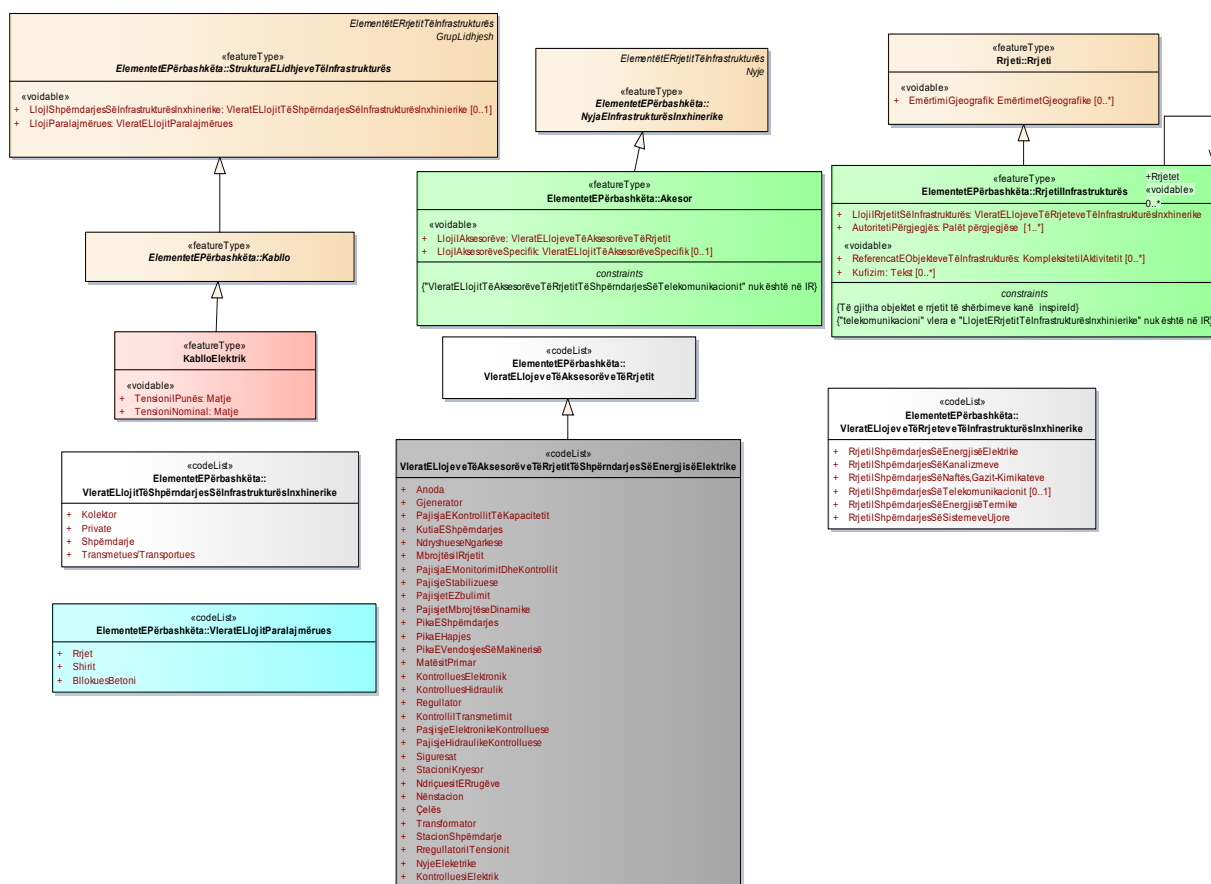

Figura 14: Diagrami i përgjithshëm për rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike

3.4.2.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.2.2.1 Kabllo elektrike

-- Emri --

Kabllo elektrike

-- Përkufizimi --

Një lidhje shërbimi ose sekuençë lidhjesh, e përdorur për të përcjellë energji elektrike nga një vend në tjetrin.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *KablloElektrike* te «*featureType*» *Kabllo*

ATTRIBUTE

TensioniIPunës: Matja

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Tensioni i punës (operimit)

-- Përkufizimi --

Shfrytëzimi ose përdorimi i tensionit nga pajisjet që përdorin energjinë elektrike.

[I detyrueshëm: PO]

TensioniNominal: Matja

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Tension nominal

-- Përkufizimi --

Tensioni i sistemit nominal në pikën e furnizimit.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.2.2.2 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

-- Emri --

Lloji i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.3 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

Skema e aplikimit të “Rrjetit të shpërndarjes së kanalizimeve” është strukturuar si më poshtë:

- element konkret që lidhet me elementet *Kabllo* dhe *Tub*;
- element një aksesor (ngjyrë jeshile);
- element *RrjetiInfrastrukturësInxhinierike* (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) *StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike*.
- tipologjitë si: kabllo, tuba dhe aksesorë, elementet pjesë të *RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeSpecifike*.
- atributi *LlojiIAksesorit* marrë nga *Aksesorët*.
- *VleratELlojitTëRrjetitTëInfrastrukturës* që përdoret nga *LlojiILidhjesSëInfrastrukturësInxhinierike*, kjo e fundit pjesë e *RrjetiInfrastrukturësInxhinierike*.

3.4.3.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

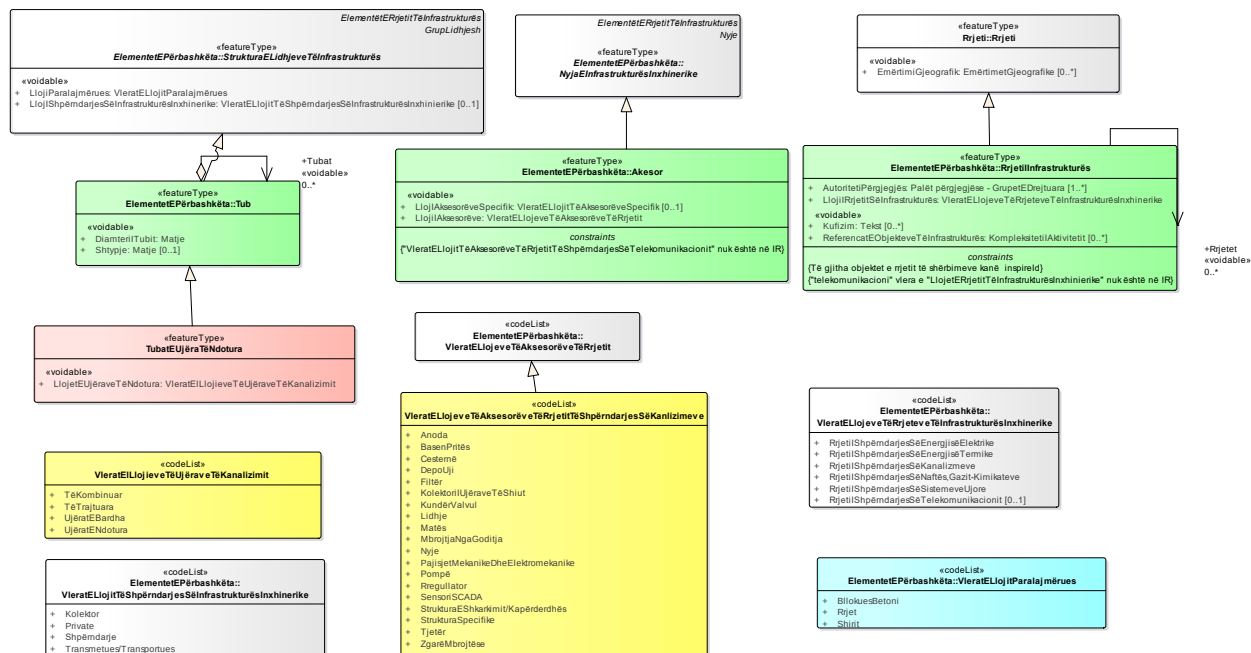

Figura 15: Diagrami i përgjithshëm për rrjetin e shpërndarjes së kanalizimeve

3.4.3.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.3.2.1 Kanalizime

-- Emri --

Tubat e ujërave të ndotura

-- Përkufizimi --

Një tubacion kanalizimesh përdoret për të kryer kalimin e ujërave të ndotura (kanalizime) nga një vend në tjetrin.

--Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

⬅ Gjeneralizuar nga «*featureType*» Kanalizime te «*featureType*» Tub

ATTRIBUTE

Lloji I Ujërave Të Ndotura: Vlerat E Llojieve Të Ujërave Të Ndotura

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lloji i ujërave të ndotura

-- Përkufizimi--

Lloji i ujërave të ndotura.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.3.2.2 Vlerat e llojit të ujërave të ndotura

-- Emri --

Vlerat e llojit të ujërave të ndotura.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit të ujërave të ndotura.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.3.2.3 Vlerat e llojit të aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura

-- Emri --

Lloji i aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

←	Gjeneralizuar nga «codeList»	VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetitTëShpërndarjesSëKanlizimeve	te	«codeList»
		VleratELlojeveTëAksesoreveTëRrjetit		

3.4.4 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve”

Skema e aplikimit të “Rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve” është strukturuar si më poshtë:

- element konkret që lidhet me elementet si Kabllo dhe Tub;
- element nyjë aksesore (ngjyrë jeshile);
- element RrjetiInfrastrukturësInxhinierike (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturës Inxhinierike;
- tipologjitë si kablo, tuba dhe aksesore elemente pjesë të RrjetiInfrastrukturës Inxhinierike Specifike;
- atributi LlojiLAksesorit marrë nga Aksesorët;
- VleratELlojitTëRrjetitTëInfrastrukturës që përdoret nga LlojiILidhjesSëInfrastrukturës Inxhinierike, kjo e fundit pjesë e RrjetiInfrastrukturës Inxhinierike.

3.4.4.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së naftës gazit dhe kimikateve”

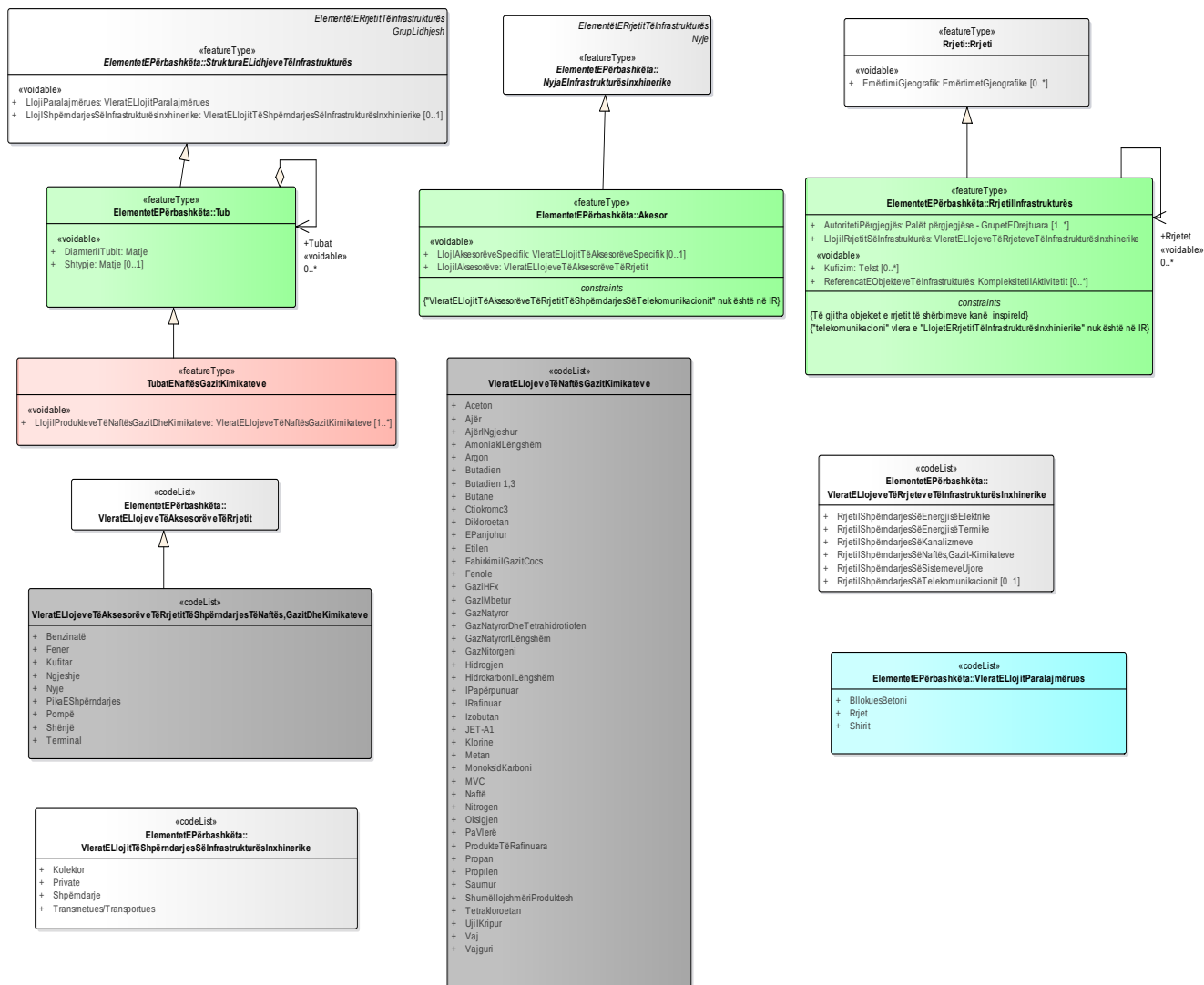

Figura 16: Diagrami i përgjithshëm i rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

3.4.4.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.4.2.1 Tubat e naftës, gazit dhe kimikateve

-- Emri --

Tubat e naftës, gazit dhe kimikateve

-- Përkufizimi --

Një tub i përdorur për të transportuar naftën, gazin ose kimikatet nga një vend në tjetrin.

-- Tipi i elementit --

I
FeatureType

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *TubatENafësGazitKimikateve* te «*featureType*» *Tub*

ATTRIBUTE

◆ *Llojet e Produkteve të Naftës, Gazit dhe Kimikateve: Vlerat e Llojeve të Produkteve të Naftës, Gazit dhe Kimikateve*

Shumëllojshmëria: [1..*]

-- Emri --

Llojet e produkteve të naftës, gazit dhe kimikateve.

-- Përkufizimi --

Lloji i produktit të naftës, gazit ose kimikateve që transmetohet përmes tubave të naftës, gazit dhe kimikateve.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.4.2.2 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

-- Emri --

Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit, dhe kimikateve.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit, dhe kimikateve. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «codeList» *Vlerat e Llojeve të Aksesorëve të Rrjetit të Shpërndarjes së Naftës, Gazit dhe Kimikateve* te «codeList» *Vlerat e Llojeve të Aksesorëve të Rrjetit*

3.4.4.2.3 Vlerat e llojeve të produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

-- Emri --

Vlerat e llojeve të produkteve të naftës, gazit dhe kimikateve.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve të produkteve të naftës, gazit dhe kimikateve. Referohu aneksit B.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.5 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit”

Skema e aplikimit të “Rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit” është strukturuar si më poshtë:

- element konkret që lidhet me elementet si Kabllo dhe Tub;
- element një aksesorë (ngjyrë jeshile);
- element *Rrjeti i Infrastrukturës Inxhinierike* (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) *Struktura e Lidhjeve të Infrastrukturës Inxhinierike*;
- tipologjitë si kablo, tuba dhe aksesorë elemente pjesë të *Rrjeti i Infrastrukturës Specifike*;
- atributi *Lloji i Aksesorit* marrë nga Aksesorët;
- *Vlerat e Llojit të Rrjetit të Infrastrukturës* që përdoret nga *Lloji i Lidhjes së Infrastrukturës*, kjo e fundit pjesë e *Rrjeti i Infrastrukturës*.

3.4.5.2.2 Vlerat e llojit të materialit kabllor të telekomunikacionit

-- Emri --

Vlerat e llojit të materialit kabllor të telekomunikacionit

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit të materialit kabllor të telekomunikacionit. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.5.2.3 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit

-- Emri --

Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit. Referohu aneksit B.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjenerealizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëTelekomunikacionit te «codeList» VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetit

3.4.6 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

Skema e aplikimit të “Rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike” është strukturuar, si më poshtë:

- element konkret që lidhet me elementet si Kabllo dhe Tub;
- element një aksesorë (ngjyrë jeshile);
- element RrjetiInfrastrukturësInxhinierike (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike;
- tipologjitë si kablllo, tuba dhe aksesorë elemente pjesë të RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeSpecifike;
- atributi LlojiLAksesorit marrë nga Akesorët;

- VleratELlojitTëRrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike që përdoret nga LlojiLidhjesSëInfrastrukturësInxhinierike, kjo e fundit pjesë e RrjetiInfrastrukturësInxhinierike.

3.4.6.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

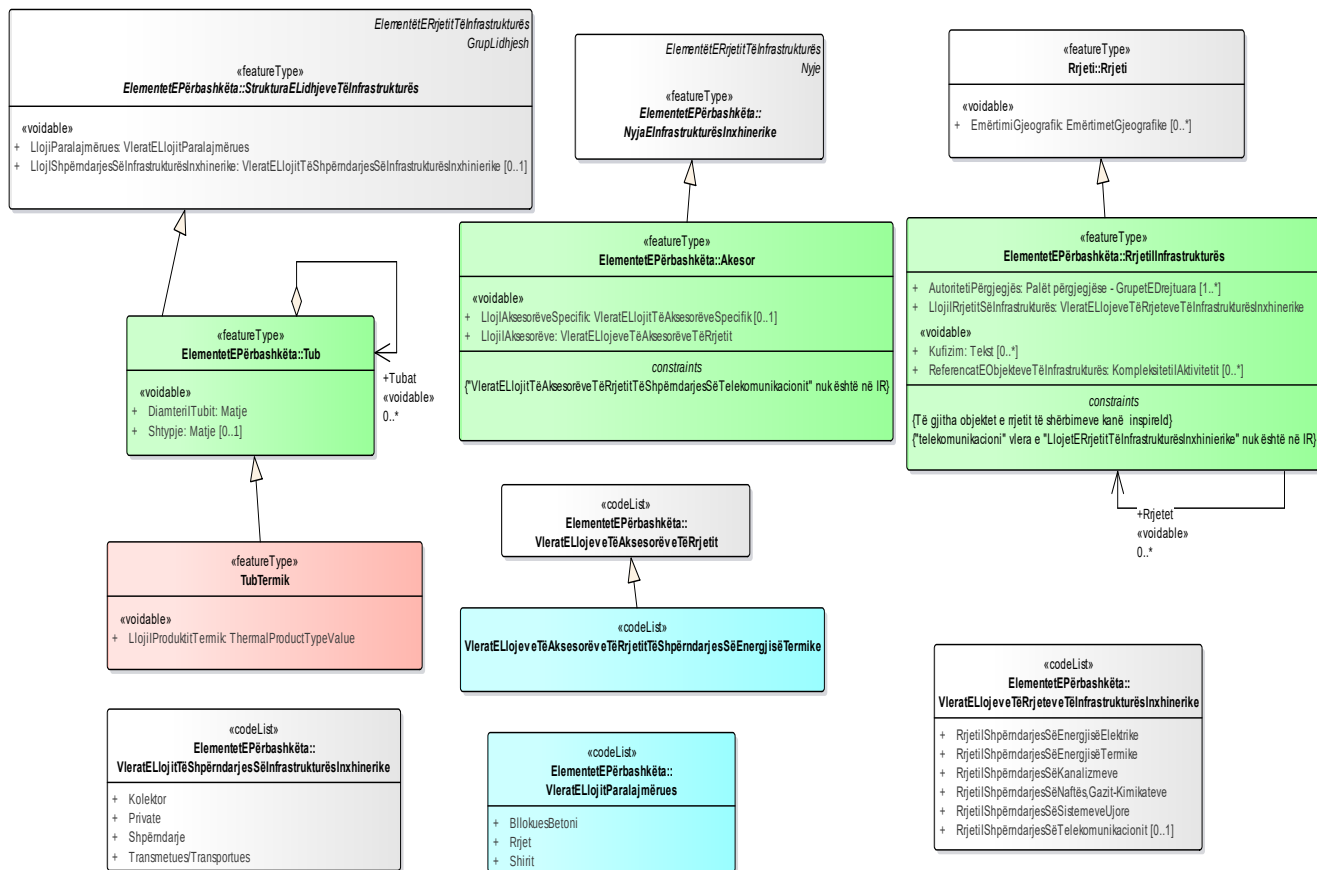

Figura 18: Diagrami i përgjithshëm e Rrjeti të shpërndarjes së energjisë termike

3.4.6.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.6.2.1 Tub termik

-- Emri --

Tub termik

-- Përkufizimi --

Një tub i përdorur për të përcjell energjinë termike nga një vend në tjetrin.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «featureType» TubTermi te «featureType» Tub

ATTRIBUTE

◆ LlojiIProduktitTëRrjetitTëEnergjisëTermike: VleratEllojeveTëProdukteveTermike
Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lloji i produktit termik

-- Përkufizimi --

Lloji i produktit termik që transmetohet përmes tubit termik.

[I detyrueshëm: PO]

3.4.6.2.2 Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të energjisë termike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të energjisë termike. Referohu aneksit B

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «codeList» VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëEnergjisëTermike te «codeList» VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetit

3.4.7 Përshkrimi i nëntemës “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujqor”

Skema e aplikimit të “Rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor” është strukturuar si më poshtë:

- element konkret që lidhet me elementet si Kablo dhe Tub;
- element një aksesorë (ngjyrë jeshile);
- element RrjetiInfrastrukturësInxhinierike (ngjyrë jeshile);
- të gjitha kodlistat që përdoren nga elementet e diagramit (ngjyra gri).

Përdorimi i tyre është përkatësisht:

- tipologjia (abstrakte) StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturësInxhinierike;
- tipologjitë si kablo, tuba dhe aksesorë elemente pjesë të RrjetiInfrastrukturësInxhinierikeSpecifike;
- atributi LlojiLaksesorit marrë nga Aksesorët;
- VleratELlojitTëRrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike që përdoret nga LlojiLidhjesSëInfrastrukturësInxhinierike, kjo e fundit pjesë e RrjetiInfrastrukturësInxhinierikes.

3.4.7.1 Skemat e aplikimit dhe diagramet UML për nëntemën “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujqor”

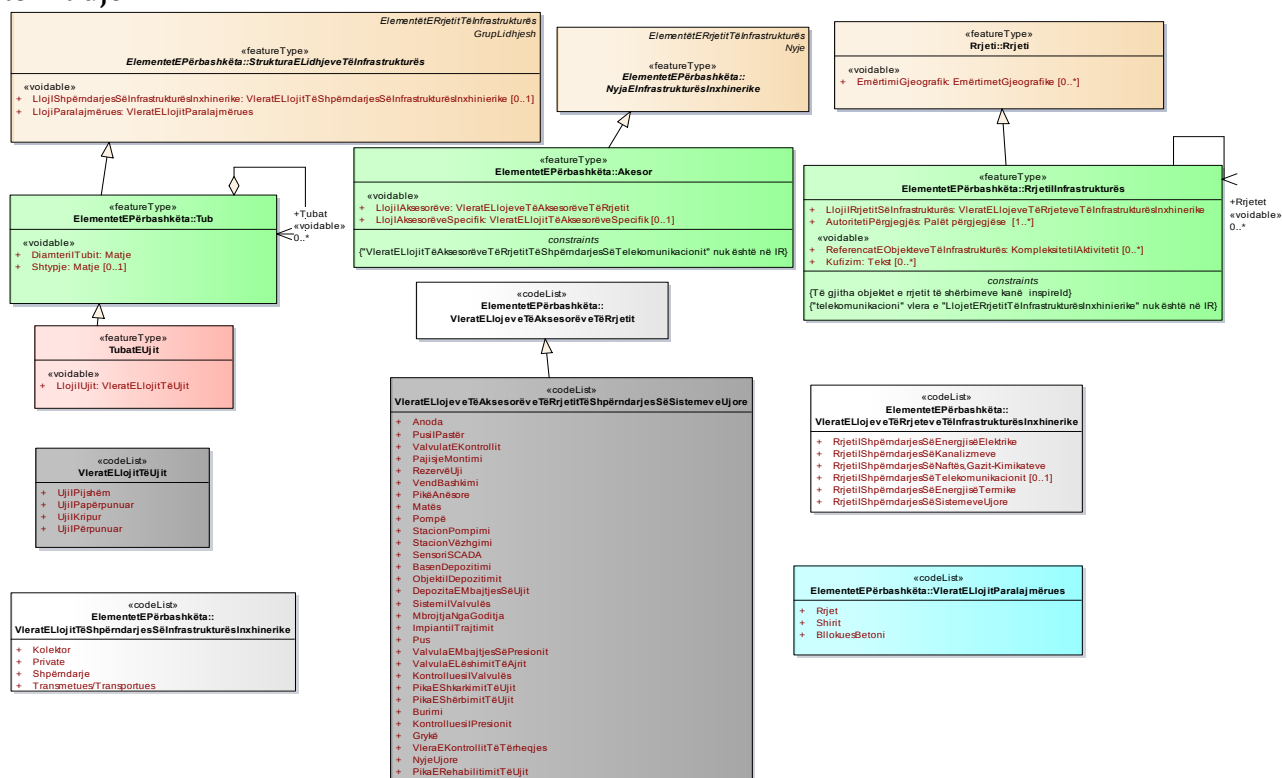

Figura 19: Diagrami i përgjithshëm e rrjeti të shpërndarjes së sistemit ujqor

3.4.7.2 Katalogu i tipologjisë

3.4.7.2.1 Tub uji

-- Emri --

Tub uji

-- Përkufizimi --

Një tub i përdorur për të përcjellë ujin nga një vend në tjetrin.

-- Tipi i elementit --

FeatureType

LIDHJE STRUKTURORE TË JASHTME

← Gjeneralizuar nga «*featureType*» *TubUji* te «*featureType*» *Tub*

ATTRIBUTE

🔍 *LlojiUjit: VleratELlojitTëUjit*

Shumëllojshmëria:

-- Emri --

Lloji i ujit

-- Përkufizimi --

Lloji i ujit

[I detyrueshëm: PO]

3.4.7.2.2 Vlera e llojit të ujit

-- Emri --

Lloji i ujit

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve të ujit. Referohu aneksit B.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

3.4.7.2.3 Vlera e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor.

-- Tipi i elementit --

Kodlistë

LIDHJE STRUKTURORE TË BRENDSHME

← Gjeneralizuar nga «*codeList*» *VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëSistemitUjqor* te «*codeList*» *VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetit*

Përshtatja e elementeve të metadatës përcaktohet në rregulloren e miratuar me vendimin nr. 1077, datë 23.12.2015, të Këshillit të Ministrave “Për krijimin, ruajtjen dhe përditësimin e metadatave, strukturën e katalogimit dhe afatet e krijimit të metadatave specifike për çdo temë”.

3.5 Kodi EPSG për KRGJSH-në

Referenca gjeodezike e të dhënave gjeohapësinore mbështetet në Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare sipas vendimit

nr. 669, datë 7.8.2013, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullave për përcaktimin, krijimin dhe realizimin e Kornizës Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH), si Metadatë” ndryshuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr. 322, datë 27.4.2016 dhe nr. 359, datë 29.5.2019.

Kodi EPSG për Kornizën Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH) është: EPSG – 6870.

3.5 Cilësia e të dhënave

Ky kapitull përfshin një përshkrim mbi cilësinë e të dhënave të elementeve dhe nënelementeve, si dhe cilësinë e matjes së tyre, e cila duhen përdorur për të vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave, për grupet e të dhënave, që lidhen me të dhënat gjeohapësinore të temës “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”.

Cilësia e të dhënave të elementeve, nënelementeve dhe matjeve duhet të përdoret për të:

- vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave dhe kufizimet e objekteve gjeohapësinore, ku pronat ose kufizimet e tilla përcaktohen si pjesë e skemës së aplikimit;
- vlerësuar dhe dokumentuar cilësinë e të dhënave të elementeve të metadatave të grupeve të të dhënave gjeohapësinore;
- për të specifikuar kërkesat ose rekomandimet në lidhje me rezultatet e cilësisë së

të dhënave, të zbatueshme për grupet e të dhënave gjeohapësinore që lidhen me temën “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”.

Tabela e mëposhtme, paraqet të gjitha elementet dhe nënelementet e cilësisë së të dhënave që përdoren në këtë specifikim. Informacioni i cilësisë së të dhënave mund të vlerësohet në nivelin e objektit gjeohapësinor, llojit të objektit gjeohapësinor, datasetit ose grupit të të dhënave. Niveli në të cilin bëhet vlerësimi është dhënë në kolonën e “Sfera e Vlerësimit”.

Masat që do të përdoren për secilin nga nënelementet e listuara të cilësisë së të dhënave janë përcaktuar në nënseksionet e mëposhtme.

Tabela - Elementet e cilësisë së të dhënave të përdorura në temën “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare të të dhënave gjeohapësinore”

Pjesa	Elementi i cilësisë së të dhënave	Nënelementi i cilësisë së të dhënave	Përkufizimi	Sfera e vlerësimit
7.1.1	Kompletimi	Komisioni	Të dhëna të tepërta të pranishme në grupin e të dhënave, siç përshkruhet nga fushëveprimi.	Koleksion të dhënash, grupet e të dhënave, llojet e objektit
7.1.2	Kompletimi	Përfshirja	Të dhënat që mungojnë nga grupi i të dhënave, siç përshkruhet nga fushëveprimi.	Koleksion të dhënash, grupet e të dhënave, llojet e objektit gjeohapësinor, objekti gjeohapësinor
7.1.3	Përputhja ligjore	Përputhja konceptuale	Zbatimin i rregullave të skemës konceptuale.	Grupet e të dhënave
7.1.4	Përputhja ligjore	Përputhja në <i>domein</i>	Zbatimin e vlerave, në vlerat e <i>domein-it</i> .	Grupet e të dhënave
7.1.5	Përputhja ligjore	Përputhja e formatit	Shkalla në të cilën ruhen të dhënat në përputhje me strukturën fizike të grupit të të dhënave, siç përshkruhet nga fushëveprimi.	Grupet e të dhënave
7.1.6	Përputhja ligjore	Përputhja topologjike	Korrektësia e topologjisë së koduar në mënyrë të qartë, karakteristikat e grupeve të të dhënave, siç përshkruhet nga fushëveprimi.	Objekti gjeohapësinor
7.1.7	Saktësia pozicionale	Saktësia absolute ose e jashtme.	Afërsia e vlerave të koordinatës së raportuar, për vlerat e vërteta ose vlerat e pranura si të tilla.	Objekti gjeohapësinor

7.1.8	Saktësia pozicionale	Saktësia relative ose e brendshme	Afërsia e pozicioneve relative të tipareve në fushëveprim, në pozicionet përkatëse relative të pranuar ose që janë të vërteta.	Objekti gjeohapësinor
7.1.9	Saktësia tematike	Korrektësia e klasifikimit	Karakteristikat e krahasimit të klasave të caktuara ose atributet e tyre në një univers ligjërimi.	Objekti gjeohapësinor
7.1.10	Saktësia tematike	Korrektësia etributeve josasiore	Korrektësia etributeve josasiore.	Objekti gjeohapësinor
7.1.11	Saktësia tematike	Përputhja etributeve sasiore	Përputhja etributeve sasiore.	Objekti gjeohapësinor
7.1.12	Cilësia e kohës	Saktësia e matjes së kohës	Korrektësia e referencave kohore të një artikulli (raportimi i gabimit në matjen e kohës).	Objekti gjeohapësinor
7.1.13	Cilësia e kohës	Kohëzgjatja e qëndrueshmërisë	Korrektësia e ngjarjeve ose sekuencave të urdhëruara.	Objekti gjeohapësinor

3.5.1 Kompletimi – komisioni (*Completeness – commission*)

Rekomandim.

Komisioni duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur normën e artikujve të tepërt siç specifikohet në tabelën e mëposhtme:

Emri	Norma e artikujve të tepërt
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Kompletimi
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Komisioni
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e gabimit
Përkufizimi	Numërimi i artikujve të tepërt në grupin e të dhënave në lidhje me numrin e artikujve që duhet të ishin të pranishëm.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim specifik për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Llojet e objekteve gjeohapësinore: të gjitha llojet e objekteve gjeohapësinore: grupi i të dhënave: seria e grupit të të dhënave.
Fusha e raportimit	Llojet e objekteve gjeohapësinore: të gjitha llojet e objekteve gjeohapësinore: grupi i të dhënave: seria e grupit të të dhënave.
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Të vërteta: përqindje: raport
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	3 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.2 Kompletimi – përjashtimi (*Completeness – omission*)

Rekomandim.

Përjashtimi mund të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur normën e artikujve të munguar siç specifikohet në tabelën e mëposhtme:

Emri	Vlera e mos konformitetit të <i>domein-it</i>
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Kompletimi
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përjashtimi
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e gabimit
Përkufizimi	Numërimi i artikujve që mungojnë në grupin e të dhënave në lidhje me numrin e artikujve që duhet të jenë të pranishëm.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim specifik për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Llojet e objekteve gjeohapësinore: të gjitha llojet e objekteve

	gjeohapësinore: grupi i të dhënave: seria e grupit të të dhënave.
Fusha e raportimit	Llojet e objekteve gjeohapësinore: të gjitha llojet e objekteve gjeohapësinore: grupi i të dhënave: seria e grupit të të dhënave.
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Të vërteta: përqindje: raport
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012, Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	7 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.3 Përputhja ligjore – përputhja konceptuale (*Logical consistency – conceptual consistency*)

Rekomandim.

Conceptual

Për testet në përputhje konceptuale, është e rekomanduar të përdoret Përputhja ligjore – Përputhja konceptuale e nënelementeve të cilësisë së të dhënave dhe masa e numrit të artikujve që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale, siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja konceptuale
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimeve
Përkufizimi	Numërimi i artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me rregullat e skemës konceptuale.
Përshkrimi	Nëse skema konceptuale përshkruan në mënyrë të qartë ose absolute rregullat, këto rregulla duhet të ndiqen. Shkeljet ndaj rregullave të tilla mund të jenë, për shembull, vendosja e pavlefshme e karakteristikave brenda një tolerance të përcaktuar, dyshimi i karakteristikave dhe mbivendosja e pavlefshme e karakteristikave.
Fusha e vlerësimit	Objektet gjeohapësinore/llojet e objekteve gjeohapësinore:
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	<i>Integer</i>
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	-
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	
Masa identifikuese	10

3.5.4 Përputhja ligjore – përputhja me *domein*-in (*logical consistency – domain consistency*)

Rekomandim.

Për testet në përputhje me *domein*-in, është e rekomanduar të përdoret Përputhja ligjore – Përputhja në *domein* e nënelementeve të cilësisë së të dhënave dhe masa e numrit të artikujve që nuk janë në përputhje me vlerën e *domein*-it siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Numri i artikujve që nuk janë në përputhje me vlerën e <i>domein</i>-it
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja në <i>domein</i>
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimeve
Përkufizimi	Numërimi i artikujve në grupin e të dhënave që nuk janë në përputhje me vlerat e <i>domein</i> -it.
Përshkrimi	-
Fusha e vlerësimit	Objektet gjeohapësinore/llojet e objekteve gjeohapësinore:

Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer

3.5.5 Përputhja ligjore – përputhja me formatin (*Logical consistency – format consistency*)

Rekomandim.

Përputhja me formatin duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur shkallën e konfliktit të strukturës fizike siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Shkalla e konfliktit të strukturës fizike
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja me formatin
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e gabimeve
Përkufizim	Numri i artikujve në grupin e të dhënave që ruhen në konflikt me strukturën fizike të grupit të të dhënave të ndarë me numrin total të artikujve.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim specifik për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Të vërteta: përqindje: raport
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	20 (SSH EN ISO 19157:2012)

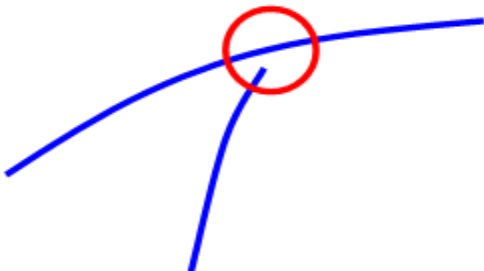
3.5.6 Përputhja logjike – përputhja topologjike (*Logical consistency – topological consistency*)

Rekomandim.

Përputhja topologjike duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur numrin e lidhjeve të munguara për shkak të nënshkrimit, numrin e lidhjeve të munguara për shkak të mbivendosjeve, numrin e gabimeve të vetë-vendosjes së pavlefshme siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

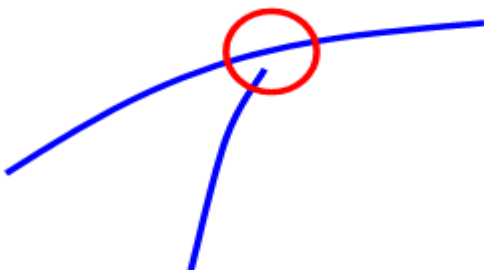
Emri	Numri i lidhjeve të munguara për shkak të nënshkrimit
Emri alternativ	Nënshkrimi
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja topologjike
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimeve
Përkufizimi	Numri i artikujve në grupin e të dhënave që nuk përputhen për shkak të nënndarjeve, duke pasur parasysh parametrin dhe tolerancën e lidhjeve.
Përshkrimi	Mungesa e lidhjes që tejkalon tolerancën e lidhjeve konsiderohet si gabim nëse tipologjitë reale janë të lidhura me rrjetin e shërbimeve.
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	Emri: Toleranca e lidhjeve Përkufizimi: Kërkon distancë nga fundi i vijës së varur. Përshkrimi: Ky parametër është specifik për grupin e të dhënave të ofruesit dhe duhet të raportohet si metadatë për të siguruar krijimin automatik dhe të qartë të topologjisë së linjës së mesit - lidhjes - për rrjetin e shërbimeve. Toleranca e lidhjes duhet të përcaktohet nga ofruesi i të dhënave duke përdorur elementet e mëposhtme, të elementit të metadatës

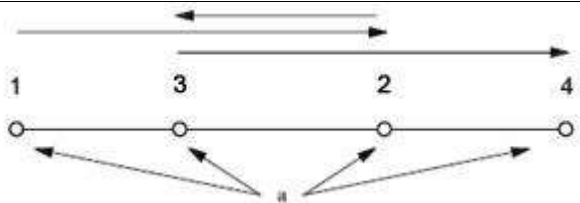

	DQ_PërputhjaTopologjike për masën aktuale: •102. PërshkrimiMatjes (lloji: tekst i lirë): Përcaktuar si “Përshkrimi i matjes” •107. Rezultati (lloji: DQ_Rezultati) Përcaktuar si “Vlera (ose grupi i vlerave) të marra nga zbatimi i një matjeje të cilësisë së të dhënave ose rezultati i vlerësimit të vlerës së fituar (ose grup vlerash) kundrejt një niveli të cilësisë së përshtatshmërisë së pranueshme”. Specifikisht, toleranca mund të gjendet brenda këtyre dy elementeve: - o130. Specifikimi - o131. Shpjegimi Nga DQ_klasifikimi i rezultatit. Shënim: Elementet e metadatave përcaktohen në SSH EN ISO 19115-1:2014
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Integer
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2019 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	 Çështja 1 Tolerancë e lidhjeve = 1: 10 000 të rezolucionit të grupit të të dhënave (Elementet e metadatave përcaktohen në SSH EN ISO 19115-1:2014)
Masa identifikuese	23 (SSH EN ISO 19157:2012)

Emri	Numri i lidhjeve të munguara për shkak të mbivendosjeve
Emri alternativ	Mbivendosje
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja topologjike
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimeve
Përkufizimi	Numri i artikujve në grupin e të dhënave që nuk përputhen për shkak të tejkallimeve, duke pasur parasysh parametrin Toleranca e lidhjeve.
Përshkrimi	Mungesa e lidhjes që tejkalon Tolerancën e lidhjeve konsiderohet si gabim nëse tipologjitë reale janë të lidhura me rrjetin e shërbimeve.
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	Emri: Toleranca e lidhjeve Përkufizimi: Kërkon distancë nga fundi i vijës së varur. Përshkrimi: Ky parametër është specifik për grupin e të dhënave të ofruesit dhe duhet të raportohet si metadatë për të siguruar krijimin automatik dhe të qartë të topologjisë së linjës së mesit - lidhjes - për rrjetin e shërbimeve. Toleranca e lidhjes duhet të përcaktohet nga ofruesi i të dhënave duke përdorur elementet e më poshtëm të elementit të metadatës DQ_PërputhjaTopologjike për masën aktuale: •102. PërshkrimiMatjes (lloji: tekst i lirë): Përcaktuar si “Përshkrimi i matjes”

	•107. Rezultati (lloji: <i>DQ_Rezultati</i>) Përcaktuar si “Vlera (ose grupi i vlerave) të marra nga zbatimi i një matjeje të cilësisë së të dhënave ose rezultati i vlerësimit të vlerës së fituar (ose grup vlerash) kundrejt një niveli të cilësisë së përshtatshmërisë së pranueshme”. Specifikisht, toleranca mund të gjendet brenda këtyre dy elementeve: ○130. Specifikimi ○131. Shpjegimi Nga <i>DQ_klasifikimi</i> i rezultatit. Shënim: Elementet e metadatave përcaktohen në SSH EN ISO 19115-1:2014
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	<i>Integer</i>
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	 Çështja 1 Tolerancë e lidhjeve = 1: 10 000 të rezolucionit të grupit të të dhënave (Elementet e metadatave përcaktohen në SSH EN ISO 19115-1:2014)
Masa identifikuese	24 (SSH EN ISO 19157:2012)

Emri	Numri i gabimeve të mbivendosjes së paligjshme
Emri alternativ	Ryshfet
Cilësia e të dhënave të elementeve	Përputhja ligjore
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Përputhja topologjike
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Numërimi i gabimeve
Përkufizimi	Numri i artikujve në grupin e të dhënave që mbivendosen në mënyrë të paligjshme.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim specifik për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	<i>Integer</i>
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	ISO/DIS 19157 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	 Çështja <i>vertekset</i>
Masa identifikuese	27 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.7 Saktësia pozicionale – saktësia absolute ose e jashtme (*Positional accuracy – absolute or external accuracy*)

Rekomandim.

Saktësia absolute ose pozicionale duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur vlerën mesatare të pasigurive pozicionale, shkallën e gabimeve pozicionale mbi një prag të caktuar siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

“Vlera mesatare e pasigurive pozicionale” tregon afërsinë e vlerave të bashkërenduara, të raportuara me vlerat e vërteta ose vlerat e pranuar si të tilla. Këto vlera përdoren vetëm për *feature*-t e nëntemave të rrjetit të shërbimeve.

Emri	Vlera mesatare e pasigurive pozicionale
Emri alternativ	Vlera mesatare e pasigurive pozicionale (1D, 2D dhe 3D)
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia pozicionale
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Saktësia absolute ose e jashtme
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Nuk aplikohet
Përkufizimi	Vlera mesatare e pasigurive pozicionale për një grup pozicionesh ku pasiguritë pozitive janë përcaktuar si distanca ndërmjet një pozicioni të matur dhe asaj që konsiderohet si pozicion përkatës i vërtetë.
Përshkrimi	Për një numër pikash (N), pozicionet e matura na japin koordinatat x_{mi}, y_{mi} dhe z_{mi} në varësi të dimensionit në të cilin pozicioni i pikës është matur. Një grup përkatës i koordinatave, x_{ti}, y_{ti} dhe z_{ti} konsiderohet të përfaqësojë pozicionet e vërteta. Gabimet janë llogaritur sipas 1D: $e_i = x_{mi} - x_{ti}$ 2D: $e_i = \sqrt{(x_{mi} - x_{ti})^2 + (y_{mi} - y_{ti})^2}$ 3D: $e_i = \sqrt{(x_{mi} - x_{ti})^2 + (y_{mi} - y_{ti})^2 + (z_{mi} - z_{ti})^2}$ Pasiguritë pozitive të pozicionit absolut ose të jashtëm, horizontal Pozicionet janë llogaritur sipas $\bar{e} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N e_i$ Duhet të theksohet gjithashtu një kriter për vendosjen e korrespondencës (p.sh. lejimi i korrespondencës në pozicionin më të afërt, korrespondenca në <i>verteks</i> ose përgjatë linjave). Kriteri/kriteret për gjetjen e pikave përkatëse do të raportohen me rezultatin e vlerësimit të cilësisë së të dhënave. Kjo masë e cilësisë së të dhënave është e ndryshme nga devijimi standard.
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Masa
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	28 (SSH EN ISO 19157:2012)

“Vlera mesatare e pasigurive pozicionale” e nënelementit tregon afërsinë e vlerave të bashkërenduara, të raportuara me vlerat e vërteta ose vlerat e pranuar si të tilla.

Përdoret vetëm për tipologjitë e temës “Infrastruktura urbane dhe shërbimet qeveritare”.

Emri	Shkalla e gabimeve pozicionale mbi një prag të caktuar
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia pozicionale
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Saktësia absolute ose e jashtme
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Nuk aplikohet

Përkufizim	Numri i pozicioneve të panjohura mbi një prag të caktuar për një grup pozicionesh në raport me numrin e përgjithshëm të pozicioneve të matura. Gabimet përcaktohen si distanca ndërmjet një pozicioni të matur dhe asaj që konsiderohet si pozicioni përkatës i vërtetë.
Përshkrimi	Për një numër pikash (N), pozicionet e matura na japin koordinatat x_{mi} , y_{mi} dhe z_{mi} në varësi të dimensionit në të cilin pozicioni i pikës është matur. Një grup përkatës i koordinatave, x_{ti} , y_{ti} dhe z_{ti} konsiderohet të përfaqësojë pozicionet e vërteta. Llogaritja e e_i është dhënë nga vlera mesatare e matjeve të cilësisë së të dhënave për paqartësitë pozicionale në një, dy dhe tre dimensione. Të gjitha paqartësitë pozitive mbi një prag të përcaktuar e_{max} ($e_i > e_{max}$) numërohen më pas si gabime. Numri i gabimeve është i vendosur në raport me numrin e përgjithshëm të pikave të matura. Gjithashtu duhet të theksohet një kriter për vendosjen e korrespondencës (p.sh duke lejuar korrespondencën në pozicionin më të afërt, korrespondencën në vertekse ose përgjatë vijave. Kriteri/kriteret për gjetjen e pikave përkatëse do të raportohen me rezultatin e vlerësimit të cilësisë së të dhënave.
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	Emri: e_{max} Përkufizimi: Është prag mbi të cilin numërohen pasiguritë pozitive. Lloji i vlerave: Numër
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Të vërteta; përqindje; përpjesëtim
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	25% e njës brenda fushës së cilësisë së të dhënave ka distancë gabimi më të madhe se 1 metër.
Masa identifikuese	31 (SSH EN ISO 19157:2012)

Theksojmë që natyra e pikës së interesit të të dhënave të shërbimeve qeveritare dhe nevojat e shprehura brenda rasteve të përdorura të analizuara kanë implikime të qarta në lidhje me saktësinë e tyre pozitive të pozicionit, në kuptimin që mund të thuhet se ky parametër nuk është kritik për të siguruar cilësinë e përdorimit të tyre.

3.5.8 Saktësia pozicionale – saktësia relative ose e brendshme (*Positional accuracy – relative or internal accuracy*)

Rekomandim.

Saktësia relative ose e brendshme duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur gabimin relativ horizontal siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Gabimi relative horizontal
Emri alternativ	Rel CE90
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia pozicionale
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Saktësia relative ose e brendshme
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Nuk aplikohet
Përkufizimi	Afërsia e pozicioneve relative të karakteristikave në fushëveprimin e pozicioneve përkatëse relative të pranuar ose të vërteta, sidomos vlerësimi i gabimeve të rastësishme në pozicionin horizontal të një veçorie, në një tjetër, në të njëjtin grup të të dhënave ose në të njëjtën hartë/tabelë.
Përshkrimi	Krahasimi i të dhënave (matje) dhe kontrolli (i vërtetë) llogaritet në mënyrën e mëposhtme: 1.Përcaktoni të gjitha kombinimet e mundshme të palëve: Kombinimet e palëve të pikave = $m = n(n-1)/2$

	2.Llogaritni gabimin absolut në dimensionet X dhe Y në çdo pikë: $\Delta X_i = \text{Matje } X_i - \text{i vërtetë } X_i \text{ për } i = 1 \dots n$ $\Delta Y_i = \text{Matje } Y_i - \text{i vërtetë } Y_i \text{ për } i = 1 \dots n$ 3.Llogaritni gabimin relativ në X dhe Y për të gjitha kombinimet e palëve të pikave: $\Delta X_{rel\ k} = \Delta X_k - \Delta X_j \text{ for } k = 1 \dots m-1, j = k+1, \dots m$ $\Delta Y_{rel\ k} = \Delta Y_k - \Delta Y_j \text{ for } k = 1 \dots m-1, j = k+1, \dots m$ 4.Llogaritni devijimet standarde relative në secilin aks: $\sigma_{X\ rel} = \sqrt{\frac{\sum \Delta X_{rel}^2}{m-1}}$ $\sigma_{Y\ rel} = \sqrt{\frac{\sum \Delta Y_{rel}^2}{m-1}}$ 5.Llogaritni devijimin standard horizontal: $\sigma_{H\ rel} = \sqrt{\frac{\sigma_{X\ rel}^2 + \sigma_{Y\ rel}^2}{2}}$ 6.Llogaritni CE-në relative duke e konvertuar sigmën në një nivel domethënës prej 90%: $Rel\ CE_{90} = 2,146\ sH\ rel$
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	Emri: n Përkufizimi: Madhësia e modelit Lloji i vlerave: <i>Integer</i>
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave Planifikim, Diagrami dhe Saktësia e Gjeodezisë [Departamenti i Mbrojtjes (SHBA). Praktika Standarde: Planifikimi, Diagrami dhe matjet Gjeodezike. Saktësi. MIL STD 600001, 1990]
Shembulli	Nuk ka shembull për versionin 2.9
Masa identifikuese	53 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.9 Saktësia tematike – korrektësia e klasifikimit (*Thematic accuracy – classification correctness*)

Rekomandim.

Korrektësia e klasifikimit duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur shkallën e klasifikimit të gabuar siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Shkalla e klasifikimit të gabuar
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia tematike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Korrektësia e klasifikimit
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e gabimit
Përkufizimi	Numri mesatar i karakteristikave të klasifikuara gabimisht në lidhje me numrin e karakteristikave që supozohet të jenë brenda grupit të të dhënave.
Përshkrimi	Do të jetë globalisht si një vlerë mesatare për të gjithë grupin e të dhënave.
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave

Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	E vërtetë, përqindje, përpjesëtim
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembull	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	61 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.10 Saktësia tematike – korrektësia e attributeve josasiore (*Thematic accuracy – nonquantitative attribute correctness*)

Rekomandim.

Korrektësia e attributeve jo sasiore duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur shkallën e attributeve të sakta siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Vlerat e shkallës së attributeve të sakta
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia tematike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Korrektësia e attributeve jo sasiore
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e artikujve korrekt
Përkufizimi	Numri i vlerave të attributeve të sakta në raport me numrin e përgjithshëm të vlerave të attributeve.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	E vërtetë, përqindje, përpjesëtim
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembull	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	66 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.11 Saktësia tematike – korrektësia e attributeve sasiore (*Thematic accuracy – quantitative attribute correctness*)

Rekomandim.

Korrektësia e attributeve sasiore duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur pasigurinë e vlerave të attributeve në nivelin e rëndësisë 50%, pasiguria e vlerës së attributeve në nivelin e rëndësisë prej 90%, pasiguria e vlerës së attributeve me nivelin e rëndësisë 99% siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Pasiguria e vlerave të attributeve në nivelin e rëndësisë 50%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia tematike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Korrektësia e attributeve sasiore
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	LE50 ose LE50(r), varet nga procedura e vlerësimit
Përkufizimi	Gjysma e gjatësisë së intervalit të përcaktuar nga kufiri i sipërm dhe i poshtëm, në të cilin vlera e vërtetë për atributin sasiore qëndron me probabilitetin 50%.
Përshkrimi	Ju lutemi, cf. aneksi G&3.2 “Variabli i rastit njëdimensional, Z” të kapitullit “Masat bazë të cilësisë së të dhënave të të panjohurave – të pasigurta” të SSH EN ISO 19157:2019 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave

Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	69 (SSH EN ISO 19157:2012)

Emri	Pasiguria e vlerave të attributeve në nivelin e rëndësisë 99%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia tematike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Korrektësia e attributeve sasiore
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	LE50 ose LE50(r), varet nga procedura e vlerësimit
Përkufizimi	Gjysma e gjatësisë së intervalit të përcaktuar nga kufiri i sipërm dhe i poshtëm, në të cilin vlera e vërtetë për atributin sasior qëndron me probabilitetin 90%.
Përshkrimi	Ju lutemi, cf. aneksi G&3.2 “Variabli i rastit njëdimensional, Z” të kapitullit “Masat bazë të cilësisë së të dhënave të të panjohurave – të pasigurta” të ISO/DIS 19175 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2019 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	70 (SSH EN ISO 19157:2012)

Emri	Pasiguria e vlerave të attributeve në nivelin e rëndësisë 99%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Saktësia tematike
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Korrektësia e attributeve sasiore
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	LE50 ose LE50(r), varet nga procedura e vlerësimit
Përkufizimi	Gjysma e gjatësisë së intervalit të përcaktuar nga kufiri i sipërm dhe i poshtëm, në të cilin vlera e vërtetë për atributin sasior qëndron me probabilitetin 99%.
Përshkrimi	Ju lutemi, cf. aneksi G&3.2 “Variabli i rastit njëdimensional, Z” të kapitullit “Masat bazë të cilësisë së të dhënave të të panjohurave – të pasigurta” të ISO/DIS 19175 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendos, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	72 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.12 Cilësia e kohës – saktësia e matjes së kohës (*Temporal quality – accuracy of a time measurement*)

Janë propozuar dy elemente të ndryshëm matës:

- koha e saktësisë në nivelin e rëndësisë 50%, për rastet e përdorimit që lidhet me hartëzimin dhe pyetjet;

- koha e saktësisë në nivelin e rëndësisë 95%, për rastin e përdorimit që lidhet me menaxhimin e fatkeqësive.

Rekomandim.

Saktësia e matjes së kohës duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur kohën e saktësisë në nivelin e rëndësisë 50%, kohën e saktësisë në nivelin e rëndësisë 95%, siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Koha e saktësisë në nivelin e rëndësisë 50%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Cilësia e kohës
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Saktësia e matjes së kohës
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	LE50 ose LE50(r), varet nga procedura e vlerësimit
Përkufizimi	Gjysma e gjatësisë së intervalit të përcaktuar nga kufiri i sipërm dhe i poshtëm, në të cilin vlera e vërtetë për atributin sasior qëndron me probabilitetin 50%.
Përshkrimi	Ju lutemi, cf. aneksi G&3.2 “Variabli i rastit njëdimensional, Z” të kapitullit “Masat bazë të cilësisë së të dhënave të të panjohurave – të pasigurta” të ISO/DIS 19175 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	55 (SSH EN ISO 19157:2012)
Emri	Koha e saktësisë në nivelin e rëndësisë 95%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Cilësia e kohës
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Saktësia e matjes së kohës
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	LE50 ose LE50(r), varet nga procedura e vlerësimit
Përkufizimi	Gjysma e gjatësisë së intervalit të përcaktuar nga kufiri i sipërm dhe i poshtëm, në të cilin vlera e vërtetë për atributin sasior qëndron me probabilitetin 95%.
Përshkrimi	Ju lutemi, cf. aneksi G&3.2 “Variabli i rastit njëdimensional, Z” të kapitullit “Masat bazë të cilësisë së të dhënave të të panjohurave – të pasigurta” të ISO/DIS 19175 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	Matje
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	Nuk ka shembull specifik për versionin 2.9
Masa identifikuese	57 (SSH EN ISO 19157:2012)

3.5.13 Cilësia e kohës – kohëzgjatja e qëndrueshmërisë (*Temporal quality – temporal consistency*)

Rekomandim.

Kohëzgjatja e qëndrueshmërisë duhet të vlerësohet dhe dokumentohet duke përdorur normën e konformitetit të *domein*-it të vlerës, siç është specifikuar në tabelën e mëposhtme:

Emri	Koha e saktësisë në nivelin e rëndësisë 95%
Emri alternativ	-
Cilësia e të dhënave të elementeve	Cilësia e kohës
Cilësia e të dhënave të nënelementeve	Kohëzgjatja e qëndrueshmërisë
Cilësia e të dhënave të matjeve themelore	Shkalla e saktësisë së artikujve
Përkufizimi	Numri i artikujve në grupin e të dhënave që janë në përputhje me <i>domein</i> -in e vlerës së tyre në raport me numrin e përgjithshëm të artikujve në grupin e të dhënave.
Përshkrimi	Nuk ka përshkrim specifik për versionin 2.9
Fusha e vlerësimit	Grupi i të dhënave
Fusha e raportimit	Grupi i të dhënave
Parametri	-
Cilësia e të dhënave të llojeve të vlerave	E vërtetë, përqindje, përpjesëtim
Cilësia e të dhënave të strukturës së vlerave	Vlera e vetme, Çantë, Vendors, Rend, Tabelë, Matricë ose Mbulim
Burimi referencë	SSH EN ISO 19157:2012 Informacion Gjeografik – Cilësia e të dhënave
Shembulli	0.0189; 98.11%; 11:582
Masa identifikuese	17 (SSH EN ISO 19157:2012)

4. ANEKSE

4.1 Aneksi A – Katalogu i tipologjisë

Nr.	Emri i elementit anglisht	Emri i elementit shqip	Nëntema	Tipi
INFRASTRUKTURA URBANE DHE SHËRBIMET QEVERTARE				
3.2.2.1	GovernmentalService	ShërbimetQeveritare	ShërbimetAdministrativeDheSocialeQeveritare	FeatureType
3.2.2.2	AreaOfResponsibilityType	LlojiIZonësPërgjegjëse	ShërbimetAdministrativeDheSocialeQeveritare	union
3.2.2.3	ServiceLocationType	LlojiIVendëndodhjesSëShërbimit	ShërbimetAdministrativeDheSocialeQeveritare	union
3.2.2.4	ServiceTypeValue	VleratELlojitTëShërbimit	ShërbimetAdministrativeDheSocialeQeveritare	codelist
3.3.2.1	EnvironmentalManagementFacility	ObjektetEMenaxhimitMjedisor	ObjektetEMenaxhimitMjedisor	FeatureType
3.3.2.2	EnvironmentalManagementFacilityTypeValue	VleratELlojitTëObjekteveTëMenaxhimitMjedisor	ObjektetEMenaxhimitMjedisor	codelist
3.4.1.2.1	Appurtenance	Akcesor	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.2	UtilityNetworkElement	ElementetERrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.3	Cabinet	Kabinë	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.4	Cable	Kabllo	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.5	Duct	Kasetë	ElementetEPërbashkët	FeatureType

3.4.1.2.6	UtilityNodeContainer	KutiaShpërndarëse/ KolektoriInfras trukturësInxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.7	UtilityLink	LidhjaERrjetit	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.8	Manhole	Pusetë	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.9	UtilityNode	NyjaEInfrastrukturësInxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.10	UtilityNetwork	RrjetiInfrastrukturësInxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.11	UtilityLinkSequence	SekuencatERrjeteveTëInfrastrukturës Inxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.12	Pole	Shpyllë	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.13	Tower	KonstruksionMetalik	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.14	UtilityLinkset	StrukturaELidhjeveTëInfrastrukturës Inxhinierike	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.15	Pipe	Tub	ElementetEPërbashkët	FeatureType
3.4.1.2.16	AppurtenanceType	VleratELlojeveTëAksesorëveTëRrjetit	ElementetEPërbashkët	codelist
3.4.1.2.17	UtilityNetworkType	VleratELlojeveTëRrjetitTëInfrastrukturës Inxhinierike	ElementetEPërbashkët	codelist
3.4.1.2.18	WarningType	VleratELlojitParalajmërues	ElementetEPërbashkët	
3.4.1.2.19	UtilityDeliveryType	VleratELlojitTëShpërndarjesSëInfrastrukturës Inxhinierike	ElementetEPërbashkët	codelist
3.4.1.2.20	SpecificAppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveSpecifik	ElementetEPërbashkët	codelist
3.4.2.2.1	ElectricityCable	KablloElektrike	RrjetiShpërndarjesSëEnergjisëElektrike	FeatureType
3.4.2.2.2	ElectricityAppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëEnergjisëElektrike	RrjetiShpërndarjesSëEnergjisëElektrike	codelist
3.4.3.2.1	SewerPipe	Kanalizime	RrjetiShpërndarjesSëKanalizimeve	FeatureType
3.4.3.2.2	SewerWaterType	VleratELlojitTëUjraveTëNdotura	RrjetiShpërndarjesSëKanalizimeve	codelist
3.4.3.2.3	SewerAppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëUjraveTëNdotura	RrjetiShpërndarjesSëKanalizimeve	codelist
3.4.4.2.1	OilGasAndChemicalsPipe	TubatENaftësGazitDheKimikateve	RrjetiShpërndarjesSëNaftësGazitKimikateve	FeatureType
3.4.4.2.2	OilGasAndChemicalsAppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëNaftësGazitDheKimikateve	RrjetiShpërndarjesSëNaftësGazitKimikateve	codelist
3.4.4.2.3	OilGasAndChemicalsProductType	VleratELlojitTëProdukteveTëRrjetitTëShpërndarjesSëNaftësGazitDheKimikateve	RrjetiShpërndarjesSëNaftësGazitKimikateve	codelist
3.4.5.2.1	TelecommunicationsCable	KablloTelekomunikacioni	RrjetiShpërndarjesSëTelekomunikacionit	FeatureType
3.4.5.2.2	TelecommunicationsCableMaterialType	VleratELlojitTëMaterialitKabllorTëTelekomunikacionit	RrjetiShpërndarjesSëTelekomunikacionit	codelist

3.4.5.2.3	Telecommunications.AppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëTelekomunikacionit	RrjetiShpërndarjesSëTelekomunikacionit	codelist
3.4.6.2.1	ThermalPipe	TubTermik	RrjetiShpërndarjesSëEnergjisëTermike	FeatureType
3.4.6.2.2	Thermal.AppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëEnergjisëTermike	RrjetiShpërndarjesSëEnergjisëTermike	codelist
3.4.7.2.1	WaterPipe	TubUji	RrjetiShpërndarjesSëSistemitUjor	FeatureType
3.4.7.2.2	WaterType	VleraELlojitTëUjit	RrjetiShpërndarjesSëSistemitUjor	codelist
3.4.7.2.3	Water.AppurtenanceType	VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëSistemitUjor	RrjetiShpërndarjesSëSistemitUjor	codelist

4.2 Aneksi B – kodlistat

4.2.1 Skema e aplikimit “Shërbimet qeveritare administrative dhe sociale”

Kodlistë
VleratELlojitTëShërbimeve

4.2.1.1 Vlerat e llojit të shërbimeve

-- Emri --

Vlerat e llojit të shërbimeve

-- Përkufizimi --

Kodlistat përmbajnë një klasifikim të shërbimeve administrative qeveritare.

-- Kohëzgjatja --

E kufizuar

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ServiceTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe vlerat minimale të përcaktuara nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Zyra e administratës publike
-- Përkufizim -- Zyra e administratës publike.
-- Emri -- Zyra e administrimit të përgjithshëm
-- Përkufizimi -- Zyrat e administrimit të përgjithshëm, p.sh. bashkitë e qyteteve.
-- Burimi -- Zyra e administratës publike
-- Emri -- Zyrat e specializuara të administratës
-- Përkufizimi -- Zyrat e specializuara të administratës që nuk përfshihen në shërbimet e mëposhtme si: shërbimi social, arsimi, shëndetësia, mbrojtja e mjedisit, rendi dhe siguria publike (p.sh. mbikëqyrja e administratës).
-- Burimi -- Zyra e administratës publike
-- Emri -- Rendi dhe siguria publike
-- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me rendin dhe sigurinë publike.
-- Emri --

Kodlistë
Administrata e rendit dhe e sigurisë publike -- Përkufizimi -- Zyrat e administratës që merren me rendin dhe sigurinë publike. -- Burimi -- Siguria dhe rendi publik
-- Emri -- Shërbimi policor -- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me çështjet e policisë. -- Burimi -- Siguria dhe rendi publik.
-- Emri -- Shërbimi i mbrojtjes nga zjarri. -- Përkufizimi -- Shërbime që kanë të bëjnë me çështjet e zjarrfikësve dhe të parandalimit të zjarrit; funksionimi i rregullt i ekipeve nga autoritetet publike për ndihmën dhe shërbimet në lidhje me parandalimin e zjarrit, si dhe për mirëmbajtjen e zjarrfikësve, gjithashtu ofrohet suport për funksionimin e parandalimit të zjarrit dhe trajnime për zjarrfikësit. -- Burimi -- Siguria dhe rendi publik
-- Emri -- Stacioni i zjarrfikësit -- Përkufizimi -- Stacioni i zjarrfikësit është qendra ku ndodhen pajisjet dhe mjetet e zjarrfikësve, si dhe zyrat e punonjësve. -- Burimi -- Stacioni i zjarrfikësit
-- Emri -- Sirena -- Përkufizim -- Sirena është një pajisje elektrike e cila përdoret për të prodhuar një tingull paralajmërues për publikun. -- Burimi -- Shërbimi i mbrojtjes nga zjarri.
-- Emri -- Depozitat ujore -- Përkufizimi -- Vendndodhja, instalimet ose zonat e përcaktuara ku ofrohet ujë për zjarrfikësit. -- Burimi -- Shërbimi i mbrojtjes nga zjarri
-- Emri -- Sigurimi i ujit në raste zjarri -- Përkufizimi -- Vendndodhja, instalimet ose zonat e përcaktuara ku ofrohet ujë për zjarrfikësit. -- Burimi -- Shërbimi i mbrojtjes nga zjarri
-- Emri -- Zbulimi dhe vëzhgimi i vendndodhjes së zjarrit -- Përkufizimi -- Vendndodhja, objektet, ndërtesat ose pajisjet për zbulimin dhe vëzhgimin e zjarreve. -- Burimi -- Shërbimi i mbrojtjes nga zjarri
-- Emri -- Shërbimi i shpëtimit -- Përkufizimi -- Shërbimet e dedikuara për kërkimin dhe shpëtimin e njerëzve, kafshëve dhe produkteve në situata emergjente. -- Burimi -- Siguria dhe rendi publik
-- Emri -- Stacioni i shpëtimit -- Përkufizim --

Kodlistë

Shërbimet që kanë të bëjnë me strehimin e stafit teknik, pajisjet dhe elementet ndihmëse të ekipeve të shpëtimit të tokës.

-- **Burimi** --

Shërbimi i shpëtimit

-- **Emri** --

Vendndodhja e uljes së helikopterit të shpëtimit.

-- **Përkufizimi** --

Një zonë e përcaktuar ku helikopterët mund të ulen dhe ngrihen për fluturim.

-- **Burimi** --

Shërbimi i shpëtimit

-- **Emri** --

Stacioni i shpëtimit të marinës

-- **Përkufizimi** --

Shërbimet në bregdet që ofrojnë ndërtesa, zona ankorimi ose mol për të strehuar ekipet e shpëtimit detar dhe pajisjet e tyre, anijet dhe mjetet e tjera detare.

-- **Burimi** --

Shërbimi i shpëtimit

-- **Emri** --

Mbrojtja civile

-- **Përkufizimi** --

Vende që ofrojnë mbrojtje dhe strehim nga fatkeqësitë natyrore dhe situatat emergjente për shtresën civile.

-- **Burimi** --

Siguria dhe rendi publik

-- **Emri** --

Zyra e telefonatave emergjente

-- **Përkufizimi** --

Zyra ku ndodhen telefonat, që përdoren për rastet emergjente.

-- **Burimi** --

Siguria dhe rendi publik

-- **Emri** --

Pajisjet portabël të ndihmës së parë.

-- **Përkufizimi** --

Pajisjet e ndihmës së parë janë të disponueshme për çdo njeri që mund të ketë nevojë, janë të vendosura në vende të dukshme dhe të prekshme.

-- **Burimi** --

Siguria dhe rendi publik

-- **Emri** --

Mbrojtja

-- **Përkufizimi** --

Shërbimet që kanë të bëjnë me mbrojtjen ushtarake.

-- **Burimi** --

Siguria dhe rendi publik

-- **Emri** --

Barake

-- **Përkufizim** --

Shërbimet që kanë të bëjnë me sigurimin e godinave të përdorura veçanërisht për strehimin e ushtarëve.

-- **Burimi** --

Siguria dhe rendi publik

-- **Emri** --

Kamp

-- **Përkufizimi** --

Zakonisht është vend larg zonave urbane, ku janë ngritur çadra ose ndërtesa të thjeshta (si kabinat) për strehim të përkohshëm ose udhëzim të forcës ushtarake.

-- **Burimi** --

Mbrojtja

Kodlistë
-- Emri -- Mbrojtja e mjedisit -- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me administrimin, mbikëqyrjen, inspektimin, funksionimin ose mbështetjen e aktiviteteve që kanë të bëjnë me mbrojtjen dhe ruajtjen e mjedisit.
-- Emri -- Administrata për mbrojtjen e mjedisit -- Përkufizimi -- Zyra e administratës që merret me mbrojtjen e mjedisit. -- Burimi -- Mbrojtja e mjedisit
-- Emri -- Qendra e edukimit mjedisor -- Përkufizimi -- Institucioni i angazhuar në zhvillimin e programeve dhe materialeve për të rritur ndërgjegjësimin për mjedisin dhe zhvillimin e qëndrueshëm. -- Burimi -- Mbrojtja e mjedisit
-- Emri -- Shëndeti -- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me çështjet shëndetësore.
-- Emri -- Administrata për shëndetin -- Përkufizimi -- Administrata për shëndetin përfshin kryesisht zyrat që merren me veprimtarinë e shërbimeve shëndetësore dhe që ofrojnë kujdes mjekësor. -- Burimi -- Shëndeti
-- Emri -- Produktet mjekësore, aparaturat dhe pajisjet -- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me medikamente, proteza, aparate dhe pajisje mjekësore dhe produkte të tjera shëndetësore të marra nga individë ose familje, me ose pa recetë, zakonisht nga farmacistë ose furnizues të produkteve mjekësore. Ato janë të destinuar për konsum ose përdorim jashtë institucionit shëndetësor. -- Burimi -- Shëndeti
-- Emri -- Shërbimi ambulator -- Përkufizimi -- Shërbimet mjekësore, dentare dhe para mjekësore të cilat u dërgohen ambulancave nga mjekët, dentistët, paramedikët dhe ndihmësit. Shërbimet mund të dërgohen në shtëpi, në institucione private/publike, në dispenseri ose në klinikat ambulatorë të spitaleve. Shërbimet e pacientëve përfshijnë medikamentet, protezat, aparatet, produktet mjekësore dhe shërbimet e tjera të lidhura me shëndetin, të ofruara drejtpërsëdrejti për pacientët. -- Burimi -- Shëndeti
-- Emri -- Shërbimi i përgjithshëm mjekësor -- Përkufizimi -- Shërbimet mjekësore të përgjithshme të ofruara nga klinikat e përgjithshme mjekësore dhe mjekët e përgjithshëm. -- Burimi -- Shërbimi ambulator
-- Emri -- Shërbimet mjekësore të specializuara -- Përkufizimi -- Shërbime mjekësore të specializuara, ofrohen nga klinika të specializuara dhe specialistë mjekësor. Klinikat mjekësore të specializuara kanë mjekë të specializuar ndryshe nga klinikat e përgjithshme mjekësore ku mjekët janë të përgjithshëm, dhe si pasojë kufizohen në trajtimin specifik të një gjendje, sëmundjeje, procedure mjekësore.

Kodlistë
-- Burimi -- Shërbimi ambulator
-- Emri -- Shërbimi para mjekësor -- Përkufizimi -- Sigurimi i shërbimeve shëndetësore para mjekësore vjen në funksion të pacientëve ambulantë. Administrimi, inspektimi, operimi ose mbështetja e shërbimeve shëndetësore ofrohet nga klinikat që kanë specialistë si: infermierë, mami, fizioterapistë, terapistë profesionalë, psikolog, si dhe terapistë që ofrojnë shërbime të tjera para mjekësore.
-- Burimi -- Shërbimi ambulator
-- Emri -- Shërbimi spitalor -- Përkufizimi -- Shërbimet që ofrohen nëpër spitale, si ekzaminimi, trajtimi, shtrimi i pacientëve, kohëzgjatja e mjekimit, operacionet, kujdesi ditor etj.
-- Burimi -- Shëndetësia
-- Emri -- Spitali i përgjithshëm -- Përkufizimi -- Shërbimet spitalore të përgjithshme nuk kanë kufizime në shërbimin e tyre në specialitete të veçanta.
-- Burimi -- Shërbimi spitalor
-- Emri -- Spital i specializuar -- Përkufizimi -- Shërbimet spitalore të specializuara kufizojnë shërbimet e tyre në një specialitet të veçantë mjekësor.
-- Burimi -- Shërbimi spitalor
-- Emri -- Shërbimet mjekësore në shtëpi -- Përkufizimi -- Shërbimet mjekësore në shtëpi ofrohen për pacientë që kanë kaluar një ndërhyrje/sëmundje delikate që kërkon mbikëqyrje të gjendjes shëndetësore.
-- Burimi -- Shërbimi spitalor
-- Emri -- Laborator mjekësor dhe diagnostikues -- Përkufizimi -- Ky shërbim përfshin laboratorët mjekësor dhe diagnostikues që ofrojnë shërbim analitik ose diagnostikues si analizat e përgjithshme.
-- Burimi -- Shëndeti
-- Emri -- Arsimi -- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me çështjet e arsimit. Këto shërbime përfshijnë edhe institucionet e arsimit të lartë, përgjegjëse për mbrojtjen dhe sigurinë kombëtare, ku kurrikulat i ngjajnë atyre të institucioneve civile, si dhe institucionet e arsimit të lartë, në fushën e rendit dhe sigurisë publike, që ofrojnë arsim të përgjithshëm përveç trajnimit të policisë.
-- Emri -- Administrata për arsim -- Përkufizimi -- Zyrat e administratës që merren me çështjet arsimore.
-- Burimi -- Arsimi

Kodlistë

-- Emri --

Kopshte/çerdhe

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin parashkollor.

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Arsimi i fëmijërisë së hershme

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin e fëmijërisë së hershme. Këtu përfshihen, zhvillimi arsimor i fëmijërisë së hershme “Çerdhet” (0–3 vjeç) dhe arsimit parashkollor “Kopshtet” (3–6 vjeç) (niveli 0).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Shkolla fillore

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin fillor (niveli 1).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Arsimi i mesëm i ulët

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin e mesëm të ulët (niveli 2).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Arsimi i mesëm i lartë

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin e mesëm të lartë, ku përfshihen shkollat e mesme të përgjithshme (gjimnazet), shkollat profesionale, si dhe shkollat e mesme të orientuara (niveli i 3).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Arsimi i mesëm profesional

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin pas arsimit të mesëm (Cikli i studimeve me mbarimin e nivelit të tretë të studimeve (shkollë e mesme), por që nuk përfshihet në arsimin e lartë) (niveli 4).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Program studimi me karakter profesional pas arsimit të mesëm.

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me programet e studimit me karakter profesional pas arsimit të mesëm, me 60 ose 120 kredite formimi, ku me përfundimin e tij lëshohet “Certifikatë profesionale” ose “Diplomë profesionale” në fushën e arsimit të kryer (niveli 5).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Bachelor ose arsim ekuivalent

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me ciklin e parë të studimeve “Bachelor” ose ekuivalent me të (niveli 6).

-- Burimi --

Arsimi

-- Emri --

Master ose arsim ekuivalent

-- Përkufizimi --

Shërbimet që kanë të bëjnë me ciklin e dytë të studimeve “Master” ose ekuivalent me të (niveli 7).

-- Burimi --

Kodlistë
Arsimi
-- Emri -- Doktoratë ose arsim ekuivalent
-- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë (niveli 8).
-- Burimi -- Arsimi
-- Emri -- Shërbime plotësuese arsimore
-- Përkufizimi -- Shërbimet plotësuese arsimore, kanë të bëjnë me transportin, ushqimin, strehimin, kujdesin mjekësor dhe dentar, shërbimet plotësuese që ofrohen për studentët.
-- Burimi -- Arsimi
-- Emri -- Shërbimet sociale
-- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me mbrojtjen sociale.
-- Emri -- Administrata për mbrojtjen sociale
-- Përkufizimi -- Zyrat e administratës që merren me çështjen e mbrojtjes sociale.
-- Burimi -- Shërbimi social
-- Emri -- Shërbimi i specializuar i mbrojtjes sociale
-- Përkufizimi -- Shërbime të specializuara që kanë të bëjnë me transportin, kujdesin shtëpiak, ditor/pushimet për personat me aftësi të kufizuara dhe personat që kanë nevojë për kujdes. Shërbimet e specializuara që kanë të bëjnë veçanërisht me arsimin dhe punësimin e personave me aftësi të kufizuara.
-- Burimi -- Shërbimi social
-- Emri -- Strehim
-- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me çdo shtëpi, vendbanim, objekt ose lokal që sigurojnë strehim të përkohshëm ose të përhershëm për grupe të ndryshme të personave.
-- Burimi -- Shërbimi social
-- Emri -- Shërbimi i përkujdesjes së fëmijëve
-- Përkufizimi -- Shërbimet që kanë të bëjnë me kujdesin ditor të fëmijëve.
-- Burimi -- Shërbimi social – <i>Social service</i>
-- Emri -- Bamirësi dhe këshillim
-- Përkufizimi -- Institucionet dhe shërbimet që ofrojnë përfitime me natyrë këshilluese për njerëzit në nevojë, p.sh. njerëz të papunë, të privuar nga shoqëria, viktimat e fatkeqësive, viktimat e sulmeve dhe abuzimeve, etj.
-- Burimi -- Shërbimi social

4.2.2 Skema e aplikimit “Objektet e menaxhimit mjedisor”

Kodlistat
<i>VleratELlojitTëObjekteveTëMenaxhimitMjedisor</i>

4.2.2.1 Vlerat e llojit të objekteve të menaxhimit mjedisor

-- Emri --

Vlerat e llojit të objekteve (facilitete) të menaxhimit mjedisor

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i objekteve (faciliteteve) mjedisore të tilla si në zona dhe instalime.

-- Kohëzgjatja --

E kufizuar

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/EnvironmentalManagementFacilityTypeValue>

-- Vlerat --

Tabela më poshtë përfshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Para krijimit të kushteve të reja, kontrolloni nëse njëri prej tyre mund të përdoret.

Kodlistë
-- Emri -- Zonë
-- Përkufizimi -- E gjithë toka në një zonë të veçantë gjeografike nën kontrollin e menaxhimit të një organizate që mbulon aktivitetet, produktet dhe shërbimet.
-- Emri -- Instalimet
-- Përkufizimi -- Një njësi teknike, që përbëhet nga makineritë, aparatet, pajisjet, sistemi i instaluar ose një pjesë e pajisjeve të vendosura në pozitë ose të lidhura për përdorim.

4.2.3 Skema e aplikimit “Elementet e përbashkët”

Kodlistat
<i>VleratELlojitTëShpërndarjesSëInfrastrukturësInxhinierike</i>
<i>VleratELlojeveTëRrjetitTëInfrastrukturësInxhinierike</i>
<i>VleratELlojitTëParalajmërues</i>

4.2.3.1 Vlerat e llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Vlerat e llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit të shpërndarjes së infrastrukturës inxhinierike.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/UtilityDeliveryTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Kolektor -- Përkufizimi -- Përdoret në rrjetet e infrastrukturës inxhinierike (rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve), që jep produktin e tij të shërbimeve nëpërmjet mbledhjes (p.sh. për rrjetet e infrastrukturës së kanalizimeve, mbledhjen e ujit të kanalizimeve nga konsumatorët).
-- Emri -- Shpërndarje -- Përkufizimi -- Përdoret në rrjetet e infrastrukturës inxhinierike, jep produktin e tij të shërbimeve nëpërmjet shpërndarjes kryesisht lokale (p.sh. shpërndarja lokale e energjisë elektrike), që lidhet direkt me konsumatorët.
-- Emri -- Private -- Përkufizimi -- Përkufizimi i një lloji shërbimi të rrjetit, që jep produktin e tij përmes një rrjeti të vogël privat (p.sh. në pronësi të një kompanie private).
-- Emri -- Transmetues/Transportues -- Përkufizimi -- Përkufizimi i një lloji shërbimi të rrjetit, që jep produktin e tij nëpërmjet një rrjeti të gjerë transporti (p.sh. për të përcjellë produkte kimike të naftës në distanca më të mëdha).

4.2.3.2 Vlerat e llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike

-- Emri --

Vlerat e llojeve të rrjetit të infrastrukturës inxhinierike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve të rrjeteve të infrastrukturës inxhinierike.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/UtilityNetworkTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike
-- Përkufizimi -- Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike.
-- Emri -- Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve
-- Përkufizimi -- Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve.
-- Emri -- Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve
-- Përkufizimi -- Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së kanalizimeve.
-- Emri -- Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujor
-- Përkufizimi --

Kodlistë

Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së sistemit ujqor.

-- Emri --

Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike

-- Përkufizimi --

Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike.

-- Emri --

Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit

-- Përkufizimi --

Shërbimet e rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit.

4.2.3.3 Vlerat e llojit paralajmërues**-- Emri --**

Vlerat e llojit paralajmërues

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit paralajmërues.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/WarningTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë**-- Emri --**

Rrjet

-- Përkufizimi --

Paralajmërim për mbrojtjen e rrjeteve që kanë kablllo dhe tuba.

-- Emri --

Shirit

-- Përkufizimi --

Shiriti paralajmërues (i njohur gjithashtu si kasetë paralajmëruese) është një kasetë plastike elastike e ngjyrës së sinjalit ose kombinim me ngjyra të theksuara (si e verdhë, e zezë ose e kuqërremtë).

-- Emri --

Blllokues betoni

-- Përkufizimi --

Një strukturë, me material betoni që mbulon/mbrojnë rrjetet që kanë kablllo ose tubacione.

4.2.4 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë elektrike”**Kodlistat**

VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitShpërndarjesSëEnergjisëElektrike

4.2.4.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

-- Emri --

Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë elektrike.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/ElectricityAppurtenanceTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Nyja elektrike -- Përkufizimi -- Nyja e rrjetit të energjisë elektrike. -- Përshkrimi -- Nyja në një rrjet elektrik
-- Emri -- Pajisja e kontrollit të kapacitetit -- Përkufizimi -- Pajisja e kontrollit të kapacitetit -- Përshkrimi -- Kontrolli i kapacitetit zakonisht bëhet për: zvogëlimin e humbjeve për shkak të ngarkesës reaktive të rrymës, ulja e kërkesës për kVA, zvogëlimi i konsumit të energjisë së konsumatorit, përmirësimi i profilit të tensionit dhe rritja e të ardhurave. Kontrolli indirekt i kapacitetit gjithashtu ndihmon në jetëgjatësinë e pajisjeve.
-- Emri -- Kutia e shpërndarjes -- Përkufizimi -- Kutia e shpërndarjes. -- Përshkrimi -- Kutia e shpërndarjes mbron dhe/ose mbyll qarqet elektrike dhe pajisjet në terren.
-- Emri -- Pajisje stabilizuese -- Përkufizimi -- Fuqia e pajisjeve stabilizuese. -- Përshkrimi-- Shpërndarja e energjisë është më efikase nëse operohet kur faktori i fuqisë është i bashkuar. Një tension i alternuar dhe rryma që e shkakton atë të rrjedhë duhet të rritet dhe të bjerë në vlerë në mënyrë të barabartë dhe të kthejë drejtimin në të njëjtin çast. Kur kjo ndodh, dy valët thuhet se janë në fazë dhe faktori i fuqisë është i bashkuar. Sidoqoftë, efekte të ndryshme induktive, siç janë motorët e induksionit të boshatisjes ose transformatorët, mund të ulin faktordin e fuqisë.
-- Emri -- Pika e shpërndarjes -- Përkufizimi -- Pika e shpërndarjes. -- Përshkrimi-- Pika nga ku përcillet fuqia e energjisë.
-- Emri -- Pajisje mbrojtëse dinamike -- Përkufizimi -- Pajisje mbrojtëse dinamike. -- Përshkrimi-- Përveç hapjes kur zbulohet një defekt, pajisjet mbrojtëse dinamike tentojnë të rivendosin shërbimin. Nëse defekti nuk eliminohet edhe pas një numri të caktuar të mbylljeve, pajisja mund të mbyllë qarkun e hapur. Rivendosja është projektuar për të zvogëluar ose eliminuar efektet e gabimeve të përkohshme.
-- Emri --

Kodlistë
Siguresat -- Përkufizimi -- Siguresat. -- Përshkrimi-- Siguresat përdoren për të mbrojtur pajisjet e shpërndarjes nga rrymat e dëmtuara. Një siguresë vendoset qëllimisht në qarkun elektrik, hap qarkun në një rrymë të paracaktuar që mbahet, për një sasi të paracaktuar kohe. Siguresat nuk janë dinamike për faktin se ato mbeten të hapura dhe nuk tërhiqen. Duke ndërprerë automatikisht rrjedhën e energjisë elektrike, një siguresë parandalon ose kufizon dëmet e shkaktuara nga një mbingarkesë ose qark i shkurtër.
-- Emri -- Gjenerator -- Përkufizimi -- Gjenerator. -- Përshkrimi-- Gjeneratori është një alternativë, burim i energjisë së palës së tretë që ushqehet në rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike.
-- Emri -- Ndryshues ngarkese -- Përkufizimi -- Ndryshues ngarkese. -- Përshkrimi-- Lidhja e përcjellësit të ngarkesës së ndryshueshme, paraqet kontrollet e transformatorëve të fuqisë që ndryshojnë raportin e kthimit të energjisë primare në atë dytësore të transformatorit, ndërsa transformatori është nën ngarkesë për të rregulluar rrjedhën e rrymës dhe minimizimin e rënies së tensionit. Këmbyesit e ngarkesës automatike në transformatorin e fuqisë sigurojnë kontrollin e tensionit në nënstacion. Sistemet e kontrollit të rregullatorëve të tensionit dhe pajisjet për ndërprerjen e përcjellshmërisë përtej nënstacionit zakonisht kanë një kompensator rënie të linjës për të stimuluar rënien e tensionit ndërmjet nënstacionit dhe pikave në sistemin e shpërndarjes.
-- Emri -- Stacioni kryesor -- Përkufizimi -- Stacioni kryesor. -- Përshkrimi-- Stacioni elektrik paraqet një ndërtesë ose një rrethim të mbyllur ku ndodhen pajisjet që ndezin dhe modifikojnë karakteristikat e energjisë nga një burim gjenerimi. Sistemet e shpërndarjes përfshijnë daljet primare(qarqet), bankat e transformatorëve dhe qarqet dytësore(lart ose nëntokësore) që shërbejnë në një zonë të caktuar.
-- Emri -- Stacion shpërndarje -- Përkufizimi -- Stacion shpërndarje. -- Përshkrimi-- Stacion shpërndarje
-- Emri -- Mbrojtës rrjeti -- Përkufizimi -- Mbrojtës rrjeti. -- Përshkrimi-- Transformatorët e rrjetit lidhen me rrjetin dytësor nëpërmjet një mbrojtësi rrjeti. Komponentët e mbrojtjes së rrjetit mund të jenë ndërprerësit e rrymës, siguresat dhe kontrollet e nevojshme për stakimin automatik të një transformatori nga rrjeti dytësor në përgjigje të kushteve të paracaktuara në ushqyesin primar ose transformatorin.
-- Emri -- Pika e hapjes -- Përkufizimi -- Pika e hapjes. -- Përshkrimi-- Pika e hapjes përmban informacione për një shumëllojshmëri të pajisjeve të izoluara dhe të mbrojtura që lidhin kabllo me tension të lartë të aparatet, duke përfshirë transformatorët. Lidhëset e izoluara të ngarkuara me ndarje të ngarkesës përdoren me mbushje primare të transformatorëve të shpërndarjes, me zhytje për siguri. Ky njihet si një konfigurim i sigurt.
-- Emri -- Matësit primar -- Përkufizimi --

Kodlistë
Matësit primar.
-- Përshkrimi-- Matësit primar janë instaluar nëse konsumatorët zgjedhin të kenë energji të shpërndarë në tensione të shpërndarjes, siç është 12.5 kV. Konsumatorët zakonisht faturohen për kilovat orë (kwh) të përdorura. Klientët dhe industrinë mund të faturohen gjithashtu për ngarkesat e kërkesës dhe ngarkesat e faktorit të fuqisë.
-- Emri -- Kontrolluesi elektrik
-- Përkufizimi -- Kontrolluesi elektrik.
-- Përshkrimi-- Kontrolluesi elektrik
-- Emri -- Kontrolluesi hidraulik
-- Përkufizimi -- Kontrolluesi hidraulik.
-- Përshkrimi-- Kontrolluesi hidraulik është një pjesë integrale e çelësve me një fazë. Një spirale e shtrëngimit në seri me vijën përdoret për të kuptuar tejkalimin e hapur, kontaktet e çelësit. Kontaktet mbyllen pas një intervali të paracaktuar.
-- Emri -- Rregullatori
-- Përkufizimi -- Rregullatori.
-- Përshkrimi-- Tensioni i siguruar nga rregullatorët ndryshohet duke përdorur një kilovat të ndryshimit të rrymës për të rregulluar numrin e mbështjelljeve dytësore. Ngarkesa e linjës mund të rregullohet nga $\pm 10\%$ të tensionit normal të linjës. Rregullatorët e tensionit që kontrollojnë tensionin e sistemit të shpërndarjes janë vlerësuar nga 2.5 kV në 34.5 grd Y kV. Shumica e rregullatorëve të furnizuesve janë 32-hapësh.
-- Emri -- Kontrolli i transmetimit
-- Përkufizimi -- Kontrolli i transmetimit.
-- Përshkrimi-- Sistemet e mbrojtjes së transmetimit zbulojnë dhe izolojnë gabimet. Periudha e vonësve të fazës dhe kontrolli i transmetimit janë të koordinuara me siguresat në qark. Ato janë njësi të menjëhershme me TCC të anasjelltë për të koordinuar me siguresat në drejtim të rrymës.
-- Emri -- Pajisjet elektronike kontrolluese
-- Përkufizimi -- Pajisjet elektronike kontrolluese.
-- Përshkrimi-- Pajisjet elektronike kontrolluese janë pajisje automatike për hapjen e qarkut që janë instaluar në anën e ngarkesës së pajisjeve të ndërprerjes së defektit dhe llogarisin operacionet e saj të prishjes së gabimit. Pajisjet elektronike kontrolluese vendosen të hapen pasi të jenë zbuluar një, dy ose tre gabime në një hapësirë kohore të paracaktuar. Sinjalizuesit përdoren në lidhje me siguresat dhe çelësat dhe mund të kenë karakteristika të përmbajtjes aktuale për të parandaluar numërimin e pasaktë.
-- Emri -- Pajisjet hidraulike kontrolluese
-- Përkufizimi -- Pajisjet hidraulike kontrolluese.
-- Përshkrimi-- Kontrollorët e seksioneve kontrollojnë një impuls të kundërt kur rryma minimale e aktivizimit bie në zero për shkak se një defekt ndërpritet nga sistemi i mbylljes (ose pajisja tjetër mbrojtëse). Seksionet veprojnë në lidhje me ndërprerësit dhe çelësin për të bllokuar defektet aktuale pas një numri të paracaktuar (zakonisht tre) të operacioneve.
-- Emri -- Ndriçuesit e rrugëve
-- Përkufizimi -- Ndriçuesit e rrugëve.
-- Përshkrimi-- Një ndriçues rruge (ose llambadar, llambë rruge) është një burim i ngritur i dritës në buzë të një rruge, i cili ndizet në një kohë të caktuar çdo natë.

Kodlistë
-- Emri -- Nënstacion -- Përkufizimi -- Nënstacion. -- Përshkrimi-- Nënstacioni elektrik është një stacion ndihmës i një sistemi të prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë, ku tensionet transformohen nga lartë – poshtë ose nga transformatorët e kundërt. Fuqia elektrike mund të rrjedhë nëpër disa nënstatione ndërmjet impiantit gjenerues dhe konsumatorit, dhe mund të ndryshohet në tension në disa hapa. Një nënstation që ka një transformator të ngritur, rrit tensionin ndërsa zvogëlon rrymën, ndërkohë që një transformator që zvogëlon tensionin duke rritur rrjedhën për shpërndarjen vendore dhe të përdorshme.
-- Emri -- Çelës -- Përkufizimi -- Çelës. -- Përshkrimi-- Një çelës që i shkëputen qarqet brenda shpërndarjes.
-- Emri -- Transformator -- Përkufizimi -- Transformator. -- Përshkrimi-- Rrjetet mund të jenë manuale ose me energji elektrike. Çelësat janë të hapur ose të mbyllur. Çelësat janë kritikë për sistemin e shpërndarjes elektrike për të lejuar ndërprerjen aktuale dhe mirëmbajtjen e sistemit, ri drejtimin e rrymës në rast emergjence ose për të izoluar dështimet e sistemit. Çelësat mund të automatizohen dhe kontrollohen në distancë nëpërmjet operacionit SCADA.
-- Emri -- Rregullatori i tensionit -- Përkufizimi -- Rregullatori i tensionit. -- Përshkrimi-- Transformatorët, përcjellin energjinë elektrike nga një qark në një tjetër zakonisht me vlera të ndryshuara të tensionit dhe rrymës në proces. Këto nëntipa përfshijnë: rrjetin, linjën një fazore, fazën e vetme nëntokësore, fazën e dyfishtë, mbi tre fazë, tre fazë nëntokësore, hapat dhe fuqinë.
-- Emri -- Pajisjet e zbulimit -- Përkufizimi -- Pajisjet e zbulimit. -- Përshkrimi-- Rregullatorët e tensionit ndryshojnë furnizimin me energji ose burimin e tensionit të konsumatorit për të mbajtur tensionin brenda kufijve të dëshiruar. Tensioni i siguruar nga rregullatorët ndryshohet duke përdorur një rubinet të ndryshimit të rrymës për të rregulluar numrin e mbështjelljeve sekondare. Çelësat e anashkalimeve lejojnë që rregullatori të hiqet për shërbimin normal pa ndërprerë ngarkesën e rrymës.
-- Emri -- Pajisja e monitorimit dhe kontrollit -- Përkufizimi-- Pajisja e monitorimit dhe kontrollit.

4.2.5 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve”

Kodlistat
VleratEILlojitTëAksesorëveTëRrjetitShpërndarjesSëNaftësGazitDheKimikateve
VleratEILlojeveTëProdukteveTëRrjetitShpërndarjesSëNaftësGazitDheKimikateve

4.2.5.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

-- Emri --

Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/OilGasChemicalsAppurtenanceTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuara nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri --
Pompë
-- Përkufizimi --
Pompë.
-- Emri --
Benzinatë
-- Përkufizimi --
Benzinatë.
-- Emri --
Nyjë
-- Përkufizimi --
Nyjë.
-- Emri --
Ngjeshje
-- Përkufizimi --
Ngjeshje.
-- Emri --
Stacion
-- Përkufizimi --
Stacion.
-- Emri --
Pika e shpërndarjes
-- Përkufizimi --
Pika e shpërndarjes.
-- Emri --
Kufitar
-- Përkufizimi --
Kufitar.
-- Emri --
Rajoni i prodhimit
-- Përkufizimi --
Rajoni i prodhimit.
-- Emri --
Fabrikë
-- Përkufizimi --
Fabrikë.
-- Emri --
Stacion pompimi
-- Përkufizimi --
Stacion pompimi.
-- Emri --
Depo
-- Përkufizimi --
Depo.
-- Emri --
Shenjë
-- Përkufizimi --
Shenjë.

4.2.5.2 Vlerat e llojeve të produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve

-- Emri --

Vlerat e llojeve të produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve.

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i produkteve të rrjetit të shpërndarjes së naftës, gazit dhe kimikateve.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/OilGasChemicalsProductTypeValue>

-- Vlerat --

Tabela më poshtë përfshin vlerat e rekomanduara që mund të përdoren nga ofruesit e të dhënave. Para krijimit të kushteve të reja, kontrollohet nëse njëri prej tyre mund të përdoret.

Kodlistë
-- Emri -- Gaz natyror i lëngshëm
-- Përkufizimi -- Gaz natyror i lëngshëm.
-- Emri -- Metan
-- Përkufizimi -- Metan.
-- Emri -- Gaz natyror
-- Përkufizimi -- Gaz natyror.
-- Emri -- Gaz natyror dhe tetrahidrotiofen
-- Përkufizimi -- Gaz natyror dhe tetrahidrotiofen.
-- Emri -- Gaz nitrogjeni
-- Përkufizimi -- Gaz nitrogjeni.
-- Emri -- Gaz i mbetur
-- Përkufizimi -- Gaz i mbetur.
-- Emri -- Aceton
-- Përkufizimi -- Aceton.
-- Emri -- Ajër
-- Përkufizimi -- Ajër.
-- Emri -- Argon
-- Përkufizimi -- Argon.
-- Emri -- Butadien
-- Përkufizimi -- Butadien.
-- Emri -- Butadiene 1, 3
-- Përkufizimi --

Kodlistë
Butadiene 1, 3.
-- Emri --
Citokrom - c3
-- Përkufizimi --
Citokrom - c3.
-- Emri --
Dioksid karboni
-- Përkufizimi --
Dioksid karboni.
-- Emri --
Klorine
-- Përkufizimi --
Klorine.
-- Emri --
Ajër i ngjeshur
-- Përkufizim --
Ajër i ngjeshur.
-- Emri --
I papërpunuar
-- Përkufizimi --
I papërpunuar.
-- Emri --
Dikoloroetan
-- Përkufizimi --
Dikoloroetan.
-- Emri --
Naftë
-- Përkufizimi --
Naftë.
-- Emri --
Etilen
-- Përkufizimi --
Etilen.
-- Emri --
Fabrikimi i gazit të certifikuar
-- Përkufizimi --
Fabrikimi i gazit të certifikuar.
-- Emri --
Vaj
-- Përkufizimi --
Vaj.
-- Emri --
Hidrogjen
-- Përkufizim --
Hidrogjen.
-- Emri --
Izobutan
-- Përkufizimi --
Izobutan.
-- Emri --
Jet-A1
-- Përkufizimi --
Jet-A1.
-- Emri --
Vajguri
-- Përkufizimi --
Vajguri.
-- Emri --

Kodlistë
Amoniak i lëngshëm -- Përkufizimi -- Amoniak i lëngshëm.
-- Emri -- Hidrokarbon i lëngshëm - -- Përkufizimi -- Hidrokarbon i lëngshëm.
-- Emri -- Shumëllojshmëri produktesh -- Përkufizimi -- Shumëllojshmëri produktesh.
-- Emri -- MVC -- Përkufizimi -- MVC.
-- Emri -- Nitrogjen -- Përkufizimi -- Nitrogjen.
-- Emri -- Oksigjen -- Përkufizimi -- Oksigjen.
-- Emri -- Fenole -- Përkufizimi -- Fenole.
-- Emri -- Propan -- Përkufizimi -- Propan.
-- Emri -- Propilen -- Përkufizimi -- Propilen.
-- Emri -- I rafinuar -- Përkufizimi -- I rafinuar.
-- Emri -- Produkte të rafinuara -- Përkufizimi -- Produkte të rafinuara.
-- Emri -- Uji i kripur -- Përkufizimi -- Uji i kripur.
-- Emri -- Saumur -- Përkufizimi -- Saumur.
-- Emri -- Tetrakloroetan -- Përkufizimi -- Tetrakloroetan.
-- Emri -- I panjohur -- Përkufizimi --

Kodlistë

I panjohur.

4.2.6 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së kanalizimeve”

Kodlistat
<i>VleratELlojitTëAksesorëveTëRrjetitIShpërndarjesSëUjëraveTëNdotura</i>
<i>VleratELlojitTëUjëraveTëRrjetitIShpërndarjesSëUjëraveTëNdotura</i>

4.2.6.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura**-- Emri --**

Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së ujërave të ndotura

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të ujërave të ndotura

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/SewerAppurtenanceTypeValue>**-- Vlerat --**

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë**--Emri--**

Anoda

-- Përkufizimi --

Një anodë është një mekanizëm elektrik, që aplikohet në komponentët e sistemit për parandalimin e ndryshkut, dhe korrozionit të sipërfaqeve metalike që janë në kontakt me ujin ose tokën. Një rrymë e tensionit të ulët aplikohet në ujë ose në tokë në kontakt me metalin, kështu që forca elektromotore e bën përbërësin metalik katodik. Korrozioni përqendrohet në anoda, në vend të komponentëve të sistemit të ujit të lidhur (dhe të mbrojtur). Ky lloj i korrozionit mund të ndodhë në bakër, çelik, çelik inoks, gizë dhe tuba hekuri të hollë.

--Emri--

Basen pritës

-- Përkufizimi --

Një basin pritës është një dhomë ose pus i përdorur, për stuhit ose për ujërat e ndotura të kombinuara për të marrë rrjedhjen, në sistemin e grumbullimit. Basinet pritës përdoren si një mjet për të hequr mbetjet dhe lëndët e ngurta që mund të futen në sistemin e mbledhjes. Basinet kapës mund të modelohen gjithashtu si hyrje.

--Emri--

Filtër

-- Përkufizimi --

Filtri është një strukturë e veçantë për ujërat që përdoret si një hapje, në një sistem grumbullimi për futjen e mjeteve, shufrave gjatë filtrimit të tubacionit. Llojet e filtrimit përfshijnë filtrime me dy drejtime, të cilat janë projektuar për të punuar në formë gjarpëruese në tub, në të dyja drejtëmet. Filtrimi i dyanshëm zakonisht gjendet në pjesën anësore ose afër një drejtimi ku ka element.

--Emri--

Cisternë

-- Përkufizimi --

Cisternë është pjesa cilindrike e një vrimë në mes të konit dhe shelfit. Cisternat janë gjetur vetëm në sistemet e ujërave të zeza dhe ujërave të shiut.

--Emri--

Kolektori i ujërave të shiut

--Përkufizimi--

Kolektori i ujërave të shiut.

--Emri--

Lidhje

Kodlistë
--Përkufizimi-- Lidhje.
--Emri-- Mbrojtja nga goditja -- Përkufizimi -- Mbrojtja nga goditja paraqet një lloj mbrojtje të linjës që përdoret për të parandaluar lëvizjen e tubave. Mbrojtja nga shtytja/goditja zbatohet si blloqe shtytëse (masa të materialit betoni) që vendosen në kthesa dhe rreth strukturave të valvulave. Llojet e mbrojtjes së shtytjes përfshijnë mënyrat me spirancë, bllokim dhe goditje.
--Emri-- Matës -- Përkufizimi -- Një matës është një objekt, që përdoret për të matur vëllimin e ujërave të ndotura. Duke qenë një objekt, një matës luan rolin e një nyje në rrjetin aktiv.
--Emri-- Nyje --Përkufizimi-- Nyje.
--Emri-- Pajisjet mekanike dhe elektromekanike --Përkufizimi-- Pajisjet mekanike dhe elektromekanike.
--Emri-- Pompë -- Përkufizimi -- Një pompë është pjesë e pajisjeve që lëviz, kompreson ose ndryshon presionin e një lëngu, ujit ose ajrit, duke u transportuar nëpërmjet një kanali natyral ose artificial. Llojet e pompave përfshijnë lëvizjet aksiale, centrifugale, rrotulluese.
--Emri-- Kundër valvul -- Përkufizimi -- Kundër valvula është një pajisje e përdorur në sistemet e kanalizimeve, është e pezulluar nga një shirit horizontal dhe zakonisht vendoset në fund të një tubacioni shkarkimi, në një pjesë të ujit me lartësi të pjerrët të sipërfaqes. Kjo pjesë e pajisjes quhet edhe portë pritëse, portë përplasje ose derë kontrolli.
--Emri-- Depo uji --Përkufizimi-- Depo uji.
--Emri-- Rregullator -- Përkufizimi -- Rregullator është një pajisje që përdoret në sistemet e kombinuara të ujërave të ndotura, për të kontrolluar ose rregulluar rrjedhën e devijimit.
--Emri-- Zgarë mbrojtëse -- Përkufizimi -- Zgara mbrojtëse përbëhet nga një grup shufrash paralele, vertikale ose të pjerrëta, që vendosen në një kanal, në kanalizime ose në rrugë të tjera ujore për të kapur mbetjet. Rrjetet e shufrave gjenden vetëm në sistemet e ujërave të ndotura dhe të ujërave të shiut.
--Emri-- Sensori SCADA -- Përkufizimi -- Sensori SCADA është një objekt që është përdorur për të matur në distancë, statusin e komponentëve të rrjetit si pjesë e një sistemi mbikëqyrës dhe marrjes së të dhënave (SCADA). Sistemet SCADA ofrojnë alarme, përgjigje, marrje të të dhënave dhe kontrole për sistemet e grumbullimit dhe shpërndarjes. Operatorët përdorin sistemin SCADA për të monitoruar dhe përshtatur proceset dhe pajisjet.
--Emri--

Kodlistë
Struktura shkatërruese -- Përkufizimi -- Struktura shkatërruese është një kanalizim dhe objekt specifik për ujërat e ndotura, ku kullimi i ujërave të ndotura shkarkohet nga sistemi. Një pikë shkarkimi mund të vendoset në fundin e një grykëderdhje.
-- Emri -- Struktura specifike -- Përkufizimi -- Struktura specifike.
-- Emri -- Të tjera -- Përkufizimi -- Të tjera.

4.2.6.2 Vlerat e llojit të ujërave të ndotura

-- Emri --

Vlerat e llojit të ujërave të ndotura

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojeve të ujërave të ndotura.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/SewerWaterTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën e mëposhtme dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Ujërat e ndotura -- Përkufizimi -- Ujërat e ndotura. -- Përshkrimi -- Ujërat e ndotur, largojnë produktet e mbetjeve nga shtëpitë e njerëzve dhe i dërgojnë ato nën tokë në një impiant trajtimi.
-- Emri -- Të kombinuar -- Përkufizimi -- Ujërat e ndotura të kombinuar. -- Përshkrimi -- Ujërat e ndotura të kombinuar përbëjnë një lloj sistemi kanalizimesh që mbledh ujërat e zeza sanitare dhe rrjedhjen e ujërave të shiut në një sistem të vetëm tubash.
-- Emri -- Të trajtuar -- Përkufizimi -- Uji i trajtuar. -- Përshkrimi -- Uji i trajtuar, i quajtur ujë i ricikluar, është uji i ndotur (ujërave të zeza) që është përpunuar për heqjen e lëndëve të ngurta dhe papastërtive të caktuara dhe më pas përdoret në vaditje të tokës ose për të mbushur akuiferet nëntokësore.
-- Emri -- Ujërat e bardha -- Përkufizimi -- Ujërat e bardha nga reshjet atmosferike. -- Përshkrimi -- Ujërat e bardha që vijnë nga reshjet atmosferike bashkohen në ligatinat dhe liqenet. Kanalet dhe vijat e frenimit shërbejnë për të kryer kullimin e ujërave.

4.2.7 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së energjisë termike”

Kodlistat
<i>Vlerat EL Llojit Të Aksesoreve Të Rrjetit I Shpërndarjes Së Energjisë Termike</i>

4.2.7.1 Vlerat e llojeve të aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike

-- Përkufizimi --

Kjo kodlistë përmban një klasifikim të aksesoreve të rrjetit të shpërndarjes së energjisë termike.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codeList/US/ThermalAppurtenanceTypeValue>

-- Burimi --

Vlerat EL Llojit Të Aksesoreve

-- Vlerat --

Kjo kodlistë përcaktohet nga vlerat e ofruesit të të dhënave.

4.2.8 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së sistemit ujqor”

Kodlistat
<i>Vlerat EL Llojit Të Aksesoreve Të Rrjetit I Shpërndarjes Së Sistemit Ujqor</i>
<i>Vlerat EL Llojit Të Ujqorave</i>

4.2.8.1 Vlerat e llojit të aksesoreve të rrjetit i shpërndarjes të sistemit ujqor

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesoreve të rrjetit të sistemit ujqor

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesoreve të rrjetit të sistemit ujqor.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/WaterAppurtenanceTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- Nyja ujqore -- Përkufizimi -- Nyja e rrjetit ujqor. -- Përshkrimi -- Nyja në një rrjet ujqor.
-- Emri -- Anoda -- Përkufizimi -- Anoda. -- Përshkrimi -- Anoda është një mekanizëm elektrik që aplikohet në komponentët e sistemit për parandalimin e ndryshkut, dhe korrozionit të sipërfaqeve metalike që janë në kontakt me ujin ose tokën. Një rrymë e tensionit të ulët aplikohet në ujë ose në tokë në kontakt me metalin, kështu që forca elektromotore e bën përbërësin metalik katodik. Korrozioni përqendrohet në anodat në vend të komponentëve të sistemit të ujit të lidhur (dhe të mbrojtur). Ky lloj i korrozionit mund të ndodhë në bakër, çelik, çelik inoks, gize, dhe tuba hekuri të hollë.
-- Emri -- Pusi i pastër -- Përkufizimi --

Kodlistë
Pusi i pastër. -- Përshkrimi -- Një pus i pastër është një rezervuar i mbyllur që lidhet me një impiant trajtimi. Puset e pastër përdoren për të ruajtur ujë të filtruar me kapacitet të mjaftueshëm, për të parandaluar nevojën për ndryshimin e shkallës së filtrimit me ndryshimet në kërkesë. Puset e pastra gjithashtu përdoren për të siguruar kohën e kontaktit të klorit për dezinfektim. Pompat përdoren për të lëvizur ujin nga pus i pastër në impiantin e trajtimit ose në një sistem shpërndarjeje.
-- Emri -- Valvulat e kontrollit -- Përkufizimi -- Valvulat e kontrollit. -- Përshkrimi-- Valvulat e kontrollit përfaqësojnë një sërë valvulash që veprojnë në mënyrë të veçantë. Ekzistojnë tri lloje themelore të kontrollit: kontrolli rrjedhës, kontrolli i ajrit dhe lartësia.
-- Emri -- Pajisje montimi -- Përkufizimi -- Pajisje montimi. -- Përshkrimi -- Pajisja e montimit përfaqëson objektin e gjetur në nyjën e përbashkët midis dy rreshtave ku duhet të ndodhë një tranzicion i llojit. Pajisjet themelore lidhëse midis tubave; këto pajisje janë përdorur rrallë për të kontrolluar rrjedhën e ujit përmes rrjetit.
-- Emri -- Rezervë uji -- Përkufizimi -- Rezervë uji. -- Përshkrimi-- Rezerva e ujit u mundëson zjarrfikësve të bashkojnë zorrët e ujit në rrjetin e shpërndarjes. Rezervat e ujit gjithashtu përdoren dhe për rotullimin e linjave kryesore dhe pjesëve anësore, mbushjen e kamionëve të rezervuarëve dhe sigurimin e burimit të përkohshëm të ujit për punët ndërtimore.
-- Emri -- Nyjë bashkuese -- Përkufizimi -- Nyjë bashkuese. -- Përshkrimi-- Nyjë bashkuese është nyja e rrjetit të ujësjellësit ku kombinohen dy/më shumë tuba ose një pikë ku konsumi i ujit ndahet dhe përcaktohet si kërkesë.
-- Emri -- Pikë anësore -- Përkufizimi -- Pikë anësore. -- Përshkrimi-- Një pikë anësore përfaqëson vendndodhjen e lidhjes midis klientit dhe sistemit të shpërndarjes.
-- Emri -- Matës -- Përkufizimi -- Matës. -- Përshkrimi-- Matësi është një objekt që përdoret për të matur vëllimin e ujërave të ndotur. Duke qenë një objekt, një matës luan rolin e një nyje në rrjetin aktiv. Shënim. Matësit janë gjithashtu shumë të ngjashëm me rezervat e ujit, pasi ato gjithashtu kanë një objekt depoje të lidhur.
-- Emri -- Pompë -- Përkufizimi -- Pompë. -- Përshkrimi-- Pompa është një pjesë e pajisjeve që lëviz, kompreson ose ndryshon presionin e një lëngu, ujit ose ajrit, duke u transportuar nëpërmjet një kanali natyral ose artificial. Llojet e pompave përfshijnë lëvizjet aksiale, centrifugale, reciproke, rrotulluese.
-- Emri -- Stacion pompimi

Kodlistë
-- Përkufizimi -- Stacion pompimi. -- Përshkrimi-- Një stacion pompimi është një objekt që realizon pompimin e ujit në rrjet, për të transportuar në një pjesë tjetër të rrjetit (pompa e ngritjes).
-- Emri -- Kabina -- Përkufizimi -- Kabina. -- Përshkrimi-- Kabina është një objekt që përdoret për mbledhjen e mostrave të ujit. Stacionet e marrjes së mostrave mund të jenë pajisje të dedikuara për marrjen e tyre, ose mund të jenë pajisje të tjera të sistemit ku mund të merret një mostër.
-- Emri -- Sensori SCADA -- Përkufizimi -- Sensori SCADA. -- Përshkrimi-- Sensori SCADA është një objekt që është përdorur për të matur në distancë statusin e komponentëve të rrjetit si pjesë e një sistemi mbikëqyrës dhe marrës i të dhënave (SCADA). Sistemet SCADA ofrojnë alarme, përgjigje, marrje të të dhënave dhe kontroll për sistemet e grumbullimit dhe shpërndarjes. Operatorët përdorin sistemin SCADA për të monitoruar dhe përshtatur proceset dhe pajisjet.
-- Emri -- Basen depozitimi -- Përkufizim -- Basen depozitimi. -- Përshkrimi-- Baseni i depozitimit paraqet zonën e mbyllur artificialisht të një lumi ose limani të projektuar në mënyrë që niveli i ujit të mbetet i paprekur nga ndryshimet e baticës.
-- Emri -- Objekti i depozitimit -- Përkufizimi -- Objekti i depozitimit të mbyllur.
-- Emri -- Depozita e mbajtjes së ujit -- Përkufizimi -- Depozita e mbajtjes së ujit - <i>Surge relief tank</i>. -- Përshkrimi-- Depozita e mbajtjes së ujit përdoret për të eliminuar rritjet e presionit në sistemin e ujit. Rezervuarët e ndihmës së madhe sigurojnë një lloj tape kundër rrjedhjes brenda sistemit duke pranuar ujin në një rezervuar nëpërmjet një valvule presioni.
-- Emri -- Sistemi i valvulës -- Përkufizimi -- Sistemi i valvulës. -- Përshkrimi-- Sistemi i valvulave është i pajisur me një tubacion ose grykë në të cilën anët e mbylljes, rrotullohen ose zhvendosen në mënyrë transversale/gjatësore, në rrjedhën e ujit në mënyrë që të kontrollojnë ose ndalojnë rrjedhën. Valvulat e sistemit përdoren për të rregulluar presionin, izolimin, rrjedhën e mbytur, për të parandaluar rrjedhën dhe për të lehtësuar presionin. Shënim. Llojet e valvulave të sistemit përfshijnë portë, tapë, saçme, kon dhe stilin flutur. Këto lloje të veçanta mund të klasifikohen si valvula izolimi.
-- Emri -- Mbrojtja nga goditja -- Përkufizimi -- Mbrojtja e goditja. -- Përshkrimi-- Mbrojtja nga goditja paraqet një lloj mbrojtësi të linjës që përdoret për të parandaluar lëvizjen e tubave. Mbrojtja nga goditja realizohet nga blloqe shtytëse (masa të materialit betoni) që vendosen në kthesa dhe rreth strukturave të valvulave.
-- Emri -- Impianti i trajtimit

Kodlistë

-- **Përkufizimi** --

Impianti i trajtimit.

-- **Përshkrimi**--

Impianti i trajtimit.

-- **Emri** --

Pus

-- **Përkufizimi** --

Pus prodhimi.

-- **Përshkrimi**--

Pus prodhimi.

-- **Emri** --

Valvula e mbajtjes së presionit

-- **Përkufizimi** --

Valvula e mbajtjes së presionit.

-- **Përshkrimi**--

Valvula e mbajtjes së presionit.

-- **Emri** --

Valvula e lëshimit të ajrit

-- **Përkufizimi** --

Valvula e lëshimit të ajrit.

-- **Përshkrimi** --

Valvula e lëshimit të ajrit.

-- **Emri** --

Kontrolluesi i valvulës

-- **Përkufizim** --

Kontrolluesi i valvulës.

-- **Përshkrimi** --

Kontrolluesi i valvulës.

-- **Emri** --

Pika e shkarkimit të ujit

-- **Përkufizimi** --

Pika e shkarkimit të ujit.

-- **Përshkrimi**--

Pika e shkarkimit të ujit.

-- **Emri** --

Pika e shërbimit të ujit

-- **Përkufizimi** --

Pika e shërbimit të ujit.

-- **Përshkrimi**--

Pika e shërbimit të ujit.

-- **Emri** --

Burimi

-- **Përkufizimi**--

Burimi.

-- **Përshkrimi**--

Burimi.

-- **Emri** --

Depozita ujore e zjarrfikësve

-- **Përkufizimi** --

Depozita ujore e zjarrfikësve.

-- **Përshkrimi**--

Depozita ujore e zjarrfikësve.

-- **Emri** --

Kontrolluesi i presionit

-- **Përkufizimi** --

Kontrolluesi i presionit.

-- **Përshkrimi**--

Kontrolluesi i presionit.

Kodlistë
-- Emri -- Grykë
-- Përkufizimi -- Grykë.
-- Përshkrimi-- Grykë.
-- Emri -- Vlera e kontrollit të tërheqjes
-- Përkufizimi -- Vlera e kontrollit të tërheqjes.
-- Përshkrimi-- Vlera e kontrollit të tërheqjes.
-- Emri -- Pika e rehabilitimit të ujit
-- Përkufizimi -- Pika e rehabilitimit të ujit.
-- Përshkrimi-- Pika e rehabilitimit të ujit.

4.2.8.2 Vlerat e llojit të ujërave

-- Emri --

Vlerat e llojit të ujërave

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit të ujërave.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Identifikuesi --

<http://inspire.ec.europa.eu/codelist/WaterTypeValue>

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
-- Emri -- I pijshëm
-- Përkufizimi -- Uji i pijshëm.
-- Emri -- I papërpunuar
-- Përkufizimi -- Uji i papërpunuar.
-- Emri -- I kripur
-- Përkufizimi -- Uji i kripur.
-- Emri -- I përpunuar
-- Përkufizimi -- Uji i përpunuar.

4.2.9 Skema e aplikimit “Rrjeti i shpërndarjes së telekomunikacionit”

Kodlistat
<i>VleratELLojitTëAksesorëveTëRrjetitTëShpërndarjesSëTelekomunikacionit</i>
<i>VleratELLojitTëMaterialitTëKabllorëveTëTelekomunikacionit</i>

4.2.9.1 Vlerat e llojit të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit

-- Emri --

Vlerat e llojeve të aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i aksesorëve të rrjetit të shpërndarjes së telekomunikacionit.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuar në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë
--Emri-- Antena -- Përkufizimi -- Antena transmeton ose merr valë elektromagnetike. Me fjalë të tjera, antenat transformojnë rrezatimin elektromagnetik në rrymë elektrike, ose anasjelltas.
--Emri-- Nyje fundore -- Përkufizimi -- Nyjat fundore janë një klasë e përgjithshme e karakteristikave, për pikat fundore të kablllove. Këto mund të konsiderohen të ngjashme me pikat e shërbimeve në ndërtesa. Ato përfaqësojnë një pikë në të cilën rrjeti i kompanisë telefonike përfundon dhe lidhet me instalime elektrike në ambientet e klientit.
--Emri -- Nyje kryesore shpërndarëse -- Përkufizimi -- Nyje kryesore shpërndarëse shpesh gjendet në centrale dhe përdoret për të ndërprerë sinjalin në kabllot e bakrit që rrjedhin nga konsumatorët. Nyjat lejojnë që këto kabllot të kryqëzohen duke përdorur pjesë litari, në pajisje të tjera të tilla si koncentratorë ose ndërprerës.
--Emri -- Qarku i mirëmbajtjes optike -- Përkufizimi -- Qarku i mirëmbajtjes optike është një spirale e kabllot me fibra pa tela, që përdoret për të mbështetur bashkimin e ardhshëm ose aktivitete të tjera të mirëmbajtjes.
--Emri -- Nyja e kryqëzuar digjitale -- Përkufizimi -- Nyja e kryqëzuar digjitale lidhet me një pjesë paneli për kabllot e bakrit që përdoren për të siguruar shërbimin digjital. Fibrat në kabllot janë të lidhura me porta sinjali, në këtë pajisje.
--Emri -- Mbrojtëse fibrash -- Përkufizimi -- Mbrojtësit e fibrave janë një mbulesë që mbron nga lagështira, zakonisht e bërë prej plastike të fortë, që mbulon zonën e ekspozuar midis kablllove të lidhura, domethënë, aty ku këllëfi është hequr për të ekspozuar mjetet individuale të transmetimit, optike ose metalike, që do të bashkohen. Mbrojtësit zakonisht përmbajnë, disa pajisje ose mjete për të ruajtur vazhdimësinë e elementeve të rezistencës në tërheqje të kablllove të përfshira dhe gjithashtu mund të mbajnë vazhdimësinë elektrike të armaturës metalike dhe/ose të sigurojnë lidhjen e jashtme me një armatim të tillë për bazat elektrike. Në rastin e kablllove me fibra optike, ato gjithashtu përmbajnë një organizues të lidhjes për të lehtësuar procesin e bashkimit dhe për të mbrojtur fibrat e ekspozuara nga dëmtimet mekanike. Përveç vulave në shtresat dhe pikat e hyrjes së kabllot, mbrojtësi mund të mbushet me një kapsulë për të vonuar më tej hyrjen e ujit.
-- Emri -- Bashkues fibrash -- Përkufizimi -- Bashkues fibrash, për kabllot e bakrit ose fibra optike. Një lidhës kabllor përbëhet nga përçues të bashkuar.
-- Emri -- <i>Multiplexer</i>

Kodlistë

-- Përkufizimi --

Një *multiplexer* është një pajisje që kombinon hyrjet e shumta në një sinjal të agregatit për t'u transportuar nëpërmjet një kanali të vetëm transmetimi. Fibrat në kablo janë të lidhura me porta sinjali me këtë pajisje.

-- Emri --

Shpërndarës/*Splitter*

-- Përkufizimi --

Një shpërndarës/*splitter* është një pajisje për bashkimin e transmetimit për marrjen e mostrave (përmes një humbje të njohur të bashkimit), përpara (incidentit) ose prapa (reflektuar) në një linjë transmetimi. Fibrat në kablo janë të lidhura me porta sinjali në këtë pajisje.

--Emri--

Ndërlidhës fibrash

-- Përkufizimi --

Një ndërlidhës fibrash, përcakton fibrat individuale ose krijon një lidhje midis dy ose më shumë kabllove me fibra. Fibrat në kablo janë të lidhura me portat e sinjalit në këtë pajisje.

-- Emri --

Panel bashkimi fibrash

-- Përkufizimi --

Paneli i bashkimit të fibrave është pajisja ku lidhjet bëhen në mes të fibrave hyrëse dhe dalëse. Fibrat në kablo janë të lidhura me portat e sinjalit në këtë pajisje.

-- Emri --

Ritransmetues bakri

-- Përkufizimi --

Një ritransmetues bakri është pajisje për kondicionimin e linjës së bakrit që amplifikon sinjalin analog ose digjital të hyrjes.

-- Emri --

Ritransmetuesi optik

-- Përkufizimi --

Ritransmetuesi optik është një pajisje që merr një sinjal optik, e përforcon atë (ose, në rastin e një sinjali digjital, riformon, rikonfirmon ose rindërton), dhe e ritransmeton atë si një sinjal optik. Fibrat në kablo janë të lidhura me portat e sinjalit në këtë pajisje.

-- Emri --

Qarku i mirëmbajtjes së bakrit

-- Përkufizimi --

Një qark i mirëmbajtjes është një spirale e hollë e kabllos së bakrit, që përdoret për të mbështetur bashkimin e ardhshëm ose aktivitete të tjera të mirëmbajtjes.

-- Emri --

Central

-- Përkufizimi --

Central është ndërtesa fizike e përdorur për të strehuar pajisjet e brendshme të objekteve (kornizat e shpërndarjes, lazerat, çelësin etj.).

-- Emri --

Përcjellësi i ngarkesës

-- Përkufizimi --

Përcjellësi i ngarkesës është një pajisje e kondicionimit të linjës së bakrit. Thirrjet telefonike standarde reagojnë ndjeshëm kur pjesa e bakrit të një linje telefonike është më e madhe se 18 kilovoltë e gjatë. Për të rikthyer cilësinë e thirrjes, mbështjelljet e ngarkesës futen në intervale të caktuara përgjatë qarkut.

-- Emri --

Tabelë shënimesh

-- Përkufizimi--

Tabelë shënimesh

-- Emri--

Pjesa fundore

-- Përkufizimi --

Pjesët fundore/terminal janë pajisje *hardware* në brendësi, të projektuara në mënyrë specifike për të lehtësuar lidhjen dhe heqjen e kabllos së shpërndarjes së rrymës ose shërbimit të telit në palën kabllorë në një vend të caktuar. Terminalet janë një klasë e pajisjeve që përcaktojnë pikën përfundimtare të një pjese të rrjetit të shfaqur ndërmjet prodhuesit dhe konsumatorit.

Kodlistë**-- Emri--**

Bashkues sinjalesh.

-- Përkufizimi --

Bashkuesi i sinjaleve është një pajisje që kryen bashkimin e një sinjali optik në sinjale digjitale të shumëfishta të nivelit të ulët. Fibrat në kablo janë të lidhura me portat e sinjalit në këto pajisje.

Vlerat e llojit të materialit të kabllave të telekomunikacionit**-- Emri --**

Vlerat e llojit të materialit të kabllave të telekomunikacionit

-- Përkufizimi --

Klasifikimi i llojit të materialit të kabllave të telekomunikacionit.

-- Kohëzgjatja --

E hapur

-- Vlerat --

Vlerat e lejuara për këtë kodlistë përfshijnë vlerat e specifikuara në tabelën më poshtë dhe vlerat shtesë në çdo nivel të përcaktuar nga ofruesit e të dhënave.

Kodlistë**-- Emri--**

Koaksial

-- Përkufizimi --

Koaksial.

-- Përshkrimi --

Kablo koaksiale janë kablo elektrike, me një përçues të brendshëm të rrethuar nga një shtresë fleksibël, izoluese me tuba, e rrethuar nga një mburojë me tuba.

-- Emri --

Fibër optike

-- Përkufizimi --

Fibër optike.

-- Përshkrimi --

Fibrat optike janë të përbëra nga filamente të holla prej qelqi, përmes të cilave transmetohen rrezet e dritës për të kryer transmetimin e një sasive shumë të madhe të dhënash. Fibrat optike janë të rrethuara nga amortizatorë, dhe veshje të jashtme për mbrojtje, ngurtësi, dhe forcë. Një kablo me fibra optike mund të përmbajë vetëm fibra ose një kablo me dy fibra optike dhe përçues metalikë njëkohësisht.

-- Emri--

Tel kablo dy-fijesh

-- Përkufizimi --

Tel kablo dyfijesh.

-- Përshkrimi --

Një çift kabllosh bakri të përdredhur është një grup i përçuesve metalikë (telat e bakrit) të lidhur së bashku që janë në gjendje të mbajnë transmetime zanore të dhënash. Telat e bakrit janë të lidhura së bashku, zakonisht me një mbështjellëse mbrojtëse, të fortë që realizon izolimin midis përçuesve individualë dhe të gjithë grupit.

-- Emri --

Të tjera

-- Përkufizimi--

Të tjera.

URDHËR

Nr. 721, datë 11.12.2020

**PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME
NË URDHRIN NR. 247, DATË 28.7.2017,
“PËR MIRATIMIN E TARIFAVE TË
NJËSUARA TË SHËRBIMIT TË
DOKUMENTACIONIT NË RRJETIN
ARKIVOR KOMBËTAR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË”**

Në mbështetje dhe zbatim të nenit 11/b dhe nenit 77, të ligjit nr. 9154, datë 6.11.2003, “Për Arkivat”,

URDHËROJ:

1. Në urdhrin nr. 247, datë 28.7.2017, “Për miratimin e tarifave të njësuara të shërbimit të dokumentacionit në Rrjetin Arkivor Kombëtar të Republikës së Shqipërisë”, bëhen këto ndryshime dhe shtesa:

- ndryshohet çmimi i blerjes së fotove *online*, sipas nëndarjes II: Tarifat e dokumenteve audiovizuale;

- shtohet nëndarja III: Tarifat e njësuara për riprodhimin në suport jo letër, sipas tabelës që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe janë pjesë e tij.

2. Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

DREJTOR
Ardit Bido

II. Tarifat e dokumenteve audiovizuale**1. Fotografitë:**

a) tarifa për foto me rezolucion deri në 600 dpi, me *watermark* të institucionit:

1.000 lekë

b) tarifa për foto me rezolucion deri në 1200 dpi, pa *watermark*, me të drejtë publikimit:

10.000 lekë

III. Tarifat për riprodhimin në suport jo letër

Artikujt	Çmimet e shitjes
Medaljon varëse qafe + kuti druri	2,000 lekë
Pllaka druri + kuti	3,000 lekë
Pllaka inox + mbajtëse kastori	3,000 lekë
Tablo për t'u varur në mur me motiv	1,000 lekë
<i>Puzzle</i> (formuese) A4 + kuti	1,500 lekë
<i>Puzzle</i> (formuese) A5 + kuti + top	2,000 lekë
Set: spilë, pulla/butona këmishë, kravatë	29,000 lekë
Set zyre: USB druri, mbajtëse kartëvizitash, bllok shënimesh, <i>mouse pad</i> (tapet)	6,000 lekë
Set stilolapsash me motiv (si shembull firmën e Ismail Qemalit)	2,000 lekë
Pergamene + kuti me motiv fragment nga fermanët	2,000 lekë
Set: çadër, shall, kapuç, bluzë	6,000 lekë
Set filxhan kafe (4 copë) me motiv	3,000 lekë
Filxhan kafeje-çaji 300 ml. me motiv	2,000 lekë
Çakmak gold	2,000 lekë
Set 3n1 (dam, shah, tavllë, mos u nxeh) me motiv	7,000 lekë
Kuba druri, gerrat e alfabetit + numra	2,000 lekë
Kasë telefoni	2,000 lekë
Portofol	4,000 lekë
Kuti me magnetë sipas pullave të ndryshme historike	2,000 lekë
Medaljon argjendi	43,000 lekë
Medaljon argjendi (larje floriri) + kuti me motiv	60,000 lekë
Pllaka mermeri me gravurë (motivi pjesë nga deklarata e pavarësisë)	5,000 lekë
Blllok shënimesh lëkurë + kuti (motivi i përdorur deklarata e pavarësisë)	11,000 lekë
Blllok shënimesh A5 lëkurë + kuti (motivi i përdorur deklarata e pavarësisë)	3,000 lekë
Orë muri	5,000 lekë
Set zyre: Lupë zmadhuuese, hapëse letre dhe stilolaps	10,000 lekë

Set vere + shah	8,000 lekë
Përparëse kuzhine	2,000 lekë
Loje <i>jenga</i> - 45 elemente	2,000 lekë
Stilolaps “penë” + bojë + kuti	5,000 lekë
<i>Power bank wireless</i>	4,000 lekë
Kufje <i>Wireless</i>	3,000 lekë
<i>Power bank</i> + fishë	8,000 lekë
Portofol për kartëvizita + kuti	6,000 lekë
Çantë – <i>backpack</i>	6,000 lekë
Riprodhimi i kalendarit të “Hasan Tahsinut”	2,500 lekë
Riprodhim maketi sipas origjinalit motivi (Pjesë e Kodikut)	75,000 lekë
Kodiku i printuar në <i>plexiglass</i>	4,000 lekë
Set zyre: bllok (<i>notebook</i> , karikues <i>wireless</i>) gotë për pije (kafe, çaj)	9,000 lekë
Riprodhim i Kodikut në argjend	3,000,000 lekë
Riprodhim i Kodikut në bronz	600,000 lekë

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër, me vendimin nr. 719 (3806), datë 7.10.2020, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetasit Kosta Benard Kula, i lindur më datë 23.5.1995, dhe vendosjen e tij nën kujdestarinë e Shoqatës Shqiptare “Projekti Shpresa”, Shkodër, me president Liugj Mila.

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër, me vendimin nr. 578 (3098), datë 10.9.2020, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetasës Armelinda Mark Baraku, e lindur më datë 4.9.1985, dhe vendosjen e saj nën kujdestarinë e Shoqatës Shqiptare “Projekti Shpresa”, Shkodër, me president Liugj Mila.

*Shënim: Ky dokument është gjeneruar dhe vulosur me anë
të një procedure automatike nga një sistem elektronik
(Qendra e Botimeve Zyrtare)*

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2020

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 816 lekë